

รูปแบบการจัดการเรียนการสอนแซกโซโฟน ของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย

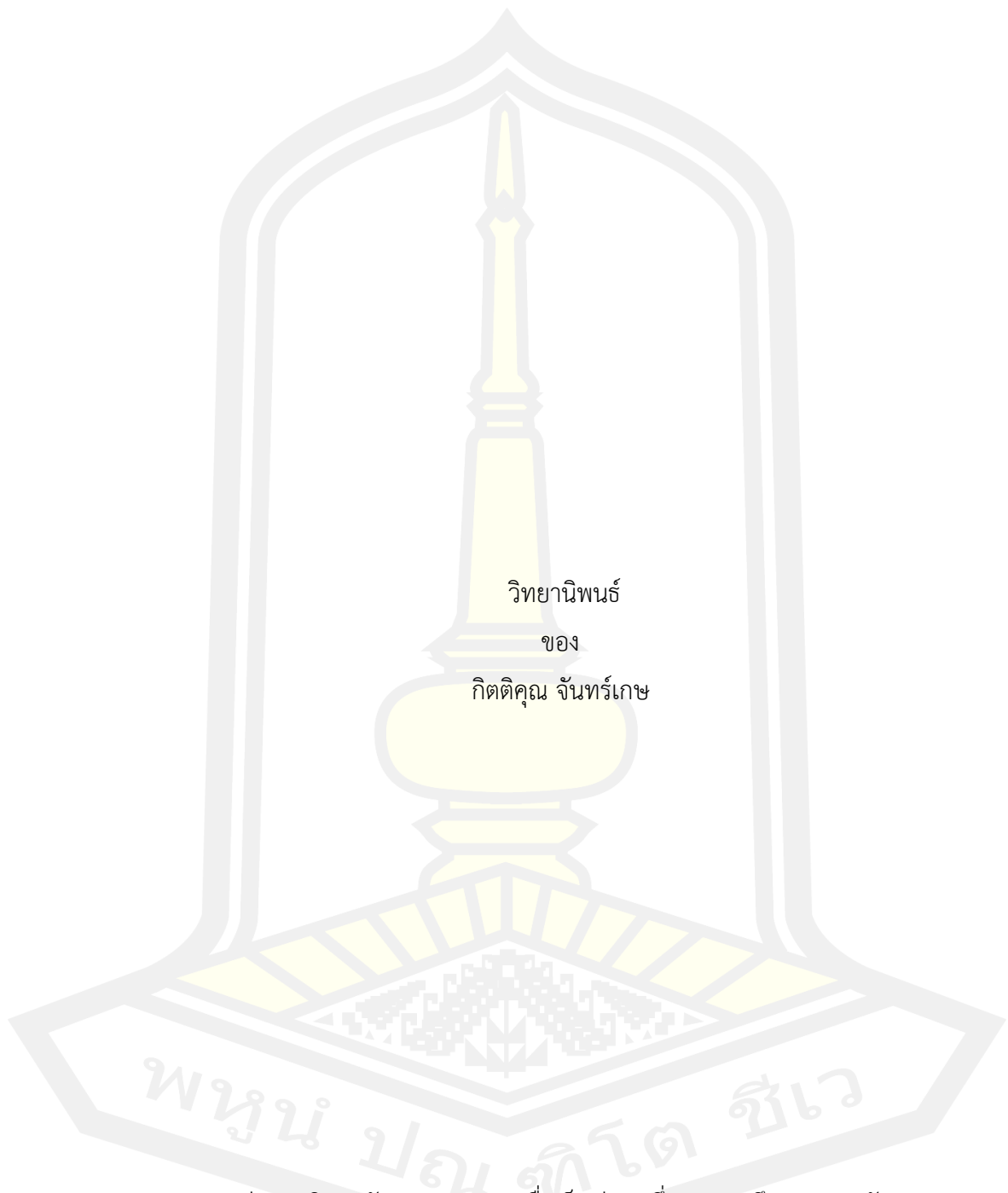
วิทยานิพนธ์
ของ
กิตติคุณ จันทร์เกษ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาดุริยางคศิลป์

มกราคม 2566

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

รูปแบบการจัดการเรียนการสอนแซกโซโฟน ของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาดุริยางคศิลป์

มกราคม 2566

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

Saxophone Teaching Instructional Model in Higher Education Institutions in Thailand

Kittikun Jungate

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of Requirements
for Doctor of Philosophy (Music)

January 2023

Copyright of Mahasarakham University

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของนายกิตติคุณ จันทร์เกษ
แล้วเห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาดุริ
ยางคศิลป์ ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

(ศ. ดร. เฉลิมศักดิ์ พิกุลศรี)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(ผศ. ดร. สยาม จวงประโคน)

.....กรรมการ

(ผศ. ดร. ณรงค์ชัย วรมิตรไมตรี)

.....กรรมการ

(ผศ. ดร. เจริญชัย ชนไฟโรจน์)

.....กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

(ผศ. ดร. พิทยวัฒน์ พันธะศรี)

มหาวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญา ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาดุริยางคศิลป์ ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

.....
(ผศ. ดร. คมกริช การินทร์)

คณบดีวิทยาลัยดุริยางคศิลป์

.....
(รศ. ดร. กริสน์ ชัยมูล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

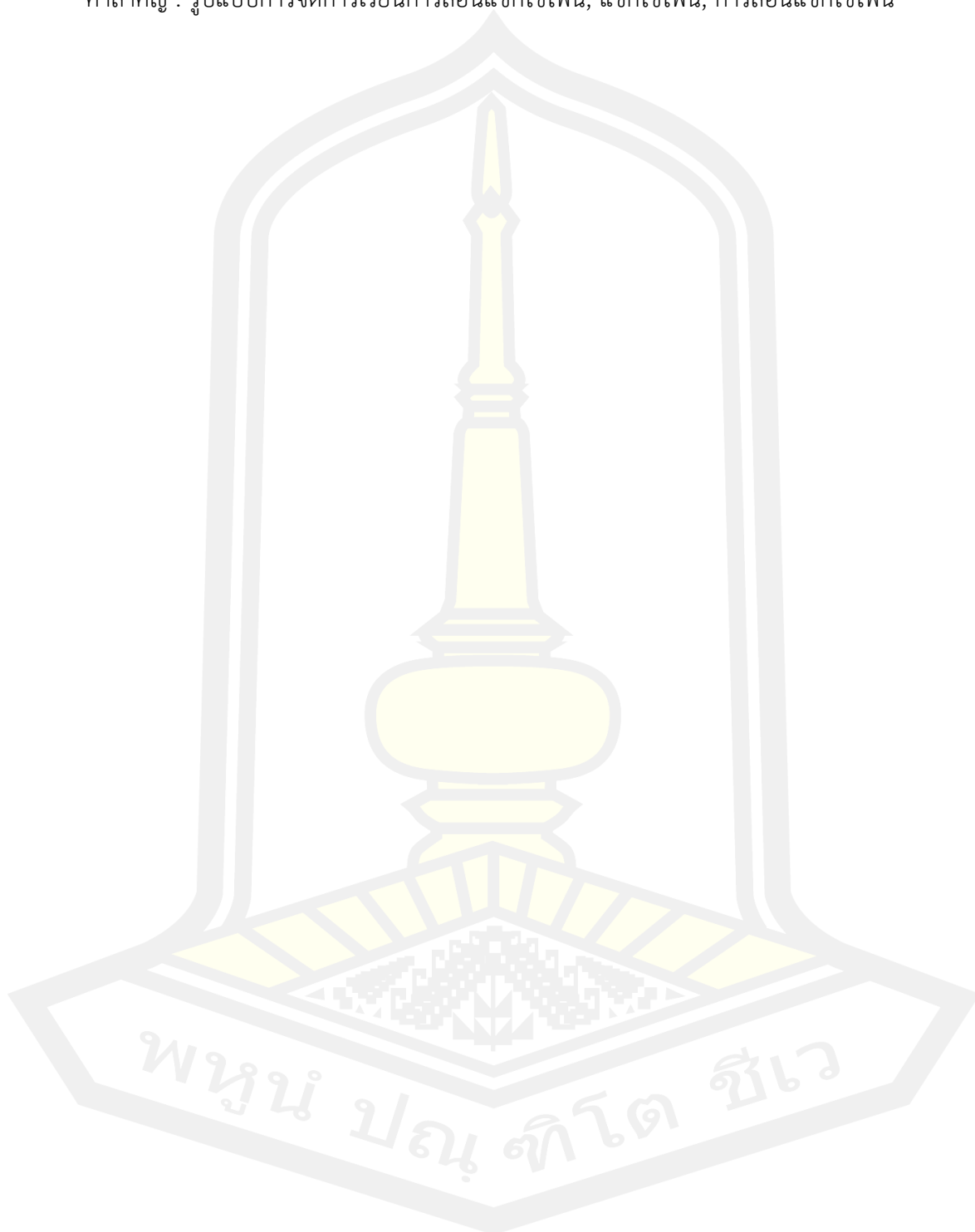
ชื่อเรื่อง	รูปแบบการจัดการเรียนการสอนแซกโซโฟน ของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย		
ผู้วิจัย	กิตติคุณ จันทรเกษ		
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สยาม จวงประโคน		
ปริญญา	ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต	สาขาวิชา	ดุริยางคศิลป์
มหาวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	ปีที่พิมพ์	2566

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษารูปแบบการจัดการเรียนการสอนแซกโซโฟนของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย 2) พัฒนารูปแบบการสอนแซกโซโฟนของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงปริมาณ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกตการณ์สอน รูปแบบการสอนแซกโซโฟนของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย แบบประเมินทักษะปฏิบัติแซกโซโฟนของผู้เรียน และแบบประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนต่อรูปแบบการสอน ใช้สถิติพื้นฐานในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และสถิติทดสอบที (Paired sample t-test) ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. อาจารย์ผู้สอนทุกท่านมีการวางแผนการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรของสถาบันที่ได้กำหนดไว้ มีแนวทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในองค์ประกอบหลักของดนตรีและวิธีปฏิบัติแซกโซโฟนที่ถูกต้องและเหมาะสมกับตนเอง รู้จักการสังเกตตนเอง มีความเข้าใจในบทเพลง ผู้เรียนมีพัฒนาการที่ดี สามารถต่อยอดความรู้ได้เองเมื่อสำเร็จการศึกษา มีความรักในวิชาชีพ มีคุณธรรม จริยธรรม และมีความรับผิดชอบต่อสังคม
2. รูปแบบการจัดการเรียนการสอนแซกโซโฟนของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย ประกอบด้วย 7 ขั้นตอน คือ 1) ทดสอบพื้นฐานทักษะการบรรเลง 2) ปรับพื้นฐานการบรรเลง 3) ต่อยอดทักษะการบรรเลง 4) การฝึกออกเสียงสั้น-ยาว (Articulation) 5) เพลงคลาสสิกสำหรับแซกโซโฟนและเปียโนประกอบ 6) กิจกรรมกลุ่ม 7) การสอบปลายภาค ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของรูปแบบการสอน พบว่า ผู้เรียนมีคะแนนทักษะปฏิบัติแซกโซโฟนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ตามรูปแบบการสอน โดยมีระดับความพึงพอใจในภาพรวมระดับมากที่สุด ($\bar{x}$ = 4.6, S.D.=0.63)

คำสำคัญ : รูปแบบการจัดการเรียนการสอนแซกโซโฟน, แซกโซโฟน, การสอนแซกโซโฟน

TITLE	Saxophone Teaching Instructional Model in Higher Education Institutions in Thailand		
AUTHOR	Kittikun Jungate		
ADVISORS	Assistant Professor Sayam Chuangprakhon , Ph.D.		
DEGREE	Doctor of Philosophy	MAJOR	Music
UNIVERSITY	Maharakham University	YEAR	2023

ABSTRACT

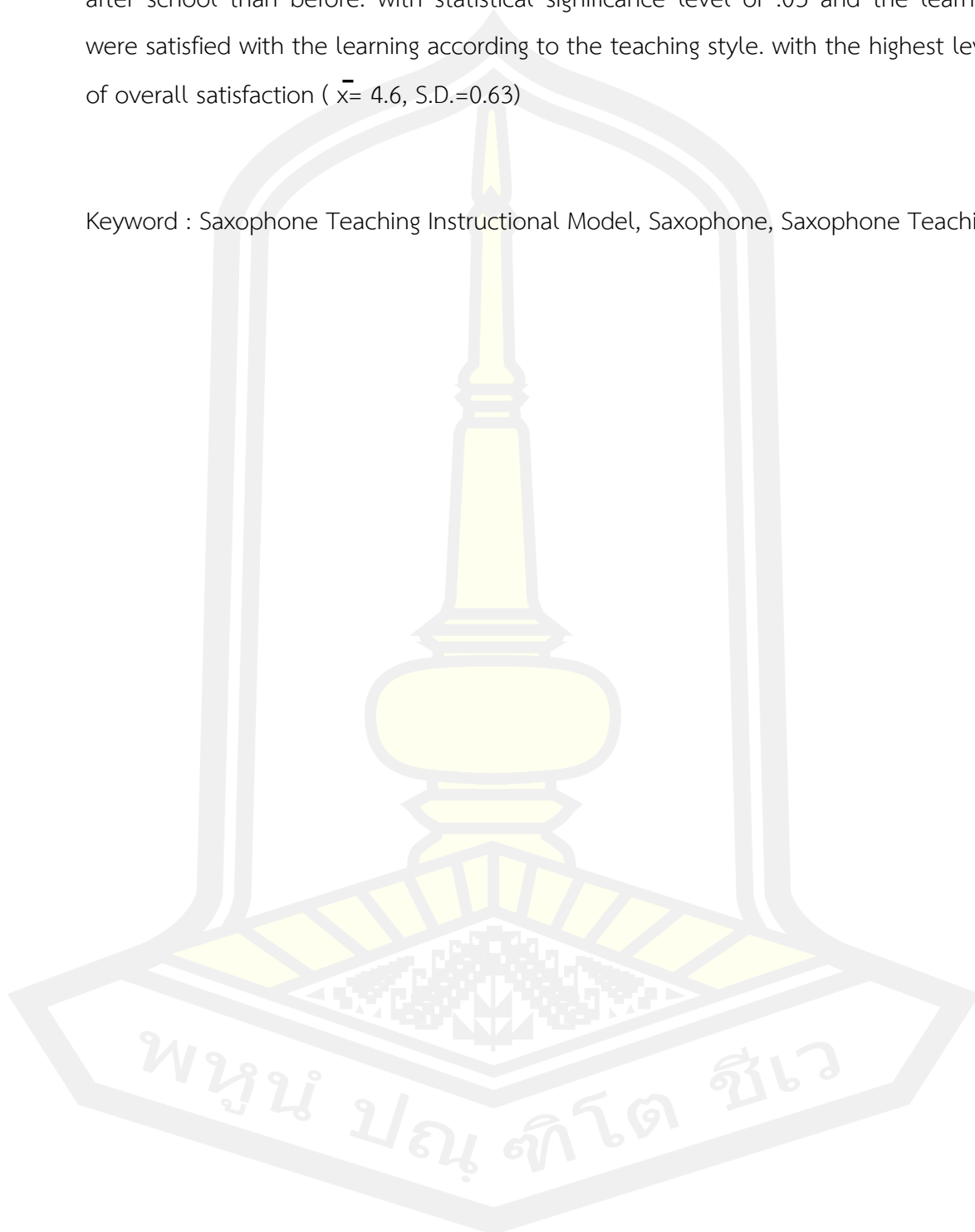
The objective this research is 1) To study the model of saxophone teaching and learning management of higher education institutions in Thailand. 2) To develop saxophone teaching styles of higher education institutions in Thailand. The researcher using Mixed Methodology. The research instruments were interview form, teaching observation form. Saxophone teaching style of higher education institutions in Thailand Saxophone Practice Skills Assessment Form for Students and the satisfaction assessment form of the learners towards the teaching model. The basic statistics were used to analyze the data, namely the mean standard deviation (S.D.) and the paired sample t-test. The results were as follows

1. All instructors have a plan for teaching and learning in accordance with the objectives of the institution's curriculum. There are guidelines for teaching and learning to focus on students' understanding of the main elements of music and the correct and appropriate practice of saxophone. self-observation understand the song Learners have made good progress. Able to build on their own knowledge upon graduation Have professional love, morality, ethics, and social responsibility.

2. Saxophone Teaching Instructional Model in Higher Education Institutions in Thailand Contains 7 steps 1) Saxophone Skill Pre-Test 2) Saxophone Basic Adjustment 3) Extending Saxophone Skill 4) Articulation 5) Saxophone & Piano 6) Activity Group 7) Final Exam. The results of the efficacy analysis of the teaching

style were sufficient that the students had higher scores on saxophone practice skills after school than before. with statistical significance level of .05 and the learners were satisfied with the learning according to the teaching style. with the highest level of overall satisfaction ($\bar{x}$ = 4.6, S.D.=0.63)

Keyword : Saxophone Teaching Instructional Model, Saxophone, Saxophone Teaching

กิตติกรรมประกาศ

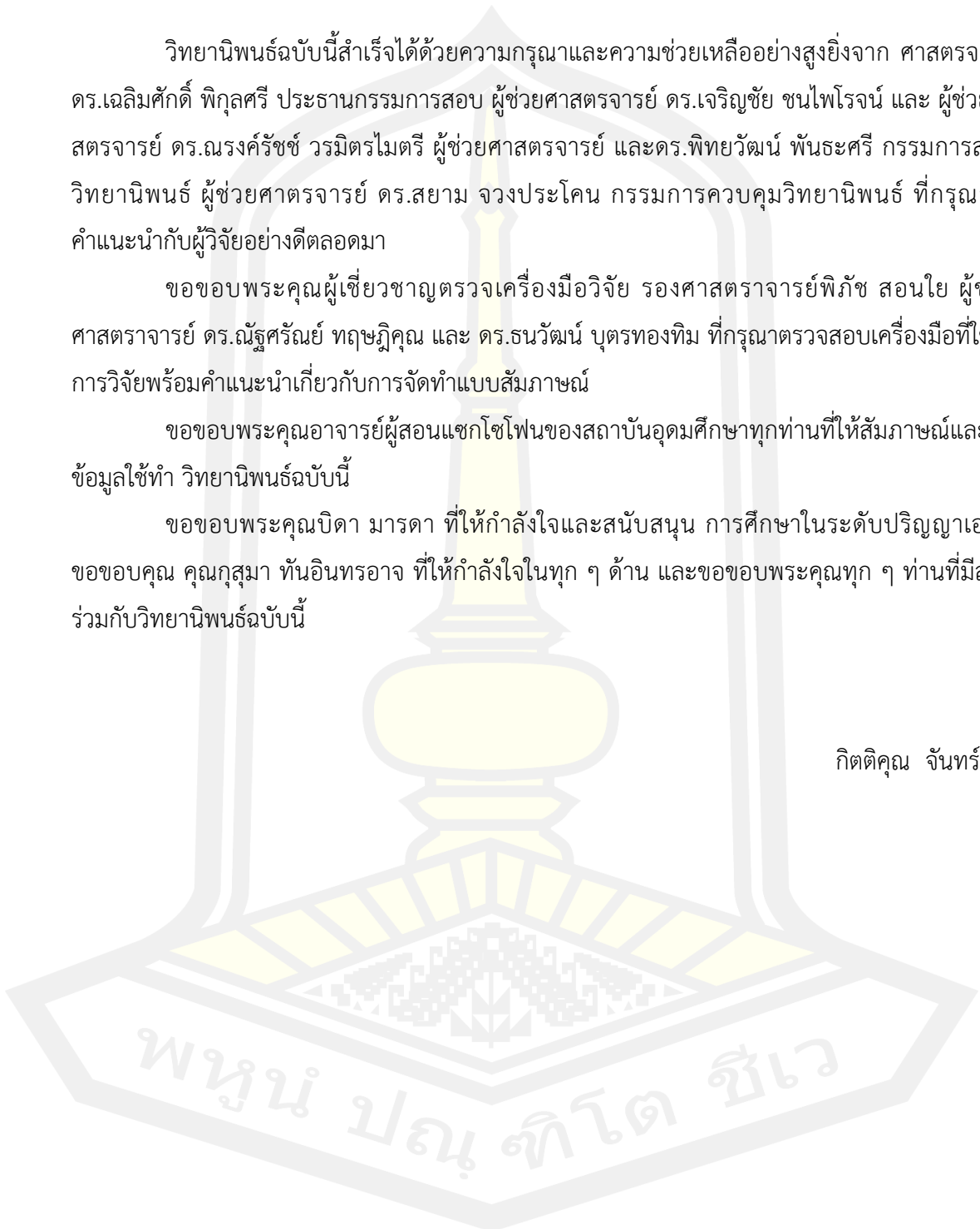
วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างสูงยิ่งจาก ศาสตราจารย์ ดร.เฉลิมศักดิ์ พิกุลศรี ประธานกรรมการสอบ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เจริญชัย ชนไพโรจน์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณรงค์รัชช วรรณไตรมิตร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ และดร.พิทยวัฒน์ พันธะศรี กรรมการสอบ วิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สยาม จวงประโคน กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำกับผู้วิจัยอย่างดีตลอดมา

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย รองศาสตราจารย์พิรัช สอนโย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐศรีณย์ ทฤษฎีคุณ และ ดร.ธนวัฒน์ บุตรทองทิพย์ ที่กรุณาตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยพร้อมคำแนะนำเกี่ยวกับการจัดทำแบบสัมภาษณ์

ขอขอบพระคุณอาจารย์ผู้สอนแซกโซโฟนของสถาบันอุดมศึกษาทุกท่านที่ให้สัมภาษณ์และให้ข้อมูลใช้ทำ วิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ขอขอบพระคุณบิดา มารดา ที่ให้กำลังใจและสนับสนุน การศึกษาในระดับปริญญาเอกนี้ ขอขอบคุณ คุณกุสุมา ทันอินทรอาจ ที่ให้กำลังใจในทุก ๆ ด้าน และขอขอบพระคุณทุก ๆ ท่านที่มีส่วนร่วมกับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

กิตติคุณ จันท์เกษ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ.....	ฌ
สารบัญตาราง.....	ฎ
สารบัญรูปภาพ.....	ฐ
บทที่ 1 บทนำ	1
1. ภูมิหลัง.....	1
2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
3. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
4. ขอบเขตการวิจัย.....	3
6. กรอบแนวคิดการวิจัย.....	5
7. กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย	6
บทที่ 2 การทบทวนวรรณกรรม.....	7
1. ระบบการศึกษาและรูปแบบการสอนดนตรีระดับอุดมศึกษา.....	7
2. การทบทวนปรัชญาดนตรีศึกษา แนวคิด และทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย	9
3. การสอนทักษะปฏิบัติ.....	11
4. การวัดผลประเมินผล.....	14
5. แชกโซโฟน.....	16
5.1 Adolphe Sax.....	16
5.2 พื้นฐานการบรรเลง	19

6. บริบทพื้นที่ที่ใช้ในการวิจัย.....	22
6.1 วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	22
6.2 วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยพายัพ	22
6.3 สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ.....	23
6.4 คณะดนตรีและการแสดง มหาวิทยาลัยบูรพา	23
6.5 สาขาวิชาดนตรีตะวันตก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	23
6.6 วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล	24
6.7 วิทยาลัยการดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา	24
6.8 วิทยาลัยดนตรี มหาวิทยาลัยรังสิต	25
6.9 คณะดุริยางคศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร	27
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	27
7.1 งานวิจัยในประเทศ	27
7.2 งานวิจัยต่างประเทศ	31
บทที่ 3 วิธีการดำเนินงานวิจัย	33
1. ระยะที่ 1 ศึกษาวิธีการสอน กระบวนการสอน	33
2. ระยะที่ 2 ออกแบบและพัฒนา.....	36
3. ระยะที่ 3 ผู้เชี่ยวชาญประเมินและรับรองรูปแบบการสอน และ ทดลองใช้.....	50
4. ระยะที่ 4 สรุปผล	53
บทที่ 4 วิธีการสอนแซกโซโฟนในสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย.....	56
1. วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.....	56
2. วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยพายัพ.....	61
3. สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ.....	68
4. คณะดนตรีและการแสดง มหาวิทยาลัยบูรพา.....	72
5. สาขาวิชาดนตรีตะวันตก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.....	75

6. วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล.....	80
7. วิทยาลัยการดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.....	84
8. วิทยาลัยดนตรี มหาวิทยาลัยรังสิต.....	88
9. คณะดุริยางคศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.....	91
บทที่ 5 การพัฒนารูปแบบการสอนแซกโซโฟนของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย.....	109
1. ตอนที่ 1 ผลการพัฒนาและหาคุณภาพของรูปแบบการสอนสอนแซกโซโฟนของ สถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย	109
2. ตอนที่ 2 ผลการหาประสิทธิภาพของรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติแซกโซโฟนของ สถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย	114
บทที่ 6 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	120
1. ความมุ่งหมายของการวิจัย	120
2. สรุปผล.....	120
3. อภิปรายผล	125
4. ข้อเสนอแนะ	127
5. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป	127
บรรณานุกรม.....	128
ภาคผนวก.....	132
ภาคผนวก ก เครื่องที่ใช้ในการวิจัย.....	133
ภาคผนวก ข รูปแบบการสอนแซกโซโฟนของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย	143
ภาคผนวก ค ผลการประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้องด้านเนื้อหาของเครื่องมือที่ใช้ใน การวิจัย	178
ภาคผนวก ง หนังสือราชการ	185
ประวัติผู้เขียน.....	203

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1 โครงร่างรูปแบบการสอน.....	37
ตารางที่ 2 แสดงการสังเคราะห์วิธีการสอนแชกโซโฟน ของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย	96
ตารางที่ 3 แสดงการสังเคราะห์ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนแชกโซโฟนและข้อเสนอแนะของ อาจารย์ผู้สอนแชกโซโฟน ของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย	104
ตารางที่ 4 ผลประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้องของรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติแชก โซโฟนของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย	112
ตารางที่ 5 แสดงผลการติดตามการบ้านที่ผู้เรียนได้รับมอบหมายให้ฝึกซ้อม	114
ตารางที่ 6 แสดงการเปรียบเทียบภาพรวมของคะแนนทดสอบทักษะปฏิบัติแชกโซโฟนของผู้เรียนก่อน เรียนและหลังเรียนตามรูปแบบการสอนแชกโซโฟนของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย	116
ตารางที่ 7 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนทดสอบทักษะปฏิบัติแชกโซโฟนแบบแยกประเด็นหัวข้อของ ผู้เรียนก่อนเรียนและหลังเรียนตามรูปแบบการสอนแชกโซโฟนของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย	116
ตารางที่ 8 ความพึงพอใจของผู้เรียนระดับปริญญาตรี 5 คน ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ ตามรูปแบบการ สอนแชกโซโฟนของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย	117

พูน ปณ จิต ชีวะ

สารบัญรูปภาพ

	หน้า
ภาพประกอบที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	6
ภาพประกอบที่ 2 Adolphe Sax.....	16
ภาพประกอบที่ 3 เครื่องดนตรี Ophicleide	17
ภาพประกอบที่ 4 เครื่องดนตรี Saxophone ปี 1857 ที่มา Richard Ingham (The Cambridge Companion to the Saxophone: 10).....	18
ภาพประกอบที่ 5 แสดงส่วนประกอบของแซกโซโฟน.....	19
ภาพประกอบที่ 6 การเตรียมมือให้อยู่ในลักษณะผ่อนคลาย	20
ภาพประกอบที่ 7 การวางนิ้วมือ ลงบนแป้นกดของแซกโซโฟน	20
ภาพประกอบที่ 8 ลักษณะการวางปาก	21
ภาพประกอบที่ 9 ตัวอย่างรูปแบบบันไดเสียง G Major	59
ภาพประกอบที่ 10 หนังสือ 50 Easy and Progressive Studies	60
ภาพประกอบที่ 11 หนังสือ Bel Canto	61
ภาพประกอบที่ 12 หนังสือ Standard of Excellence Comprehensive Band Method	65
ภาพประกอบที่ 13 หนังสือ Classical Album	66
ภาพประกอบที่ 14 หนังสือ Rubank Intermediate Method Saxophone.....	66
ภาพประกอบที่ 15 หนังสือ Solos for Alto Saxophone Player.....	67
ภาพประกอบที่ 16 หนังสือ Berbiguier ประพันธ์โดย Marcel Mule.....	79
ภาพประกอบที่ 17 การบรรเลงบันไดเสียงแบบ Full Range	83
ภาพประกอบที่ 18 ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการสอน	110

บทที่ 1

บทนำ

1. ภูมิหลัง

สถาบันอุดมศึกษาเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาประเทศโดยมีบทบาทสำคัญในการผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถในสาขาต่าง ๆ ในฐานะผู้ผลิตบัณฑิตอันจะเป็นพลเมืองของประเทศ สถาบันอุดมศึกษาจำเป็นต้องปรับตัวเพื่อให้สามารถผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพสู่สังคม (คณิเทพ ปิตุภูมิ นาค, 2562) หลักสูตรดนตรีเป็นหลักสูตรหนึ่งที่เปิดสอนในสถาบันอุดมศึกษาหลายแห่งทั่วประเทศ สถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทยได้พัฒนาหลักสูตรดนตรีและเปิดสอนครั้งแรกเมื่อ พ.ศ.2500 ในรูปแบบวิชาความซาบซึ้งในดนตรี ในคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยอาจารย์กำธร สนิทวงศ์ ณ อยุธยา (ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2555) แล้วจึงมีการพัฒนาและขยายหลักสูตรดนตรีออกไปในสาขาหลายระดับการศึกษา และหลายสถาบันทั้งสถาบันของรัฐบาลและเอกชน กระทั่งปัจจุบัน สถาบันอุดมศึกษาได้พัฒนาหลักสูตรดนตรีกระจายอยู่ทั่วประเทศรวมกว่าร้อยหลักสูตร (Thuntawech S, 2017)

ทั้งนี้การศึกษาในระดับอุดมศึกษาในประเทศไทยนั้น เป็นการศึกษาในระดับสูงสุด โดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) ได้มีการจัดทำเป้าหมายกรอบแผนอุดมศึกษาของประเทศไทย โดยมีแนวคิดที่ว่า “การศึกษาเป็นหัวใจหลักของการพัฒนาประเทศ” เพื่อผลิตและพัฒนาบุคลากรที่มีคุณภาพ ความรู้ ความสามารถปรับตัวในการทำงานของแต่ละสาขาวิชา พัฒนาศักยภาพอุดมศึกษาไทยในการสร้างความรู้ นวัตกรรม และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศในยุคโลกาภิวัตน์ ซึ่งการจัดการเรียนการสอนนั้นต้องมีองค์ประกอบที่สำคัญ 4 ส่วน ตามทฤษฎีทางการศึกษาของ ดร.สไตเนอร์ (ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2554) คือ 1) ผู้สอน 2) ผู้เรียน 3) สาร 4) การเรียนการสอน ได้แก่ เทคนิคการสอน สถานที่ สื่อ วัสดุอุปกรณ์ ถ้าขาดองค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่ง กระบวนการทางการศึกษาจะไม่สมบูรณ์

หลักสูตรดนตรีมีหน้าที่สร้างบัณฑิตทางดนตรีในหลากหลายสายงาน เช่น สร้างครูดนตรี สร้างนักดนตรี สร้างนักประพันธ์เพลง สร้างนักวิจัย/นักวิชาการด้านดนตรี เป็นต้น เพื่อให้เป็นบุคลากร ที่มีความสามารถตามสายงาน รวมถึงสามารถสร้างสรรค์ผลงานตามแนวคิดของตนได้อย่างอิสระ (คณิเทพ ปิตุภูมิ นาค, 2562)

แซกโซโฟน (Saxophone) เป็นเครื่องดนตรีประเภทเครื่องเป่าลมไม้ ซึ่งเป็นเครื่องเป่าที่ได้รับความนิยมเป็นอย่างมากในประเทศไทย เข้าถึงได้ง่ายมีราคาตั้งแต่ 5,000 จนถึง 1,000,000 บาท ซึ่ง

สามารถบรรเลงแนวดนตรีได้หลากหลายรูปแบบ เช่น คลาสสิก แจ๊ส ป๊อป โดยเฉพาะภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งมีดนตรีพื้นบ้านอีสาน ได้อาแซกโซโฟนเข้ามาบรรเลง ในรูปแบบที่เรียกว่า หมอลำซิ่ง ซึ่งแพร่หลายเป็นอย่างมากและยังเป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่ทำให้มีคนสนใจในการเล่นแซกโซโฟน สามารถหาเลี้ยงชีพได้ ส่วนในดนตรีป๊อป แจ๊ส ก็มีศิลปินชื่อดังอย่างคุณเศกพล อุ่นสำราญ หรือ โก๋ มีสเตอร์แซกแมน (Koh Mr.Saxman) ซึ่งมีผลงานบันทึกเสียงมากมายหลายอัลบั้ม ซึ่งสร้างแรงบันดาลใจแก่ผู้คนทั่วไป ที่สนใจหันมาเล่นแซกโซโฟนมากขึ้น นอกจากนี้แซกโซโฟนเป็นที่นิยมในการบรรเลงแล้ว ยังเป็นที่นิยมในการเรียนระดับอุดมศึกษา มีนักเรียนเลือกปฏิบัติแซกโซโฟนในการสอบเข้าเพื่อศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาที่มีหลักสูตรดนตรีเป็นจำนวนมาก เป็นการเรียนรู้เพื่อต่อยอดพัฒนาทักษะ เพื่อไปประกอบอาชีพในอนาคต

วิชาปฏิบัติแซกโซโฟน เป็นรายวิชาปฏิบัติในหลักสูตรดนตรีในสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งเปิดสอนทั้งในสาขาที่มุ่งผลิตบุคลากรสายอาชีพดนตรีและสาขาครุศาสตร์หรือศึกษาศาสตร์บัณฑิต มีกระบวนการสอนที่เน้นทางด้านวิชาทักษะปฏิบัติแซกโซโฟน โดยมีองค์ประกอบพื้นฐาน เช่น เทคนิคการหายใจ การวางรูปปากในการเป่า คุณภาพของเสียง และเทคนิคการบรรเลงในลักษณะต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถด้านทักษะการบรรเลง ไม่ว่าจะเป็นด้านการแสดงเดี่ยว (Soloist) หรือ สมาชิกของวงดนตรี ตลอดจนเป็นผู้ที่มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ ความสามารถ ทางด้านการปฏิบัติแซกโซโฟน (จินตมาตร์ มีอาษา, 2560)

ผู้วิจัยในฐานะเป็นผู้สอนแซกโซโฟนในระดับอุดมศึกษาในระดับภูมิภาค ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนวิชาทักษะปฏิบัติ เพราะการสอนเป็นกิจกรรมที่สำคัญที่สุดของการจัดการศึกษา สถาบันอุดมศึกษาภูมิภาคต่าง ๆ มีความจำกัดในการเข้าถึงบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญที่สามารถปฏิบัติทักษะ และสาธิตให้ผู้เรียนได้เข้าใจเนื้อหา ความจำกัดการเข้าถึงสื่อการสอน เช่น บทแบบฝึกหัด บทเพลงตามวรรณกรรมยุคสมัยของแซกโซโฟน เครื่องดนตรีที่มีคุณภาพ ดังนั้น การสำรวจวิธีการสอนแซกโซโฟนของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย จึงเป็นวิธีการที่จะรวบรวมการสอนแซกโซโฟนของอาจารย์ผู้สอนในสถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่ง และ พัฒนาให้เป็นรูปแบบการสอนหรือแนวทางการจัดการเรียนการสอนแซกโซโฟน ของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย เพื่อนำไปเผยแพร่ให้กับผู้ที่สนใจหรือสถาบันอุดมศึกษาที่ขาดแคลนอาจารย์ผู้สอนที่จบด้านการปฏิบัติแซกโซโฟนโดยตรง เพื่อเป็นแนวทางในการเรียนการสอนต่อไป

ผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการวิจัยในหัวข้อ “รูปแบบการจัดการเรียนการสอนแซกโซโฟน ของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย” งานวิจัยนี้มุ่งศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนแซกโซโฟน ในระดับอุดมศึกษาโดยมีขอบเขตพื้นที่ศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย ผู้วิจัยเก็บข้อมูลทั้งจากงานเอกสาร การสัมภาษณ์ และการสังเกต การวิเคราะห์ข้อมูลเป็นไปตามแนวทางระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสานระหว่างวิจัยเชิงคุณภาพและวิจัยเชิงปริมาณ (Mixed Methodology) และมีขอบเขต

เนื้อหาครอบคลุมประเด็นต่าง ๆ ตามวัตถุประสงค์การวิจัยอันจะนำไปสู่การพัฒนาการเรียนการสอน แสกโซโฟน อีกทั้งอาจารย์ผู้สอน สามารถนำรูปแบบไปใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนา ปรับปรุง ให้ดียิ่งขึ้น

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษารูปแบบการจัดการเรียนการสอนแสกโซโฟนของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการสอนแสกโซโฟนของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย

3. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เข้าใจกระบวนการเรียนการสอนแสกโซโฟนของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย
2. ได้พัฒนารูปแบบการสอนแสกโซโฟนของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย

4. ขอบเขตการวิจัย

ผู้วิจัยมุ่งศึกษาสภาพและกระบวนการเรียนการสอนแสกโซโฟน ของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสานระหว่างวิจัยเชิงคุณภาพและวิจัยเชิงปริมาณ ในการรวบรวม วิเคราะห์ และนำเสนอข้อมูลในประเด็นต่าง ๆ โดยมีผู้ให้ข้อมูลได้แก่ อาจารย์ผู้สอนแสกโซโฟน จากสถาบันอุดมศึกษา 9 แห่ง ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลระหว่างเดือน มกราคม – เมษายน พ.ศ. 2564 โดยมุ่งเก็บข้อมูลในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ ผลการวิจัยเป็นผลการวิจัยที่วิเคราะห์จากข้อมูลเชิงคุณภาพและวิจัยเชิงปริมาณ (Mixed Methodology) ที่รวบรวมจากเฉพาะผู้ให้ข้อมูลที่คัดเลือกอย่างเจาะจง

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

รูปแบบการจัดการเรียนการสอน หมายถึง แผนการสอน ซึ่งเป็นแนวทางในการออกแบบการเรียนการสอน เพื่อช่วยให้บรรลุตาม วัตถุประสงค์เป้าหมายของผู้สอน และผู้เรียนบรรลุผลสำเร็จอย่างใดอย่างหนึ่ง

การพัฒนารูปแบบ

หมายถึง การสร้างหรือการปรับปรุง แนวทางการเรียน การสอนให้เหมาะสม และ ดีขึ้น

แซกโซโฟน	หมายถึง เครื่องดนตรีประเภทเครื่องลมไม้ ลำตัวทำจากโลหะ มีปากเป่าทำจากยางแข็ง หรือ พลาสติก หรือโลหะ และมีลิ้นเป็นไม้
อาจารย์	หมายถึง อาจารย์ที่สอนวิชาทักษะปฏิบัติแซกโซโฟน
ผู้เรียน หรือ นักศึกษา	หมายถึง ผู้ที่เรียนวิชาทักษะปฏิบัติแซกโซโฟน
รายวิชาทักษะปฏิบัติ เครื่องดนตรี	หมายถึง รายวิชาที่จัดการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติแซกโซโฟน เปิดการเรียนการสอนในหลักสูตรดนตรีระดับปริญญาตรี
สถาบันอุดมศึกษา	หมายถึง สถาบันการศึกษาที่เปิดสอนหลักสูตรในระดับอุดมศึกษา ซึ่งงานวิจัยชิ้นนี้ หมายถึง 1) วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม 2) วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยพายัพ 3) สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ 4) คณะดนตรีและการแสดง มหาวิทยาลัยบูรพา 5) สาขาวิชาดนตรีตะวันตก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 6) วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล 7) วิทยาลัยการดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา 8) วิทยาลัยดนตรี มหาวิทยาลัยรังสิต 9) คณะดุริยางคศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
แซกโซโฟนคลาสสิก	หมายถึง การบรรเลงแซกโซโฟน ในแนวเพลงคลาสสิก เหมาะสำหรับผู้ฝึกหัดใหม่ หรือ ต่อยอดเทคนิคให้สูงขึ้น
แซกโซโฟนแจ๊ส	หมายถึง การบรรเลงแซกโซโฟน ในแนวเพลงแจ๊ส ซึ่งต้องมีทักษะ ความรู้ด้านคีตปฏิภาณ

6. กรอบแนวคิดการวิจัย

1. วิธีวิจัย

งานวิจัยชิ้นนี้มุ่งศึกษารูปแบบการจัดการเรียนการสอนแซกโซโฟน ของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย โดยการรวบรวมข้อมูลจากภาคเอกสารและข้อมูลภาคสนาม ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเลือกใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสานระหว่างวิจัยเชิงคุณภาพและวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงประจักษ์จากผู้ให้ข้อมูลและรายละเอียดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการกระบวนการเรียนการสอนแซกโซโฟน ในแต่ละสถาบันอุดมศึกษา

2. แหล่งข้อมูลและผู้ให้ข้อมูล

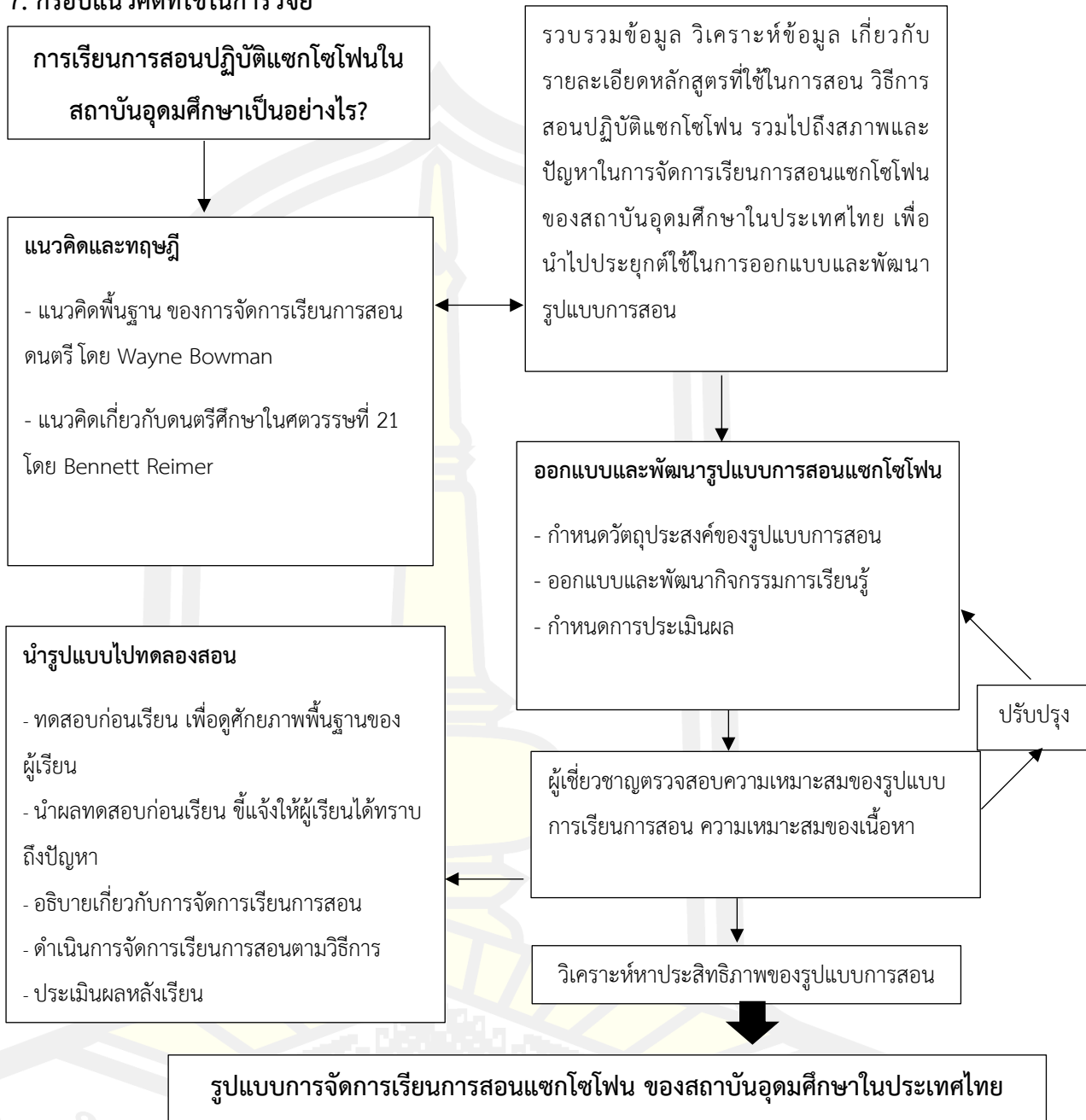
ผู้วิจัยเลือกผู้ให้ข้อมูลโดยวิธีเลือกอย่างเจาะจงและพิจารณาผู้ให้ข้อมูลที่สามารถให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการตอบคำถามวิจัยที่จะไปสู่เนื้อหาเชิงทฤษฎีหรือแนวคิดต่าง ๆ โดยเลือกอาจารย์สอนทักษะปฏิบัติแซกโซโฟนจาก 9 สถาบันอุดมศึกษา เป็นอาจารย์ผู้สอนแซกโซโฟนที่มีผลงานด้านทักษะปฏิบัติ การแสดงดนตรี เป็นอาจารย์ประจำที่มีประสบการณ์ด้านการสอนมากกว่า 5 ปีขึ้นไป หรืออาจารย์พิเศษในสถาบันอุดมศึกษา ที่มีประสบการณ์ด้านการสอนมากกว่า 3 ปีขึ้นไป และเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่เป็นตัวแทนแต่ละภูมิภาคดังต่อไปนี้

- 1) วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- 2) วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยพายัพ
- 3) สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ
- 4) คณะดนตรีและการแสดง มหาวิทยาลัยบูรพา
- 5) สาขาวิชาดนตรีตะวันตก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- 6) วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล
- 7) วิทยาลัยการดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
- 8) วิทยาลัยดนตรี มหาวิทยาลัยรังสิต
- 9) คณะดุริยางคศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

3. กลุ่มทดลอง

กลุ่มทดลองที่ใช้ในการหาประสิทธิภาพของรูปแบบการสอน คือ นิสิตชั้นปีที่ 2 เอกแซกโซโฟน วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยผู้วิจัยใช้วิธีเลือกอย่างเจาะจง และใช้ระยะเวลาในการทดลองใช้รูปแบบการสอนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565

7. กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

ภาพประกอบที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 2

การทบทวนวรรณกรรม

บทที่ 2 การทบทวนวรรณกรรม นำเสนอเอกสารเพื่อสำรวจองค์ความรู้และแนวคิดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนแซกโซโฟน ในระดับอุดมศึกษา โดยมีประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1. ระบบการศึกษาและรูปแบบการสอนดนตรีระดับอุดมศึกษา
2. การทบทวนปรัชญาดนตรีศึกษา แนวคิด และทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย
3. การสอนทักษะปฏิบัติ
4. การวัดผลประเมินผล
5. แซกโซโฟน
 - 5.1 Adolphe Sax
 - 5.2 พื้นฐานการบรรเลง
6. บริบทพื้นที่ที่ใช้ในการวิจัย
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 7.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 7.2 งานวิจัยต่างประเทศ

1. ระบบการศึกษาและรูปแบบการสอนดนตรีระดับอุดมศึกษา

การศึกษาระดับอุดมศึกษา เป็นการศึกษาในระดับสูงที่มุ่งพัฒนาคนในสาขาวิชาชีพต่าง ๆ ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของการพัฒนาประเทศ รวมทั้งมุ่งเน้นที่จะพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ ๆ ให้เกิดขึ้นเพื่อเป็นพื้นฐานสำคัญในการเพิ่มขีดความสามารถทางวิชาการตลอดจนการพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีระดับสูงให้กับประเทศต่อไป ในระยะที่ผ่านมาสถาบันอุดมศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชน เป็นสถาบันหลักที่มีบทบาทชี้นำสังคมมาโดยตลอดสังคมทั่วไปให้การยอมรับ และให้ความสำคัญกับสถาบันอุดมศึกษาว่าเป็นสถาบันหลักของประเทศที่มีประชาชนและองค์กรต่าง ๆ สามารถพึ่งพาได้ เมื่อมีปัญหาต้องแก้ไขด้วยวิชาการและปัญญา ความคาดหวังของสังคมและความรับผิดชอบในภารกิจที่มีอยู่ทำให้สถาบันอุดมศึกษาต้องใช้ความพยายามอย่างเต็มที่ จะต้องปฏิบัติตามหน้าที่อย่างครบถ้วน และรักษาความเชื่อมั่น ศรัทธา ของสังคมให้คงอยู่ตลอดไป (ทบทวนมหาวิทยาลัย, 2540)

ระบบการศึกษาและรูปแบบการสอนดนตรีระดับอุดมศึกษา เป็นข้อมูลที่มีความสัมพันธ์และเกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรระดับอุดมศึกษา มุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนในระดับอุดมศึกษาให้เป็นไปในแนวทางที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ เน้นให้ผู้เรียนมุ่งไปสู่ความเป็นมืออาชีพ

ในสังคมไทย การเรียนการสอนดนตรีเกิดขึ้นมาตั้งแต่อดีตในหลากหลายรูปแบบ เช่น การเรียนกับครูดนตรี การเรียนแบบครูพักลักจำ และการเรียนแบบตามอัธยาศัย หรือเรียนรู้ด้วยตัวเอง ทั้งนี้การเรียนดนตรีเกิดได้หลายแหล่งเรียนรู้ ไม่ว่าจะเป็น การเรียนดนตรีในบ้านครูดนตรี เรียนดนตรีในวังหรือบ้านขุนนาง เรียนดนตรีในวัด อาจกล่าวได้ว่า ในอดีตดนตรีสามารถดำรงอยู่ได้ในสังคมภายใต้การเกื้อกูลของ “บ้าน วัด วัง” (ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2555) กระทั่งเกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและการเมือง การเรียนการสอนดนตรีจึงได้เปลี่ยนไปเป็น แบบหลักสูตรที่เปิดสอนในโรงเรียน หน่วยงานราชการ เป็นต้น

การจัดการศึกษาดนตรีในระดับอุดมศึกษาของประเทศไทย เกิดขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2500 ในรูปแบบวิชาความซาบซึ้งในดนตรี (Music Appreciation) ในคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยอาจารย์กำธร สนิทวงศ์ ณ อยุธยา (ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2555) พ.ศ. 2513 วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา เปิดสอนวิชาเอกดนตรีในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษาระดับสูง (ป.กศ. สูง วิชาเอกดนตรี) ในปี พ.ศ. 2516 คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เปิดสอนวิชาโทดนตรีศึกษา พ.ศ. 2517 มหาวิทยาลัยพายัพ เป็นมหาวิทยาลัย (เอกชน) แห่งแรกที่เปิดสอนดนตรีเป็นวิชาเอก พ.ศ. 2519 ภาควิชาดุริยางคศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เปิดสอนสาขาดนตรีเป็นวิชาเอก พ.ศ. 2520 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เปิดสอนดนตรีเป็นวิชาเอก จากนั้นมีสถาบันอุดมศึกษาหลายแห่งเปิดการเรียนการสอนดนตรีเป็นวิชาเอก จนถึงปัจจุบัน (Chandransu N, 2010) ได้แบ่งช่วงพัฒนาการการศึกษาดนตรีในประเทศไทยออกเป็น 5 ช่วง ได้แก่ ยุคเบิกทางสร้างศิลปินให้การศึกษา (2477) ยุคสร้างครูดนตรี ในกรมการฝึกหัดครู (2513) ยุคสร้างบัณฑิตปริญญาตรี (2519) ยุคสร้างนักวิชาการดนตรี (2532) ยุคของการสร้างมืออาชีพหลากหลายสาขา

ปัจจุบัน สถาบันอุดมศึกษาหลายแห่งเปิดสอนหลักสูตรดนตรีทั่วประเทศรวมกว่าร้อยหลักสูตร (ในสาขาต่างๆ เช่น การแสดงดนตรี ดนตรีศึกษา เป็นต้น) และในหลายระดับ (ปริญญาตรี โท เอก) ทั้งในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ และเอกชน โดยแบ่งออกเป็นหลักสูตรดนตรีในสถาบันอุดมศึกษาในกำกับ 10 แห่ง มหาวิทยาลัยรัฐ 5 แห่ง มหาวิทยาลัยราชภัฏ 34 แห่ง มหาวิทยาลัยราชชมงคล 1 แห่ง สถาบันพัฒนาศิลปิน โดยกรมศิลปากร 12 แห่ง และมหาวิทยาลัยเอกชน 7 แห่ง และจำแนกตามคณะ ได้แก่ คณะศิลปกรรมศาสตร์ 11 แห่ง คณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ 19 แห่ง คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ 26 แห่ง คณะดนตรี 4 แห่ง วิทยาลัยดนตรี/สถาบันดนตรี 8 แห่ง และอื่น ๆ 3 แห่ง (Thuntawech S, 2017)

2. การทบทวนปรัชญาดนตรีศึกษา แนวคิด และทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย

ปรัชญาดนตรีศึกษาเป็นองค์ประกอบสำคัญในการกำหนดทิศทางการดำเนินการด้านการจัดการเรียนการสอนดนตรี มีนักคิดได้พัฒนาแนวคิดเกี่ยวกับปรัชญาดนตรีศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการคิดและดำเนินกิจกรรมต่างๆ เช่น การสร้างหลักสูตร การวัดผล ประเมินผล เป็นต้น นักปรัชญาดนตรีศึกษาพยายามสร้างและตอบคำถามเกี่ยวกับความหมายของดนตรีและความสำคัญของดนตรีต่อการแสดงความรู้สึกของผู้คนและพยายามอธิบายข้อคำถามต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับธรรมชาติของดนตรีและบทบาทหน้าที่ของดนตรีในระบบการศึกษา (Michael Mark & Patrice Madura, 2010)

นักปรัชญาร่วมสมัยหลายคนที่มีมุ่งศึกษาและนำเสนอปรัชญาดนตรีศึกษา เช่น David Elliott (1995) ได้ให้ความสำคัญกับการปฏิบัติการทางดนตรี (Musicing) ซึ่งหมายถึงการแสดงดนตรี การฟังดนตรี การประพันธ์ดนตรี การเรียบเรียงดนตรี การอำนวยการเพลง และการสร้างสรรค์ สิ่งเหล่านี้จะช่วยพัฒนาการด้านความรู้ของบุคคล (Self - Knowledge) และความนับถือตนเอง (Self - Esteems) แนวคิดนี้ต้องการให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ทั้งดนตรีตะวันตกและไม่ใช่ตะวันตก และเน้นความเข้าใจบทบาทที่มีผลต่อสังคมที่หลากหลายและตอบสนองต่อดนตรีของคนในสังคม (คณิเทพ ปิตุภูมินาค, 2562)

Bennett Reimer (1997) นำเสนอว่า จุดประสงค์พื้นฐานการเรียนดนตรี คือการสอนให้ผู้เรียนสามารถตอบสนองทางอารมณ์ต่อดนตรี Reimer ได้พัฒนาแนวคิดบนพื้นฐานความคิดที่ว่า “Music education as aesthetic education” ขึ้นโดยเน้นว่าควรสอนดนตรีให้กับผู้เรียนบนพื้นฐานของวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของผู้เรียนควบคู่ไปกับเรียนรู้ดนตรีในวัฒนธรรมอื่น ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจตนเองไปพร้อมกับเข้าใจผู้อื่น

Bennett Reimer ได้ทบทวนปรัชญาของดนตรีศึกษา ซึ่งในประเทศสหรัฐอเมริกา เน้นการปฏิบัติเครื่องดนตรี Reimer ได้นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับดนตรีศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยเน้นที่การจัดการศึกษาในโรงเรียน เขาได้เสนอมุมมองเกี่ยวกับความต้องการดนตรีศึกษาในการสร้างความสมดุลของหลักสูตรระหว่างการปฏิบัติเครื่องดนตรีกับการฟังดนตรี และมีคำถามสำคัญคือนักดนตรีศึกษาจะสามารถทำให้การปฏิบัติต่อเนื่องและพัฒนาไปสู่ความเป็นศิลปินได้อย่างไรเมื่อจบการศึกษาแล้ว ในขณะเดียวกันเขาได้นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการฟังดนตรี ว่าเป็นวิธีการเข้าถึงดนตรีได้เช่นกัน Reimer เห็นว่าการเรียนดนตรีในระดับโรงเรียน ไม่จำเป็นต้องปฏิบัติเครื่องดนตรีอย่างเดียว ควรมีทางเลือกอื่นให้เข้าถึงดนตรี การพัฒนาทักษะการฟังดนตรีของผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนสามารถชื่นชมดนตรีต่อไปได้ หลังจากจบการศึกษา แม้แนวคิดดังกล่าวจะเน้นการเรียนดนตรีในโรงเรียนแต่ส่งผลต่อการออกแบบหลักสูตรครุดนตรีซึ่งเป็นหลักสูตรในระดับอุดมศึกษา

Wayne Bowman (2003) ได้กล่าวถึงการทบทวนแนวคิดพื้นฐาน (Fundamental) ของการจัดการเรียนการสอนดนตรี การทบทวนแนวคิดพื้นฐานดังกล่าวอยู่บนพื้นฐาน 4 กลุ่ม ได้แก่ Postmodern Perspective, Pragmatic Perspective, Perspective of Critical Theory และ Practice Perspective

Postmodern Perspective

ภายใต้แนวคิดสมัยใหม่ ความรู้ชุดใดชุดหนึ่งไม่ใช่ชุดความรู้บริสุทธิ์ (absolute) หรือเป็นสากล (universal) ความรู้เป็นสิ่งที่ไม่คงที่และไม่มีลักษณะเป็นพื้นฐาน (fundamental) และปฏิเสธกระบวนการทัศน์ที่ถือว่าเป็นความรู้หลัก (stabilizing paradigms) แนวคิดหลังสมัยใหม่มุ่งท้าทายและล้มล้างความเป็นหนึ่งเดียวหรือความจริงแท้ที่ถือเป็นองค์ความรู้ที่สืบทอดกันมา ทั้งนี้ตามแนวคิดหลังสมัยใหม่ ความรู้ ปรักษา หรือกระบวนการทัศน์ใด ๆ เป็นเพียงสิ่งชั่วคราวเท่านั้น แนวคิดหลังสมัยใหม่ไม่มีสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ถูกต้องเพียงอย่างเดียว ไม่มีอะไรเป็นศูนย์กลางและมีแนวโน้มในการขับเคลื่อนไปสู่อนาคตที่แตกต่างออกไป

เมื่อใช้แนวคิดหลังสมัยใหม่มาพิจารณาแนวคิดด้านดนตรีศึกษา ทำให้เกิดการท้าทายแนวคิด เช่น ความสงสัยในความรู้เกี่ยวกับดนตรี ทั้งนี้ความท้าทายดังกล่าวมีนัยในการต่อต้านแนวคิดที่เป็นแนวคิดพื้นฐาน โดยเชื่อว่าแนวคิดพื้นฐานเหล่านั้นทำให้เชื่อแนวทางที่กำหนดมาโดยไม่พิจารณาถึงแนวทางการจัดการแบบอื่น ๆ หรือการมีส่วนร่วมกับความหลากหลายตามสภาพความเป็นจริงในแต่ละบริบท

Pragmatic Perspective

แนวคิด Pragmatic Perspective คือการมุ่งพัฒนาเป้าหมายของการเรียนรู้ (ดนตรี) เพื่อการเรียนรู้ตามธรรมชาติ ไม่เน้นการเปิดประเด็นเพื่อการถกเถียงอย่างแนวคิดหลังสมัยใหม่หรือการวิพากษ์ และไม่เน้นการพัฒนาทักษะเพื่อนำไปสู่เป้าหมายอย่างใดอย่างหนึ่งที่ถูกกำหนดมา ตามแนวคิด Pragmatic Perspective การศึกษาเป็นกระบวนการของการเตรียมพร้อมสำหรับอนาคตซึ่งไม่สามารถคาดเดาและไม่แน่นอน และมีลักษณะเป็นความรู้แบบรู้ต่อเนื่อง

Perspective of Critical Theory

แนวคิดทฤษฎีวิพากษ์ (critical theory) เป็นแนวคิดที่ให้ความสำคัญกับความสงสัยในสิ่งที่เราคิดหรือยึดถือปฏิบัติอย่างเป็นธรรมดา เช่น สงสัยในความรู้ กระบวนการ หรือความจริงต่าง ๆ แนวคิดนี้มองว่าความรู้ไม่ได้เกิดขึ้นด้วยตัวเอง แต่เกิดจากประวัติศาสตร์สังคมที่มีการสั่งสมมา เมื่อพิจารณาโดยมีฐานคิด critical theory จะจำแนกความรู้นี้ออกเป็นส่วน ๆ จำแนกองค์ประกอบที่สร้างเป็นความรู้ จำแนกสิ่งที่ไม่แน่นอน และจำแนกความเป็นสากลจากประวัติศาสตร์ ตามแนวคิด critical theory มองว่า สำนักสาธารณะเหล่านี้ขัดขวางความเป็นจริงในสังคม

แนวคิด critical theory เน้นการตั้งคำถามต่อสิ่งหรือความคิดต่าง ๆ เพื่อปลูกให้คนคิด พิจารณาด้วยเหตุผล ซึ่งหากนำมาใช้ในการเรียนการสอนดนตรีจะช่วยให้ผู้สอนสามารถพิจารณาสิ่งที่ ต้องการสอนในหลักสูตรกับความต้องการที่แท้จริงในสังคมภายนอกได้ แนวคิดนี้มองเป้าหมายสำคัญ คือการพัฒนาผู้เรียนตามความต้องการและความเหมาะสมของแต่ละบุคคล

Practice Perspective

แนวคิด Practice Perspective เน้นเรียนรู้การปฏิบัติเป็นสำคัญ เน้นความหลากหลายและความแตกต่างในโลกของความเป็นจริง ให้ความสำคัญกับทางเลือกที่สร้างสรรค์มากกว่าความจริงที่ บริสุทธิ์ มองความเปลี่ยนแปลงของดนตรีมากกว่าการสืบทอด ให้ความสำคัญกับความแตกต่างของ ผู้เรียน ให้มีโอกาสในการเลือกทางของตนเอง

จะเห็นได้ว่าแนวคิดต่าง ๆ ข้างต้น ให้ความสำคัญกับความหลากหลายและแตกต่างในโลก ของความเป็นจริง ทางเลือกที่สร้างสรรค์ มากกว่าความจริงที่บริสุทธิ์ มองความเปลี่ยนแปลงมากกว่า การสืบทอดวิชาความรู้ที่สืบทอดมา มองความแตกต่างของผู้เรียนและให้มีโอกาสในการเลือกทางของ ตนเอง เน้นการเตรียมความพร้อมในการรับมือในสังคมที่ยากที่จะคาดเดา Bowman ได้สรุปว่า การศึกษาในปัจจุบันนั้น ควรพิจารณาสิ่งต่อไปนี้เพื่อกำหนดฐานความคิดที่เหมาะสมกับบริบทของตน ได้แก่

1. ทบทวนแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับหลักสูตร พัฒนาแนวคิดนั้นโดยไม่ยึดถือบางแนวคิดเป็น ศูนย์กลาง
2. พัฒนาทักษะการวิจัย การคิดวิเคราะห์ให้กับผู้เรียน
3. ความสัมพันธ์ของดนตรีกับสาขาอื่น ๆ
4. เปิดโอกาสให้นักศึกษาสร้างความหมายของดนตรีผ่านการปฏิบัติ
5. ตระหนักถึงความแตกต่างของผู้เรียน

3. การสอนทักษะปฏิบัติ

ในการสอนทักษะปฏิบัติดนตรีแต่ละเครื่องมือ ย่อมมีเทคนิควิธีสอนหรือกลวิธีสอนต่าง กันไป ตามความเฉพาะของเครื่องมือนั้น ๆ อย่างไรก็ตาม หลักการสอนทั่วไปที่ควรคำนึงถึง และเป็น หลักการที่สามารถใช้เป็นพื้นฐานในการพัฒนาการสอนทักษะดนตรีแต่ละประเภทนั้นสามารถกล่าวได้ ว่ามีความเหมือนกัน หรือสามารถนำหลักการทั่วไปนี้ไปประยุกต์ใช้ได้ หรือนำไปพัฒนาให้เหมาะสม กับการสอนทักษะดนตรีเฉพาะเครื่องมือต่อไป (ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2561)

ทักษะปฏิบัติ หมายถึง ความสามารถเฉพาะบุคคล ในการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งจนเกิดการ เรียนรู้ ความชำนาญ ความถนัด ความคล่องแคล่ว ซึ่งต้องฝึกฝนเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง (ฐิติพันธ์ โกเมน พรธณกุล, 2554)

สวดี สมถวนิช (2541) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการสอนทักษะปฏิบัติ ไว้ดังนี้

1. ให้ผู้เรียนรู้จักและคุ้นเคยกับเครื่องมือและอุปกรณ์
2. ให้ผู้เรียนคุ้นเคยกับการวางแผนเตรียมการและทดลองใช้เครื่องมือปฏิบัติการและการฝึกปฏิบัติต่าง ๆ
3. เพื่อฝึกฝนพัฒนาความสามารถในการสังเกต รวบรวมและตีความข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้จากห้องปฏิบัติการหรือการฝึกปฏิบัติต่าง ๆ
4. เพื่อฝึกฝนและพัฒนาความสามารถในการเสนอรายงานผลการฝึกปฏิบัติที่ดีและมีความเหมาะสม
5. เพื่อฝึกฝนและพัฒนาความสามารถของผู้เรียนในการที่จะรวบรวมและสัมพันธ์แนวคิดหลักการและความรู้ต่าง ๆ เข้าด้วยกันเพื่อมองเห็นภาพรวมของวิชานั้น ๆ
6. เพื่อประยุกต์หลักทั่วไปเข้ากับสถานการณ์จริงในห้องทดลองหรือในการปฏิบัติภาคสนามอื่น ๆ
7. เพื่อให้เห็นปัญหาและพิจารณาถึงทางเลือกในการดำเนินงานปฏิบัติสิ่งต่าง ๆ
8. เพื่อให้รู้จักวิเคราะห์ผลของการฝึกต่อสมมติฐานที่ตั้งไว้ และวิเคราะห์ผลที่เกิดขึ้นกับการปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวัน
9. เพื่อส่งเสริมและพัฒนาทัศนคติที่ดีและก่อให้เกิดความภูมิใจในงานอาชีพด้านต่าง ๆ

การสอนทักษะปฏิบัติดนตรีถูกบรรจุอยู่ในหลักสูตรดนตรีของสถาบันอุดมศึกษาทั้งหลักสูตรที่มุ่งผลิตบัณฑิตเพื่อประกอบอาชีพครูดนตรี และหลักสูตรที่มุ่งเน้นผลิตบัณฑิตเพื่อประกอบอาชีพทางการแสดงดนตรี ดังนั้นการสอนทักษะปฏิบัติดนตรี ผู้สอนต้องมีทักษะความชำนาญในเครื่องดนตรีนั้น ๆ การสอนทักษะเป็นเรื่องระหว่างผู้สอนและผู้เรียน ซึ่งในบทเรียนทักษะต่าง ๆ ที่บางครั้งผู้สอนจำเป็นต้องแสดงให้เห็น การเรียนรู้เรื่องเทคนิคการสอนหรือกลวิธีสอนทักษะต่าง ๆ เป็นเรื่อง que ผู้สอนควรมีความรู้และประสบการณ์อย่างเป็นหลักวิชาการ ควรสอดแทรกความรู้วิชาทางด้านวิชาทฤษฎีดนตรีด้วย

แฮร์โรว์ Harrow A (1972) ได้จัดลำดับขั้นของการเรียนรู้ทางด้านทักษะปฏิบัติไว้ 5 ขั้น โดยเริ่มจากระดับที่ซับซ้อนน้อยไปจนถึงระดับที่มีความซับซ้อนมาก ดังนั้นการกระทำจึงเริ่มจากการเคลื่อนไหวกล้ามเนื้อใหญ่ไปจนถึงการเคลื่อนไหวกล้ามเนื้อย่อย ลำดับขั้นดังกล่าว ได้แก่

ขั้นที่ 1 การเลียนแบบ เป็นขั้นที่ให้ผู้เรียนสังเกตการกระทำที่ต้องการให้ผู้เรียนทำได้ ซึ่งผู้เรียนย่อมรับรู้หรือสังเกตเห็นรายละเอียดต่าง ๆ ได้ไม่ครบถ้วน แต่อย่างน้อยผู้เรียนจะสามารถบอกได้ว่า ขั้นตอนหลักของการกระทำนั้น ๆ มีอะไรบ้าง

ขั้นที่ 2 ลงมือกระทำตามคำสั่ง เมื่อผู้เรียนได้เห็นและสามารถบอกขั้นตอนของการกระทำที่ต้องการเรียนรู้แล้ว ให้ผู้เรียนลงมือทำโดยไม่มีแบบอย่างให้เห็น ผู้เรียนอาจลงมือทำตามคำสั่งของผู้สอน หรือทำตามคำสั่งที่ผู้สอนเขียนไว้ในคู่มือ การลงมือปฏิบัติตามคำสั่งนี้ แม้ผู้เรียนจะยังไม่สามารถทำได้อย่างสมบูรณ์ แต่อย่างน้อยผู้เรียนก็ได้รับประสบการณ์ในการลงมือทำและค้นพบปัญหาต่าง ๆ ซึ่งช่วยให้เกิดการเรียนรู้และปรับการกระทำให้ถูกต้องสมบูรณ์ขึ้น

ขั้นที่ 3 การกระทำอย่างถูกต้องสมบูรณ์ เป็นขั้นที่ผู้เรียนจะต้องฝึกฝนจนสามารถทำสิ่งนั้น ๆ ได้อย่างถูกต้องสมบูรณ์ โดยไม่จำเป็นต้องมีแบบอย่างหรือมีคำสั่งนำทางการกระทำ การกระทำที่ถูกต้อง แม่น ตรง พอดี สมบูรณ์แบบ เป็นที่ผู้เรียนจะต้องสามารถทำได้ในขั้นนี้

ขั้นที่ 4 การแสดงออก เป็นขั้นที่ผู้เรียนมีโอกาสดำเนินการมากขึ้นจนกระทั่งสามารถกระทำสิ่งนั้นได้อย่างถูกต้องสมบูรณ์แบบอย่างคล่องแคล่ว รวดเร็ว ราบรื่น และทำด้วยความมั่นใจ

ขั้นที่ 5 การกระทำอย่างเป็นธรรมชาติ เป็นขั้นที่ผู้เรียนสามารถกระทำสิ่งนั้น ๆ อย่างสบาย ๆ เป็นไปอย่างอัตโนมัติโดยไม่รู้สึกรู้ว่าต้องใช้ความพยายามเป็นพิเศษ ซึ่งต้องอาศัยการปฏิบัติบ่อย ๆ ในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่หลากหลาย

หากทำได้ครบถ้วนทั้ง 5 ขั้น ผู้เรียนจะเกิดการพัฒนาทางด้านทักษะปฏิบัติ จนสามารถกระทำได้อย่างถูกต้องสมบูรณ์

เดวิส Devies I.K (1971) ได้นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะปฏิบัติไว้ว่า ทักษะส่วนใหญ่จะประกอบด้วยทักษะย่อย ๆ จำนวนมาก การฝึกให้ผู้เรียนสามารถทำทักษะย่อย ๆ เหล่านั้นได้ก่อนแล้วค่อยเชื่อมโยงต่อกันเป็นทักษะใหญ่ จะช่วยให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จได้ดีและเร็วขึ้น

กระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบตามแนวคิดการพัฒนาทักษะปฏิบัติของเดวิส

ขั้นที่ 1 สาธิตทักษะหรือการกระทำ เป็นขั้นที่ให้ผู้เรียนได้เห็นทักษะหรือการกระทำที่ต้องการให้ผู้เรียนทำได้ในภาพรวม โดยสาธิตให้ผู้เรียนดูทั้งหมดตั้งแต่ต้นจนจบ ทักษะหรือการกระทำที่สาธิตให้ผู้เรียนดูนั้น จะต้องเป็นการกระทำในลักษณะที่เป็นธรรมชาติ ไม่ช้าหรือเร็วเกินไป ก่อนการสาธิต ผู้สอนควรให้คำแนะนำแก่ผู้เรียนในการสังเกต ควรชี้แนะจุดสำคัญที่ควรให้ความสนใจเป็นพิเศษในการสังเกต

ขั้นที่ 2 สาธิตและให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย เมื่อผู้เรียนได้เห็นภาพรวมของการกระทำหรือทักษะทั้งหมดแล้ว ผู้สอนควรแตกทักษะทั้งหมดให้เป็นทักษะย่อย ๆ หรือแบ่งสิ่งที่กระทำออกเป็นส่วนย่อย ๆ และสาธิตส่วนย่อยแต่ละส่วนให้ผู้เรียนสังเกตและทำตามไปทีละส่วนอย่างช้า ๆ

ขั้นที่ 3 ให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย ผู้เรียนลงมือปฏิบัติทักษะย่อยโดยไม่มีการสาธิตหรือมีแบบอย่างให้ดู หากติดขัดจุดใด ผู้สอนควรให้คำชี้แนะ และช่วยแก้ไขจนกระทั่งผู้เรียนทำได้ เมื่อได้แล้วผู้สอนจึงเริ่มสาธิตทักษะส่วนย่อยส่วนต่อไป และให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อยนั้นจนทำได้ ทำเช่นนี้เรื่อย ๆ ไปจนกระทั่งครบทุกส่วน

ขั้นที่ 4 ให้เทคนิควิธีการ เมื่อผู้เรียนปฏิบัติได้แล้ว ผู้สอนอาจแนะนำเทคนิควิธีการที่จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถทำงานนั้นได้ดีขึ้น เช่น ทำได้ประณีตสวยงามขึ้น ทำได้รวดเร็วขึ้น ทำได้ง่ายขึ้น หรือสิ้นเปลืองน้อยลง เป็นต้น

ขั้นที่ 5 ให้ผู้เรียนเชื่อมโยงทักษะย่อย ๆ เมื่อผู้เรียนสามารถปฏิบัติแต่ละส่วนได้แล้ว จึงให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย ๆ ต่อเนื่องกันตั้งแต่ต้นจนจบ และฝึกปฏิบัติหลาย ๆ ครั้ง จนกระทั่งสามารถปฏิบัติทักษะที่สมบูรณ์ได้อย่างชำนาญ

4. การวัดผลประเมินผล

การวัดผลประเมินผลมีความสำคัญในการเรียนการสอน เพื่อให้ทราบว่าผู้เรียนได้เรียนสิ่งใดไปบ้าง ได้ตรงตามวัตถุประสงค์หรือผลการเรียนรู้ที่กำหนดไว้มากน้อยเพียงใด ในด้านผู้สอนทำให้ทราบว่า กระบวนการเรียนการสอนประสบความสำเร็จเพียงใด มีสิ่งใดที่ดีหรือสิ่งใดที่ควรต้องปรับปรุงแก้ไขเพื่อทำให้การเรียนการสอนในครั้งต่อไปพัฒนาไปในทางที่ดีขึ้น การวัดผลประเมินผลในรูปแบบการวัด (measurement) ที่ได้ข้อมูลออกมาในรูปแบบของตัวเลข จากนั้นนำข้อมูลนั้นมาทำการประเมินผล (evaluation) เป็นการตัดสินผลการเรียนรู้นั้นมีคุณภาพ มาก หรือน้อยเพียงใด และประเมินผล (assessment) ที่เป็นข้อมูลตอบกลับทางการเรียนการสอน ให้ผู้เรียนได้กลับไปพัฒนาต่อไป

การวัดประเมินผลตามสภาพจริง (authentic assessment) เป็นการวัดผลประเมินแนวใหม่ ที่มุ่งเน้นการประเมินการเรียนรู้ของผู้เรียนที่พิจารณาตามพัฒนาการ ความประพฤติ และสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรม และการทดสอบควบคู่ไปในกระบวนการเรียนการสอน ทั้งด้านความรู้และด้านทักษะเข้าด้วยกัน ให้ผู้เรียนได้แสดงความรู้ ความสามารถ และทักษะในด้านต่าง ๆ ที่จะประเมินในสภาพที่ใกล้เคียงกับชีวิตจริงของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนมีทักษะในการวางแผน และทักษะในการแก้ปัญหา โดยมีวิธีการวัด และใช้เครื่องมือที่หลากหลาย เพื่อตรวจสอบความรู้ความสามารถในการเรียนรู้ โดยที่ผู้เรียนรับรู้ข้อมูลที่เป็นจุดเด่น และสิ่งที่ควรพัฒนาเพิ่มเติม ซึ่งการวัดผลประเมินตามสภาพจริงนี้เป็นการปรับปรุงการวัดประเมินผลแบบดั้งเดิมที่มีเพียงการทดสอบเพียงอย่างเดียว (โชติกา ภาชีผล และ ัญญุภรณ์ หลาวทอง และ กมลวรรณ ตั้งธนกานนท์, 2554)

การวัดและประเมินผลตามสภาพจริงเป็นวิธีหนึ่งที่สามารถใช้กับการสอนดนตรีได้อย่างเหมาะสมเนื่องจากเป็นการมุ่งเน้นการประเมินตามการพัฒนาการของผู้เรียนแต่ละคน จึงเหมาะสม

ยิ่งในการวัดและประเมินผลในรายวิชาทักษะการปฏิบัติเครื่องดนตรี ที่จัดการเรียนการสอนเป็นเรียนเดี่ยว การฝึกปฏิบัติเดี่ยวจึงต้องมีการประเมินผลเป็นรายบุคคล ดูพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน ทำการวัดและประเมินผลตลอดกระบวนการทางการเรียนการสอน เพื่อเป็นการตรวจสอบผู้เรียนเป็นระยะ อีกทั้งผู้เรียนแต่ละคนมีพัฒนาการด้านทักษะดนตรีไม่เท่ากัน จึงไม่ควรนำผู้เรียนมาเปรียบเทียบ เพราะความถนัดของแต่ละบุคคลมีความแตกต่างกัน ดังนั้นผู้สอนควรมีความหลากหลายของเครื่องมือวิธีการ ภาระงาน และช่วงเวลาทางการเรียนการสอน ที่มีความเหมาะสมสอดคล้องกับลักษณะพฤติกรรมทางการเรียนรู้ โดยมีการประเมินผลตามจุดเด่นของผู้เรียน เพื่อพัฒนาความสามารถและพัฒนาจุดเด่นนั้นให้ดีขึ้น และพัฒนาปรับปรุงในสิ่งที่ผู้เรียนยังทำได้ไม่ดี จากนั้นนำผลการเรียนรู้ที่บกพร่องมาวิเคราะห์ปัญหาสาเหตุเพื่อให้ผู้สอนคิดค้นเทคนิคกระบวนการเรียนรู้สำหรับแก้ไขข้อบกพร่องทางการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างเหมาะสม (พิชิต ฤทธิ์จรูญ, 2559)

ณรุทธ์ สุทธจิตต์ (2560) กล่าวว่า การประเมินผลทักษะดนตรีเกี่ยวข้องโดยตรงกับการปฏิบัติ ซึ่งสามารถกระทำได้ในสองลักษณะตามประเภทของการปฏิบัติดนตรี คือ การปฏิบัติเดี่ยว และการปฏิบัติกลุ่ม อย่างไรก็ตามเมื่อกล่าวถึงการประเมินทักษะดนตรีมักมุ่งเน้นไปสู่การปฏิบัติเดี่ยวมากกว่า เนื่องจากการประเมินผลภาคปฏิบัติ กระบวนการประเมินผลจึงต้องกระทำเป็นรายบุคคลย่อมต้องใช้เวลานานของการเรียนการสอน ดังนั้นในการวางแผนการสอน ผู้สอนควรคำนึงถึงระยะเวลาที่ใช้ในการประเมินผลทักษะดนตรีด้วย

การประเมินทักษะดนตรี ควรที่มีการประเมินผลทักษะต่าง ๆ ครบทุกประเภทตามที่คุณสอนได้สอนไป กล่าวคือ ควรมีการประเมินผลเกี่ยวกับทักษะการฟัง การร้อง การเล่น การเคลื่อนไหว การอ่าน และการสร้างสรรค์ ซึ่งควรแบ่งคะแนนของการวัดผลออกเป็นสองส่วน คือ เรื่องเกี่ยวกับความสามารถในการปฏิบัติทักษะ และคุณภาพของการปฏิบัติ ทั้งนี้ดนตรีเป็นศิลปะแขนงหนึ่ง แม้ว่าการบรรเลงเพลงเดียวกัน นักดนตรีสองคนย่อมมีลีลาเป็นของตนเอง ซึ่งผู้ฟังย่อมรู้สึกและสัมผัสกับความแตกต่างด้านคุณภาพของการบรรเลงดนตรี

เกณฑ์ที่ใช้วัดและประเมินผลการปฏิบัติเครื่องดนตรีประเภทเครื่องเป่าในระดับอุดมศึกษา ประกอบด้วยเรื่อง 1) คุณภาพเสียง (Tone Quality) 2) ความแม่นยำของเสียง (Intonation) 3) เทคนิค/การควบคุมลักษณะของเสียง (Technique/Articulation) 4) ความถูกต้องของทำนอง (Melodic Accuracy) 5) ความถูกต้องของจังหวะ (Rhythmic Accuracy) 6) อัตราความเร็ว (Tempo) 7) การตีความบทเพลง (Interpretation) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Herwitt M. P. (2002) ที่ได้นำเสนอในงานวิจัยว่า เกณฑ์ที่ใช้ในการวัดประเมินผลเครื่องเป่าควรมี 7 ด้าน แสดงให้เห็นว่าเกณฑ์ทั้ง 7 ด้านนี้สามารถนำมาใช้เกณฑ์ในการวัดและประเมินผลการปฏิบัติเครื่องดนตรีประเภทเครื่องเป่า (วรินทร์ สีเสียดงาม, 2562b)

5. แซกโซโฟน

5.1 Adolphe Sax

เครื่องดนตรีแซกโซโฟน สร้างโดย Adolphe Sax ในช่วงปี ค.ศ. 1839 แซกโซโฟนเป็นการนำเครื่องทองเหลือง ผสม กับเครื่องลมไม้ เขาทดลองประดิษฐ์แป้นนิ้วประกอบบนวม (Pad) ใส่กับเครื่องทองเหลืองเรียกว่า โอฟิคเลาย (Ophicleide) แล้วเปลี่ยนกำหนดแบบคลาริเน็ตแทน ในที่สุดความพยายามในการผสมลักษณะของเครื่องดนตรี ระหว่างเครื่องลมไม้และเครื่องทองเหลือง ให้ออกเป็นเสียงประสพผลสำเร็จ เรียก แซกโซโฟน โดยลำตัวของ แซกโซโฟนมีลักษณะเหมือนเครื่องทองเหลือง ทำด้วยโลหะแผ่นขึ้นรูปเป็นทรงกระบอก ลำตัวเป็นรูปกรวยโค้ง ระบบนิ้วและแป้นนิ้วมีส่วนคล้ายโอโบ กำหนดใช้กำหนดคลาริเน็ต มีลักษณะเป็นลิ้นเดี่ยว (Single Reed) เป็นที่เชื่อกันว่า Adolphe Sax ประดิษฐ์บาร์โตน แซกโซโฟน เป็นคันแรกก่อนที่จะพัฒนาไปสู่เครื่องอื่นๆ ในตระกูลแซกโซโฟน (สุกรี เจริญสุข, 2545)

ภาพประกอบที่ 2 Adolphe Sax

ที่มา <https://www.britannica.com/biography/Antoine-Joseph-Sax>

Adolphe Sax เกิดที่เมือง ดินองท์ (Dinant) ประเทศเบลเยียม เมื่อวันที่ 6 พฤศจิกายน ค.ศ. 1814 เป็นบุตรชายคนโตของ Charles และ Maria Sax ต่อมาครอบครัวของเขาได้ย้ายไปที่กรุงบรัสเซลส์ Charles ได้เริ่มต้นอาชีพที่มีอิทธิพลต่อบุตรชายของเขา Charles ได้เปลี่ยนโรงงานจากที่ทำชิ้นวางและโต๊ะ มาเป็นโรงงานผลิตเครื่องดนตรี Clarinet และเครื่องดนตรีประเภท Brass

Adolphe มักจะไปทำงานของพ่อเขา บ่อยๆ ซึ่งทำให้ Adolphe ได้เรียนรู้ทักษะงานช่างจากพ่อของเขา ซึ่งมีฝีมือในระดับมืออาชีพ Adolphe ได้เข้าเรียนดนตรีที่ Brussels Conservatory โดยเรียนทักษะการขับร้อง และ Flute ต่อมาได้เรียนเรียนทักษะ Clarinet

ทักษะการสร้างเครื่องเครื่องดนตรีของ Adolphe พัฒนาไปอย่างรวดเร็ว และได้รับการตอบรับที่ดี Adolphe ทำการทดลองสร้างเครื่องดนตรีและพัฒนาเช่น bugle horn ที่มีวาล์ว, saxhorns และเครื่องดนตรีที่มีการผสมระหว่างท่อทองเหลือง และ กำพวดของเครื่องลมไม้ล้วนเดียว นั่นคือ saxophone

ภาพประกอบที่ 3 เครื่องดนตรี Ophicleide
ที่มา <https://educalingo.com/en/dic-en/ophicleide>

Adolphe Sax ได้ตัดสินใจย้ายออกจากกรุงบรัสเซลส์ หลังจากงาน Brussels Exhibitions ในปี ค.ศ.1841 ซึ่ง Adolphe Sax ได้นำเครื่องดนตรีที่เขาสร้างขึ้นมานั้นคือ saxophone ออกแสดงในงานนั้น และได้รับรางวัลเหรียญเงิน โดยแท้ที่จริงแล้วเขาต้องได้รับเหรียญทอง ซึ่งเป็นผลพิจารณาจากคณะกรรมการ และคณะกรรมการได้ให้เหตุผลว่า หาก Adolphe Sax ได้เหรียญทองในปีนี้ ก็จะไม่ให้มีเหรียญทองอันใดให้อีกในปีถัดไป

หลังจากเหตุการณ์ดังกล่าว Adolphe Sax ได้พบกับนายทหารของ พระเจ้าหลุยส์-ฟิลลิป แห่งฝรั่งเศส เกี่ยวกับการสร้างเครื่องดนตรีในวงดุริยางค์ทหาร ทำให้ Adolphe Sax ย้ายไปยังกรุงปารีส ในปี ค.ศ.1842

Adolphe Sax ได้จดสิทธิบัตรขึ้นในวันที่ 22 มิถุนายน ค.ศ.1846 โดยมีแซกโซโฟนถึง 14 รูปแบบ ตั้งแต่โซปราโนโน้ (Sopranino) ถึง คอนทราเบส (Contrabass) โดยเครื่องดนตรีทั้งหมดอยู่ในบันไดเสียงฟา (F) และ บันไดเสียงโด (C) ต่อมา แซกโซโฟนในบันไดเสียงอีแฟลต (Eb) และบันไดเสียง (Bb) กลับได้รับความนิยมจนถึงปัจจุบัน หลังจากสิทธิบัตรหมดอายุในปี ค.ศ. 1866 ได้มีโรงงานหลากหลายยี่ห้อผลิตและพัฒนาแซกโซโฟน จนถึงปัจจุบัน

ภาพประกอบที่ 4 เครื่องดนตรี Saxophone ปี 1857

ที่มา Richard Ingham (The Cambridge Companion to the Saxophone: 10)

การเรียนวิชาแซกโซโฟน เกิดขึ้นครั้งแรกที่ Paris Conservatory ในปี ค.ศ.1857 โดย Adolphe Sax เป็นผู้สอนด้วยตัวเอง จนถึงปี ค.ศ.1870 Adolphe Sax ได้เสียชีวิตในปี ค.ศ.1894 ในช่วงชีวิตของ Adolphe Sax มีลูกชาย 2 คนและลูกสาว 1 คน โดย Adolphe Edouard ซึ่งเป็นลูกชายคนเล็กได้ดำเนินธุรกิจซ่อม-สร้างเครื่องดนตรี ต่อมาขายธุรกิจให้แก่บริษัท Henri Selmer ในปี ค.ศ.1928

พูน ปณ จิต ชีวะ

5.2 พื้นฐานการบรรเลง

ส่วนประกอบของแซกโซโฟน

ภาพประกอบที่ 5 แสดงส่วนประกอบของแซกโซโฟน

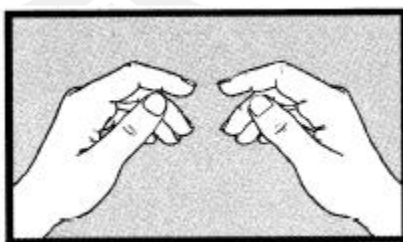
ที่มา <https://www.russomusicsymphonic.com/pages/about-instruments>

1. ปากเป่า (Mouthpiece) ปากเป่าแซกโซโฟนในปัจจุบันนิยมทำมาจากไฟเบอร์ และ เหล็ก อีกทั้งยังมีให้เลือกใช้หลากหลายรูปแบบ
2. สายรัดลิ้น (Ligature) ใช้รัดลิ้นกับปากเป่าแซกโซโฟน มีวัสดุหลายแบบ เช่น โลหะ หนัง หรือ เชือก
3. คอ (Neck) มีลักษณะโค้งงอส่วนบนมีไม้ก๊อกห่อหุ้มเพื่อไว้สำหรับใส่ปากเป่า ส่วนด้านล่างใช้เชื่อมต่อกับลำตัวแซกโซโฟน
4. น็อตล็อกคอ (Neck Screw) เป็นน็อตที่ใช้หมุนเพื่อให้ส่วนคอกับลำตัวแซกโซโฟน แน่น ไม่หลุดออกจากกัน
5. ลำตัว (Body) ลำตัวแซกโซโฟน มีแป้นกด (Keys) และจุดพักนิ้วหัวแม่มือทั้งสองข้าง
6. ลำโพง (Bell) ทำให้เกิดทิศทางของเสียง มีลักษณะบาน

การจับแซกโซโฟน

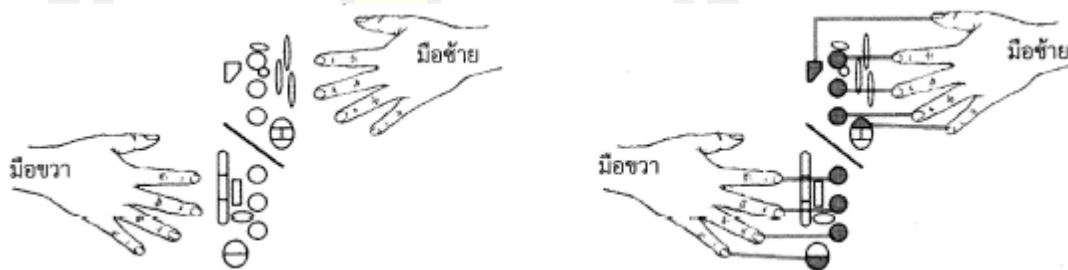
ก่อนที่จะเริ่มการบรรเลงแซกโซโฟน ผู้เรียนควรฝึกการจับเครื่องให้ถูกลักษณะทางกายภาพ โดยพิจารณาขั้นตอนดังนี้

1. ผ่อนคลายมือทั้งสองข้าง ไม่เกร็งส่วนใดส่วนหนึ่ง
2. ค่อยๆ ยกมือทั้งสองข้างขึ้นมาในระดับสายตา เตรียมมือทั้งสองข้างให้อยู่ในลักษณะ ผ่อนคลาย

ภาพประกอบที่ 6 การเตรียมมือให้อยู่ในลักษณะผ่อนคลาย
ที่มา วิศุวัฒน์ พฤษวานิช (ตำราพื้นฐานแซกโซโฟน 2560: 3)

3. วางนิ้วมือ ลงบนแป้นกดของแซกโซโฟน

ภาพประกอบที่ 7 การวางนิ้วมือ ลงบนแป้นกดของแซกโซโฟน
ที่มา วิศุวัฒน์ พฤษวานิช (ตำราพื้นฐานแซกโซโฟน 2560: 3)

หน้าที่ของนิ้วมือในการบรรเลงแซกโซโฟน คือการย้ายนิ้วจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่ง อย่างคล่องแคล่วในความเร็วที่ต้องการ การที่จะให้นิ้ว มือ และแขนผ่อนคลาย ให้นำลูกบอลขนาดลูกเทนนิสมาจับ เพราะลูกเทนนิสมีขนาดเหมาะสมกับสรีระของมือ จะช่วยให้นิ้วมือกดแป้นแซกโซโฟนได้ดีขึ้น เหมือนกำลัง “บีบ” แซกโซโฟน “ไม่ใช่การ ”ตบ” แซกโซโฟน การเคลื่อนไหวของนิ้วที่ดีไม่ควรยกนิ้วมือเหนือแป้นกดมากเกินไป เพราะจะทำให้ความคล่องแคล่วลดลงเมื่อบรรเลง เพลงที่มีความเร็วมาก ๆ การวางนิ้วบนแป้นกดที่ดีต้องมีความมั่นคงและเหมาะสมต่อการปิดรูต่าง ๆ ของเสียง นิ้วมือต้องสามารถเคลื่อนไหวสลับไปมาอย่างมีชีวิตชีวา เป็นธรรมชาติ ไม่มีความเกร็งของนิ้วมือ การพัฒนานิ้วด้วยการฝึกไล่บันไดเสียงต่าง ๆ จึงมีความจำเป็น ช่วยให้ผู้เรียนได้ทราบถึงความบกพร่องของนิ้วมือตนเอง (วรินทร์ สีเสียดงาม, 2562b)

การวางปาก

การวางปากมีด้วยกันหลายวิธี แต่บนพื้นฐานการบรรเลงที่ดีที่สามารถควบคุมช่วงเสียงต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นเสียงสูง กลาง หรือต่ำ โดยใช้วิธีการวางปากแบบการบรรเลงแบบคลาสสิก

การวางปาก

1. ทำรูปปากเหมือนการยิ้ม
2. นำริมฝีปากล่างครอบฟันล่าง
3. วางกำพวดทาบลงริมฝีปากล่าง
4. ฟันบนวางลงบนกำพวด
5. ดึงคางลง โดยมีลักษณะการพูดคำว่า “วี”
6. ปิดปากให้สนิท อย่ามีลมรั่วออกขณะบรรเลง

ภาพประกอบที่ 8 ลักษณะการวางปาก

ที่มา วิศุวัฒน์ พฤษวานิช (ตำราพื้นฐานแซกโซโฟน 2560: 4)

การหายใจ

การบรรเลง แซกโซโฟน มีพื้นฐานการหายใจเหมือนกับเครื่องเป่าชนิดอื่น ๆ การหายใจที่ถูกต้องจะช่วยให้การเป่าดีขึ้น เป็นธรรมชาติสามารถควบคุมสำเนียงและประโยคของเพลงได้สมบูรณ์ ที่สำคัญคืออวัยวะที่ใช้ในการหายใจ ได้ถูกใช้ตามธรรมชาติ กระบวนการหายใจมี 2 ลักษณะคือ การหายใจเข้า และ การเป่าลมออก

การหายใจเข้าที่ดีควรอยู่ในลักษณะอกผายไหล่ผึ่ง แต่ไม่ยกไหล่ เป็นธรรมชาติ ไม่มีการเกร็งร่างกาย สูดลมเข้าทางปากให้เต็มท้อง

การเป่าลมออก ต้องมีความสม่ำเสมอหรือตามความต้องการ ลักษณะของลมที่ใช้ในการบรรเลงแซกโซโฟน มีด้วยกัน สองลักษณะ คือ ลมอ่อนเหมาะในการบรรเลงเสียงต่ำ และ ลมเย็นเหมาะในการบรรเลงเสียงสูง

6. บริบทพื้นที่ที่ใช้ในการวิจัย

6.1 วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เดิมเป็นสาขาวิชาดุริยางคศิลป์ สังกัดคณะศิลปกรรมศาสตร์ และในปี พ.ศ.2550 สาขาวิชาดุริยางคศิลป์ได้แยกการบริหารออกมาจากคณะศิลปกรรมศาสตร์ เป็นโครงการจัดตั้งวิทยาลัยดุริยางคศิลป์ ซึ่งมีหน้าที่หลักในการจัดการเรียนการสอนให้แก่บุคคลที่สนใจศึกษาในสาขาวิชาด้านดนตรี โดยในปี พ.ศ.2540 ได้เปิดหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดุริยางคศิลป์ ปี พ.ศ. 2549 เปิดหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาดุริยางคศิลป์ ปี พ.ศ.2550 ได้ และในปี พ.ศ.2551 ได้เปิดหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาดุริยางคศิลป์ จนถึงเมื่อวันที่ 26 กันยายน พ.ศ.2551 จึงมีมติอนุมัติให้จัดตั้งวิทยาลัยดุริยางคศิลป์เป็นหน่วยงานภายในของสถาบันอุดมศึกษาตามพระราชบัญญัติการบริหารส่วนงานภายในของสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ.2550 โดยเปิดสอนหลักสูตรดุริยางคศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดุริยางคศิลป์ ไทย ดุริยางคศิลป์พื้นบ้าน และดุริยางคศิลป์ตะวันตก (วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2563)

6.2 วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยพายัพ

วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ พัฒนามาจากแผนกดนตรีคริสตจักรวิทยาลัยพระคริสตธรรมในระยะแรก มีฐานะเป็น สาขาวิชา สังกัดคณะมนุษยศาสตร์ นับเป็น 1 ใน 8 สาขาวิชาแรกที่เปิดดำเนินการพร้อมกับการก่อตั้งวิทยาลัยพายัพเมื่อปี พ.ศ.2517 โดยมีอาจารย์แคโรลีน คิงสวิลล์ เป็นหัวหน้าสาขาวิชาดุริยางคศิลป์คนแรก การจัดการเรียนการสอนมุ่งเน้นให้นักศึกษามีความรู้ทางวิชาการดนตรีสากลแบบรอบด้านเพื่อให้สามารถทำงานด้านดนตรีได้อย่างหลากหลาย

ในปี พ.ศ. 2548 ภาควิชาดุริยางคศิลป์ได้ปรับปรุงหลักสูตรและจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ที่มีความต้องการผู้เชี่ยวชาญดนตรีเฉพาะทางมากขึ้น โดยแบ่งกลุ่มวิชาออกเป็น 6 แขนงวิชา คือ ดนตรีศึกษา ดนตรีเชิงพาณิชย์ การประพันธ์เพลง ดนตรีแจ๊ส ดนตรีศาสนา และการแสดงดนตรี การจัดกลุ่มแขนงวิชาทำให้นักศึกษาสามารถเลือกเรียนในกลุ่มแขนงวิชาที่นักศึกษาสนใจเป็นพิเศษ ตามความถนัดของแต่ละคน สามารถพัฒนาทักษะให้เป็นผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางและสามารถแข่งขันในตลาดแรงงานได้

ในปี พ.ศ. 2549 ภาควิชาดุริยางคศิลป์ได้เปิดสอนหลักสูตรปริญญาโท ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาดุริยางคศิลป์ ประกอบด้วยกลุ่มวิชา 4 แขนงวิชา คือ ดนตรีศึกษา ดนตรีชาติพันธุ์ การประพันธ์เพลง และการแสดงดนตรีสากล จากการขยายงานด้านการเรียนการสอนและการบริการวิชาการ ในปี พ.ศ. 2551 ภาควิชาดุริยางคศิลป์จึงได้รับการปรับสถานภาพเป็นวิทยาลัยดุริยางคศิลป์ (วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยพายัพ, 2563)

6.3 สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

คณะศิลปกรรมศาสตร์ สาขาดุริยางคศาสตร์สาขามหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลา ได้จัดตั้งเป็นหน่วยงานภายในมหาวิทยาลัยทักษิณ เมื่อวันที่ 14 สิงหาคม 2546 โดยการขยายตัวมาจากภาควิชาศิลปกรรม สังกัดคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ปัจจุบันคณะศิลปกรรมศาสตร์ได้จัดการเรียนการสอนหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาดุริยางคศิลป์ไทย สาขาดุริยางคศิลป์สากล และสาขาศิลปะการแสดง โดยมุ่งผลิตบัณฑิตให้เป็นผู้มีความรู้คู่คุณธรรมสามารถนำความรู้ไปบูรณาการให้เกิดประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตและสามารถประกอบอาชีพอย่างอิสระได้ (คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ, 2563)

6.4 คณะดนตรีและการแสดง มหาวิทยาลัยบูรพา

คณะดนตรีและการแสดง แต่เดิมเป็นสาขาวิชาในคณะศิลปกรรมศาสตร์ จัดตั้งขึ้นเป็นคณะดนตรีและการแสดง เพื่อให้ภารกิจหลักด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม สามารถขับเคลื่อนได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพ ภายใต้แผนยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัย การจัดตั้งคณะดนตรีและการแสดง จะสามารถพัฒนาให้เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านดนตรีและการแสดง มุ่งให้ผู้เรียน มีความสามารถในการจัดการ และสร้างงานได้ด้วยตนเอง พร้อมมีคุณธรรมและจริยธรรม ด้วยโลกทัศน์ทางวัฒนธรรมที่กว้างไกล สามารถเพิ่มรายได้เพื่อความคล่องตัวในการบริหารจัดการ โดยการจัดตั้งศูนย์บริการและ จัดการแสดง ภาควิชาวันออก ในโครงสร้างองค์กร ซึ่งประกอบด้วย ห้องแสดงผลงานทางศิลปวัฒนธรรม โรงละคร และหอแสดงดนตรีเพื่อประชาชน อุทยานธรรมชาติและธรณียักษ์ และ สามารถกำกับดูแลการดำเนินงานด้านศิลปะและวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยบูรพาอย่างครอบคลุมในทุก ๆ ด้าน โดยจัดตั้งศูนย์วิจัยและนวัตกรรม วัฒนธรรมและศิลปะในภูมิภาค อาเซียน เพื่อสร้างคุณภาพ สร้างปัญญาให้แผ่นดินด้วยคุณภาพการศึกษาระดับสากล พร้อมนำพาสังคมไทยสู่สังคมอุดมปัญญาที่เข้มแข็งอย่างยั่งยืน (คณะดนตรีและการแสดง มหาวิทยาลัยบูรพา, 2563)

6.5 สาขาวิชาดนตรีตะวันตก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ภาควิชาดนตรี เดิมชื่อว่าภาควิชาศิลปนิเทศ ประกาศเป็นภาควิชาหนึ่งในคณะมนุษยศาสตร์ เมื่อวันที่ 17 มิถุนายน พ.ศ.2524 มีอาจารย์ ดร.กัญญา สินธวานนท์ เป็นคนบติ และมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ขนิษฐา อัดทะสัมปณณะ เป็นผู้ก่อตั้ง และดำรงตำแหน่งหัวหน้าภาควิชาศิลปนิเทศ เป็นคนแรก (พ.ศ.2524-2528) ภาควิชาศิลปนิเทศประกอบด้วยสาขาวิชา 3 สาขา คือ สาขาดนตรี สาขาศิลปะการแสดง และ สาขาสื่อสารมวลชน หลักสูตรของภาควิชาทั้ง 3 สาขา เป็นหลักสูตรวิชาการที่มีหลักวิชาชีพร่วมกันเพื่อให้บัณฑิตนำไปใช้ประกอบอาชีพได้ทันที แต่ยังไม่ได้เปิดรับนิสิตวิชาเอกการแสดง จนระหว่างปี พ.ศ.2529 ได้มีการปรับปรุงหลักสูตรดนตรีบ้างโดยแยกเป็นดนตรีสากลและดนตรีไทยอย่างชัดเจน และได้ปรับปรุงหลักสูตรสื่อสารมวลชนเพื่อให้ทันสมัยเสมอ ส่วนสาขาการแสดงยังคงเปิดให้เรียนเป็นวิชาเลือก และวิชาพื้นฐานของภาควิชาศิลปนิเทศ โดยเปิดสอนหลักสูตรศิลปศาสตร

บัณฑิต 2 สาขาวิชา คือ สาขาวิชาดนตรีไทย สาขาวิชาดนตรีตะวันตก (สาขาวิชาดนตรีตะวันตก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2563)

6.6 วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล

วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ เปิดสอนครอบคลุมตั้งแต่ระดับเตรียมอุดมศึกษา ระดับปริญญาตรี ระดับปริญญาโท จนกระทั่งถึงระดับปริญญาเอกในหลายๆ แขนงวิชาดนตรี โดยอธิการบดี ศาสตราจารย์นายแพทย์อภัย ภูมิประวัตติ ได้ตั้งโครงการพัฒนาวิชาการขึ้น และได้โอนให้ ดร.สุกรี เจริญสุข มาเป็นหัวหน้าโครงการ โดยเปิดสอนวิชาดนตรีให้เป็นวิชาเลือกในระดับปริญญาตรีขึ้น มหาวิทยาลัยมหิดลเป็นครั้งแรก ใน พ.ศ.2530

ในปี พ.ศ. 2539 อธิการบดีในขณะนั้นคือ ศ.นพ.อรรถสิทธิ์ เวชชาชีวะ ได้พัฒนาโครงการ จัดตั้งวิทยาลัยดุริยางคศิลป์ เป็นวิทยาลัยดุริยางคศิลป์ ให้มีฐานะเทียบเท่าคณะหนึ่ง ในกำกับของ มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ได้ขยายการศึกษากว้างขวางขึ้น ทั้งการศึกษาและกิจกรรม ดนตรี วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล เป็นวิทยาลัยที่เปิดสอนและวิจัยดนตรีทุกสาขา ได้ จัดการสอนดนตรีสำหรับบุคคลทั่วไป หลักสูตรเตรียมอุดมดนตรี ระดับปริญญาตรี และระดับ บัณฑิตศึกษา

ในปัจจุบันได้เปลี่ยนหลักสูตรจากศิลปศาสตรบัณฑิต เป็น ดุริยางคศาสตรบัณฑิต โดยมีการ เรียนการสอนเฉพาะแขนงวิชา เช่น แขนงดนตรีไทยและดนตรีตะวันออก (Thai and Oriental Music) แขนงดนตรีปฏิบัติดนตรีตะวันตก (Performance) แขนงดนตรีแจ๊ส (Jazz Studies) แขนง เทคโนโลยีดนตรี (Music Technology) แขนงดนตรีสมัยนิยม (Music Entertainment) แขนงธุรกิจ ดนตรี (Music Bussiness) แขนงการประพันธ์ดนตรี (Composition) แขนงดนตรีศึกษา (Music Education) แขนง การแสดงละครเพลง (Music Theatre) (วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล, 2563)

6.7 วิทยาลัยการดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยานั้นมีความเก่าแก่ และสร้างสมไว้ด้วย ประสบการณ์นานไม่น้อยกว่าสี่ทศวรรษ โดยในช่วงแรก ๆ นั้นยังไม่มีการเรียนการสอนดนตรีกันอย่างจริงจัง เป็นเพียงแต่การรวมตัวของผู้มีใจรักดนตรี และมีความรู้เรื่องดนตรี โดยครู อาจารย์ที่มีความรู้ ทางดนตรีเข้ามาฝึกหัด และรวมตัวเพื่อตั้งวงดนตรี โดยใช้เวลาวางตอนพักกลางวัน หรือหลังเลิกเรียน ฝึกซ้อมดนตรี กระทั่งเป็นวงดนตรีได้สำเร็จ ในระยะแรกก็รับบรรเลงเฉพาะงานของวิทยาลัย เมื่อมี ประสบการณ์สูงขึ้นจึงให้บริการแก่ชุมชนภายนอก ผู้ที่ควบคุมวงทางด้านดนตรีไทยได้แก่ อาจารย์สังัด ภูเขาทอง ส่วนทางด้านดนตรีสากลก็มี อาจารย์บุญส่ง เณริวัฒน์ เป็นผู้ควบคุมวง ท่านได้สร้างวง ดนตรี “ซงโค” ให้เป็นที่ยอมรับของนักฟังเพลงประเภทสุนทราภรณ์ และนักเดินรำเท้าไฟ แต่ปัจจุบัน วง “ซงโค” ได้สลายตัวแล้ว ต่อมาปี พ.ศ.2513 ม.ล.ปิ่น มาลากุล ปลัดกระทรวงศึกษาธิการในสมัยนั้น

เล็งเห็นว่าในหลักสูตรระดับมัธยมศึกษา พุทธศักราช 2503 ได้ ระบุว่า ต้องมีการเรียนการสอนดนตรี กอปรกับท่านต้องการให้มีการศึกษาค้นคว้าทางด้านดนตรีอย่างจริงจัง ท่านจึงมอบหมายให้ อาจารย์ อวบ เหมะรัชตะ (ศึกษานิเทศก์) ไปศึกษาดูงานการผลิตครุดนตรี ณ ประเทศออสเตรเลีย และ ประเทศญี่ปุ่น เพื่อกลับมาร่างหลักสูตรจัดการการเรียนการสอนดนตรีโดยที่ อาจารย์วาลิชญ์ จรรย์ยาน นทร์ เข้าร่วมพิจารณาด้วย เมื่อร่างเสร็จก็ส่งให้ อาจารย์ ดร.กำธร สนิทวงศ์ ณ อยุธยา เป็นผู้ ตรวจสอบก่อนที่จะส่งให้กรมการฝึกหัดครูพิจารณาอนุมัติ และเมื่อปีการศึกษา 2513 วิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา (มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาในปัจจุบัน) ก็ ได้เปิดสอนหลักสูตร ป.กศ. ขั้นสูง โปรแกรมวิชาเอกดนตรีศึกษาขึ้นเป็นครั้งแรก นับเป็นสถาบันการฝึกหัดครูแห่งแรกในประเทศไทย ที่ผลิตครูสอนดนตรีโดยตรง พ.ศ.2522 สถาบันแห่งนี้ก็ได้เปิดสอนระดับปริญญาตรี หลักสูตร ครุศาสตรบัณฑิต (คบ.) โปรแกรมวิชาเอกดนตรีศึกษา ปีการศึกษา 2536 โปรแกรมวิชา ดนตรีได้เปิดสอนวิชาคอมพิวเตอร์ดนตรี ปีการศึกษา 2545 โปรแกรม วิชาดนตรีได้จัดทำโครงการ พัฒนาหลักสูตร และจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตขึ้นคาดว่าจะสามารถเปิดสอนระดับปริญญาโท สาขาดนตรี ในปีการศึกษา 2546

กระทั่งเมื่อวันที่ 21 กรกฎาคม 2557 มติที่ประชุมสภามหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาได้อนุมัติให้มีการจัดตั้งวิทยาลัยการดนตรีขึ้น เพื่อการบริหารจัดการในศาสตร์วิชาด้าน ดนตรีอย่างเป็นเอกภาพ ซึ่งถือได้ว่าเป็นสถาบันการศึกษาที่มีสถานภาพเทียบเท่าคณะแห่งแรกใน มหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยเป็นการบริหารจัดการด้านการบริหาร และการจัดการเรียนการสอนโดย บุคลากรจากสาขาวิชาดนตรีไทยเพื่อการอาชีพ และสาขาวิชาดนตรีตะวันตก จากนั้นในปี พ.ศ.2559 ถือเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญในการขับเคลื่อนพันธกิจด้านดนตรีของวิทยาลัยการดนตรีให้มีความเข้มแข็ง และครบถ้วนในทุกมิติ โดยการประสานความร่วมมือ และผนึกองค์ความรู้ด้านการศึกษาจากสาขาวิชา ดนตรีศึกษา ภายใต้งักดคณะครุศาสตร์ ร่วมเป็นหนึ่งในกำลังที่สำคัญในการขับเคลื่อนพันธกิจด้าน การจัดการเรียนการสอน การวิจัย การบริการวิชาการ และการทำนุบำรุงศิลป และวัฒนธรรม ภายใต้งักดความเชี่ยวชาญ และทุนทางสังคมวัฒนธรรมที่อุดมอยู่ในวิทยาลัยการดนตรี มหาวิทยาลัยราช ภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา (วิทยาลัยการดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา, 2563)

6.8 วิทยาลัยดนตรี มหาวิทยาลัยรังสิต

มหาวิทยาลัยรังสิต เป็นมหาวิทยาลัยเอกชนแห่งแรกในประเทศไทยที่เปิดการเรียนการสอน หลักสูตรดนตรีบัณฑิต (Bachelor of Music) โดยตรง การก่อตั้งวิทยาลัยดนตรี (Conservatory of Music) ขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2545 จากดำริของ ดร. อาทิตย์ อุไรรัตน์ อธิการบดีมหาวิทยาลัย ที่ต้องการให้ มหาวิทยาลัยรังสิต เป็นผู้นำด้านการศึกษาดนตรีระดับ อุดมศึกษาในประเทศไทย

ปัจจุบันวิทยาลัยดนตรี มีการเรียนการสอนทั้งหลักสูตรดุริยางคศาสตรบัณฑิต (ปริญญาตรี) 7 แขนงวิชาเอก และ หลักสูตรดุริยางคศาสตรมหาบัณฑิต (ปริญญาโท) 5 แขนงวิชาเอก โดยมี

จุดประสงค์เพื่อผลิตบัณฑิตวิชาชีพด้านดนตรีที่ มีคุณธรรม มีความรู้ทางดนตรีทั้งด้านทฤษฎี และปฏิบัติที่สามารถนำความรู้ไปพัฒนาและเผยแพร่แก่สังคม รวมถึงการ ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมทางดนตรีทั้งของชาติและนานาชาติผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรดุริยางคศาสตร์บัณฑิต และหลักสูตรดุริยางคศาสตร์มหาบัณฑิต จะเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญเฉพาะด้านในแขนงวิชาเอกที่ตนศึกษา เช่น เป็นนักดนตรี หรือนักร้องที่มีความเชี่ยวชาญในการบรรเลงเครื่องดนตรีหรือขับร้องสามารถเข้าร่วมวงดนตรีป๊อป วงดนตรีแจ๊ส หรือวงดนตรีร่วมสมัยแบบอื่นๆ วงดนตรีแชมเบอร์ต่าง เช่น เครื่องลมไม้ (Woodwind Ensemble) เครื่องลมทองเหลือง (Brass Ensemble) เครื่องกระทบ จังหวะ (Percussion Ensemble) เครื่องสาย (String Ensemble) วงออร์เคสตราขนาดเล็ก (Chamber Orchestra) วงดนตรีสำหรับละครเพลง/โอเปร่า คณะนักร้องประสานเสียงทั้งเล็กและใหญ่ รวมถึงวงแจ๊สบิ๊กแบนด์ (Big Band) และดุริยางค์ซิมโฟนี (Symphony Orchestra) หรือเป็นนักดนตรีบันทึกเสียงตั้งแต่เพลงป๊อป เพลงแจ๊ส เพลงคลาสสิก เพลง ร่วมสมัย (Contemporary Music) จนถึงเพลงประกอบภาพยนตร์ หรือ เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนดนตรี ที่มีความรู้ ความสามารถระดับอาจารย์สอนดนตรีในโรงเรียน มหาวิทยาลัย โรงเรียนสอนดนตรีต่างๆ หรือเป็นผู้ประพันธ์เพลง และ เรียบเรียงเสียงประสานทั้งแบบเพลงป๊อป เพลงแจ๊ส เพลงคลาสสิก เพลงร่วมสมัย เพลงประกอบภาพยนตร์ รวมถึงเพลง ประกอบโฆษณาและมัลติมีเดีย หรือทำงานเป็นฝ่ายผลิตผลงานเพลง ควบคุมการผลิตซีดี (Producer) บันทึกเสียง ผสม เสียง (Sound Engineer/ Mix Down) จัดการแสดง รวมถึงธุรกิจดนตรีทุกประเภท

ปัจจุบันวิทยาลัยดนตรี มหาวิทยาลัยรังสิต ตั้งอยู่ที่ อาคาร 17 ซึ่งเป็นห้องเรียนบรรยาย ห้องซ้อมย่อย สำนักงาน วิทยาลัย ห้องพักรู ห้องเรียนวิชาปฏิบัติเครื่องดนตรี ห้องรวมวงย่อย และ รวมวงใหญ่ นอกจากนี้ยังมีหอแสดงดนตรี (Music Auditorium) 250 ที่นั่ง ตั้งอยู่ที่อาคาร 11 ชั้น 1 และสามารถใช้อuditorium ความจุ 450 ที่นั่งของคณะ นิเทศศาสตร์ ซึ่งตั้งอยู่ที่อาคาร 15 ได้อีกด้วย ในอนาคตวิทยาลัยดนตรี จะมีอาคารเรียนใหม่ขนาดใหญ่ ซึ่งจะมีโรง แสดงคอนเสิร์ตขนาดใหญ่ ความจุ 700 ที่นั่งอยู่ภายใน มีโรงละคร Black Box Theater หอการแสดงดนตรีขนาดเล็ก (Recital Hall) ห้องซ้อมออร์เคสตรา และวงดนตรีขนาดใหญ่ ห้องซ้อมย่อยส่วนตัว ห้องปฏิบัติการดนตรีแจ๊ส และเครื่อง ประกอบจังหวะ (Jazz & Percussion Studios) ห้องสมุดดนตรี โรงละครกลางแจ้ง ศูนย์เทคโนโลยีดนตรีที่ออกแบบ เน้นความคิดสร้างสรรค์ ห้องปฏิบัติการดนตรีประกอบภาพยนตร์ ศูนย์ศิลปะดนตรีร่วมสมัย ห้องปฏิบัติการคีย์บอร์ด ห้องปฏิบัติการการประพันธ์เพลง และโรงแสดงดนตรี และศิลปะการแสดงภายนอก (Amphitheater) ซึ่งจะทำให้ วิทยาลัยดนตรีมีศักยภาพสูงสุดในการเรียนการสอนดนตรีระดับอุดมศึกษาในประเทศไทย (วิทยาลัยดนตรี มหาวิทยาลัยรังสิต, 2563)

6.9 คณะดุริยางคศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

คณะดุริยางคศาสตร์ เริ่มก่อตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2541 ภายใต้ชื่อ “โครงการจัดตั้งคณะดุริยางคศาสตร์ มหาวิทยาลัย ศิลปากร” โดยดำริของศาสตราจารย์ ดร.ตรึงใจ บุรณสมภพ อธิการบดี มหาวิทยาลัยศิลปากร ด้วยความร่วมมือจากบุคคลในวงการดนตรีหลายท่าน นับเป็นคณะวิชาลำดับที่ 10 ของมหาวิทยาลัยศิลปากร ผู้อำนวยการคนแรก คือ เรืออากาศตรี ศาสตราจารย์พิเศษ ดร.แมนรัตน์ ศรีกรานนท์ ศิลปินแห่งชาติ

คณะดุริยางคศาสตร์ เปิดรับนักศึกษารุ่นแรกในปีการศึกษา 2542 เปิดสอนเพียงหลักสูตรเดียว คือ ดุริยางคศาสตรบัณฑิต ต่อมาในปีการศึกษา 2543 เปิดสอนหลักสูตรดุริยางคศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีแจ๊ส ปีการศึกษา 2546 เปิดสอนหลักสูตรดุริยางคศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีเชิงพาณิชย์ เพิ่มขึ้นเป็นหลักสูตรที่สาม ปีการศึกษา 2552 คณะดุริยางคศาสตร์เปิดสอนหลักสูตรในระดับบัณฑิตศึกษาเพิ่มขึ้นอีก ๑ หลักสูตร คือ หลักสูตรดุริยางคศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคีตวิจัยและพัฒนา ปีการศึกษา 2557 เพิ่มขึ้นอีก 1 หลักสูตร คือ หลักสูตรดนตรีและธุรกิจบันเทิง

คณะดุริยางคศาสตร์ ได้จัดการเรียนการสอนควบคู่ไปกับการให้นักศึกษาได้มีประสบการณ์จริงในวิชาที่เรียน โดยเน้นสนับสนุนการจัดกิจกรรม เพื่อให้นักศึกษาได้ออกแสดงดนตรีต่อหน้าสาธารณชน ณ สถานศึกษาและสถานที่สำคัญอื่น ๆ อย่างสม่ำเสมอ ซึ่งนับเป็นการบริการวิชาการ และส่งเสริมประสบการณ์วิชาชีพดนตรีที่สามารถตอบสนองความต้องการของสังคม ชุมชน ประเทศชาติและนานาชาติได้ สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้หล่อหลอมให้บัณฑิตและมหาบัณฑิตที่จบจากคณะดุริยางคศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร มีความโดดเด่นทางด้านดนตรี ควบคู่ไปกับความรู้ความสามารถในเชิงวิชาการที่สามารถนำไปประกอบอาชีพที่เป็นประโยชน์ต่อ ตนเอง สังคมและประเทศชาติ (คณะดุริยางคศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2563)

7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

7.1 งานวิจัยในประเทศ

วรินทร์ สีเสียดงาม (2555) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การนำเสนอคู่มือการฝึกซ้อมการบรรเลงบทเพลงพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชเพื่อพัฒนาทักษะการบรรเลงเพลงพระราชนิพนธ์ด้วยอัลโต แซกโซโฟนสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษา ผลวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์การจัดเรียงความยากง่ายประกอบไปด้วย 2 ลักษณะคือ ลักษณะของบทเพลงพระราชนิพนธ์ พบว่า ทำนองที่มีความยากที่สุดทั้งด้านทำนอง และด้านจังหวะคือ พระมหามงคล ส่วนทำนองที่ง่ายที่สุดคือ ในดวงใจนิรันดร์ และลักษณะการบรรเลงอัลโต แซกโซโฟนทางกายภาพ พบว่า ทำนองที่มีความยากที่สุดคือ พระมหามงคล ส่วนทำนองที่มีความง่ายที่สุดคือ เมณูไซ

2. คู่มือการฝึกซ้อมการบรรเลงเพลงพระราชนิพนธ์เพื่อพัฒนาทักษะการบรรเลงเพลงพระราชนิพนธ์ด้วยอัลโต แซกโซโฟน ประกอบไปด้วย คำชี้แจงในการใช้คู่มือ เนื้อหาสาระที่จำเป็นสำหรับการสอนและการฝึกทักษะการบรรเลงเพลงพระราชนิพนธ์ด้วยอัลโต แซกโซโฟน การวัดและการประเมินผล และแหล่งข้อมูล

สมโชค สำเร็จกิจ (2544) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การสร้างชุดฝึกปฏิบัติการ เรื่องการเป่าแซกโซโฟนเบื้องต้น สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นนักเรียนที่มีความสนใจในการเรียนดนตรีสากล แต่ไม่เคยได้รับการฝึกหัดมาก่อน จำนวน 20 คน การสร้างชุดฝึกปฏิบัติการเพื่อหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 โดยเนื้อหาของการสร้างชุดนี้มีด้วยกันอยู่ 3 ตอนคือ

1. การวางปากเพื่อปฏิบัติทำนองและยืนในการเป่าแซกโซโฟน
2. การปฏิบัติโน้ตสากลเบื้องต้น
3. การลงนิ้วและการไล่เสียงของแซกโซโฟน

ผลการวิจัยในเรื่องนี้พบว่า ในการปฏิบัติทั้ง 3 ตอน เมื่อนำข้อมูลจากการประเมินไปหาค่าร้อยละได้ผ่านเกณฑ์ คิดเป็นร้อยละ 90/90 เมื่อนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ 80/80 พบว่ามีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้

วรินทร์ สีเสียดงาม (2562a) วรินทร์ สีเสียดงาม (2562) ได้ศึกษาวิจัย แนวทางการจัดการเรียนการสอนการปฏิบัติแซกโซโฟนในระดับอุดมศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนปฏิบัติแซกโซโฟนในระดับอุดมศึกษา 2) สร้างแนวทางการจัดการเรียนการสอนการปฏิบัติแซกโซโฟนในระดับอุดมศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ผลวิจัยสรุปได้ว่า 1) สภาพการจัดการเรียนการสอนการปฏิบัติแซกโซโฟนในระดับอุดมศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร โดยเฉลี่ยอาจารย์ผู้สอนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด แนวทางการจัดการเรียนการสอนการปฏิบัติแซกโซโฟนแบ่งออกเป็น 5 ด้าน ประกอบด้วย 1) การกำหนดวัตถุประสงค์ ควรครอบคลุมด้านความรู้ ทักษะปฏิบัติแซกโซโฟน และมีเจตคติต่อการฝึกปฏิบัติแซกโซโฟน 2) เนื้อหาสาระสามารถจำแนกออกเป็น 3 เรื่อง ได้แก่ บทเพลง เทคนิค และความเป็นดนตรี 3) กิจกรรมการเรียนการสอนควรมุ่งเน้นพัฒนาการฝึกซ้อมในเรื่องบทเพลง เทคนิค และความเป็นดนตรี เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงเนื้อหาต่าง ๆ ได้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 4) สื่อการเรียนการสอน 5) การวัดประเมินผล

สุรศักดิ์ ปวะภูสะโก (2552) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การพัฒนาคู่มือ การสอนรายวิชา ดนตรีสากล 2 เรื่อง การปฏิบัติแซกโซโฟน วิทยาลัยนาฏศิลป์ปะกาพาสินธุ์ ได้สร้างคู่มือการสอนแซกโซโฟน ได้ผลวิจัยดังนี้ คู่มือการสอนรายวิชาดนตรีสากล 2 เรื่อง การปฏิบัติแซกโซโฟน มีประสิทธิภาพ 81.88/84/38 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้ ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นักเรียนที่ได้เรียนคู่มือการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนเพิ่มขึ้นกว่าก่อนเรียนอย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยสรุป คู่มือการสอนรายวิชาดนตรีสากล 2 เรื่อง การปฏิบัติแซกโซโฟน มีประสิทธิภาพ เหมาะสมกับนักเรียน

พงศกร พลอาษา (2561) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้การปฏิบัติแซกโซโฟน ในรายวิชาปฏิบัติเครื่องลมไม้ 3 สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ได้พัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยมีกลุ่มตัวอย่างจำนวน 10 คน ซึ่งได้ประสิทธิภาพ 84.92/86.30 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ดังนั้นประสิทธิผลที่เกิดจากการสอนโดยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ มีค่าเท่ากับ 0.8268 และสร้างความพึงพอใจแก่นักศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด

(จินตมาตร์ มีอาษา, 2559) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง แนวทางการวัดประเมินผลวิชาทักษะปฏิบัติแซกโซโฟนคลาสสิกในระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 ในหลักสูตรดนตรีของสถาบันอุดมศึกษา ผลวิจัยพบว่า 1) สภาพการวัดและประเมินผลรายวิชาส่วนใหญ่ในการปฏิบัติมีการวัดและประเมินครอบคลุมทั้งในด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัยและจิตพิสัย แต่ยังขาดเครื่องมือวัดและประเมินผล และวิธีการในการวัดและประเมินผลที่ครอบคลุมจุดประสงค์ทางการเรียนการสอน 2) แนวทางการวัดและประเมินผลรายวิชาทักษะปฏิบัติแซกโซโฟนคลาสสิกในระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ สรุปลงได้ดังนี้

1. กำหนดจุดประสงค์ทางการเรียนการสอนและขอบข่ายสาระเนื้อหาในรายวิชาให้ครอบคลุมพฤติกรรมการณ์การเรียนรู้ทั้ง 3 ด้าน
2. วิธีการวัดและประเมินผลเหมาะสมกับพฤติกรรมการณ์การเรียนรู้ทั้ง 3 ด้านและมีการจัดสถานการณ์ในการวัดประเมินผลเป็นรายบุคคล เพื่อศึกษาพัฒนาการของผู้เรียนรายบุคคล
3. เครื่องมือในการวัดและประเมินผลครบถ้วนเหมาะสมกับวิธีการในการวัดและประเมินผล มีลักษณะเป็นเครื่องมือประเภทรายการ รูบริกเกณฑ์แบบกว้างและแบบสัมภาษณ์ในด้านทัศนคติต่อรายวิชา
4. ช่วงเวลาในการวัดและประเมินผลควรเป็นช่วงเวลาก่อนเรียน ระหว่างเรียนและหลังเรียน
5. วิธีสรุปผลการประเมินขั้นสุดท้ายควรนำเสนอข้อมูลในลักษณะการระบุเป็นตัวเลขระดับคะแนนและมีการอภิปรายผลในเชิงคุณภาพให้กับผู้เรียนได้ทราบถึงรายละเอียดในการวัดและประเมินผลผู้เรียนเป็นรายบุคคล

จินตมาตร์ มีอาษา (2560) ได้ศึกษาวิจัย เรื่องแนวทางการจัดการเรียนการสอนวิชาทักษะปฏิบัติแซกโซโฟนคลาสสิกในหลักสูตรดนตรีระดับปริญญาตรี ผลการศึกษาพบว่า การจัดการเรียนการสอนวิชาทักษะปฏิบัติแซกโซโฟนคลาสสิกในระดับชั้นปีที่ 1-4 มีความสอดคล้องและเชื่อมโยงกันอย่างเป็นลำดับขั้นตอน มีจุดประสงค์รายวิชาเชื่อมโยงไปสู่การจัดขอบเขตรายวิชาและเนื้อหาสาระขอบเขตและเนื้อหาสาระรายวิชาเป็นความรู้ที่ผู้เรียนจะต้องได้เรียนรู้และทำความเข้าใจ เน้นในด้าน

ทักษะปฏิบัติทางดนตรีที่สอดคล้องกับทฤษฎีดนตรี สื่อการสอนจะช่วยในการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนทั้งในด้านทักษะปฏิบัติและทฤษฎีดนตรี

Jakaphan Chaiya (2020) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน ทรัมเป็ตในประเทศไทย ซึ่งได้ศึกษาเอกสารการวิจัยและสัมภาษณ์ รวมถึงกระบวนการ การพัฒนา หลักสูตร การวิจารณ์หลักสูตร การตรวจสอบ แก้ไข การอภิปรายผล การสรุปผล ข้อเสนอแนะ ออกมาเป็นหลักสูตร พบว่า หลักสูตรที่ดีคือหลักสูตรที่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียน ซึ่งเกิดจากการอภิปรายระหว่างผู้สอนและผู้เรียน รวมถึงการกำหนดผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรที่ออกแบบ เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่สามารถทำให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาต่อยอดศักยภาพของผู้เรียนเองอย่างมีประสิทธิภาพ ยิ่งไปกว่านั้น ผลงานวิจัยหลักสูตรชิ้นนี้ สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา หลักสูตรต่อไปได้ ผู้สอนควรมีความเชี่ยวชาญทักษะการปฏิบัติเครื่องดนตรีทรัมเป็ต สามารถออกแบบ หรือสร้างบทเรียนทั้งด้านภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ รวมถึงการออกแบบกระบวนการวัดและ ประเมินผล

ประมอทย์ พ่อคำ (2556) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง กระบวนทัศน์ทางดนตรีของนักแซกโซโฟนไทย ซึ่งได้ศึกษาเอกสารการวิจัยและสัมภาษณ์ ได้สรุปว่า บทบาทของครอบครัวและบริบทแวดล้อม มีส่วน สำคัญที่สุดในการผลักดันให้เกิดความสนใจดนตรี สิ่งที่นักแซกโซโฟนควรตระหนัก ได้แก่ ความขยัน อดทน ใฝ่รู้และพยายามสร้างประสบการณ์จากการเล่น นักแซกโซโฟนต้องแสดงความสามารถอย่าง เต็มที่และตระหนักในหน้าที่ เรื่องกระบวนการเรียนรู้ดนตรีของนักแซกโซโฟนไทย ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ควรตระหนักในความสำคัญของระบบการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะทางดนตรีและเกิด ทัศนคติที่ดีต่อวิชาดนตรีในอนาคตต่อไป

สุธาสินี ถิระพันธ์ (2563) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง รูปแบบการสอนขับร้องตะวันตกของ สถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย ได้รวบรวมข้อมูล วิธีการสอน จากอาจารย์ผู้สอนใน สถาบันอุดมศึกษาจำนวน 10 ท่าน และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองใช้รูปแบบการสอน จำนวน 6 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกตการณ์สอน รูปแบบการสอน แบบ ประเมินทักษะ และแบบประเมินความพึงพอใจ ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของรูปแบบการสอน พบว่า ผู้เรียนมีคะแนนทักษะหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบการสอน ในภาพรวมอยู่ระดับมากที่สุด

วัชรระ โสฬสพรหม (2557) ได้ศึกษาการสร้างชุดการสอนแซกโซโฟนเพื่อพัฒนาทักษะการอิม โพรไวส์ด้วยคอร์ดโทนโดยใช้วิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือและศึกษาความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการ เรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง 4 คน ระยะเวลาทดลองทั้งหมด 8 คาบๆ ละ 2 ชั่วโมง รวม 16 ชั่วโมง ผลการวิจัยพบว่าชุดการสอนแซกโซโฟนเพื่อพัฒนาทักษะการอิมโพรไวส์ด้วยคอร์ดโทนโดย

ใช้วิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือมีประสิทธิภาพ 81.91/86.41 สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้คือ 80/80 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานและนิตินัยมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.50 สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 3.50 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน

7.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Joseph McNeill Murphy (1994) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การสอนแซกโซโฟนในยุคเริ่มต้นของสถาบันการศึกษาในประเทศสหรัฐอเมริกา วิจัยเรื่องนี้เป็นกรรวบรวมประวัติศาสตร์ตั้งแต่เครื่องดนตรีแซกโซโฟนเข้ามายังประเทศสหรัฐอเมริกา วงการดนตรีแจ๊ส วงโยธวาทิตที่นำแซกโซโฟนไปใช้ในวง เช่น วงของ Patrick Sarsfield Gilmore และวงของ John Phillip Sousa ซึ่งถือว่าเป็นยุคทองของวงการวงโยธวาทิตในประเทศสหรัฐอเมริกา จนไปถึงประวัติการบรรจุแซกโซโฟนเป็นวิชาเอกในระบบการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา และรายชื่ออาจารย์ผู้สอนในยุคเริ่มต้น การพัฒนาวงการแซกโซโฟนในประเทศสหรัฐอเมริกาจากการริเริ่มจัดงาน World Saxophone Congress ครั้งแรก ในปี ค.ศ.1969 เป็นงานเทศกาลการบรรเลงแซกโซโฟนในหลากหลายรูปแบบ และมีนักประพันธ์เพลงที่มีชื่อเสียงประพันธ์เพลงสำหรับแซกโซโฟน เช่น John Cage, William Bolcom เป็นต้น

John Anthony Logsdon (1996) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง บรรณานุกรมแบบฝึกหัดสำหรับแซกโซโฟน ที่ได้รับการตีพิมพ์ในช่วงปี ค.ศ.1969-1992 ได้อ้างอิงจากหนังสือ *125 ans de Musique pour Saxophone* และหนังสือ *Musique pour Saxophone Volume II* โดย Jean-Marie Londeix และจากบัญชีหนังสือ *Woodwind Service, Inc.1993 Saxophone Catalog* รวบรวมรายชื่อนักประพันธ์เพลง งานเรียบเรียงเพลงจากยุคสมัยทางดนตรีต่าง ๆ หรือจากเครื่องดนตรีชิ้นอื่นสำหรับแซกโซโฟน และบทเพลงแบบฝึกหัดที่มีคำอธิบายประกอบ แหล่งที่มาของบทเพลงฝึกหัดสำนักพิมพ์ จัดประเภทของบทเพลงฝึกหัด (Etude) แบบฝึกหัด (Exercise) หรือ แบบฝึกหัดด้านเทคนิค (Technical Study)

Ian Michael Cruz (2017) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การกำหนดหลักสูตรดนตรีปฏิบัติข้ามสายประเภทดนตรีสำหรับนักแซกโซโฟน ผลวิจัยพบว่า ปัญหาของสถาบันอุดมศึกษาที่มีวิชาเอกเครื่องมือนักแซกโซโฟนคลาสสิก จะไม่มีความสามารถในการเล่นดนตรีแจ๊ส ซึ่งวัตถุประสงค์ของการวิจัยนี้เป็นการพัฒนาหลักสูตรที่สามารถให้นักแซกโซโฟนเรียนรู้หรือปฏิบัติดนตรีแจ๊สได้ โดยเรียนจาก บทเพลงที่เป็นประเภทข้ามสาย (Crossover) เช่น *Sonata for Alto Saxophone and Piano* ประพันธ์โดย Phil Woods

Sarah Miracle (2015) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การสำรวจสำนักแซกโซโฟนคลาสสิกระหว่างฝรั่งเศสและสหรัฐอเมริกา งานวิจัยขึ้นเป็นการสำรวจความสัมพันธ์ด้านประวัติศาสตร์แซกโซโฟนคลาสสิก โดยมุ่งเน้นไปที่รูปแบบการบรรเลงแซกโซโฟนของ Marcel Mule ซึ่งเป็นอาจารย์สอนแซก

โซโฟโนคนที่ 2 สอนที่ Paris Conservatory และ Larry Teal เป็นอาจารย์สอนแซกโซโฟโนคนแรกที่สหรัฐอเมริกา ทั้ง Mule และ Teal มีความแตกต่างด้านความคิดในการบรรเลงและการสอนแซกโซโฟโน ทำให้เกิดความชัดเจนว่าเป็นสำนักฝรั่งเศสหรือสำนักสหรัฐอเมริกา

John Scott Turpen (1999) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง บรรณานุกรมแบบฝึกหัดสำหรับแซกโซโฟโน ในแนวดนตรีแจ๊ส ที่ได้รับการตีพิมพ์ในช่วงปี ค.ศ. 1960 – 1997 ได้รวบรวมแบบฝึกหัดสำหรับแซกโซโฟโน ในแนวดนตรีแจ๊ส ที่ใช้ในการเรียนการสอน และเปรียบเทียบเพื่อให้เกิดความชัดเจน อธิบาย ข้อดีของแบบฝึกหัด วิเคราะห์บทแบบฝึกหัดในด้าน สไตล์เพลง ความยากง่ายของเทคนิค รูปแบบของบทเพลง ข้อเสนอแนะการฝึกซ้อม

Jason Pockrus (2018) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง แซกโซโฟโนในประเทศจีน งานวิจัยนี้เป็นการรวบรวมประวัติศาสตร์แซกโซโฟโนในประเทศจีน ซึ่งเริ่มมาจากเมืองเซี่ยงไฮ้ ในช่วงศตวรรษที่ 19 อย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน มีการอธิบายการเปลี่ยนแปลงสำคัญของวงการแซกโซโฟโนในประเทศจีน รวมไปถึงการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษา

Ruth Lucile Calder Colegrove (2001) ได้ศึกษาเรื่อง อิทธิพลการเรียนการสอนแซกโซโฟโน ของ Larry Teal ในสหรัฐอเมริกา ได้ศึกษาการสอนของ Larry Teal ซึ่งสอนแซกโซโฟโนที่ University of Michigan เป็นอาจารย์ผู้เริ่มสร้างหลักสูตรปริญญาเอก ด้านปฏิบัติแซกโซโฟโน เป็นแห่งแรกในสหรัฐอเมริกา เป็นผู้บุกเบิกด้านการเรียนการสอนหลาย ๆ อย่าง เช่น การเขียนบทความ หนังสือด้านการเรียนการสอน การเรียบเรียงบทเพลงสำหรับแซกโซโฟโน เป็นต้น

Angela Beth Space (2003) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง วิธีการอ่านโน้ตแบบฉับพลันสำหรับการเรียนการสอนแซกโซโฟโน วิจัยนี้มีจุดประสงค์เพื่อพิจารณาเทคนิคการสอนทักษะการอ่านโน้ตฉับพลัน (Sight-reading) โดยรวบรวมเอกสาร บทความ หนังสือ แบบฝึกหัด ที่เกี่ยวข้อง นำมาพัฒนาและปรับใช้กับแซกโซโฟโน

Matthew Jeffery Taylor (2012) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การสอนเทคนิคขั้นสูงของแซกโซโฟโน ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านแซกโซโฟโนซึ่งเป็นอาจารย์ทั้งในสหรัฐอเมริกา และ ฝรั่งเศส เรื่อง การสอนเทคนิคขั้นสูงของแซกโซโฟโน โดยมีการทบทวนสื่อการสอน และเอกสารอ้างอิง ของวิธีการทั้งหมด โดยมีเทคนิคขั้นสูง เช่น slap tongue, multiple tonguing และ การวางนิ้ว multiphonic.

Michael N. Hernandez (2018) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง วิธีการสอนโอเวอร์โทน ผู้วิจัยได้พบว่า ผู้เรียนแซกโซโฟโน ได้ใช้แบบฝึกหัดเสียงสูง นัวผี (altissimo) หลัก ๆ อยู่ 3 เล่ม ได้แก่ 1) *Top tones for the saxophone* โดย Sigurd Rascher 2) *Saxophone high tones* โดย Eugene Rousseau 3) *Voicing* โดย Donald Sinta ซึ่งในปัจจุบันได้มีการประพันธ์เพลงที่ใช้เสียงสูงมากขึ้น ซึ่งผู้สอนบางคนยังไม่มีพื้นฐานทักษะนี้

บทที่ 3

วิธีการดำเนินงานวิจัย

รูปแบบการจัดการเรียนการสอนแชกโซโฟน ของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย งานวิจัยนี้ มุ่งศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนแชกโซโฟน ในระดับอุดมศึกษาโดยมีขอบเขตพื้นที่ศึกษาใน สถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย โดยใช้แนวทางระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสานระหว่างวิจัยเชิง คุณภาพและวิจัยเชิงปริมาณ (Mixed Methodology) ซึ่งแบ่งเป็น 4 ระยะดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาวิธีการสอน กระบวนการสอน

ระยะที่ 2 ออกแบบและพัฒนา

ระยะที่ 3 ผู้เชี่ยวชาญประเมินและรับรองรูปแบบการสอน และ ทดลองใช้

ระยะที่ 4 สรุปผล

1. ระยะที่ 1 ศึกษาวิธีการสอน กระบวนการสอน

ในระยะที่ 1 ศึกษาวิธีการสอนแชกโซโฟนของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย เป็นระยะที่ รวบรวม ทบทวน วิธีการสอน กระบวนการสอนแชกโซโฟนของอาจารย์ผู้สอนในปัจจุบัน รวมไปถึง สภาพจริงและปัญหาในการจัดการเรียนการสอน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. วัตถุประสงค์

1) เพื่อศึกษาวิธีการสอน กระบวนการสอนแชกโซโฟนของสถาบันอุดมศึกษาใน ประเทศไทย

2. วิธีการดำเนินการ

ลงพื้นที่ภาคสนามเพื่อสัมภาษณ์และสังเกตการณ์การสอนของอาจารย์ผู้สอนในปัจจุบัน ซึ่งผู้วิจัยเลือกผู้ให้ข้อมูลโดยวิธีเลือกอย่างเจาะจงและพิจารณาผู้ให้ข้อมูลที่สามารถให้ข้อมูลที่เป็น ประโยชน์ต่อการตอบคำถามวิจัยที่จะไปสู่เนื้อหาเชิงทฤษฎีหรือแนวคิดต่าง ๆ โดยเลือกอาจารย์สอน ทักษะปฏิบัติแชกโซโฟนจาก 9 สถาบันอุดมศึกษา เป็นอาจารย์ผู้สอนแชกโซโฟนที่มีผลงานด้านทักษะ ปฏิบัติ การแสดงดนตรี เป็นอาจารย์ประจำที่มีประสบการณ์ด้านการสอนมากกว่า 5 ปีขึ้นไป หรือ อาจารย์พิเศษในสถาบันอุดมศึกษา ที่มีประสบการณ์ด้านการสอนมากกว่า 3 ปีขึ้นไป และเป็น สถาบันอุดมศึกษาที่เป็นตัวแทนแต่ละภูมิภาค

3. ประชากรผู้ให้ข้อมูล

ประชากรของการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ อาจารย์ผู้สอนทักษะปฏิบัติแซกโซโฟน สถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย จำนวน 9 สถาบัน ดังนี้

- 1) วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- 2) วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยพายัพ
- 3) คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ
- 4) คณะดนตรีและการแสดง มหาวิทยาลัยบูรพา
- 5) สาขาวิชาดนตรีตะวันตก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- 6) วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล
- 7) วิทยาลัยการดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
- 8) วิทยาลัยดนตรี มหาวิทยาลัยรังสิต
- 9) คณะดุริยางคศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

4. เครื่องที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

4.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ คือ แบบสัมภาษณ์และแบบสังเกตการณ์การสอน โดยมีเนื้อหา ดังนี้

1) แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับวิธีการสอนทักษะปฏิบัติแซกโซโฟนของอาจารย์ผู้สอนในสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structure Interview) ซึ่งข้อคำถามในแบบสัมภาษณ์ มีจำนวน 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สัมภาษณ์ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ คำถามประกอบด้วย ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์ อายุ วุฒิการศึกษา สถานที่ทำงาน ตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน ผลงานทางด้านดนตรี ข้อมูลเกี่ยวกับสถาบันและหลักสูตรที่ใช้ในการสอน

ตอนที่ 2 สัมภาษณ์ข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการสอนทักษะปฏิบัติแซกโซโฟน คำถามประกอบด้วย แนวคิดในการจัดการเรียนการสอน จุดมุ่งหมายในการจัดการเรียนการสอน กระบวนการเรียนการสอน หนังสือ ตำรา และสื่อการเรียนรู้ ปัญหาในการจัดการเรียนการสอน ผลที่คาดหวังผู้เรียนจะได้รับ และข้อเสนอแนะทั่วไป

2) แบบสังเกตการณ์การสอน ผู้วิจัยใช้วิธีการสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) เพื่อสังเกตวิธีการสอนและพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ผู้สอนสอนทักษะปฏิบัติแซกโซโฟน ซึ่งประเด็นที่ใช้ในการสอน ประกอบด้วย การเตรียมการสอน วิธีการสอน การวัดและประเมินผล หนังสือ ตำรา และสื่อการสอนที่ใช้ พฤติกรรมทั่วไปของผู้สอน และข้อสังเกตเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน

4.2 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ผู้วิจัยทำการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ทำการประเมินค่าความตรงเชิงเนื้อหาเพื่อนำมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและเนื้อหา (Index of Item Objective Congruence) โดยข้อคำถามมีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ถึง 1.00 สามารถนำไปใช้ได้

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ติดต่อประสานงานขอหนังสือราชการจากวิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เรื่องขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์ เพื่อดำเนินการลงพื้นที่เก็บข้อมูลวิจัย

2) ดำเนินการเก็บข้อมูลวิจัยเกี่ยวกับวิธีการสอนทักษะปฏิบัติแซกโซโฟน ด้วยวิธีการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์การสอนของอาจารย์ผู้สอน ที่เป็นผู้ให้ข้อมูลทั้งหมด 9 สถาบัน

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่ได้จากการลงพื้นที่ภาคสนามด้วยการบันทึก มาถอดคำพูดหรือคำให้สัมภาษณ์ของอาจารย์ผู้สอนทักษะปฏิบัติแซกโซโฟนทุกท่านโดยแยกข้อมูลเป็นรายคน ตรวจสอบความถูกต้องและความครบถ้วนของข้อมูล จากนั้นจำแนกประเด็นการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ตามหัวข้อดังนี้

- 1) หลักสูตร
- 2) อาจารย์ผู้สอน
- 3) หลักการและแนวคิดในการจัดการเรียนการสอน
- 4) จุดประสงค์ในการจัดการเรียนการสอน
- 5) กระบวนการเรียนการสอน
 - การเตรียมการสอน
 - วิธีการสอน
 - การประเมินผล
- 6) หนังสือ ตำราและสื่อการเรียนรู้
- 7) ปัญหาที่พบในการสอน
- 8) ผลที่คาดว่าจะผู้เรียนจะได้รับ
- 9) ข้อเสนอแนะ

7) ผลที่ได้รับ

ข้อมูลที่ชัดเจนเกี่ยวกับวิธีการเรียนการสอนแซกโซโฟนของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย ได้ทราบถึงสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอน ซึ่งข้อมูลที่ได้ในระยะที่ 1 นี้ ผู้วิจัยจะนำไปเป็นข้อมูลประยุกต์ใช้ในการออกแบบและพัฒนารูปแบบการสอน ในระยะที่ 2 ต่อไป

2. ระยะที่ 2 ออกแบบและพัฒนา

ในขั้นตอนออกแบบและพัฒนาารูปแบบการสอน เป็นการนำเอาข้อมูลจากการลงพื้นที่ภาคสนามในระยะที่ 1 มาประยุกต์ใช้ในการออกแบบโครงสร้างรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติแซกโซโฟน พร้อมทั้งโครงสร้างรูปแบบการสอนให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ก่อนนำไปทดลองใช้ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. วัตถุประสงค์

1) เพื่อสร้างรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติแซกโซโฟนของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย

2. วิธีการดำเนินการ

1) นำข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการสอนทักษะปฏิบัติแซกโซโฟนของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย ทั้งหมด 9 สถาบันอุดมศึกษา มาใช้ในการออกแบบโครงสร้างรูปแบบการสอน

2) ออกแบบโครงสร้างการสอน ทักษะ ขั้นพื้นฐาน โดยมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ทดสอบพื้นฐานทักษะการบรรเลง

ขั้นตอนที่ 2 ปรับพื้นฐานการบรรเลง

ขั้นตอนที่ 3 ต่อยอดทักษะการบรรเลง

ขั้นตอนที่ 4 การฝึกออกเสียงสั้น-ยาว (Articulation)

ขั้นตอนที่ 5 เพลงคลาสสิกสำหรับแซกโซโฟนและเปียโนประกอบ

ขั้นตอนที่ 6 กิจกรรมกลุ่ม

ขั้นตอนที่ 7 สอบปลายภาค

พหุ ประสิทธิภาพ

ตารางที่ 1 โครงร่างรูปแบบการสอน

ลำดับที่	ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบ	หัวข้อ/รายละเอียด	กิจกรรมการสอน	ระยะเวลา	ข้อเสนอแนะสำหรับการฝึกซ้อม/การบ้าน
1	ขั้นตอนที่ 1 ทดสอบพื้นฐานทักษะการ บรรเลง	1. ชี้แจงรายละเอียดและ ข้อตกลงในการเรียน 2. ตรวจสอบสภาพเครื่อง ดนตรี อุปกรณ์ ลินแซก โซโฟน ให้พร้อมใช้งาน 3. ทดสอบพื้นฐานทักษะ การบรรเลง	1. ชี้แจงรายละเอียดและข้อตกลง ในการเรียน 2. ตรวจสอบสภาพเครื่องดนตรี อุปกรณ์ ลินแซกโซโฟน ให้พร้อม ใช้งาน 3. ทดสอบพื้นฐานทักษะการ บรรเลง 3.1 การหายใจ 3.2 การวางปาก/รูปปาก 3.3 การเป่าปากเป่า (Mouthpiece) ในระดับเสียงต่าง ๆ 3.4 เป่าเสียงยาว (Long tone) เพื่อตรวจสอบคุณภาพของเสียง 3.5 เล่นบันไดเสียงต่าง ๆ	1 ชั่วโมง:1 คน	พิจารณาให้ฝึกทักษะพื้นฐานเพิ่มเติม จากกิจกรรมการสอน เช่น 1. การเป่าปากเป่า (Mouthpiece) ในระดับเสียงต่าง ๆ ให้ได้ 2-3 เสียง 2. ซ้อมเป่าเสียงยาว เพื่อฝึก กล้ามเนื้อบริเวณปาก 3. ฝึกบันไดเสียงเพิ่ม โดยเน้นไปทาง บันไดเสียงแบบเมเจอร์ (Major Scale) 4. ให้ผู้เรียนจัดทำตารางฝึกซ้อม ประจำวัน 5. หากเครื่องดนตรีชำรุด ให้ ดำเนินการซ่อมแซม

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ลำดับที่	ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบ	หัวข้อ/รายละเอียด	กิจกรรมการสอน	ระยะเวลา	ข้อเสนอแนะสำหรับการฝึกซ้อม/การบ้าน
2	ขั้นตอนที่ 2 ปรับเปลี่ยนฐานการบรรเลง	1. การวอร์มอัพ 2. บันไดเสียง 3. บทเพลงแบบฝึกหัด (Etude)	1. ทบทวนพื้นฐานทักษะการบรรเลง 1.1 การหายใจ 1.2 การวางปาก/รูปร่างปาก 1.3 การเป่าปากเป่า (Mouthpiece) ในระดับเสียงต่าง ๆ 1.4 เป่าเสียงยาว (Long tone) เพื่อตรวจคุณภาพของเสียง 2. เล่นบันไดเสียงต่าง ๆ โดยเน้นไปทางบันไดเสียงแบบเมเจอร์ (Major Scale) 3. บทเพลงแบบฝึกหัด (Etude)	1 ชั่วโมง:1 คน	พิจารณาให้ฝึกทักษะพื้นฐานเพิ่มเติมจากกิจกรรมการสอน เช่น 1. การเป่าปากเป่า (Mouthpiece) ในระดับเสียงต่าง ๆ ให้ได้ 2-3 เสียง 2. ซ้อมเป่าเสียงยาว เพื่อฝึกกล้ามเนื้อบริเวณปาก 3. ฝึกบันไดเสียงเพิ่ม โดยเน้นไปทางบันไดเสียงแบบเมเจอร์ (Major Scale) 4. ฝึกซ้อมบทเพลงแบบฝึกหัด (Etude) จากบทฝึก 50 Easy and Progressive studies โดย Guy Lacour บทที่ 1-4
	ขั้นตอนที่ 3 ต่อยอดทักษะการบรรเลง				

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ลำดับที่	ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบ	หัวข้อ/รายละเอียด	กิจกรรมการสอน	ระยะเวลา	ข้อเสนอแนะสำหรับการฝึกซ้อม/การบ้าน
3	ขั้นตอนที่ 2 ปรับเปลี่ยนฐานการบรรเลง ขั้นตอนที่ 3 ต่อยอดทักษะการบรรเลง	1. การวอร์มอัพ 2. บันไดเสียง 3. บทเพลงแบบฝึกหัด (Etude)	1. ทบทวนพื้นฐานทักษะการบรรเลง 1.1 การหายใจ 1.2 การวางปาก/รูปร่างปาก 1.3 การเป่าปากเป่า (Mouthpiece) ในระดับเสียงต่าง ๆ 1.4 เป่าเสียงยาว (Long tone) เพื่อตรวจคุณภาพของเสียง 2. เล่นบันไดเสียงต่าง ๆ โดยเน้นไปทางบันไดเสียงแบบเมเจอร์ (Major Scale) 3. บทเพลงแบบฝึกหัด (Etude) จากบทฝึก 50 Easy and Progressive studies โดย Guy Lacour บทที่ 1-4	1 ชั่วโมง:1 คน	พิจารณาให้ฝึกทักษะพื้นฐานเพิ่มเติม จากกิจกรรมการสอน เช่น 1. การเป่าปากเป่า (Mouthpiece) ในระดับเสียงต่าง ๆ ให้ได้ 2-3 เสียง 2. ซ้อมเป่าเสียงยาว เพื่อฝึกกล้ามเนื้อบริเวณปาก 3. ฝึกบันไดเสียงเพิ่ม โดยเน้นไปทางบันไดเสียงแบบเมเจอร์ (Major Scale) 4. ฝึกซ้อมบทเพลงแบบฝึกหัด (Etude) จากบทฝึก 50 Easy and Progressive studies โดย Guy Lacour บทที่ 5-6

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ลำดับที่	ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบ	หัวข้อ/รายละเอียด	กิจกรรมการสอน	ระยะเวลา	ข้อเสนอแนะสำหรับการฝึกซ้อม/การบ้าน
4	ขั้นตอนที่ 2 ปรับเปลี่ยนฐานการบรรเลง	1. การวอร์มอัพ 2. บันไดเสียง 3. บทเพลงแบบฝึกหัด (Etude)	1. ทบทวนพื้นฐานทักษะการบรรเลง 1.1 การหายใจ 1.2 การวางปาก/รูปร่างปาก 1.3 การเป่าปากเป่า (Mouthpiece) ในระดับเสียงต่าง ๆ 1.4 เป่าเสียงยาว (Long tone) เพื่อตรวจคุณภาพของเสียง 2. เล่นบันไดเสียงต่าง ๆ โดยเน้นไปทางบันไดเสียงแบบเมเจอร์ (Major Scale) 3. บทเพลงแบบฝึกหัด (Etude)	1 ชั่วโมง:1 คน	พิจารณาให้ฝึกทักษะพื้นฐานเพิ่มเติมจากกิจกรรมการสอน เช่น 1. การเป่าปากเป่า (Mouthpiece) ในระดับเสียงต่าง ๆ ให้ได้ 2-3 เสียง 2. ซ้อมเป่าเสียงยาว เพื่อฝึกกล้ามเนื้อบริเวณปาก 3. ฝึกบันไดเสียงเพิ่ม โดยเน้นไปทางบันไดเสียงแบบเมเจอร์ (Major Scale) 4. ฝึกซ้อมบทเพลงแบบฝึกหัด (Etude) จากบทฝึก 50 Easy and Progressive studies โดย Guy Lacour บทที่ 7-8
	ขั้นตอนที่ 3 ต่อยอดทักษะการบรรเลง				

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ลำดับที่	ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบ	หัวข้อ/รายละเอียด	กิจกรรมการสอน	ระยะเวลา	ข้อเสนอแนะสำหรับการฝึกซ้อม/การบ้าน
5	ขั้นตอนที่ 2 ปรับเปลี่ยนฐานการบรรเลง ขั้นตอนที่ 3 ต่อยอดทักษะการบรรเลง	1. การวอร์มอัพ 2. บันไดเสียง 3. บทเพลงแบบฝึกหัด (Etude)	1. ทบทวนพื้นฐานทักษะการบรรเลง 1.1 การหายใจ 1.2 การวางปาก/รูปร่างปาก 1.3 การเป่าปากเป่า (Mouthpiece) ในระดับเสียงต่าง ๆ 1.4 เป่าเสียงยาว (Long tone) เพื่อตรวจคุณภาพของเสียง 2. เล่นบันไดเสียงต่าง ๆ โดยเน้นไปทางบันไดเสียงแบบเมเจอร์ (Major Scale) 3. บทเพลงแบบฝึกหัด (Etude) จากบทฝึก 50 Easy and Progressive studies โดย Guy Lacour บทที่ 7-8	1 ชั่วโมง:1 คน	พิจารณาให้ฝึกทักษะพื้นฐานเพิ่มเติมจากกิจกรรมการสอน เช่น 1. การเป่าปากเป่า (Mouthpiece) ในระดับเสียงต่าง ๆ ให้ได้ 3-5 เสียง 2. ซ้อมเป่าเสียงยาว เพื่อฝึกกล้ามเนื้อบริเวณปาก 3. ฝึกบันไดเสียงเพิ่ม โดยเน้นไปทางบันไดเสียงแบบเมเจอร์ (Major Scale) 4. ฝึกซ้อมบทเพลงแบบฝึกหัด (Etude) จากบทฝึก 50 Easy and Progressive studies โดย Guy Lacour บทที่ 9-10

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ลำดับที่	ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบ	หัวข้อ/รายละเอียด	กิจกรรมการสอน	ระยะเวลา	ข้อเสนอแนะการฝึกซ้อม/การบ้าน
6	ขั้นตอนที่ 2 ปรับปรุงฐานการบรรเลง	1. บันไดเสียง 2. การฝึกออกเสียงสั้น-ยาว (Articulation) 3. บทเพลงแบบฝึกหัด (Etude)	1. เล่นบันไดเสียงต่าง ๆ โดยเน้นไปทางบันไดเสียงแบบเมเจอร์ (Major Scale) 2. เล่นบันไดเสียงต่าง ๆ โดยเล่นแบบดัดลิ้น 3. บทเพลงแบบฝึกหัด (Etude) จากบทฝึก <i>50 Easy and Progressive studies</i> โดย Guy Lacour บทที่ 9-10	1 ชั่วโมง:1 คน	1. ฝึกบันไดเสียง โดยเน้นไปทางบันไดเสียงแบบเมเจอร์ (Major Scale) โดยเล่นแบบลมเดี่ยว (Slur) และ ตัดลิ้น (Tonguing) เพื่อเป็นการฝึก Articulation 2. ฝึกซ้อมบทเพลงแบบฝึกหัด (Etude) จากบทฝึก <i>50 Easy and Progressive studies</i> โดย Guy Lacour บทที่ 11-12 3. แนะนำบทเพลงประเภทคลาสสิกของเชกโซโฟน โดยจัดทำรายชื่อเพลง ให้ผู้เรียนไปค้นหาฟัง
	ขั้นตอนที่ 3 ต่อยอดทักษะการบรรเลง				
	ขั้นตอนที่ 4 การฝึกออกเสียงสั้น-ยาว (Articulation)				

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ลำดับที่	ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบ	หัวข้อ/รายละเอียด	กิจกรรมการสอน	ระยะเวลา	ข้อเสนอแนะสำหรับการฝึกซ้อม/การบ้าน
7	ขั้นตอนที่ 2 ปรับปรุงพื้นฐานการบรรเลง ขั้นตอนที่ 3 ต่อยอดทักษะการบรรเลง ขั้นตอนที่ 4 การฝึกออกเสียงสังเขย (Articulation)	1. บันไดเสียง 2. การฝึกออกเสียงสังเขย (Articulation) 3. บทเพลงแบบฝึกหัด (Etude)	1. เล่นบันไดเสียงต่าง ๆ โดยเน้นไปทางบันไดเสียงแบบเมเจอร์ (Major Scale) 2. เล่นบันไดเสียงทางไมเนอร์ (Natural Minor, E Natural Minor, D Natural Minor) 3. เล่นบันไดเสียงต่าง ๆ โดยเล่นแบบตัดลิ้น 4. บทเพลงแบบฝึกหัด (Etude) จากบทฝึก 50 Easy and Progressive studies โดย Guy Lacour บทที่ 11-12	1 ชั่วโมง:1 คน	1. ฝึกบันไดเสียง โดยเน้นไปทางบันไดเสียงแบบเมเจอร์ (Major Scale) และ ไมเนอร์ (Natural Minor Scale) โดยเล่นแบบลมหเดียว (Slur) และ ตัดลิ้น (Tonguing) เพื่อเป็นการฝึก Articulation 2. ฝึกซ้อมบทเพลงแบบฝึกหัด (Etude) จากบทฝึก 50 Easy and Progressive studies โดย Guy Lacour บทที่ 13-14 3. ให้ผู้เรียนท่องคำศัพท์ทางดนตรีที่ระบุใน บทฝึก 50 Easy and Progressive studies โดย Guy Lacour บทที่ 1-14

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ลำดับที่	ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบ	หัวข้อรายละเอียด	กิจกรรมการสอน	ระยะเวลา	ข้อเสนอแนะเพื่อการฝึกซ้อม/การบ้าน
8	ขั้นตอนที่ 3 ต่อยอดทักษะการบรรเลง	1. บันไดเสียง 2. การฝึกออกเสียงสั้น-ยาว (Articulation) 3. บทเพลงแบบฝึกหัด (Etude)	1. เล่นบันไดเสียงทางไมเนอร์ (Natural Minor) 2. เล่นบันไดเสียงต่าง ๆ โดยเล่นแบบตัดสิน 3. เล่นบันไดเสียงต่าง ๆ โดยเล่นแบบตัดสิน 4. บทเพลงแบบฝึกหัด (Etude) จากบทฝึก 50 Easy and Progressive studies โดย Guy Lacour บทที่ 13-14	1 ชั่วโมง:1 คน	1. ฝึกบันไดเสียง โดยเน้นไปทางบันไดเสียงแบบไมเนอร์ (Major Scale) และ ไมเนอร์ (Natural Minor Scale) โดยเล่นแบบลมเดียว (Slur) และ ตัดลิ้น (Tonguing) เพื่อเป็นการฝึก Articulation 2. ฝึกซ้อมบทเพลงแบบฝึกหัด (Etude) จากบทฝึก 50 Easy and Progressive studies โดย Guy Lacour บทที่ 1-14
9	สอบกลางภาค	1. ทดสอบทักษะปฏิบัติ	1) ทดสอบทักษะปฏิบัติด้านบันไดเสียง บรรเลงจากความจำ ไม่เกิน 4 ชาร์ป 4 แฟลต 2) ทดสอบทักษะปฏิบัติโดยการสุ่ม จากบทฝึก 50 Easy and Progressive studies โดย Guy Lacour บทที่ 1-14 จำนวน 4 บท	10-15 นาที:1 คน	คณะกรรมการให้คำแนะนำหลังสอบทักษะปฏิบัติ

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ลำดับที่	ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบ	หัวข้อ/รายละเอียด	กิจกรรมการสอน	ระยะเวลา	ข้อเสนอแนะการฝึกซ้อม/การบ้าน
10	ขั้นตอนที่ 3 ต่อยอดทักษะการบรรเลง ขั้นตอนที่ 4 การฝึกออกเสียงสั้น-ยาว (Articulation) ขั้นตอนที่ 5 เพลงคลาสสิกสำหรับแซกโซโฟนและเปียโนประกอบ	1. บันไดเสียง 2. การฝึกออกเสียงสั้น-ยาว (Articulation) 3. บทเพลงแบบฝึกหัด (Etude) 4. เพลงคลาสสิกสำหรับแซกโซโฟนและเปียโนประกอบ	1. เล่นบันไดเสียงเมเจอร์ (Major Scale) 2. เล่นบันไดเสียงทางไมเนอร์ (Natural Minor) 3. เล่นบันไดเสียงต่าง ๆ โดยเล่นแบบตัดสั้น 4. เพลงคลาสสิกสำหรับแซกโซโฟนและเปียโนประกอบ โดยเลือก 2-3 บทเพลงจาก <i>Bel Canto</i> โดย Nobuya Sugawa	1 ชั่วโมง:1 คน	1. ฝึกบันไดเสียง โดยเน้นไปทางบันไดเสียงแบบเมเจอร์ (Major Scale) และ ไมเนอร์ (Natural Minor Scale) โดยเล่นแบบลวดเดียว (Slur) และ ตัดสั้น (Tonguing) เพื่อเป็นการฝึก Articulation 2. ฝึกซ้อมบทเพลงแบบฝึกหัด (Etude) จากบทฝึก <i>50 Easy and Progressive studies</i> โดย Guy Lacour บทที่ 15-16 3. ฝึกซ้อมบทเพลงคลาสสิกสำหรับแซกโซโฟนและเปียโน ประกอบ ที่เลือกไว้แล้ว จาก <i>Bel Canto</i> โดย Nobuya Sugawa

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ลำดับที่	ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบ	หัวข้อ/รายละเอียด	กิจกรรมการสอน	ระยะเวลา	ข้อเสนอแนะการฝึกซ้อม/การบ้าน
11	ขั้นตอนที่ 3 ต่อยอดทักษะการบรรเลง	1. บันไดเสียง 2. การฝึกออกเสียงสั้น-ยาว (Articulation) 3. บทเพลงแบบฝึกหัด (Etude) 4. เพลงคลาสสิกสำหรับแซกโซโฟนและเปียโนประกอบ	1. เล่นบันไดเสียงเมเจอร์ (Major Scale) 2. เล่นบันไดเสียงทางไมเนอร์ (Natural Minor) 3. เล่นบันไดเสียงต่าง ๆ โดยเล่นแบบตัดสิน 4. บทเพลงแบบฝึกหัด (Etude) จากบทฝึก 50 Easy and Progressive studies โดย Guy Lacour บทที่ 15-16 5. เพลงคลาสสิกสำหรับแซกโซโฟนและเปียโนประกอบ โดย Nobuya Sugawa	1 ชั่วโมง:1 คน	1. ฝึกบันไดเสียง โดยเน้นไปทางบันไดเสียงแบบเมเจอร์ (Major Scale) และ ไมเนอร์ (Natural Minor Scale) โดยเล่นแบบลมเดียว (Slur) และ ตัดลิ้น (Tonguing) เพื่อเป็นการฝึก Articulation 2. ฝึกซ้อมบทเพลงแบบฝึกหัด (Etude) จากบทฝึก 50 Easy and Progressive studies โดย Guy Lacour บทที่ 17-18 3. ฝึกซ้อมบทเพลงคลาสสิกสำหรับแซกโซโฟนและเปียโน ประกอบ ที่เลือกไว้แล้ว จาก Bel Canto โดย Nobuya Sugawa
	ขั้นตอนที่ 4 การฝึกออกเสียงสั้น-ยาว (Articulation)				
	ขั้นตอนที่ 5 เพลงคลาสสิกสำหรับแซกโซโฟนและเปียโนประกอบ				

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ลำดับที่	ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบ	หัวข้อ/รายละเอียด	กิจกรรมการสอน	ระยะเวลา	ข้อเสนอแนะการฝึกซ้อม/การบ้าน
12	ขั้นตอนที่ 3 ต่อยอดทักษะการบรรเลง ขั้นตอนที่ 4 การฝึกออกเสียงสั้น-ยาว (Articulation) ขั้นตอนที่ 5 เพลงคลาสสิกสำหรับแซกโซโฟนและเปียโนประกอบ	1. บันไดเสียง 2. การฝึกออกเสียงสั้น-ยาว (Articulation) 3. บทเพลงแบบฝึกหัด (Etude) 4. เพลงคลาสสิกสำหรับแซกโซโฟนและเปียโนประกอบ	1. เล่นบันไดเสียงเมเจอร์ (Major Scale) 2. เล่นบันไดเสียงทางไมเนอร์ (Natural Minor) 3. เล่นบันไดเสียงต่าง ๆ โดยเล่นแบบตัดสั้น 4. บทเพลงแบบฝึกหัด (Etude) จากบทฝึก 50 Easy and Progressive studies โดย Guy Lacour บทที่ 17-18 5. เพลงคลาสสิกสำหรับแซกโซโฟนและเปียโนประกอบ โดยเลือก 2-3 บทเพลงจาก Bel Canto โดย Nobuya Sugawa	1 ชั่วโมง:1 คน	1. ฝึกบันไดเสียง โดยเน้นไปทางบันไดเสียงแบบเมเจอร์ (Major Scale) และ ไมเนอร์ (Natural Minor Scale) โดยเล่นแบบลมเดียว (Slur) และ ตัดสั้น (Tonguing) เพื่อเป็นการฝึก Articulation 2. ฝึกซ้อมบทเพลงแบบฝึกหัด (Etude) จากบทฝึก 50 Easy and Progressive studies โดย Guy Lacour บทที่ 19-20 3. ฝึกซ้อมบทเพลงคลาสสิกสำหรับแซกโซโฟนและเปียโน ประกอบ ที่เลือกไว้แล้ว จาก Bel Canto โดย Nobuya Sugawa

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ลำดับที่	ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบ	หัวข้อ/รายละเอียด	กิจกรรมการสอน	ระยะเวลา	ข้อเสนอแนะสำหรับการฝึกซ้อม/การบ้าน
13	ขั้นตอนที่ 3 ต่อยอดทักษะการบรรเลง ขั้นตอนที่ 4 การฝึกออกเสียงสั้น-ยาว (Articulation) ขั้นตอนที่ 5 เพลงคลาสสิกสำหรับแซกโซโฟนและเปียโนประกอบ	1. บันไดเสียง 2. การฝึกออกเสียงสั้น-ยาว (Articulation) 3. บทเพลงแบบฝึกหัด (Etude) 4. เพลงคลาสสิกสำหรับแซกโซโฟนและเปียโนประกอบ	1. เล่นบันไดเสียงเมเจอร์ (Major Scale) 2. เล่นบันไดเสียงทางไมเนอร์ (Natural Minor) 3. เล่นบันไดเสียงต่าง ๆ โดยเล่นแบบตัดสิน 4. บทเพลงแบบฝึกหัด (Etude) จากบทฝึก 50 Easy and Progressive studies โดย Guy Lacour บทที่ 19-20 5. เพลงคลาสสิกสำหรับแซกโซโฟนและเปียโนประกอบ โดยเลือก 2-3 บทเพลงจาก Bel Canto โดย Nobuya Sugawa	1 ชั่วโมง	1. ฝึกบันไดเสียง โดยเน้นไปทางบันไดเสียงแบบเมเจอร์ (Major Scale) และ ไมเนอร์ (Natural Minor Scale) โดยเล่นแบบลวดเดียว (Slur) และ ตัดลิ้น (Tonguing) เพื่อเป็นการฝึก Articulation 2. ฝึกซ้อมบทเพลงคลาสสิกสำหรับแซกโซโฟนและเปียโน ประกอบ ที่เลือกไว้แล้ว จาก Bel Canto โดย Nobuya Sugawa
14	ขั้นตอนที่ 6 กิจกรรมกลุ่ม	1. กิจกรรมกลุ่ม	1. ให้ผู้เรียนทุกคน แสดงดนตรีที่ละ 1 คน เพื่อแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นจากการบรรเลง	1 - 2 ชั่วโมง	1. ผู้เรียนได้รับฟังคำแนะนำจากผู้เรียนคนอื่น และผู้สอน เพื่อฝึกซ้อมให้บรรเลงให้ดีขึ้น

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ลำดับ	ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบ	หัวข้อ/รายละเอียด	กิจกรรมการสอน	ระยะเวลา	ข้อเสนอแนะการฝึกซ้อม/การบ้าน
15	ขั้นตอนที่ 5 เพลงคลาสสิกสำหรับแซกโซโฟนและเปียโนประกอบ		5. เพลงคลาสสิกสำหรับแซกโซโฟนและเปียโนประกอบ โดยเลือก 2-3 บทเพลงจาก <i>Bel Canto</i> โดย Nobuya Sugawa	1 ชั่วโมง:1 คน	1. ฝึกซ้อมบทเพลงคลาสสิกสำหรับแซกโซโฟนและเปียโน ประกอบที่เลือกไว้แล้ว จาก <i>Bel Canto</i> โดย Nobuya Sugawa
16	ขั้นตอนที่ 6 กิจกรรมกลุ่ม	1. กิจกรรมกลุ่ม	1. ให้ผู้เรียนทุกคน แสดงดนตรีที่ละ 1 คน เพื่อแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นจากการบรรเลง	1 - 2 ชั่วโมง	1. ผู้เรียนได้รับฟังคำแนะนำจากผู้เรียนคนอื่น และผู้สอน เพื่อฝึกซ้อมให้บรรเลงให้ดีขึ้น
17	ขั้นตอนที่ 7 สอบปลายภาค	1. ทดสอบทักษะปฏิบัติ	1. บทเพลงคลาสสิกสำหรับแซกโซโฟนและเปียโน ประกอบ ที่เลือกไว้แล้ว จาก <i>Bel Canto</i> โดย Nobuya Sugawa	15-20 นาที:1 คน	คณะกรรมการให้คำแนะนำหลังสอบทักษะปฏิบัติ

3) ผลที่ได้รับ

นำโครงร่างรูปแบบการสอน ให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินและรับรองรูปแบบการสอน และทดลองใช้ ในระยะที่ 3 ต่อไป

3. ระยะที่ 3 ผู้เชี่ยวชาญประเมินและรับรองรูปแบบการสอน และ ทดลองใช้

ในระยะที่ 3 เป็นการนำรูปแบบการสอนให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินและรับรองรูปแบบการสอน และทดลองใช้ โดยมีวิธีการดำเนินการ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินและรับรองรูปแบบการสอน
- 2) ทดลองรูปแบบการสอน

2. วิธีการดำเนินการ

1) นำโครงร่างรูปแบบการสอนให้ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของรูปแบบการสอน

2) ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขรูปแบบการสอน ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญก่อนนำไปทดลองใช้จริง

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ คือ แบบประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้องของรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติแซกโซโฟนของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย ผู้วิจัยได้สร้างแบบประเมินแบบมาตราส่วนประมาณค่า หรือ Rating Scale 5 ระดับ เนื้อหาการประเมินประกอบด้วย การกำหนดองค์ประกอบของรูปแบบการสอน สำคัญในคู่มือการใช้รูปแบบการสอน องค์ประกอบเชิงหลักการและวัตถุประสงค์ของรูปแบบการสอน องค์ประกอบเชิงเนื้อหาของขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการสอน และองค์ประกอบเชิงเงื่อนไขการนำรูปแบบการสอนไปใช้ โดยมีเกณฑ์ประเมิน ดังนี้

5	หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับมาก
3	หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง
2	หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับน้อย
1	หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับน้อยที่สุด

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ติดต่อประสานงานขอหนังสือราชการจากวิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ออกหนังสือราชการ ขอความอนุเคราะห์เป็นเชี่ยวชาญตรวจสอบความสอดคล้องและความเป็นไปได้ของรูปแบบการสอน

2) นำโครงร่างรูปแบบการสอนไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและรับฟังคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญเพื่อนำมาปรับแก้ไขรูปแบบการสอน

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบประเมินที่เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์เนื้อหา และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยค่าเฉลี่ยของการประเมินตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป แสดงว่ารูปแบบการสอนนำไปใช้ได้

การวิจัยในขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยได้เลือกใช้สถิติพื้นฐานเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินรูปแบบการสอน โดยเลือกใช้สถิติตามบุญชม ศรีสะอาด และคณะ (2553: 125-128) ได้แก่ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

1) ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) ใช้การหาค่ากลางที่ได้จากการนำข้อมูลทั้งหมดรวมกันแล้วหารด้วยจำนวนทั้งหมด จากสูตรดังต่อไปนี้

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{N}$$

$\bar{x}$ แทน ค่าเฉลี่ย

x แทน ข้อมูลแต่ละตัวในชุดข้อมูล

N แทน จำนวนข้อมูลทั้งหมด

2) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum x^2 - (\sum x)^2}{N(N-1)}}$$

S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

x แทน ข้อมูลแต่ละตัว

x^2 แทน ข้อมูลแต่ละตัวยกกำลังสอง

N แทน จำนวนข้อมูลทั้งหมด

โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean: $\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) ซึ่งมีมาตรการวัดเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) โดยมีเกณฑ์การประเมินความเหมาะสมของรูปแบบดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง เหมาะสมในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง เหมาะสมในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง เหมาะสมในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง เหมาะสมในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง เหมาะสมในระดับน้อยที่สุด

6. ผลที่ได้รับ

รูปแบบการสอนแชกโซโฟนของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทยมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ทางด้านเนื้อหา สามารถนำไปใช้ทดลองสอนต่อไป

7. ทดลองรูปแบบการสอน

1) คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองรูปแบบการสอน ด้วยวิธีการคัดเลือกอย่างเจาะจง คือ นิสิตชั้นปีที่ 2 เครื่องมือเอกแซกโซโฟน วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จำนวน 5 คน ซึ่งเป็นกลุ่มทดลองที่อยู่ในระดับชั้นปีเดียวกัน และมีบริบทที่เหมาะสมในการทดลองใช้รูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้น โดยใช้ระยะเวลาในการทดลองใช้รูปแบบเพื่อหาประสิทธิภาพของรูปแบบ ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565

2) ดำเนินการทดลองใช้รูปแบบการสอนแชกโซโฟนของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย โดยมีขั้นตอนดังนี้

2.1) ชี้แจงรายละเอียดการเรียนการสอน ประเมินผล และข้อตกลงในการเรียนให้ผู้เรียนทราบ

2.2) ดำเนินการจัดการเรียนการสอนตามวิธีการของรูปแบบการสอน

3) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

3.1) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ คือ รูปแบบการสอนแชกโซโฟนของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย และแบบบันทึกพัฒนาการด้านทักษะแชกโซโฟนของผู้เรียน โดยมีเนื้อหาดังนี้

3.1.1) รูปแบบการสอนแชกโซโฟนของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย

1) หลักการของรูปแบบการสอน

2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบการสอน

3) แนวทางการจัดการเรียนการสอนของรูปแบบการสอน

4) ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนของรูปแบบการสอน

ขั้นตอนที่ 1 ทดสอบพื้นฐานทักษะการบรรเลง

ขั้นตอนที่ 2 ปรับพื้นฐานการบรรเลง

ขั้นตอนที่ 3 ต่อยอดทักษะการบรรเลง

ขั้นตอนที่ 4 การฝึกออกเสียงสั้น-ยาว (Articulation)

ขั้นตอนที่ 5 เพลงคลาสสิกสำหรับแซกโซโฟนและเปียโนประกอบ

ขั้นตอนที่ 6 กิจกรรมกลุ่ม

ขั้นตอนที่ 7 สอบปลายภาค

5) การวัดประเมินผลของรูปแบบการสอน

3.2) แบบบันทึกพัฒนาการด้านทักษะแซกโซโฟนของผู้เรียน มีลักษณะเป็นตารางจดบันทึก เกี่ยวกับเนื้อหาที่เรียนแต่ละครั้ง พัฒนาการทักษะการบรรเลง เทคนิคต่าง ๆ

4) การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลการบันทึกด้านพัฒนาการทักษะแซกโซโฟนของผู้เรียน ในทุกชั่วโมงและการสนทนากับผู้เรียน โดยใช้วิธีอย่างไม่เป็นทางการ มาจำแนกประเด็นในการวิเคราะห์ คือ การติดตามและการส่งงานที่ได้รับมอบหมาย พัฒนาการทักษะแซกโซโฟน และปัญหาอุปสรรคระหว่างการเรียน

5) การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยการนำเอาข้อมูลที่ได้จากการจำแนกประเด็นมาสรุปวิเคราะห์เนื้อหา เพื่ออธิบายพรรณนาเกี่ยวกับพัฒนาการทักษะแซกโซโฟนของผู้เรียนระหว่างการจัดการเรียนการสอนด้วยรูปแบบการสอนแซกโซโฟนของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย

6) ผลที่ได้รับ

ได้ข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาด้านทักษะแซกโซโฟนของผู้เรียนระหว่างการจัดการเรียนการสอนด้วยรูปแบบการสอนแซกโซโฟนของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย เพื่อนำมาพิจารณาสรุปผลร่วมกับผลการเปรียบเทียบคะแนนทดสอบทักษะแซกโซโฟนของผู้เรียนในระยะที่ 4

4. ระยะที่ 4 สรุปผล

ในขั้นตอนการประเมินประสิทธิภาพของรูปแบบการสอน เป็นการนำเอาผลการทดสอบทักษะแซกโซโฟนของผู้เรียนที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการสอนแซกโซโฟนของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย มาเปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียน และ หลังเรียน เพื่อสรุปหาประสิทธิภาพของรูปแบบการสอน โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. วัตถุประสงค์

1) เพื่อหาสรุปผลรูปแบบการสอนแซกโซโฟนของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย

2. วิธีการดำเนินการ

1) ให้ผู้เรียนกรอกแบบประเมินความพึงพอใจหลังการสอบปลายภาค

2) นำคะแนนที่ได้จากการสอบปฏิบัติทักษะแซกโซโฟนของผู้เรียนมาจำแนกเพื่อวิเคราะห์เป็นรายบุคคล แล้ววิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังเรียนของผู้เรียนด้วยสถิติทดสอบที (Paired t-test)

3) นำคะแนนการประเมินความพึงพอใจของผู้เรียน มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4) สรุปหาประสิทธิภาพของรูปแบบการสอนแซกโซโฟนของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย

3. ประชากรผู้ให้ข้อมูล

ประชากรของการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ คือ นิสิตเครื่องมือเอกแซกโซโฟน วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

กลุ่มทดลองเพื่อหาประสิทธิภาพของรูปแบบในการสอน คือ นิสิตชั้นปีที่ 2 เครื่องมือเอกแซกโซโฟน วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จำนวน 5 คน

4. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ คือ แบบประเมินทักษะแซกโซโฟนของผู้เรียน และ แบบประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการจัดรูปแบบการสอน โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) แบบประเมินทักษะแซกโซโฟนของผู้เรียน โดยมีลักษณะการประเมินทักษะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งเกณฑ์ประเมินของรูปแบบนั้นมุ่งเน้นไปที่การวัดประเมินทักษะแซกโซโฟนของผู้เรียน คือ การปฏิบัติสั้น-ยาว (Articulation) การปฏิบัติความดัง-เบา (Dynamic) ความถูกต้องของจังหวะ (Rhythm) ถ่ายทอดอารมณ์เพลง (Musicality) ความกังวาลของเสียง (Tone Quality) ความเพี้ยนของเสียง (Pitch & Intonation) การแสดงทักษะปฏิบัติ (Performance) ความยากของบทเพลง (Repertoire) รูปแบบของบทเพลง (Style)

2) แบบประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการจัดรูปแบบการสอน โดยมีลักษณะการประเมินทักษะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ เนื้อหาประกอบด้วย ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการประเมินผลการเรียน และด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียน

4.2 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้ผ่านการตรวจสอบความเหมาะสมและสอดคล้องโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน โดยค่าเฉลี่ยของการประเมินตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป สามารถนำเครื่องมือวิจัยไปใช้ได้

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลคะแนนการทดสอบปฏิบัติทักษะแซกโซโฟน ก่อนและหลังเรียน และข้อมูลคะแนนการประเมินความพึงพอใจโดยผู้เรียน

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

นำคะแนนที่ได้จากการทดสอบทักษะแซกโซโฟนของผู้เรียน มาวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียนกับหลังเรียน โดยใช้สถิติทดสอบที (Paired Simple t-test) พร้อมทั้งนำคะแนนการประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการจัดการเรียนการสอน มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงมาตรฐาน เพื่อสรุปผลการหาประสิทธิภาพของรูปแบบการสอน

ตัวอย่างสถิติที่ใช้ในการวิจัย

การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องกัน (Paired Simple t-test)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n \sum D^2 - (\sum D)^2}{n - 1}}}$$

D แทน ผลต่างของจำนวนแต่ละคู่

n แทน จำนวนคู่ของข้อมูล

7. ผลที่ได้รับ

รูปแบบการสอนแซกโซโฟนของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทยมีประสิทธิภาพนำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนได้จริง

บทที่ 4

วิธีการสอนแซกโซโฟนในสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย

การศึกษาวิธีการสอนแซกโซโฟนในสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย เป็นการสำรวจสภาพของการจัดการเรียนการสอนและวิธีการสอนแซกโซโฟน ของอาจารย์ผู้สอนในสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย เพื่อนำไปเป็นข้อมูลในการจัดทำรูปแบบการสอนแซกโซโฟนในประเทศไทยต่อไป โดยผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลของแต่ละสถาบัน ดังต่อไปนี้

- 1) วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- 2) วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยพายัพ
- 3) สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ
- 4) คณะดนตรีและการแสดง มหาวิทยาลัยบูรพา
- 5) สาขาวิชาดนตรีตะวันตก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- 6) วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล
- 7) วิทยาลัยการดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
- 8) วิทยาลัยดนตรี มหาวิทยาลัยรังสิต
- 9) คณะดุริยางคศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

1. วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

1.1 หลักสูตรที่ใช้ในการเรียนการสอน

1.1.1 ชื่อหลักสูตร

ภาษาไทย : ดุริยางคศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2561)

ภาษาอังกฤษ : Bachelor of Music Program

1.1.2 ชื่อปริญญา

ภาษาไทย : ดุริยางคศาสตรบัณฑิต

ภาษาอังกฤษ : Bachelor of Music

1.1.3 วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

เพื่อผลิตบัณฑิตให้มีความรอบรู้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ เน้นความรู้และทักษะด้านวิชาการ สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริงอย่างสร้างสรรค์ มีความรู้ทักษะในการ

ปฏิบัติงานด้านดนตรีเป็นอย่างดี มีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ผลงานและวิชาการด้านดนตรี มีประสบการณ์สามารถประกอบอาชีพด้านดนตรี ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.1.4 โครงสร้างของหลักสูตร

หลักสูตรดุริยางคศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เป็นหลักสูตรปริญญาตรี 4 ปี มีจำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 123 หน่วยกิต ดังนี้

1) หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	ไม่น้อยกว่า	30 หน่วยกิต
2) หมวดวิชาเฉพาะ	ไม่น้อยกว่า	87 หน่วยกิต
2.1) วิชาเฉพาะด้าน	ไม่น้อยกว่า	58 หน่วยกิต
2.2) วิชาเอก	ไม่น้อยกว่า	29 หน่วยกิต
3) หมวดวิชาเลือกเสรี	ไม่น้อยกว่า	6 หน่วยกิต

1.1.5 รายละเอียดเกี่ยวกับรายวิชาทักษะปฏิบัติแซกโซโฟน

รายวิชาทักษะปฏิบัติแซกโซโฟน ของหลักสูตร ดุริยางคศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ใช้ชื่อว่า “ทักษะดนตรีตะวันตก” มีรายวิชาตลอดหลักสูตรทั้ง 7 รายวิชา และวิชา “การแสดงเดี่ยว” ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1) ทักษะดนตรีตะวันตก 1

ฝึกปฏิบัติเครื่องมือเอกหรือการขับร้องตะวันตก 1 โดยใช้บันไดเสียงแบบฝึกหัดและบทเพลงในขั้นพื้นฐาน

2) ทักษะดนตรีตะวันตก 2

ฝึกปฏิบัติเครื่องมือเอกหรือการขับร้องตะวันตก 2 โดยใช้บันไดเสียงแบบฝึกหัดและบทเพลงในขั้นพื้นฐาน

3) ทักษะดนตรีตะวันตก 3

ฝึกปฏิบัติเครื่องมือเอกหรือการขับร้องตะวันตก 3 โดยใช้บันไดเสียงแบบฝึกหัดและบทเพลงในขั้นกลาง

4) ทักษะดนตรีตะวันตก 4

ฝึกปฏิบัติเครื่องมือเอกหรือการขับร้องตะวันตก 4 โดยใช้บันไดเสียงแบบฝึกหัดและบทเพลงในขั้นกลาง

5) ทักษะดนตรีตะวันตก 5

ฝึกปฏิบัติเครื่องมือเอกหรือการขับร้องตะวันตก 5 โดยใช้บันไดเสียงแบบฝึกหัดและบทเพลงในขั้นกลาง

6) ทักษะดนตรีตะวันตก 6

ฝึกปฏิบัติเครื่องมือเอกหรือการขับร้องตะวันตก 6 โดยใช้บันไดเสียงแบบฝึกหัดและบทเพลงในขั้นสูง

7) ทักษะดนตรีตะวันตก 7

ฝึกปฏิบัติเครื่องมือเอกหรือการขับร้องตะวันตก 7 โดยใช้บันไดเสียงแบบฝึกหัดและบทเพลงในขั้นสูง

8) การแสดงเดี่ยว

เรียนรู้หลักการและแนวคิดการจัดการแสดงเดี่ยว ฝึกทักษะปฏิบัติเครื่องมือหรือการขับร้องขั้นสูงและแสดงเดี่ยวการปฏิบัติเครื่องมือหรือขับร้องบทเพลงขั้นสูงเพื่อการแสดงเดี่ยว (วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2564)

1.2 หลักการและแนวคิดในการจัดการเรียนการสอน

หลักสูตรดุริยางคศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบการเรียนเป็นกลุ่ม โดยในวิชาทักษะปฏิบัติ 1-4 จะเน้นในเรื่องพื้นฐานทักษะการบรรเลง เช่น การใช้ลม การวางปาก บันไดเสียงแบบต่าง ๆ การเล่นสั้น-ยาว (Articulation) เป็นต้น วิชาทักษะปฏิบัติ 5-6 เป็นการบรรเลงบทเพลงคลาสสิก (Repertoire) วิชาทักษะปฏิบัติ 7 เป็นการเรียนเทคนิคและการบรรเลง เพลงหมอลำ เพลงป๊อป-แจ๊ส และรายวิชาการแสดงเดี่ยว จะเรียนบทเพลงคลาสสิก ที่ใช้ในการสอบการแสดงเดี่ยว

1.3 จุดประสงค์ในการจัดการเรียนการสอน

เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะพื้นฐานที่ดี สามารถถ้อยทอด ถ่ายทอดอธิบายความรู้ได้ มีความเข้าใจในการบรรเลงบทเพลงในรูปคลาสสิก ป๊อป แจ๊ส

1.4 กระบวนการสอน

1.4.1 การเตรียมการสอน

มีการทดสอบผู้เรียนก่อนเรียน (Pre-Test) อย่างเช่น รายวิชาทักษะปฏิบัติดนตรีตะวันตก 1 มีวิธีการตรวจความพร้อมของเครื่องดนตรีว่ามีเครื่องส่วนตัว พร้อมหรือไม่ หากผู้เรียนมีเครื่องส่วนตัว จะมีการทดสอบการบรรเลงบันไดเสียง เพื่อดูทักษะการบรรเลงของผู้เรียนแต่ละคน อาจารย์ผู้สอนก็จะรู้ว่าผู้เรียนขาดทักษะในด้านใด ควรจะต้องเสริมในเรื่องใด ส่วนการเลื่อนขึ้นชั้นปีจะมีช่องว่าง 2-3 เดือน ก็จะมีการให้การบ้าน หรือ บอกสิ่งที่ต้องเรียนใน รายวิชาทักษะปฏิบัติดนตรีตะวันตก ในรายวิชาถัดไป ให้ทราบ เพื่อให้ผู้เรียนเตรียมตัว ฝึกซ้อมล่วงหน้า

1.4.2 วิธีการสอน

การเรียนการสอนแซกโซโฟนของ วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีอาจารย์สอนแซกโซโฟน 3 ท่าน ซึ่งแต่ละท่านจะมีความเชี่ยวชาญแตกต่างกัน จึงได้ออกแบบการเรียน

การสอนร่วมกัน ซึ่งจะเน้นการสอนด้าน แซกโซโฟน คลาสสิก เป็นหลัก และมีการเรียนการสอนดนตรีหมอลำ ป๊อป แจ๊ส เป็นส่วนเสริมในช่วงชั้นปีที่ 4 หรือ รายวิชาทักษะปฏิบัติดนตรีตะวันตก 7

ระดับพื้นฐาน มีการพูดคุยกับผู้เรียน เพื่อแจ้งวัตถุประสงค์ ตั้งเป้าหมายร่วมกัน มีด้านสำเนียง (Tone Quality) บันไดเสียง ในช่วงแรกจะมีการสอนเป็นกลุ่ม เพื่อให้เกิดความเข้าใจด้านทักษะพื้นฐานการบรรเลง จากนั้นจะแยกเรียนเดี่ยว เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง แม่นยำ เป็นรายบุคคล ส่วนรายวิชาทักษะปฏิบัติดนตรีตะวันตกอื่น ๆ จะส่งผู้เรียนไปเรียนกับอาจารย์อีก 2 ท่าน

1.4.3 เทคนิคในการสอนปฏิบัติแซกโซโฟน

อาจารย์ผู้สอนให้การบ้านโดยเน้นการปรับทักษะพื้นฐาน และ การพัฒนาทักษะ เป็นหลัก เช่น การเป่าเสียงยาว (Long Tone) การเล่นบันไดเสียงต่าง ๆ

ภาพประกอบที่ 9 ตัวอย่างรูปแบบบันไดเสียง G Major

ที่มา : อาจารย์สอนแซกโซโฟน วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

เมื่อถึงคาบเรียนจะ summons ผู้เรียนขึ้นมา ส่งการบ้าน เช่น บันไดเสียง แบบฝึกหัดต่าง ๆ โดยอาจารย์ผู้สอนแสดงความคิดเห็นและบรรเลงตัวอย่างให้ดู แล้วให้ผู้เรียนนำไปซ่อมปรับแก้ ต่อไป

1.4.4 การแนะนำการเลือกเครื่องดนตรี และการบำรุงรักษาเครื่องดนตรี

แนะนำตั้งแต่ในรายวิชาทักษะปฏิบัติดนตรีตะวันตก 1 ตั้งแต่ส่วนประกอบ วัสดุต่าง ๆ การเช็ดทำความสะอาด ล้างปากเป่า (Mouthpiece) การเก็บลิ้น เพื่อสุขภาพที่ดีของผู้เรียน ด้านการเลือกดนตรี ได้แนะนำให้ผู้เรียนยืมเครื่องดนตรีของวิทยาลัยฯ ใช้เรียนก่อนแต่ต้องมีปากเป่าเป็นของตัวเอง หากมีงบประมาณจะแนะนำให้ซื้อเครื่องดนตรี ตามงบประมาณที่มี ไม่ว่าจะเป็นเครื่องใหม่มือ 1 หรือ เครื่องดนตรีมือ 2 ที่มีคุณภาพ

1.4.5 การประเมินผลและแสดงผลงาน

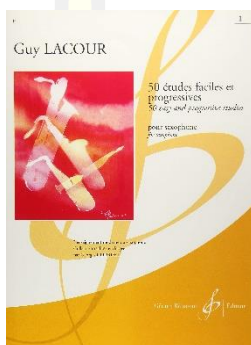
ในรายวิชาทักษะปฏิบัติดนตรีตะวันตก 1-4 จะเน้นการปรับทักษะพื้นฐาน และ การพัฒนาทักษะ โดยจะมีสัดส่วนคะแนนดังนี้ การเข้าเรียน 20% คะแนนระหว่างเรียน (บันไดเสียง และแบบฝึกหัดต่าง ๆ) 40% คะแนนสอบกลางภาค 20% คะแนนสอบปลายภาค 20%

ในรายวิชาทักษะปฏิบัติดนตรีตะวันตก 5-7 เน้นการปฏิบัติเพลง (Repertoire) และเทคนิคขั้นสูงของแซกโซโฟน เช่น เทคนิคนิ้วผี (Altissimo Keys) เป็นต้น สัดส่วนคะแนนดังนี้ การเข้าเรียน 10% คะแนนระหว่างเรียน (บันไดเสียง และแบบฝึกหัดต่าง ๆ) 30% คะแนนสอบกลางภาค 30% คะแนนสอบปลายภาค 30%

ในรายวิชาการแสดงเดี่ยว จะเน้นการเพลงที่ต้องใช้ในการสอบการแสดงเดี่ยว ซึ่งจะมีคะแนน 70% การเข้าเรียน 10% และบทวิเคราะห์เพลง 20%

1.5 หนังสือ ตำรา และสื่อการเรียนรู้

แบบฝึกหัดในรายวิชาทักษะปฏิบัติดนตรีตะวันตก 1-4 เริ่มด้วยหนังสือเช่น 50 Easy and Progressive Studies โดย Guy Lacour และ 48 Exercises for Saxophone โดย Franz Wilhelm Ferling แบบฝึกหัดขั้นสูงเช่น Nouvelles Etude Variees โดย Jean-Marie Londeix, Saxophone High Tone โดย Eugene Rousseau

ภาพประกอบที่ 10 หนังสือ 50 Easy and Progressive Studies

ที่มา : <https://www.amazon.com/50-Etudes-Faciles-Progressives-1/dp/B003JYONQQ>

บทเพลงที่ใช้ในการเรียนการสอน ในรายวิชาทักษะปฏิบัติดนตรีตะวันตก 1-4 ใช้บทเพลงจากหนังสือ Bel Canto โดย Nobuya Sugawa เป็นหลัก และบทเพลงที่อาจารย์เลือกให้ ตามความเหมาะสมแก่ผู้เรียน ส่วนรายวิชาทักษะปฏิบัติดนตรีตะวันตก 5-6 เป็นบทเพลงที่ประพันธ์สำหรับแซกโซโฟน (Repertoire) รายวิชาทักษะปฏิบัติดนตรีตะวันตก 7 เป็นบทเพลง ป๊อป แจ๊ส หมอลำ และรายวิชาการแสดงเดี่ยว (Recital) เป็นบทเพลงที่ต้องใช้สอบการแสดงเดี่ยว โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกเพลงเอง และ อาจารย์เป็นผู้เลือกให้ เช่น Concerto in Eb ประพันธ์โดย Alexander Glazunov, Scaramouche ประพันธ์โดย Darius Milhaud เป็นต้น

พจน ปรณ จิต ชีเว

ภาพประกอบที่ 11 หนังสือ Bel Canto

ที่มา : <https://www.woodbrass.com/en-gb/woodwind-saxophone-dehaske-sugawa-n.-van-beringen-r.-bel-canto-for-alto-saxophone-+-cd-p255881.html>

1.6 ปัญหาในการจัดการเรียนการสอน

การเรียนการสอนแซกโซโฟนของวิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ยังไม่มีการแบ่งรูปแบบที่ชัดเจน เช่น คลาสสิก ป๊อป แจ๊ส หมอลำ แก้ปัญหาโดยการสอนรวมกัน โดยเน้นพื้นฐานของดนตรีคลาสสิก เป็นหลัก รวมไปถึงด้านเครื่องดนตรี เพราะผู้เรียนมีทุนทรัพย์น้อย และเครื่องดนตรีของวิทยาลัยฯ มีจำกัด จึงเกิดการแย่งใช้กันอยู่ตลอด

1.7 ข้อเสนอแนะทั่วไป

การจัดการเรียนการสอนควรจะมีจุดมุ่งหมายของผู้เรียน และตลาดงานที่ผู้เรียนจะจบไปทำงาน และนำมาออกแบบในการเรียนการสอน เพื่อตอบสนองผู้เรียน รวมถึงการแบ่งรูปแบบการสอนแนวดนตรีให้ชัดเจน เช่น คลาสสิก แจ๊ส เป็นต้น

จากข้อมูลที่ได้กล่าวมา สรุปเกี่ยวกับการเรียนการสอน ปฏิบัติแซกโซโฟน ของวิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม การเรียนการสอนเน้นสอนดนตรีคลาสสิก แต่ยังมีการสอนแนวดนตรี ป๊อป แจ๊ส และหมอลำ ซึ่งเป็นดนตรีพื้นบ้านอีสาน ให้ผู้เรียนได้รู้จักแนวทางการบรรเลงด้วย

2. วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยพายัพ

2.1 หลักสูตรที่ใช้ในการเรียนการสอน

2.1.1 ชื่อหลักสูตร

ภาษาไทย : ดุริยางคศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560)

ภาษาอังกฤษ : Bachelor of Music Program

2.1.2 ชื่อปริญญา

ภาษาไทย : ดุริยางคศาสตรบัณฑิต

ภาษาอังกฤษ : Bachelor of Music

2.1.3 วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

หลักสูตรดุริยางคศาสตรบัณฑิตมีความสอดคล้องกับปณิธานมหาวิทยาลัยพายัพที่ยึดมั่นใน “สัจจะ-บริการ” และวิสัยทัศน์ คือ “แหล่งเรียนรู้สากล พัฒนาคนสู่พลโลก” วิทยาลัยดุริยางคศิลป์จึงได้พัฒนาหลักสูตรดุริยางคศาสตรบัณฑิต ภายใต้วิสัยทัศน์ที่สอดคล้องกับระดับมหาวิทยาลัยว่า “แหล่งเรียนรู้ดนตรีระดับสากล สร้างคนดีสู่พลเมืองโลก” ด้วยตระหนักดีว่าการเป็นคนที่มีสมบูรณ์จะต้องเจริญเติบโตทางด้านสติปัญญาและอารมณ์ไปพร้อมๆ กัน มีความพร้อมที่จะนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมและเกิดประโยชน์ต่อสังคมในโลกยุคศตวรรษที่ 21 หลักสูตรดุริยางคศาสตรบัณฑิตจึงมุ่งหวังสร้างบัณฑิตให้มีคุณธรรม มีความรอบรู้ด้านทฤษฎี การดนตรี มีความเชี่ยวชาญการบรรเลง การขับร้องประสานเสียง ในระดับมาตรฐานสากล สามารถสร้างสรรค์ผลงานดนตรี ตลอดจนมีทักษะการใช้เทคโนโลยีและการใช้ภาษาอังกฤษในการนำเสนอผลงานต่อประชาคมโลก

2.1.4 โครงสร้างหลักสูตร

หลักสูตรดุริยางคศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยพายัพ เป็นหลักสูตรปริญญาตรี 4 ปี มีจำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 135 หน่วยกิต ดังนี้

1) หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	ไม่น้อยกว่า	30 หน่วยกิต
2) หมวดวิชาเฉพาะ	ไม่น้อยกว่า	99 หน่วยกิต
2.1) กลุ่มวิชาบังคับ		62 หน่วยกิต
2.2) กลุ่มวิชาเฉพาะด้าน		16 หน่วยกิต
2.2.1) กลุ่มวิชาปฏิบัติเครื่องดนตรี		8 หน่วยกิต
2.2.2) กลุ่มวิชารวมวง		8 หน่วยกิต
2.2.3) กลุ่มวิชาเอกเลือก		21 หน่วยกิต
3) หมวดวิชาเลือกเสรี	ไม่น้อยกว่า	6 หน่วยกิต

2.1.5 รายละเอียดเกี่ยวกับรายวิชาทักษะปฏิบัติแซกโซโฟน

รายวิชาทักษะปฏิบัติแซกโซโฟน ของหลักสูตร ดุริยางคศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยพายัพ ใช้ชื่อว่า “แซกโซโฟน” มีจำนวน 8 รายวิชา ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1) แซกโซโฟน 1

ทักษะและเทคนิคการปฏิบัติแซกโซโฟน โดยเริ่มจากพื้นฐานความสามารถของผู้เรียน

2) แซกโซโฟน 2

วิชาบังคับก่อน: สอบได้วิชา แซกโซโฟน 1

- ทักษะและเทคนิคการปฏิบัติแซ็กโซโฟน ต่อเนื่องจากที่ได้ศึกษาในรายวิชา แซกโซโฟน 1
- 3) แซกโซโฟน 3
- วิชาบังคับก่อน: สอบได้วิชา แซกโซโฟน 2
- ทักษะและเทคนิคการปฏิบัติแซ็กโซโฟน ต่อเนื่องจากที่ได้ศึกษาในรายวิชา แซกโซโฟน 2
- 4) แซกโซโฟน 4
- วิชาบังคับก่อน: สอบได้วิชา แซกโซโฟน 3
- ทักษะและเทคนิคการปฏิบัติแซ็กโซโฟน ต่อเนื่องจากที่ได้ศึกษาในรายวิชา แซกโซโฟน 3
- 5) แซกโซโฟน 5
- วิชาบังคับก่อน: สอบได้วิชา แซกโซโฟน 4
- ทักษะและเทคนิคการปฏิบัติแซ็กโซโฟน ต่อเนื่องจากที่ได้ศึกษาในรายวิชา แซกโซโฟน 4
- 6) แซกโซโฟน 6
- วิชาบังคับก่อน: สอบได้วิชา แซกโซโฟน 5
- ทักษะและเทคนิคการปฏิบัติแซ็กโซโฟน ต่อเนื่องจากที่ได้ศึกษาในรายวิชา แซกโซโฟน 5
- 7) แซกโซโฟน 7
- วิชาบังคับก่อน: สอบได้วิชา แซกโซโฟน 6
- ทักษะและเทคนิคการปฏิบัติแซ็กโซโฟน ต่อเนื่องจากที่ได้ศึกษาในรายวิชา แซกโซโฟน 6
- 8) แซกโซโฟน 8
- วิชาบังคับก่อน: สอบได้วิชา แซกโซโฟน 7
- ทักษะและเทคนิคการปฏิบัติแซ็กโซโฟน ต่อเนื่องจากที่ได้ศึกษาในรายวิชา แซกโซโฟน 7 (วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยพายัพ, 2564)

2.2 หลักการและแนวคิดในการจัดการเรียนการสอน

รายวิชาทักษะปฏิบัติแซ็กโซโฟน ของหลักสูตร ดุริยางคศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยพายัพ มีการเรียนการสอนในรูปแบบ ตัวต่อตัว (Private Lesson) โดยเน้นการพูดคุยกันระหว่างอาจารย์ผู้สอนและผู้เรียน ในด้านทักษะการบรรเลง เทคนิค และมีชั้นเรียนรวมที่เรียกว่า Studio Class เพื่อให้เป็นแหล่งเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็น ซึ่งกันและกัน

2.3 จุดประสงค์ในการจัดการเรียนการสอน

เพื่อให้ผู้เรียนมีความเข้าใจทักษะพื้นฐาน เช่น การใช้ลม การเล่นเสียงยาว (Long tone) การตัดลิ้น บันไดเสียงต่าง ๆ การเล่นสั้น – ยาว (Articulation) เป็นต้น บทเพลงตามยุคสมัยต่าง ๆ โดยยึดพื้นฐานของผู้เรียน

2.4 กระบวนการสอน

2.4.1 การเตรียมการสอน

มีการทดสอบก่อนเรียน (Pre-Test) เพื่อดูทักษะ ความสามารถอยู่ในระดับใด เพื่อที่อาจารย์ผู้สอนจะเลือกหรือออกแบบการเรียนการสอน ให้เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละคน เพราะผู้เรียนบางคนทักษะพื้นฐานการบรรเลงไม่ดี ต้องสอนและสร้างความเข้าใจในด้านทักษะพื้นฐานการบรรเลงขึ้นมาก่อน หรือ ผู้เรียนบางคน มีความเข้าใจด้านทักษะพื้นฐานการบรรเลง ก็สามารถต่อยอดเสริมทักษะอื่น ๆ ที่ยากขึ้นไป

2.4.2 วิธีการสอน

เมื่อมีการทดสอบก่อนเรียน (Pre-Test) เพื่อดูทักษะ ความสามารถอยู่ในระดับใด ในระดับเบื้องต้น อาจารย์ผู้สอนจะสอนการวางปากที่ถูกต้อง ด้านแบบฝึกหัด เลือกใช้บทเพลงสั้น ๆ จากหนังสือ Standard of Excellence Comprehensive Band Method เขียนโดย Bruce Pearson เมื่อมีความเข้าใจ ความสามารถเพิ่มขึ้นก็จะเลือกบทเพลงตามความสามารถของผู้เรียน โดยเน้นเป็นเพลงคลาสสิก จากหนังสือ Classical Album โดย John Harle

ในระดับกลาง อาจารย์ผู้สอนใช้หนังสือ Rubank Intermediate Method Saxophone เขียนโดย Joseph E. Skornicka และใช้บทเพลงจาก Solos for Alto Saxophone Player โดย Larry Teal

ระดับสูง จะเลือกใช้ แบบฝึกบทเพลงสั้น ๆ (Etude) จาก 50 Easy and Progressive studies เขียนโดย Guy Lacour และใช้บทเพลงที่ประพันธ์สำหรับแซกโซโฟน (Repertoire) โดยเลือกให้เหมาะสมกับผู้เรียน หรือ ผู้เรียนเป็นผู้เลือกเอง เช่น Concertino da Camera ประพันธ์โดย Jacques Ibert, Rapsodie ประพันธ์โดย Claude Debussy, Concerto in Eb ประพันธ์โดย Alexander Glazunov, Scaramouche ประพันธ์โดย Darius Milhaud เป็นต้น

2.4.3 เทคนิคในการสอนปฏิบัติแซกโซโฟน

อาจารย์ผู้สอนมีเทคนิคในการพูดคุยกับผู้เรียน ก่อนเข้าบทเรียน เช่น การถามถึงกิจกรรมในช่วงอาทิตย์ที่แล้ว ไปเที่ยวที่ไหนมา? ได้ซ้อมอะไรมาบ้าง? มีปัญหาการเรียนวิชาอื่น ๆ หรือไม่? ซึ่งเป็นการผ่อนคลายให้กับผู้เรียน และ อาจารย์ได้รับรู้ปัญหาของผู้เรียน เมื่อเข้าสู่บทเรียน โดยเริ่มจาก การเล่นเสียงยาว (Long Tone) การเล่นตัดลิ้น เล่นเสียงสั้น – ยาว (Articulation) จากนั้นจะดูในเรื่องของบทเพลง ตามที่ได้ฝึกซ้อมมา ตรงไหนที่มีปัญหา เล่นไม่ได้ ไม่เข้าใจ ก็จะสาธิต

โดยการบรรเลงแซกโซโฟน หรือสอนวิเคราะห์บทเพลงว่าตรงนี้ใช้บันไดเสียงอะไร หรือ ใช้การกดนิ้วแบบไหน หรือ สร้างแบบฝึกหัดจากบทเพลง ให้ผู้เรียนขบคิดจนเข้าใจ นำกลับไปฝึกซ้อมต่อเองได้

2.4.4 การแนะนำการเลือกเครื่องดนตรี และการบำรุงรักษาเครื่องดนตรี

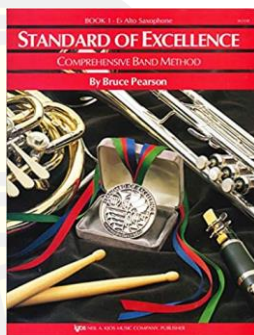
อาจารย์แนะนำการบำรุงรักษาเครื่องดนตรี ตั้งแต่ช่วงโม่งแรกของการเรียนการสอน แนะนำการเช็ดเครื่องดนตรี การเลือกใช้ผ้าเช็ดเครื่อง การใช้ผ้า Swab การใช้ขี้ผึ้ง Cork Grease เป็นต้น ด้านการเลือกเครื่องดนตรี อาจารย์แนะนำให้ใช้เครื่องดนตรียี่ห้อ YAMAHA

2.4.5 การประเมินผลและแสดงผลงาน

เกณฑ์การประเมินในแต่ละภาคเรียนแบ่งออกเป็น การเข้าเรียน เกือบคะแนนระหว่างเรียน การสอบกลางภาค และการสอบปลายภาค จัดให้มีการสอบปฏิบัติ บรรเลงพร้อมกับ นักเปียโน บรรเลงประกอบ (Piano Accompaniment) อีกทั้งยังมีการสอบการแสดงเดี่ยวของปี 3 เรียกว่า “Junior Recital” และ การแสดงเดี่ยวเพื่อจบการศึกษา เรียกว่า “Senior Recital”

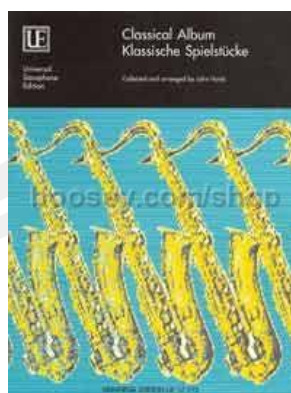
2.5 หนังสือ ตำรา และสื่อการเรียนรู้

ในการเรียนการสอนหากผู้เรียนวัดความสามารถอยู่ในขั้นต้น อาจารย์ผู้สอนจะใช้ Standard of Excellence Comprehensive Band Method เขียนโดย Bruce Pearson และ หนังสือ Classical Album โดย John Harle ควบคู่กัน

ภาพประกอบที่ 12 หนังสือ Standard of Excellence Comprehensive Band Method

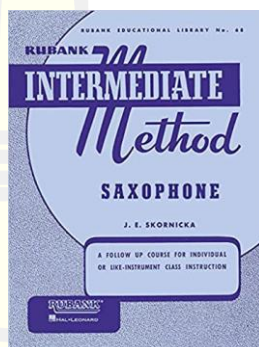
ที่มา : <https://www.amazon.com/W21XE-Standard-Excellence-Book-Saxophone/dp/0849759323>

ภาพประกอบที่ 13 หนังสือ Classical Album

ที่มา : <https://www.boosey.com/shop/prod/Classical-Album-Saxophone-Piano/611055>

ในช่วงชั้นกลางใช้หนังสือ Rubank Intermediate Method Saxophone เขียนโดย Joseph E. Skornicka และใช้ทเพลงจาก Solos for Alto Saxophone Player โดย Larry Teal

ภาพประกอบที่ 14 หนังสือ Rubank Intermediate Method Saxophone

ที่มา : <https://www.amazon.com/Rubank-Intermediate-Saxophone-Educational-Library/dp/1423444213>

พหุบัน ปณ จิต ชีวะ

ภาพประกอบที่ 15 หนังสือ Solos for Alto Saxophone Player

ที่มา : <https://www.amazon.com/Solos-Alto-Saxophone-Player-Accompaniment/dp/0793525853>

ด้านสื่อการเรียนรู้ อาจารย์จะแนะนำให้ฟังเพลงที่ทำการเรียนการสอน จากซีดี หรือ ยูทูบ ทั้งการฟังในห้องเรียน หรือ ให้เป็นการบ้านไปฟัง เพื่อศึกษาสำเนียง ทิศทางการบรรเลง ในเพลงนั้น ๆ

2.6 ปัญหาในการจัดการเรียนการสอน

ผู้เรียนเน้นการบรรเลง หรือ สนใจด้านเทคนิคมากเกินไป จนไม่ได้ใส่ใจการบรรเลงด้านความงามของบทเพลง (Musicality) อีกทั้งผู้เรียนไม่ค่อยให้ความสนใจในส่วนของ โน้ตเปียโนประกอบ (Accompaniment) ทำให้เวลาสอบปลายภาค บรรเลงได้ไม่ดี

2.7 ข้อเสนอแนะทั่วไป

ผู้เรียนควรจะมีการวิเคราะห์บทเพลง ทั้งบทเพลงสั้น (Etude) หรือ บทเพลง (Repertoire) วิเคราะห์ประโยค สั้น – ยาว เพียงใด จุดจบประโยค ศึกษาในส่วนของโน้ตเปียโนประกอบ เพื่อให้มีการสื่อสารที่ดีขึ้นด้วย

จากข้อมูลที่ได้กล่าวมา สรุปเกี่ยวกับการเรียนการสอน ปฏิบัติแซกโซโฟน ของวิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยพายัพ เป็นการสอนในรูปแบบคลาสสิก อาจารย์ผู้สอนจะสอนตามความสามารถของผู้เรียนเป็นหลัก มุ่งเน้นการวิเคราะห์ปัญหาของผู้เรียนแต่ละคน เพื่อแก้ไขและพัฒนาเทคนิคการบรรเลงให้ดีขึ้น รวมทั้งการวิเคราะห์บทเพลงที่กำลังทำการเรียนการสอนด้วย

3. สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

3.1 หลักสูตรที่ใช้ในการเรียนการสอน

3.1.1 ชื่อหลักสูตร

ภาษาไทย : ดุริยางคศาสตรบัณฑิต สาขาดุริยางคศาสตร์สากล (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560)

ภาษาอังกฤษ : Bachelor of Music Program in Western Music

3.1.2 ชื่อปริญญา

ภาษาไทย : ดุริยางคศาสตรบัณฑิต (ดุริยางคศาสตร์สากล)

ภาษาอังกฤษ : Bachelor of Music (Western Music)

3.1.3 วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

1) มีคุณธรรม จริยธรรม จิตสำนึกสาธารณะในสาขาวิชาชีพดุริยางคศาสตร์ มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม

2) มีความรู้ในหลักของฐานศาสตร์ทางดุริยางคศาสตร์ที่เกี่ยวข้องทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติสามารถสร้างสรรค์ผลงานทางดุริยางคศาสตร์เพื่อประกอบอาชีพได้

3) มีความสามารถในการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินคุณค่าทางสุนทรียะได้อย่างมีวิจารณ์ญาณ

4) มีความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น และมีทักษะในการจัดการทางดุริยางคศาสตร์

5) สามารถสื่อสารและนำเสนอความคิดที่เป็นรูปธรรม ผ่านผลงานทางดุริยางคศาสตร์

6) สามารถใช้ภาษาไทยและภาษาต่างประเทศในการสื่อสาร และใช้เทคโนโลยีได้ดี

7) สามารถแสดงออกและพัฒนาทางดุริยางคศาสตร์ได้ตามความถนัดและความสามารถเฉพาะตน

3.1.4 โครงสร้างของหลักสูตร

หลักสูตรดุริยางคศาสตรบัณฑิต สาขาดุริยางคศาสตร์สากล มหาวิทยาลัยทักษิณ เป็นหลักสูตรปริญญาตรี 4 ปี มีจำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 126 หน่วยกิต ดังนี้

1) หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	ไม่น้อยกว่า	30 หน่วยกิต
2) หมวดวิชาเฉพาะ	ไม่น้อยกว่า	90 หน่วยกิต
2.1) วิชาพื้นฐานเฉพาะด้าน		17 หน่วยกิต
2.2) วิชาเอก	ไม่น้อยกว่า	73 หน่วยกิต
2.2.1) วิชาบังคับ		55 หน่วยกิต

2.2.2) วิชาเลือก ไม่น้อยกว่า 18 หน่วยกิต

3) หมวดเลือกเสรี ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต

3.1.5 รายละเอียดเกี่ยวกับรายวิชาทักษะปฏิบัติแซกโซโฟน

รายวิชาทักษะปฏิบัติแซกโซโฟน ของหลักสูตร ดุริยางคศาสตรบัณฑิต สาขาดุริยางคศาสตรสาธิต มหาวิทยาลัยทักษิณ ใช้ชื่อว่า “ทักษะดนตรี” มีรายวิชาตลอดหลักสูตรทั้ง 7 รายวิชา และวิชา “ดุริยนิพนธ์” ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1) วิชาทักษะดนตรี 1 (Practicum 1)

การฝึกปฏิบัติทักษะดนตรีหรือขับร้อง มุ่งพัฒนาด้านพื้นฐาน เทคนิคและการบรรเลงเพลงที่กำหนด ตลอดจนผ่านการสอบโดยสมบูรณ์

2) วิชาทักษะดนตรี 2 (Practicum 2)

บุรพวิชา : วิชาทักษะดนตรี 1

การฝึกปฏิบัติทักษะดนตรีหรือขับร้อง มุ่งพัฒนาด้านพื้นฐาน เทคนิคและการบรรเลงเพลงที่กำหนดซึ่งสูงกว่าทักษะดนตรี 1 ตลอดจนผ่านการสอบโดยสมบูรณ์

3) วิชาทักษะดนตรี 3 (Practicum 3)

บุรพวิชา : วิชาทักษะดนตรี 2

การฝึกปฏิบัติทักษะดนตรีหรือขับร้อง มุ่งพัฒนาด้านพื้นฐาน เทคนิคและการบรรเลงเพลงที่กำหนดซึ่งสูงกว่าทักษะดนตรี 2 ตลอดจนผ่านการสอบโดยสมบูรณ์

4) วิชาทักษะดนตรี 4 (Practicum 4)

บุรพวิชา : วิชาทักษะดนตรี 3

การฝึกปฏิบัติทักษะดนตรีหรือขับร้อง มุ่งพัฒนาด้านเทคนิคและการบรรเลงเพลงที่กำหนดซึ่งสูงกว่าทักษะดนตรี 3 ตลอดจนผ่านการสอบโดยสมบูรณ์

5) วิชาทักษะดนตรี 5 (Practicum 5)

บุรพวิชา : วิชาทักษะดนตรี 4

การฝึกปฏิบัติทักษะดนตรีหรือขับร้อง มุ่งพัฒนาด้านเทคนิคพิเศษและการบรรเลงเพลงที่กำหนดซึ่งสูงกว่าทักษะดนตรี 4 ตลอดจนผ่านการสอบโดยสมบูรณ์

6) วิชาทักษะดนตรี 6 (Practicum 6)

บุรพวิชา : วิชาทักษะดนตรี 5

การฝึกปฏิบัติทักษะดนตรีหรือขับร้อง มุ่งพัฒนาด้านเทคนิคพิเศษและการบรรเลงเพลงที่กำหนดซึ่งสูงกว่าทักษะดนตรี 5 ตลอดจนผ่านการสอบโดยสมบูรณ์

7) วิชาทักษะดนตรี 7 (Practicum 7)

บุรพวิชา : วิชาทักษะดนตรี 6

การฝึกปฏิบัติทักษะดนตรีหรือขับร้อง มุ่งพัฒนาด้านเทคนิคพิเศษและการแสดงดนตรีในบทเพลงที่เลือก

8) วิชาดุริยนิพนธ์

นำเสนอผลงานการแสดงดนตรีหรือการประพันธ์บทเพลง ภายใต้คำแนะนำและกำกับของอาจารย์ที่ปรึกษา และนำเสนอในรูปแบบสารนิพนธ์

(สาขาดุริยางคศาสตร์สากล คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ, 2564)

3.2 หลักการและแนวคิดในการจัดการเรียนการสอน

หลักสูตรดุริยางคศาสตรบัณฑิต สาขาดุริยางคศาสตร์สากล คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ มีการจัดการเรียนการสอนแบบกลุ่ม มีการเรียนการสอนปรับพื้นฐานทักษะการบรรเลง ทักษะปฏิบัติที่ใช้ในการรวมวงดุริยางค์เครื่องเป่า วงบิกแบนด์ ทักษะการบรรเลงดนตรีประเภทแจ๊ส

3.3 จุดประสงค์ในการจัดการเรียนการสอน

เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจทักษะพื้นฐาน การบรรเลงบันไดเสียงเมเจอร์ ไมเนอร์ บทเพลงคลาสสิก ในยุคสมัยต่าง ๆ รวมถึงการบรรเลงเพลงดนตรีแจ๊ส สามารถนำออกไปประกอบอาชีพได้

3.4 กระบวนการสอน

3.4.1 การเตรียมการสอน

กำหนดแผนการเรียนการสอนในคาบ เริ่มจากพื้นฐานทักษะการบรรเลง ด้านการใช้ลม รูปปาก แบบฝึกหัดบทเพลงสั้น ๆ บันไดเสียงต่าง ๆ

3.4.2 วิธีการสอน

มีการแนะนำพื้นฐานทักษะการบรรเลง ด้านการใช้ลม รูปปาก ตรวจการบ้านของสัปดาห์ก่อน ที่ซ้อมาผิดตรงไหน ผู้สอนก็จะดึงส่วนที่บรรเลงผิดหรือไม่ดี มาเป็นกรณีตัวอย่างให้ผู้เรียนคนอื่น ๆ ในกลุ่ม ผู้สอนมีการแนะนำข้อผิดพลาด รวมถึงการที่จะเริ่มบทเพลงใหม่ ก็จะมีการทบทวน เช่น เพลงนี้อยู่ในบันไดเสียงใด เป็นต้น ผู้สอนก็จะมีการบรรเลงเป็นตัวอย่างให้ผู้เรียนฟัง

3.4.3 เทคนิคในการสอนปฏิบัติแซกโซโฟน

ให้ความสำคัญกับคุณภาพเสียง สำเนียง (Articulation) และสไตล์การบรรเลงของบทเพลง เช่น เพลงมาร์ช เพลงยุคบาโรก เป็นต้น เมื่อผู้เรียนบรรเลงไม่ถูกต้อง หรือ ผิดสำเนียง อาจารย์ผู้สอนจะบรรเลงให้ผู้เรียนฟัง พร้อม ฟังผู้เรียนบรรเลงให้อาจารย์ผู้สอนฟังอีกครั้ง รวมถึงการพูดคุยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม แสดงความคิดเห็น หรือถามในสิ่งที่ผู้เรียนสงสัย เมื่อให้การบ้านให้ผู้เรียนไปฝึกซ้อม ก็จะมีการจดบันทึก

3.4.4 การแนะนำการเลือกเครื่องดนตรี และการบำรุงรักษาเครื่องดนตรี

ผู้เรียนยืมเครื่องดนตรีของมหาวิทยาลัยในการเรียน อาจารย์ผู้ได้สอนวิธีการบำรุงรักษาเครื่อง เช่น เช็ดทำความสะอาด ล้างปากเป่า และมีเจ้าหน้าที่ดูแลเครื่องดนตรีตรวจสอบสภาพ และความสะดวกของเครื่องดนตรี

ด้านการเลือกซื้อเครื่องดนตรี อาจารย์ผู้สอนได้แนะนำเครื่องดนตรียี่ห้อที่มีมาตรฐาน ที่เหมาะสมตามงบประมาณของผู้เรียน ไม่แนะนำเครื่องดนตรีที่ทำจากประเทศจีน

3.4.5 การประเมินผลและแสดงผลงาน

เกณฑ์การประเมินในแต่ละภาคเรียนแบ่งออกเป็น การเข้าเรียน คะแนนร้อยละ 20 การสอบย่อยต่าง ๆ การสอบกลางภาค และการสอบปลายภาค จัดให้มีการสอบปฏิบัติ คะแนนร้อยละ 80 ด้านการแสดงผลงานการศึกษาจะอยู่ในรายวิชาดุริยางคศิลป์

3.5 หนังสือ ตำรา และสื่อการเรียนรู้

ชั้นพื้นฐานใช้แบบฝึกหัด Essential Elements for Band เป็นแบบฝึกหัดสำหรับวงดุริยางค์เครื่องลม ใช้ทั้งในวิชาทักษะดนตรี เอกเครื่องเป่าทั้งหมด และใช้ในการเรียนวิชารวมวง ในส่วนตำราที่เป็นส่วนของแซกโซโฟน เช่น Otto Langey, Suzuki Method เป็นต้น ตำราในส่วนของแซกโซโฟน แจ๊ส จะเป็นตำราด้าน Transcription เพลงของ Charlie Parker, ตำราแนวทางการการโซโล่บนคอร์ด ii-V-I ของ Michael Brecker สื่อการเรียนรู้เช่น CD YouTube หรือ Spotify

3.6 ปัญหาในการจัดการเรียนการสอน

ผู้เรียนไม่มีเครื่องดนตรีส่วนตัว ทำให้ต้องยืมเครื่องดนตรีจากมหาวิทยาลัย ซึ่งต้องฝึกซ้อมในเวลาราชการเท่านั้น ซึ่งในเวลาราชการอาจจะติดเรียนวิชาอื่น ทำให้ฝึกซ้อมได้ไม่เต็มที่ เท่ากับผู้เรียนที่มีเครื่องดนตรีส่วนตัว ซึ่งซ้อมนอกเวลาราชการได้

3.7 ข้อเสนอแนะทั่วไป

ควรมีการเปิดการแสดงดนตรี ต่อหน้าสาธารณชน ในชุมชน เพื่อให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ เพราะการเรียนในมหาวิทยาลัยเป็นการเตรียมตัว เพื่อที่จะออกไปประกอบอาชีพในอนาคต หลังสำเร็จการศึกษา

จากข้อมูลที่ได้กล่าวมา สรุปเกี่ยวกับการเรียนการสอน ปฏิบัติแซกโซโฟน ของสาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ มีการจัดการเรียนการสอนเป็นกลุ่ม ใช้ตำราการสอนแบบวงดุริยางค์ เพื่อต่อยอดในเวลาเรียนรวมวงได้ ในส่วนการสอนดนตรีแจ๊ส ก็จะใช้ตำราด้านดนตรีแจ๊ส มาใช้ในการเรียนการสอน บรรยายภาคในการเรียนการสอน อาจารย์ผู้สอนชอบพูดคุย และให้ผู้เรียนสามารถเสนอความคิดเห็นต่าง ๆ ได้

4. คณะดนตรีและการแสดง มหาวิทยาลัยบูรพา

4.1 หลักสูตรที่ใช้ในการเรียนการสอน

4.1.1 ชื่อหลักสูตร

ภาษาไทย : ศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรี (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2564)

ภาษาอังกฤษ : Bachelor of Fine and Applied Arts Program in Music

4.1.2 ชื่อปริญญา

ภาษาไทย : ศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต (ดนตรี)

ภาษาอังกฤษ : Bachelor of Fine and Applied Arts (Music)

4.1.3 วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

มุ่งผลิตบัณฑิตนักดนตรี ที่มีความรู้และทักษะปฏิบัติดนตรี สามารถสร้างสรรค์ดนตรีบนรากวัฒนธรรม ประยุกต์ใช้องค์ความรู้ด้วยวิทยาการที่ทันสมัย เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมบนพื้นฐานและดำรงไว้ซึ่งความดีบนพื้นฐานคุณธรรมจริยธรรม

4.1.4 โครงสร้างของหลักสูตร

หลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยบูรพา เป็นหลักสูตรปริญญาตรี 4 ปี มีจำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 127 หน่วยกิต ดังนี้

1) หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	ไม่น้อยกว่า	30 หน่วยกิต
2) หมวดวิชาเฉพาะ	ไม่น้อยกว่า	91 หน่วยกิต
2.1) วิชาแกน		9 หน่วยกิต
2.2) วิชาเฉพาะด้านหลักสูตร		22 หน่วยกิต
2.3) วิชาเอกบังคับด้านทฤษฎีและทักษะปฏิบัติ		45 หน่วยกิต
2.4) วิชาเอกเลือก		15 หน่วยกิต
3) หมวดวิชาเลือกเสรี	ไม่น้อยกว่า	6 หน่วยกิต

4.1.5 รายละเอียดเกี่ยวกับรายวิชาทักษะปฏิบัติแซกโซโฟน

รายวิชาทักษะปฏิบัติแซกโซโฟน ของหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยบูรพา ใช้ชื่อว่า “ทักษะดนตรีคลาสสิก” มีรายวิชาตลอดหลักสูตรทั้ง 7 รายวิชา ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1) ทักษะดนตรีคลาสสิก 1

การปรับพื้นฐานของทักษะปฏิบัติดนตรี การรวมวง การพัฒนาเสียง รูปแบบของไบตันเสียง เสียงอาเปโจ เมเจอร์ ไมเนอร์ การบรรเลงบทเพลงพื้นฐานที่เชื่อมโยงกับบันไดเสียง

2) ทักษะดนตรีคลาสสิก 2

การปรับพื้นฐานของทักษะปฏิบัติดนตรี การรวมวง การพัฒนาเสียง ทักษะการใช้นิ้ว ในการปฏิบัติตามเครื่องหมายในเพลง รูปแบบของบันไดเสียงโครมาติก บันไดเสียงเพนทาโทนิค อาเป โจโดมินันท์ อาเปโจดิมินิช การบรรเลงบทเพลงพื้นฐานที่เชื่อมโยงกับบันไดเสียง

3) ทักษะดนตรีคลาสสิก 3

การสร้างทักษะปฏิบัติดนตรี การรวมวงขั้นสูง แบบฝึกเอชุด การปฏิบัติเทคนิค เฉพาะเครื่องดนตรี การคัดเลือกแบบฝึกหัดและเอชุด การพัฒนาทักษะปฏิบัติรายบุคคล การบรรเลง บทเพลงที่เชื่อมโยงกับแบบฝึกหัดและเอชุด

4) ทักษะดนตรีคลาสสิก 4

การวิเคราะห์ การตีความบทเพลง การปฏิบัติดนตรีขั้นสูง การรวมวง การปฏิบัติจาก เอชุดขั้นสูง การบรรเลงเพลงเดี่ยวขั้นสูง เพอร์ลูต โซนาตา คอนแชร์โต บทเพลงยุคบาโรกถึงยุค ศตวรรษที่ 20

5) ทักษะดนตรีคลาสสิก 5

การปฏิบัติดนตรีและการรวมวง ทักษะความชำนาญ ความแม่นยำของเทคนิค การ ถ่ายทอดบทเพลงด้วยบริบทผู้ฟัง การบรรเลงเดี่ยวขั้นสูง เพอร์ลูต โซนาตา คอนแชร์โต บทเพลงยุค บาโรกถึงยุคศตวรรษที่ 20

6) ทักษะดนตรีคลาสสิก 6

การปฏิบัติดนตรีขั้นสูง การรวมวงขั้นสูง การสื่อสาร การพัฒนาเสียงดนตรีให้ สอดคล้องกับจินตนาการ

7) การปฏิบัติดนตรี 7

การสร้างบุคลิกภาพและการเคลื่อนไหวในการแสดงดนตรี การบรรเลง การรวมวง ขั้นสูง (คณะดนตรีและการแสดง มหาวิทยาลัยบูรพา, 2564)

4.2 หลักการและแนวคิดในการจัดการเรียนการสอน

หลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรี คณะดนตรีและการแสดง มหาวิทยาลัย บูรพา จัดการเรียนการสอน วิชาการปฏิบัติดนตรี มีการเรียนการสอนในรูปแบบ เรียนเดี่ยวตัวต่อตัว กับอาจารย์ผู้สอน (Private) เนื่องจากทางคณะดนตรีและการแสดง ไม่มีอาจารย์ประจำที่สอนแซก โซโฟน จึงได้มีการเชิญอาจารย์พิเศษมาสอน 1 วัน ต่อสัปดาห์ รวมทั้งหมด 10 ครั้ง ผู้สอนจึงเฉลี่ย เวลาผู้เรียน เป็น 40 นาที ต่อ 1 ครั้ง 1 คน ทาง

4.3 จุดประสงค์ในการจัดการเรียนการสอน

เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจทักษะพื้นฐาน สามารถคิด วิเคราะห์ การแก้ไขปัญหา นำความรู้ออกไป พัฒนาต่อยอด ด้านการสอนปฏิบัติได้

4.4 กระบวนการสอน

4.4.1 การเตรียมการสอน

อาจารย์ผู้สอนมีความเข้าใจ พื้นฐานด้านทฤษฎีดนตรี การอ่านโน้ต และด้านทักษะการปฏิบัติแซกโซโฟน ของผู้เรียน ดังนั้นอาจารย์ผู้สอนจึงได้มีการทดสอบก่อนเรียน (Pre-Test) เพื่อวัดความสามารถของผู้เรียน ส่วนแบบฝึกหัดที่ใช้ในการเรียนการสอน ได้ใช้หลักสูตรของ ABRSM เช่น แบบฝึกหัดการอ่านโน้ตฉับพลัน (Sight Reading)

4.4.2 วิธีการสอน

อาจารย์ผู้สอนได้เน้นให้ผู้เรียนฝึกบรรเลงบันไดเสียง โดยเริ่มต้นจาก 1 คู่เสียง (1 Octave) เมื่อผู้เรียนมีความคล่องตัวการบรรเลงบันไดเสียงแล้ว จึงให้ผู้เรียนฝึกการบรรเลงบันไดเสียงแบบ Full Range

แบบฝึกหัดที่ใช้ในการเรียนการสอน อาจารย์ผู้สอนใช้ 50 Easy and Progressive studies เขียนโดย Guy Lacour เมื่อผู้เรียนมีความสามารถมากขึ้นจะเปลี่ยนไปใช้ 48 Exercises for Saxophone โดย Franz Wilhelm Ferling

การเลือกบทเพลง (Repertoire) อาจารย์ผู้สอนจะตั้งเป้าไปที่การสอบแสดงเดี่ยว (Recital) เพราะการแสดงสอบเดี่ยว มีกำหนดเรื่องของเวลาการแสดง และบทเพลงในยุคสมัยต่าง ๆ โดยผู้เรียนแต่ละคน จะเลือกเพลงเอง หรือ อาจารย์ผู้สอนเลือกเพลงให้

4.4.3 เทคนิคในการสอนปฏิบัติแซกโซโฟน

อาจารย์ผู้สอนเลือกเพลงที่มีเทคนิคที่ผู้เรียนต้องเรียนรู้ และ รู้จัก เช่นการใช้นิ้วในรูปแบบต่าง ๆ เช่นในเสียง “บีแฟลต” สามารถใช้นิ้วกดแบบใดได้บ้าง เป็นต้น หรือ เพลงนี้แบบฝึกหัดบทนี้ ใช้บันไดเสียงใด ก็จะทำให้ผู้เรียนบรรเลงบันไดเสียงนั้น ๆ

4.4.4 การแนะนำการเลือกเครื่องดนตรี และการบำรุงรักษาเครื่องดนตรี

อาจารย์ผู้สอนแนะนำให้ความรู้การบำรุงรักษาเครื่องดนตรี ขึ้นส่วนไหนโดนน้ำได้หรือไม่ได้ วัสดุที่ใช้ทำแซกโซโฟน การซุบ การเคลือบ มีผลอย่างไร ลักษณะของนวมแต่ละชนิด รวมถึงแนะนำช่างซ่อมเครื่องดนตรี ที่มีประสบการณ์ ไว้ใจได้ เรื่องการแนะนำการเลือกซื้อเครื่องดนตรี อาจารย์ผู้สอนได้แนะนำให้ซื้อตามงบประมาณที่มี และ มีคุณภาพ

4.4.5 การประเมินผลและแสดงผลงาน

อาจารย์ผู้สอนได้กำหนดการสอบกลางภาค โดยให้ผู้เรียนบรรเลง บทเพลงแบบฝึกหัด (Etude) เกือบคะแนน 20% และปลายภาค ผู้เรียนบรรเลงบทเพลง (Repertoire) กับนักเปียโนประกอบ (Accompaniment) เกือบคะแนน 40% ด้านอื่นเป็นคะแนนการเข้าชั้นเรียน 10% และ พัฒนาการ 30%

การสอบการแสดงเดี่ยว (Recital) อาจารย์ผู้สอนได้กำหนดให้ผู้เรียนต้องบรรเลงกับนักเปียโนประกอบ (Accompaniment) หรือบทเพลงตามที่กำหนดเครื่องดนตรีนั้น ๆ ไว้ โดยการเลือกบทเพลงที่แสดงนั้น อาจารย์ผู้สอนได้ให้สิทธิ์ในการเลือกบทเพลง และให้คำปรึกษา มีการประเมินในเรื่อง Pitch Intonation Tone Quality Music Direction Time Performance

4.5 หนังสือ ตำรา และสื่อการเรียนรู้

แบบฝึกหัดการอ่านโน้ตฉับพลัน (Sight-Reading) ของ ABRSM แบบฝึกหัด (Etude) ที่ใช้ในการเรียนการสอน อาจารย์ผู้สอนใช้ 50 Easy and Progressive studies เขียนโดย Guy Lacour เมื่อผู้เรียนมีความสามารถมากขึ้นจะเปลี่ยนไปใช้ 48 Exercises for Saxophone โดย Franz Wilhelm Ferling

หนังสือแบบฝึกหัดด้านเทคนิคอื่น ๆ เช่น Macanique Exercise เขียนโดย Jean-Marie Londeix

สื่อการเรียนรู้เช่น CD YouTube หรือ Spotify

4.6 ปัญหาในการจัดการเรียนการสอน

ผู้เรียนอาจจะมีปัญหาในการศึกษาด้านต่าง ๆ เช่นการฝึกซ้อม เทคนิคต่าง ๆ ที่ใช้ในบทเพลง เพราะอาจารย์ผู้สอน เป็น อาจารย์พิเศษ ซึ่งจะพบผู้เรียนแค่ สัปดาห์ละ 1 วันเท่านั้น รวมไปถึงสภาพแวดล้อม บรรยากาศ การมีเพื่อนร่วมฝึกซ้อม การเล่นรวมวง การวางแผนเป้าหมายในการแข่งขัน เป็นต้น

4.7 ข้อเสนอแนะทั่วไป

ประเทศที่เจริญในทางศิลปะ ต้องอยู่ดี กินดี คนเราต้องอิ่มท้องก่อน จึงไปเสพงานศิลปะ ในทางแซกโซโฟน ในประเทศไทย สร้างรายได้จากเล่นทางคลาสสิกน้อยมาก เมื่อเทียบกับการเล่นดนตรีสมัยนิยม

จากข้อมูลทีกล่าวมา สรุปเกี่ยวกับการเรียนการสอน ปฏิบัติแซกโซโฟน ของคณะดนตรีและการแสดง มหาวิทยาลัยบูรพา มีการจัดการเรียนการสอนเป็นการเรียนตัวต่อตัว ซึ่งมีการเรียนการสอนเพียง 1 วันต่อสัปดาห์ เนื่องจากเป็นอาจารย์พิเศษ อาจทำให้มีปัญหาเรื่องการให้คำปรึกษากับผู้เรียน ด้านการฝึกซ้อมต่าง ๆ

5. สาขาวิชาดนตรีตะวันตก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

5.1 หลักสูตรที่ใช้ในการเรียนการสอน

5.1.1 ชื่อหลักสูตร

ภาษาไทย : หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีตะวันตก (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2564)

ภาษาอังกฤษ : Bachelor of Arts Program in Western Music

5.1.2 ชื่อปริญญา

ภาษาไทย : ศิลปศาสตรบัณฑิต (ดนตรีตะวันตก)

ภาษาอังกฤษ : Bachelor of Arts (Western Music)

5.1.3 วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

- 1) เป็นผู้มีความเข้าใจทฤษฎี คีตวิเคราะห์ในการปฏิบัติเครื่องดนตรี สามารถแสดงดนตรีตะวันตกตามความถนัดของตนได้อย่างเชี่ยวชาญและถูกต้องตามหลักวิชาการ ในสาขาการแสดงดนตรี สาขาการระพันธ์เพลง
- 2) เป็นผู้ที่สามารถนำองค์ความรู้ทางดนตรีตะวันตก มาประยุกต์และบูรณาการร่วมกับศาสตร์ทางด้านมนุษยศาสตร์และศิลปวัฒนธรรมของชาติเพื่อการสร้างสรรค์นวัตกรรมทางดนตรี
- 3) เป็นผู้มีความรู้ จริยธรรม และจรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพสาขาดนตรี
- 4) เป็นผู้มีความรู้การทำงานเป็นทีม เป็นผู้มีความสัมพันธ์ที่ดี มีภาวะผู้นำ จิตอาสา และมีความรับผิดชอบในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย
- 5) เป็นผู้ที่สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศทางดนตรีและเทคโนโลยีอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ในการศึกษาค้นคว้าเพื่อเพิ่มพูนทักษะในการแสวงหาและเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง รวมทั้งเป็นผู้ที่สามารถนำเสนอผลงานดนตรีถ่ายทอดสู่สาธารณะได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ
- 6) เป็นผู้ที่มีแนวคิดของผู้ประกอบการ หรือการบริหารทางด้านดนตรีเพียงพอที่จะนำไปสร้างอาชีพอิสระได้ และเกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต

5.1.4 โครงสร้างของหลักสูตร

หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีตะวันตก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เป็นหลักสูตรปริญญาตรี 4 ปี มีจำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 135 หน่วยกิต ดังนี้

1) หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	ไม่น้อยกว่า	30 หน่วยกิต
2) หมวดวิชาเฉพาะ	ไม่น้อยกว่า	99 หน่วยกิต
2.1) วิชาเฉพาะบังคับ		63 หน่วยกิต
2.2) วิชาเฉพาะเลือก		36 หน่วยกิต
3) หมวดวิชาเลือกเสรี	ไม่น้อยกว่า	6 หน่วยกิต

5.1.5 รายละเอียดเกี่ยวกับรายวิชาทักษะปฏิบัติแซกโซโฟน

รายวิชาทักษะปฏิบัติแซกโซโฟน หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีตะวันตก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ใช้ชื่อว่า “เครื่องดนตรีเอก” มีรายวิชาตลอดหลักสูตรทั้ง 7 รายวิชา ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1) เครื่องดนตรีเอก I (Principal Instrument Studies I)

การฝึกปฏิบัติเดี่ยวเครื่องดนตรีสากลด้วยเครื่องดนตรีชิ้นเอกที่เลือกหรือการขับร้อง
โดยการเรียนตัวต่อตัว เทคนิคการบรรเลงชิ้นพื้นฐาน วรรณกรรมดนตรีในระดับชั้นปีที่ 1 ฝึกอภิปราย
ผลการแสดงของนิสิตในเครื่องเอกเดียวกัน

2) เครื่องดนตรีเอก II (Principal Instrument Studies II)

วิชาที่ต้องเรียนมาก่อน : เครื่องดนตรีเอก I

การฝึกปฏิบัติเดี่ยวเครื่องดนตรีสากลด้วยเครื่องดนตรีชิ้นเอกที่เลือกหรือการขับร้อง
โดยการเรียนตัวต่อตัว เทคนิคการบรรเลงขั้นพื้นฐาน วรรณกรรมดนตรีในระดับชั้นปีที่ 1 ที่ยากขึ้น ฝึก
อภิปรายผลการแสดงของนิสิตในเครื่องเอกเดียวกัน

3) เครื่องดนตรีเอก III (Principal Instrument Studies III)

วิชาที่ต้องเรียนมาก่อน : เครื่องดนตรีเอก II

การฝึกปฏิบัติเดี่ยวเครื่องดนตรีสากลด้วยเครื่องดนตรีชิ้นเอกที่เลือกหรือการขับร้อง
โดยการเรียนตัวต่อตัว เทคนิคการบรรเลงชิ้นกลาง วรรณกรรมดนตรีในระดับชั้นปีที่ 2 ฝึกอภิปรายผล
การแสดงของนิสิตในเครื่องเอกเดียวกัน

4) เครื่องดนตรีเอก IV (Principal Instrument Studies IV)

วิชาที่ต้องเรียนมาก่อน : เครื่องดนตรีเอก III

การฝึกปฏิบัติเดี่ยวเครื่องดนตรีสากลด้วยเครื่องดนตรีชิ้นเอกที่เลือกหรือการขับร้อง
โดยการเรียนตัวต่อตัว เทคนิคการบรรเลงชั้นกลาง วรรณกรรมดนตรีในระดับชั้นปีที่ 2 ที่ยากขึ้น ฝึก
อภิปรายผลการแสดงของนิสิตในเครื่องเอกเดียวกัน

5) เครื่องดนตรีเอก V (Principal Instrument Studies V)

วิชาที่ต้องเรียนมาก่อน : เครื่องดนตรีเอก IV

การฝึกปฏิบัติเดี่ยวเครื่องดนตรีสากลด้วยเครื่องดนตรีชิ้นเอกที่เลือกหรือการขับร้อง
โดยการเรียนตัวต่อตัว เทคนิคการบรรเลงขั้นสูง วรรณกรรมดนตรีในระดับชั้นปีที่ 3 ฝึกอภิปรายผล
การแสดงของนิสิตในเครื่องเอกเดียวกัน

6) เครื่องดนตรีเอก VI (Principal Instrument Studies VI)

วิชาที่ต้องเรียนมาก่อน : เครื่องดนตรีเอก V

การฝึกปฏิบัติเดี่ยวเครื่องดนตรีสากลด้วยเครื่องดนตรีชิ้นเอกที่เลือกหรือการขับร้อง
โดยการเรียนตัวต่อตัว เทคนิคการบรรเลงขั้นสูง วรรณกรรมดนตรีในระดับชั้นปีที่ 3 ที่ยากขึ้น ฝึก
อภิปรายผลการแสดงของนิสิตในเครื่องเอกเดียวกัน

7) เครื่องดนตรีเอก VII (Principal Instrument Studies VII)

วิชาที่ต้องเรียนมาก่อน : เครื่องดนตรีเอก VI

การฝึกปฏิบัติเดี่ยวเครื่องดนตรีสากลด้วยเครื่องดนตรีชิ้นเอกที่เลือกหรือการขับร้อง โดยการเรียนตัวต่อตัว เทคนิคการบรรเลงขั้นสูง วรรณกรรมดนตรีในระดับชั้นปีที่ 4 ฝึกอภิปรายผล การแสดงของนิสิตในเครื่องเอกเดียวกัน (สาขาวิชาดนตรีตะวันตก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2565)

5.2 หลักการและแนวคิดในการจัดการเรียนการสอน

แนวทางการจัดการเรียนการสอนวิชาเครื่องดนตรีเอก เครื่องมือแซกโซโฟน อ้างอิงหลักการ การและแนวคิดการสอนแซกโซโฟนจากประเทศฝรั่งเศส และผสมกับหลักการการและแนวคิดการ สอนแซกโซโฟนทางประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งทั้งทางฝรั่งเศสและสหรัฐอเมริกา มีมาตรฐานของระดับ เช่น ควรใช้แบบฝึกหัดเล่มใดก่อน จบแล้วไปต่อแบบฝึกหัดเล่มใด หรือไปแบบฝึกหัดที่เป็นเทคนิค เฉพาะเจาะจง ที่จะสามารถพัฒนาต่อยอดการบรรเลงบทเพลงหรือการรวมวงได้

5.3 จุดประสงค์ในการจัดการเรียนการสอน

มีความเข้าใจกระบวนการเรียนการสอนในเรื่อง คุณภาพของเสียง (Tone Quality) ความ คล่องตัวในการบรรเลง บทเพลงแบบฝึกหัด (Etude) ลักษณะของบทเพลง (Repertoire)

5.4 กระบวนการสอน

5.4.1 การเตรียมการสอน

อธิบายจุดมุ่งหมายของแต่ละเทอม เช่น ผู้เรียนต้องบรรเลงบันไดเสียง 12 กุญแจเสียง บทเพลงแบบฝึกหัดที่ใช้เรียน และให้ผู้เรียน เรียนเพลง (Repertoire) เทอมละ 4 เพลง

5.4.2 วิธีการสอน

อาจารย์ผู้สอน จะให้ผู้เรียนทำการบ้าน ฝึกซ้อม ก่อนเข้ามาเรียนในคาบเรียนเสมอ จะ ไม่ให้ผู้เรียนมาอ่านโน้ตฉบับพลัน (Sight Reading) โดยแบบฝึกหัดที่ใช้สอน คือ Berbiguier ประพันธ์ โดย Marcel Mule หากผู้เรียนไม่เข้าใจประโยคเพลงส่วนใด อาจารย์ผู้สอนจะให้คำอธิบายรวมถึง บรรเลงเป็นตัวอย่าง ให้ผู้เรียนฟัง

ภาพประกอบที่ 16 หนังสือ Berbiguier ประพันธ์โดย Marcel Mule

ที่มา : <https://www.all-sheetmusic.com/Wind-Instruments/Saxophone/18-Exercices-ou-Etudes.html>

5.4.3 เทคนิคในการสอนปฏิบัติแซกโซโฟน

อาจารย์ผู้สอนมีเทคนิค ที่ให้ผู้เรียนกับไปทำการบ้าน ฟีกซ้อมมาก่อนเรียน ยังให้ผู้เรียนทำการบันทึกวิดีโอ เช่นการ บรรเลงบันไดเสียงต่าง ๆ ส่งวิดีโอกันทุกสัปดาห์

5.4.4 การแนะนำการเลือกเครื่องดนตรี และการบำรุงรักษาเครื่องดนตรี

อาจารย์ผู้สอน มีการทักท้วง การบรรเลงของผู้เรียน เช่น เครื่องอาจจะรั่ว นวมปิดไม่สนิท ก็ได้แนะนำให้ไปซ่อม รวมไปถึงการแนะนำช่างซ่อมเครื่องดนตรี ด้านการเลือกซื้อเครื่องดนตรี อาจารย์ผู้สอนแนะนำให้ซื้อเครื่องดนตรีที่มีมาตรฐาน

5.4.5 การประเมินผลและแสดงผลงาน

การประเมินแบ่งคะแนนออกเป็น การสอบบรรเลงบันไดเสียง การสอบกลางภาค การสอบปลายภาค เมื่อถึงระดับชั้นปีที่ 4 จะมีการแสดงเดี่ยว เป็นการสอบจบการศึกษา

5.5 หนังสือ ตำรา และสื่อการเรียนรู้

บทเพลงแบบฝึกหัดในช่วงเริ่มต้นใช้ Berbiguier ประพันธ์โดย Marcel Mule เมื่อจบครบทั้ง 18 บท จะขยับไปใช้ 48 Exercises for Saxophone โดย Franz Wilhelm Ferling และบทเพลง (Repertoire) ต่าง ๆ สื่อการเรียนรู้เช่น CD YouTube หรือ Spotify

5.6 ปัญหาในการจัดการเรียนการสอน

อาจารย์ผู้สอนไม่ค่อยมีปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน

5.7 ข้อเสนอแนะทั่วไป

ผู้เรียนในระดับอุดมศึกษา ต้องเก็บเกี่ยวประสบการณ์ทุกอย่าง การฝึกซ้อม การบรรเลงรวมวง การแสดงดนตรี เมื่อออกไปประกอบอาชีพ เช่น เป็นอาจารย์ผู้สอน ก็ควรออกไปเป็นตัวอย่างที่ดีให้แก่ผู้เรียนต่อไป

จากข้อมูลที่กล่าวมา สรุปเกี่ยวกับการเรียนการสอน ปฏิบัติแซกโซโฟน ของสาขาวิชาดนตรีตะวันตก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีการจัดการเรียนการสอนแบบตัวต่อตัว เน้นการให้ผู้เรียนทำการบ้าน ฝึกซ้อม ก่อนเรียนทุกครั้ง อาจจะทำให้มีบรรยากาศของการเรียนการสอนไม่ดีไปบ้าง แต่อาจารย์ผู้สอนมีจุดประสงค์ให้ผู้เรียนมีการพัฒนาที่ดีขึ้น

6. วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล

6.1 หลักสูตรที่ใช้ในการเรียนการสอน

6.1.1 ชื่อหลักสูตร

ภาษาไทย : หลักสูตรดุริยางคศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2561)

ภาษาอังกฤษ : Bachelor of Music Program

6.1.2 ชื่อปริญญา

ภาษาไทย : ดุริยางคศาสตรบัณฑิต

ภาษาอังกฤษ : Bachelor of Music

6.1.3 วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

1) บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในวิชาเอกเกี่ยวกับการปฏิบัติดนตรี จะสามารถแสดงดนตรีในฐานะนักแสดงเดี่ยว (Soloist) สมาชิกของวงดนตรี (Ensemble Member) หรือนักประพันธ์ดนตรี (Composer) ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ควบคู่กับการใช้ความรู้ทางทฤษฎีดนตรีและประวัติศาสตร์ดนตรี ตามสาขาวิชาและแนวดนตรีที่ตนเองได้ศึกษา

2) บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับวิชาการดนตรี จะสามารถเป็นนักดนตรีศึกษา นักวิชาการดนตรี และอาจารย์สอนดนตรีที่มีคุณภาพ ทั้งในด้านวิชาการ และด้านการปฏิบัติดนตรี

3) บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับดนตรีประยุกต์ จะสามารถปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับดนตรี โดยมีพื้นฐานความเข้าใจศิลปะการดนตรีที่ลึกซึ้ง ในการนำไปปฏิบัติหน้าที่ของตนอย่างมีประสิทธิภาพ อันได้แก่ งานด้านเทคโนโลยีดนตรี หรือ การบริหารจัดการธุรกิจดนตรี

4) บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา ในทุกสาขาวิชาเอก มีศักยภาพในการพัฒนาตนเอง และความสามารถในการสร้างสรรค์ในสายงานอาชีพด้านดนตรีตามความถนัดของตน

5) บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา ในทุกสาขาวิชาเอก มีทักษะทางสังคมเพื่อการดำรงชีวิตและประกอบอาชีพที่ดี มีจริยธรรมในการประกอบอาชีพ มีวินัยและความรับผิดชอบ

6.1.4 โครงสร้างของหลักสูตร

หลักสูตรดุริยางคศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล เป็นหลักสูตรปริญญาตรี 4 ปี มีจำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 139 หน่วยกิต ดังนี้

1) หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	ไม่น้อยกว่า	30 หน่วยกิต
2) หมวดวิชาเฉพาะ	ไม่น้อยกว่า	103 หน่วยกิต
2.1) กลุ่มวิชาแกนดนตรี		49 หน่วยกิต
2.2) กลุ่มวิชาบังคับสาขา		48 หน่วยกิต
2.3) กลุ่มวิชาเลือกดนตรี		6 หน่วยกิต
3) หมวดวิชาเลือกเสรี	ไม่น้อยกว่า	6 หน่วยกิต

6.1.5 รายละเอียดเกี่ยวกับรายวิชาทักษะปฏิบัติแซกโซโฟน

รายวิชาทักษะปฏิบัติแซกโซโฟน หลักสูตรดุริยางคศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล ใช้ชื่อว่า “ปฏิบัติเครื่องดนตรีเอก” ” มีรายวิชาตลอดหลักสูตรทั้ง 8 รายวิชา ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1) ปฏิบัติเครื่องดนตรีเอก 1 (Major Performance 1)

ฝึกปฏิบัติเครื่องดนตรีเอกโดยการเรียนเดี่ยว บทบาท หน้าที่ ของนักดนตรี ทั้งในฐานะของนักแสดงดนตรีเดี่ยว และนักแสดงดนตรีประกอบ การฝึกหัดบทเพลงและแบบฝึกหัดต่าง ๆ โดยคำนึงถึงปัจจัยต่าง ๆ ได้แก่ พื้นฐานทางกายภาพในการบรรเลงเครื่องดนตรี แนวทางในการตีความบทเพลงและทักษะการแสดงต่อหน้าผู้ชม ทักษะการบรรเลงบันไดเสียงและอาร์เพจจิโอ การอ่านโน้ต

2) ปฏิบัติเครื่องดนตรีเอก 2 (Major Performance 2)

รายวิชาบังคับก่อน : ปฏิบัติเครื่องดนตรีเอก 1 วิชาต่อเนื่องจากปฏิบัติเครื่องดนตรีเอก 1 โดยฝึกทักษะในระดับที่ยากขึ้น

3) ปฏิบัติเครื่องดนตรีเอก 3 (Major Performance 3)

รายวิชาบังคับก่อน : ปฏิบัติเครื่องดนตรีเอก 2 วิชาต่อเนื่องจากปฏิบัติเครื่องดนตรีเอก 2 โดยฝึกทักษะในระดับที่ยากขึ้น

4) ปฏิบัติเครื่องดนตรีเอก 4 (Major Performance 4)

รายวิชาบังคับก่อน : ปฏิบัติเครื่องดนตรีเอก 3 วิชาต่อเนื่องจากปฏิบัติเครื่องดนตรีเอก 3 โดยฝึกทักษะในระดับที่ยากขึ้น

5) ปฏิบัติเครื่องดนตรีเอก 5 (Major Performance 5)

รายวิชาบังคับก่อน : ปฏิบัติเครื่องดนตรีเอก 4 วิชาต่อเนื่องจากปฏิบัติเครื่องดนตรีเอก 4 โดยฝึกทักษะในระดับที่ยากขึ้น

6) ปฏิบัติเครื่องดนตรีเอก 6 (Major Performance 6)

รายวิชาบังคับก่อน : ปฏิบัติเครื่องดนตรีเอก 5 วิชาต่อเนื่องจากปฏิบัติเครื่องดนตรีเอก 5 โดยฝึกทักษะในระดับที่ยากขึ้น

7) ปฏิบัติเครื่องดนตรีเอก 7 (Major Performance 7)

รายวิชาบังคับก่อน : ปฏิบัติเครื่องดนตรีเอก 6 วิชาต่อเนื่องจากปฏิบัติเครื่องดนตรีเอก 6 โดยฝึกทักษะในระดับที่ยากขึ้น

8) ปฏิบัติเครื่องดนตรีเอก 8 (Major Performance 8)

รายวิชาบังคับก่อน : ปฏิบัติเครื่องดนตรีเอก 7 วิชาต่อเนื่องจากปฏิบัติเครื่องดนตรีเอก 7 โดยฝึกทักษะในระดับที่ยากขึ้น (วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล, 2565)

6.2 หลักการและแนวคิดในการจัดการเรียนการสอน

การจัดการเรียนการสอน เรียนเดี่ยวตัวต่อตัวกับอาจารย์ผู้สอน (Private) เนื่องจากมีอาจารย์สอนแซกโซโฟน 2 ท่าน ผู้เรียนแต่ละคนได้เรียน กับอาจารย์ทั้ง 2 ท่าน รวมไปถึงมีการเรียนรวมเอกแซกโซโฟนทั้ง 4 ชั้นปี สัปดาห์ละ 1 ครั้ง (Studio Class) ซึ่งมีการแสดงของผู้เรียนเพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนของผู้เรียนกันเอง

6.3 จุดประสงค์ในการจัดการเรียนการสอน

เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจกระบวนการเรียนการสอน ในด้านเทคนิค และ การแสดงดนตรี

6.4 กระบวนการสอน

6.4.1 การเตรียมการสอน

วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล มีระบบการสอบเข้าศึกษาต่อ ดังนั้น อาจารย์ผู้สอนได้เห็นการบรรเลงของผู้เรียนในเบื้องต้น สามารถวิเคราะห์ได้ว่าผู้เรียนควรปรับปรุง หรือ เริ่มต้นจากแบบบทฝึกใดก่อน ซึ่งจะมีการพูดคุยกับผู้เรียนใน คาบเรียนแรก

6.4.2 วิธีการสอน

ในคาบเรียน 1 ชั่วโมง จะแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ บันไดเสียงและเทคนิค แบบฝึกหัดหรือบทเพลงสั้น (Etude) และ บทเพลง (Repertoire)

ส่วนที่ 1 บันไดเสียงเสียงและเทคนิค การบรรเลงบันไดเสียงเป็นในรูปแบบ Full Range โดยมีการเพิ่มการบรรเลง สั้น - ยาว (Articulation) ซึ่งบทฝึกนี้มาจาก หนังสือ The Scales by steps and by Intervals โดย Jean-Marie Londeix เมื่อผู้เรียนมีความชำนาญแล้ว ผู้สอนจะเริ่มให้ฝึกการเล่นแบบขั้นคู่

C Major (Full Range)

ภาพประกอบที่ 17 การบรรเลงบันไดเสียงแบบ Full Range

ที่มา : The Scales by steps and by Intervals โดย Jean-Marie Londeix

ส่วนที่ 2 แบบฝึกหัดหรือบทเพลงสั้น (Etude) บทเพลงแบบฝึกหัดในช่วงเริ่มต้นใช้ Berbiguier ประพันธ์โดย Marcel Mule เมื่อจบครบทั้ง 18 บท จะขยับไปใช้ 48 Exercises for Saxophone โดย Franz Wilhelm Ferling เมื่อผู้เรียนมีความชำนาญมากขึ้น ผู้สอนใช้บทฝึก New Varied Studies โดย Jean-Maie Londeix

ส่วนที่ 3 บทเพลง (Repertoire) บทเพลงตามที่ได้ผู้เรียนได้รับมอบหมาย 1 เพลง และ ผู้เรียนเลือกเพลงที่สนใจ 1 เพลง ต่อ 1 เทอม

6.4.3 เทคนิคในการสอนปฏิบัติแซกโซโฟน

การบรรเลงบันไดเสียงเสียงและเทคนิค อาจารย์ผู้สอนจะบรรเลงไปพร้อมกับผู้เรียน จนกว่าผู้เรียนจะมั่นใจ แล้วจึงปล่อยให้ผู้เรียนบรรเลง คนเดียว ส่วนการเรียนการสอนด้านบทแบบฝึก และ เพลง อาจารย์ผู้สอนให้การบ้าน ไปฝึกซ้อมมาก่อนเข้าเรียนเสมอ เมื่อผู้เรียนมาบรรเลงในคาบเรียน ก็จะมีการแนะนำปรับเพลงให้ดีขึ้น

6.4.4 การแนะนำการเลือกเครื่องดนตรี และการบำรุงรักษาเครื่องดนตรี

อาจารย์ผู้สอนได้แนะนำเรื่องการใช้ลิ้นแซกโซโฟน ไม่ให้มีการใช้ลิ้นซ้ำ ๆ กัน ควรใช้หลาย ๆ ลิ้น วน-สลับไปมา เพื่อเป็นการถนอมลิ้น และให้ลิ้นได้พร้อมใช้งานมากที่สุด การเลือกซื้อเครื่องดนตรีอาจารย์ผู้สอนแนะนำให้ไปร้านขายเครื่องดนตรีที่มีให้เลือกลอง เยอะ ๆ ซึ่งในประเทศไทยมีอยู่ไม่มากนัก

6.4.5 การประเมินผลและแสดงผลงาน

การประเมินเก็บคะแนนการบรรเลงบันไดเสียง จะประเมินเก็บคะแนนทุกสัปดาห์ การสอบปลายภาคจะเน้นการให้จำบทเพลง รวมไปถึงการแสดงชั้นปีที่ 3 (Junior Recital) และ การแสดงชั้นปีที่ 4 (Senior Recital) ต้องมีการจำบทเพลงอย่างน้อย 1 เพลง

6.5 หนังสือ ตำรา และสื่อการเรียนรู้

บทแบบฝึกหัดใช้ Berbiguier ประพันธ์โดย Marcel Mule เมื่อจบครบทั้ง 18 บท จะขยับไปใช้ 48 Exercises for Saxophone โดย Franz Wilhelm Ferling เมื่อผู้เรียนมีความชำนาญมากขึ้น ผู้สอนใช้บทฝึก New Varied Studies โดย Jean-Maie Londeix และบทเพลง (Repertoire) สื่อการเรียนรู้เช่น CD YouTube หรือ Spotify

6.6 ปัญหาในการจัดการเรียนการสอน

ผู้เรียนมักจะมีปัญหาด้านทักษะการฟัง ด้านโสตทักษะ การรู้จักความเพี้ยนของเสียง (Intonation) และการสื่อสารระหว่างอาจารย์ผู้สอน กับ ผู้เรียนชาวต่างชาติ

6.7 ข้อเสนอแนะทั่วไป

ในประเทศไทย การบรรเลงเพลงแจ๊ซโซโฟน คลาสสิก กลายเป็นมาตรฐานทั่วไปแล้ว ควรจะขยับมาเรียนรู้การบรรเลงแนวร่วมสมัย หรือ คอนเทมโพลารี (Contemporary Music) เพื่อนำดนตรีแจ๊ซโซโฟนจากประเทศไทย ออกไปสู่นานาชาติ

จากข้อมูลทีกล่าวมา สรุปรเกี่ยวกับการเรียนการสอน ปฏิบัติแจ๊ซโซโฟน ของวิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล มีการสอบเพื่อเข้าศึกษาต่อ จึงทำให้อาจารย์ผู้สอนเห็นทักษะการบรรเลงของผู้เรียน ด้านการจัดการเรียนการสอน มีการแบ่งส่วนการสอน เป็น 3 ส่วน ใน 1 คาบเรียน/ชั่วโมง ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนได้ออกแสดงดนตรี ทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อพัฒนาตนเอง

7. วิทยาลัยการดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

7.1 หลักสูตรที่ใช้ในการเรียนการสอน

7.1.1 ชื่อหลักสูตร

ภาษาไทย : หลักสูตรดุริยางคศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560)

ภาษาอังกฤษ : Bachelor of Music Program in Western Music

7.1.2 ชื่อปริญญา

ภาษาไทย : ดุริยางคศาสตรบัณฑิต (ดนตรีตะวันตก)

ภาษาอังกฤษ : Bachelor of Music (Western Music)

7.1.3 วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

1) เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสำนึกสาธารณะในสาขาวิชาชีพดนตรี มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม

2) เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถทางด้านดนตรีตะวันตก ตามมาตรฐานสากล สามารถสร้างสรรค์ผลงานดนตรี

3) เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินคุณค่าทางสุนทรียะได้อย่างมีวิจารณ์ญาณ

4) เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น และมีทักษะในการจัดการทางดนตรี

5) เพื่อผลิตบัณฑิตที่สามารถใช้ภาษาไทยและภาษาต่างประเทศในการสื่อสารและใช้เทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างเหมาะสม

6) เพื่อผลิตบัณฑิตที่สามารถแสดงออกและพัฒนาทักษะทางดนตรีได้ตามความถนัดและความสามารถเฉพาะตน

7.1.4 โครงสร้างของหลักสูตร

หลักสูตรดุริยางคศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยการดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาเป็นหลักสูตรปริญญาตรี 4 ปี มีจำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 127 หน่วยกิต ดังนี้

1) หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	ไม่น้อยกว่า	32 หน่วยกิต
2) หมวดวิชาเฉพาะ	ไม่น้อยกว่า	89 หน่วยกิต
2.1) วิชาแกน (พื้นฐานทางดนตรี)		15 หน่วยกิต
2.2) วิชาเฉพาะด้าน		57 หน่วยกิต
2.3) วิชาเอก		17 หน่วยกิต
3) หมวดวิชาเลือกเสรี	ไม่น้อยกว่า	6 หน่วยกิต

7.1.5 รายละเอียดเกี่ยวกับรายวิชาทักษะปฏิบัติแซกโซโฟน

รายวิชาทักษะปฏิบัติแซกโซโฟน หลักสูตรดุริยางคศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยการดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ใช้ชื่อว่า “ทักษะแซกโซโฟน” มีรายวิชาตลอดหลักสูตรทั้ง 6 รายวิชา ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1) ทักษะแซกโซโฟน 1 (Saxophone Skill 1)

ปฏิบัติแซกโซโฟนโดยการเรียนเดี่ยว การฝึกบันไดเสียง แบบฝึกหัด เทคนิค การตีความ บทเพลง แนวทางการฝึก การบรรเลงเพลงในแต่ละยุค ตามรูปแบบแนวเพลงของกลุ่มวิชาเอกของผู้เรียน

2) ทักษะแซกโซโฟน 2 (Saxophone Skill 2)

รายวิชาที่ต้องสอบผ่านมาก่อน : ทักษะแซกโซโฟน 1

ปฏิบัติแซกโซโฟนโดยการเรียนเดี่ยว การฝึกบันไดเสียง แบบฝึกหัด เทคนิค การตีความ บทเพลง แนวทางการฝึก การบรรเลงเพลงในแต่ละยุค ตามรูปแบบแนวเพลงของกลุ่มวิชาเอกของผู้เรียน ในระดับที่สูงขึ้น

3) ทักษะแซกโซโฟน 3 (Saxophone Skill 3)

รายวิชาที่ต้องสอบผ่านมาก่อน : ทักษะแซกโซโฟน 2

ปฏิบัติแซกโซโฟนโดยการเรียนเดี่ยว การฝึกบันไดเสียง แบบฝึกหัด เทคนิค การตีความ บทเพลง แนวทางการฝึก การบรรเลงเพลงในแต่ละยุค ตามรูปแบบแนวเพลงของกลุ่มวิชาเอกของผู้เรียน ในระดับที่สูงขึ้น

4) ทักษะแซกโซโฟน 4 (Saxophone Skill 4)

รายวิชาที่ต้องสอบผ่านมาก่อน : ทักษะแซกโซโฟน 3

ปฏิบัติแซกโซโฟนโดยการเรียนเดี่ยว การฝึกบันไดเสียง แบบฝึกหัด เทคนิค การตีความ บทเพลง แนวทางการฝึก การบรรเลงเพลงในแต่ละยุค ตามรูปแบบแนวเพลงของกลุ่มวิชาเอกของผู้เรียน ในระดับที่สูงขึ้น

5) ทักษะแซกโซโฟน 5 (Saxophone Skill 5)

รายวิชาที่ต้องสอบผ่านมาก่อน : ทักษะแซกโซโฟน 4

ปฏิบัติแซกโซโฟนโดยการเรียนเดี่ยว การฝึกบันไดเสียง แบบฝึกหัด เทคนิค การตีความ บทเพลง แนวทางการฝึก การบรรเลงเพลงในแต่ละยุค ตามรูปแบบแนวเพลงของกลุ่มวิชาเอกของผู้เรียน ในระดับที่สูงขึ้น

6) ทักษะแซกโซโฟน 6 (Saxophone Skill 6)

รายวิชาที่ต้องสอบผ่านมาก่อน : ทักษะแซกโซโฟน 5

ปฏิบัติแซกโซโฟนโดยการเรียนเดี่ยว การฝึกบันไดเสียง แบบฝึกหัด เทคนิค การตีความ บทเพลง แนวทางการฝึก การบรรเลงเพลงในแต่ละยุค ตามรูปแบบแนวเพลงของกลุ่มวิชาเอกของผู้เรียน ในระดับที่สูงขึ้น (วิทยาลัยการดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา, 2565)

7.2 หลักการและแนวคิดในการจัดการเรียนการสอน

การจัดการเรียนการสอน เรียนแบบกลุ่ม (Studio Class) เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนด้วยกัน ผู้เรียนได้เห็นทักษะของเพื่อนผู้เรียนด้วยกัน อาจารย์ผู้สอนให้ผู้เรียนได้ วิเคราะห์ วิวิจารณ์ ระหว่างเพื่อนผู้เรียนด้วยกัน

7.3 จุดประสงค์ในการจัดการเรียนการสอน

เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้พื้นฐานทั่วไปเกี่ยวกับแซกโซโฟน รู้จักทักษะการบรรเลง บทเพลงขั้นพื้นฐานถึงขั้นสูง

7.4 กระบวนการสอน

7.4.1 การเตรียมการสอน

มีการทดสอบก่อนเรียน (Pre-Test) เช่น การทำแบบสอบถามเกี่ยวกับความคาดหวังของการเรียนแซกโซโฟน รู้จักศิลปินแซกโซโฟน ท่านไหนบ้าง? การทดสอบทักษะการบรรเลงเบื้องต้น เพื่อให้อาจารย์ผู้สอนได้เตรียมว่าจะจัดบทแบบฝึกหัดใด มาสอนบ้าง

7.4.2 วิธีการสอน

การสอนบันไดเสียง อาจารย์ผู้สอนได้มีขั้นตอนของการฝึก เช่น 1 คู่เสียง, 1 คู่เสียงครึ่ง, 2 คู่เสียง และ Full Range ด้านบทแบบฝึกหัด (Etude) อาจารย์ผู้สอนใช้ 50 Easy and Progressive studies เขียนโดย Guy Lacour เมื่อผู้เรียนมีความสามารถมากขึ้นจะเปลี่ยนไปใช้ 48 Exercises for Saxophone โดย Franz Wilhelm Ferling และบทเพลง (Repertoire)

7.4.3 เทคนิคในการสอนปฏิบัติแซกโซโฟน

อาจารย์ผู้สอนแนะนำ เมื่อผู้เรียนมีการวางนิ้ว ไม่เป็นไปตามสรีระที่เป็นธรรมชาติ เพราะมีผลต่อการบรรเลง หรือ การบรรเลงประโยคเพลง ก็จะเน้นทำให้ดูเป็นตัวอย่าง และการเรียนกลุ่ม อาจารย์ผู้สอนก็จะให้ผู้เรียนคนอื่น ขึ้นมาพูดแนะนำกันและกันอีกด้วย

7.4.4 การแนะนำการเลือกเครื่องดนตรี และการบำรุงรักษาเครื่องดนตรี

แนะนำการเลือกซื้อเครื่องดนตรีตามงบประมาณ ไม่ว่าจะเป็นเครื่องดนตรีมือ 1 หรือเครื่องดนตรีมือ 2 และแนะนำปากเป่าคุณภาพดี เช่น ปากเป่ายี่ห้อ Selmer S80 C* เป็นต้น ด้านการบำรุงรักษาเครื่องดนตรี ได้แนะนำการทำความสะอาดเบื้องต้น หากมีการเครื่องรั่ว ได้แนะนำให้ส่งช่างซ่อม

7.4.5 การประเมินผลและแสดงผลงาน

การประเมินเพื่อตัดเกรด แบ่งเป็น การเข้าชั้นเรียน 10% คะแนนด้านพัฒนาการ 60% คะแนนสอบปลายภาค 30% ซึ่งการสอบปลายภาคจะถือว่าการแสดงเดี่ยวของแต่ละเทอมอีกด้วย

7.5 หนังสือ ตำรา และสื่อการเรียนรู้

เอกสารประกอบการสอนแซกโซโฟน ซึ่งเรียบเรียงโดยอาจารย์ผู้สอนเอง 50 Easy and Progressive studies เขียนโดย Guy Lacour 48 Exercises for Saxophone โดย Franz Wilhelm Ferling และบทเพลง (Repertoire) สื่อการสอน เช่น CD เปียโนประกอบ CD YouTube

7.6 ปัญหาในการจัดการเรียนการสอน

ผู้เรียนไม่ทำการบ้านฝึกซ้อม ก่อนเข้าเรียน ทำให้บรรยากาศในห้องเรียนไม่ดี อาจเกิดปัญหาจากการไปซ้อมวงเพื่อออกงานของมหาวิทยาลัย หรือ ซ้อมแข่งขัน

7.7 ข้อเสนอแนะทั่วไป

ผู้เรียนต้องมีความกระตือรือร้น ในการซ้อม การแสดงดนตรีให้มากขึ้น ไปชมการแสดง คอนเสิร์ตให้ได้มากที่สุด เพื่อเป็นประโยชน์ต่อตัวผู้เรียนเอง

จากข้อมูลที่ได้กล่าวมา สรุปเกี่ยวกับการเรียนการสอน ปฏิบัติแซกโซโฟน ของวิทยาลัยการดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา มีการจัดการเรียนการสอนแบบกลุ่ม ในเชิงที่ให้ผู้เรียนสามารถออกความเห็น แนะนำ เพื่อนผู้เรียน เดียวกันในกลุ่มได้ด้วย ใช้แบบฝึกหัดที่หลากหลาย เพื่อพัฒนาผู้เรียน อีกด้วย

8. วิทยาลัยดนตรี มหาวิทยาลัยรังสิต

8.1 หลักสูตรที่ใช้ในการเรียนการสอน

8.1.1 ชื่อหลักสูตร

ภาษาไทย : หลักสูตรดุริยางคศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2563)

ภาษาอังกฤษ : Bachelor of Music Program

8.1.2 ชื่อปริญญา

ภาษาไทย : ดุริยางคศาสตรบัณฑิต

ภาษาอังกฤษ : Bachelor of Music

8.1.3 วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

1) เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถทางด้านดนตรีและเทคโนโลยีดนตรี มีความคิดสร้างสรรค์ สามารถปรับตัวให้เข้ากับกระแสความเปลี่ยนแปลง และมีจิตสำนึกที่ดีต่อสังคม

2) ส่งเสริมการศึกษาดนตรีในฐานะที่เป็นศาสตร์และศิลป์ และถ่ายทอดองค์ความรู้ทางด้านดนตรีสู่สังคม

3) เพื่อส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพการสอนดนตรีในระดับอุดมศึกษา

8.1.4 โครงสร้างของหลักสูตร

หลักสูตรดุริยางคศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยดนตรี มหาวิทยาลัยรังสิต เป็นหลักสูตรปริญญาตรี 4 ปี มีจำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 130 หน่วยกิต ดังนี้

1) หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	ไม่น้อยกว่า	30 หน่วยกิต
2) หมวดวิชาเฉพาะ	ไม่น้อยกว่า	99 หน่วยกิต
2.1) วิชาพื้นฐานวิชาชีพ		56 หน่วยกิต
2.2) วิชาชีพ		43 หน่วยกิต

ก. วิชาชีพ-บังคับ

28 หน่วยกิต

ข. วิชาชีพ-เลือก

15 หน่วยกิต

3) หมวดวิชาเลือกเสรี

ไม่น้อยกว่า

6 หน่วยกิต

8.1.5 รายละเอียดเกี่ยวกับรายวิชาทักษะปฏิบัติแซกโซโฟน

รายวิชาทักษะปฏิบัติแซกโซโฟน หลักสูตรดุริยางคศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยดนตรี มหาวิทยาลัยรังสิต ใช้ชื่อว่า “ดนตรีปฏิบัติ” มีรายวิชาตลอดหลักสูตรทั้ง 8 รายวิชา ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1) ดนตรีปฏิบัติ 1 (Applied Music I)

การพัฒนาเทคนิค การตีความ บทเพลงพร้อมแสดง การวิจารณ์ และการแสดงเดี่ยว โดยศึกษาบทเพลงที่หลากหลายจากทุกยุคสมัยในระดับต้น

2) ดนตรีปฏิบัติ 2 (Applied Music II)

การพัฒนาเทคนิค การตีความ บทเพลงพร้อมแสดง การวิจารณ์ และการแสดงเดี่ยว โดยศึกษาบทเพลงที่หลากหลายจากทุกยุคสมัยในระดับต้นตอนปลาย

3) ดนตรีปฏิบัติ 3 (Applied Music III)

การพัฒนาเทคนิค การตีความ บทเพลงพร้อมแสดง การวิจารณ์ และการแสดงเดี่ยว โดยศึกษาบทเพลงที่หลากหลายจากทุกยุคสมัยในระดับกลางตอนต้น

4) ดนตรีปฏิบัติ 4 (Applied Music IV)

การพัฒนาเทคนิค การตีความ บทเพลงพร้อมแสดง การวิจารณ์ และการแสดงเดี่ยว โดยศึกษาบทเพลงที่หลากหลายจากทุกยุคสมัยในระดับกลาง

5) ดนตรีปฏิบัติ 5 (Applied Music V)

การพัฒนาเทคนิค การตีความ บทเพลงพร้อมแสดง การวิจารณ์ และการแสดงเดี่ยว โดยศึกษาบทเพลงที่หลากหลายจากทุกยุคสมัยในระดับกลางตอนปลาย

6) ดนตรีปฏิบัติ 6 (Applied Music VI)

การพัฒนาเทคนิค การตีความ บทเพลงพร้อมแสดง การวิจารณ์ และการแสดงเดี่ยว โดยศึกษาบทเพลงที่หลากหลายจากทุกยุคสมัยในระดับสูงตอนต้น

7) ดนตรีปฏิบัติ 7 (Applied Music VII)

การพัฒนาเทคนิค การตีความ บทเพลงพร้อมแสดง การวิจารณ์ และการแสดงเดี่ยว โดยศึกษาบทเพลงที่หลากหลายจากทุกยุคสมัยในระดับสูง

8) ดนตรีปฏิบัติ 8 (Applied Music VIII)

การพัฒนาเทคนิค การตีความ บทเพลงพร้อมแสดง การวิจารณ์ และการแสดงเดี่ยว โดยศึกษาบทเพลงที่หลากหลายจากทุกยุคสมัยในระดับสูงตอนปลาย (วิทยาลัยดนตรี มหาวิทยาลัยรังสิต, 2565)

8.2 หลักการและแนวคิดในการจัดการเรียนการสอน

การจัดการเรียนการสอนเป็นแบบเรียนเดี่ยวตัวต่อตัวกับอาจารย์ผู้สอน (Private) โดยเน้นทักษะความสามารถของผู้เรียนเป็นหลัก

8.3 จุดประสงค์ในการจัดการเรียนการสอน

ให้ผู้เรียนรู้จักการบรรเลงและเทคนิคของดนตรีแจ๊ส ที่หลากหลายรูปแบบ เช่น บันไดเสียง รูปแบบของเพลงหรือสิ่งคิตลักษณ์ (Form) ต่าง ๆ

8.4 กระบวนการสอน

8.4.1 การเตรียมการสอน

การเตรียมการสอนพิจารณาจากผู้เรียนแต่ละคนที่เข้ามาเรียนในแต่ละคาบ/สัปดาห์ ตัวอย่างเช่น ผู้เรียนบางคนอาจจะมีทักษะการบรรเลงบันไดเสียง เมเจอร์ ก็อาจจะไม่ต้องสอนเพิ่มเติม แต่บางคนอาจยังบรรเลงได้ไม่คล่อง อาจารย์ผู้สอนอาจจะสอนเพิ่มในคาบเรียน เป็นต้น ส่วนทักษะพื้นฐานการบรรเลงทั่วไป เช่น การหายใจ การวางปาก การบรรเลงดัดลิ้น มีการตรวจสอบบ้างในบางครั้งบ้างคราว

8.4.2 วิธีการสอน

เน้นให้ผู้เรียนทำการบ้านฝึกซ้อม การเล่น บทคีตปฏิภาณ (Transcription) หรือ การแกะทำนองคีตปฏิภาณจากแผ่นเสียง เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักสำเนียงของแซกโซโฟน เมื่อเข้ามาในห้องเรียน อาจารย์ผู้สอน ตรวจเช็ค และให้คำแนะนำ ในการฝึกซ้อม หรือให้ตัวอย่างเพลง ให้ผู้เรียนไปฟัง หรือแกะเพลง เพิ่มเติม

8.4.3 เทคนิคในการสอนปฏิบัติแซกโซโฟน

ในส่วนของบทคีตปฏิภาณ (Transcription) อาจารย์กับผู้เรียนจะบรรเลงไปด้วยกัน เมื่อผู้เรียนจำได้ ก็จะปล่อยให้ผู้เรียนได้บรรเลงแบบคีตปฏิภาณ (Improvisation) กับ Backing Track อาจารย์ผู้สอนก็จะแนะนำการคีตปฏิภาณบนคอร์ดต่าง ๆ เช่น ii-V-I รวมไปถึงจะให้ผู้เรียนรู้จักการคิดวิเคราะห์ แยกแยะด้วย

8.4.4 การแนะนำการเลือกเครื่องดนตรี และการบำรุงรักษาเครื่องดนตรี

การเลือกซื้อเครื่องดนตรี อาจารย์ผู้สอนได้แนะนำให้ซื้อตามงบประมาณที่มี รวมไปถึงปากเป่า (Mouthpiece) หรือ อุปกรณ์ประกอบต่าง ๆ ซึ่งบางครั้งอาจารย์ผู้สอนก็มีถามเหตุผลในการเปลี่ยนปากเป่า หรือ อุปกรณ์ประกอบ บ้างเช่นกัน ถ้าหากผู้เรียนมีงบประมาณในการซื้อ ก็ไม่มีปัญหา

อะไร ด้านการบำรุงรักษาเครื่องดนตรี หากมีก๊อกรองคีย์ต่าง ๆ หลุด ก็สามารถซ่อมได้เองเบื้องต้น แต่หากเกิดอุบัติเหตุ ก็แนะนำส่งช่างที่มีความชำนาญและประสบการณ์ ในการซ่อมแซม

8.4.5 การประเมินผลและแสดงผลงาน

การประเมินผลแบ่งเป็น เข้าเรียน 10% พัฒนาการ 40% สอบกลางภาค 20% สอบปลายภาค 30% ในการสอบปลายภาคจะมีอาจารย์สาขาดนตรีแจ๊สทุกเครื่องดนตรี เป็นคณะกรรมการ ซึ่งจะมีการสอบ 2 อย่าง 1 คือ บทคีตปฏิภาณ (Transcription) โดยให้ผู้เรียนบรรเลงไปกับแผ่นเสียง 2 คือ สอบในด้านคีตปฏิภาณโดยที่ผู้เรียนต้องหานักดนตรีหรือเพื่อนร่วมชั้นเรียนในเครื่องอื่น ๆ มาบรรเลงประกอบให้ครบเป็นวง อาจจะเป็น 2-3 คน รวมถึงมีการสอบการแสดงชั้นปีที่ 3 (Junior Recital) และ สอบการแสดงชั้นปีที่ 4 (Senior Recital)

8.5 หนังสือ ตำรา และสื่อการเรียนรู้

อาจารย์ผู้สอนได้เขียนหนังสือเพื่อใช้สอนในวิชาคีตปฏิภาณ (Improvisation) ทฤษฎีดนตรีแจ๊ส ซึ่งสามารถบูรณาการกับวิชาดนตรีปฏิบัติแซกโซโฟน รวมไปถึงบทคีตปฏิภาณ (Transcription) ต่าง ๆ ด้านสื่อการสอน เล่น CD YouTube Spotify โดยเฉพาะ CD ที่อาจารย์ผู้สอนอยากให้ผู้เรียนได้ซื้อเพื่อเป็นการสนับสนุนศิลปินอีกด้วย

8.6 ปัญหาในการจัดการเรียนการสอน

อาจจะไม่เป็นไปตามเป้าหมายของแต่ละเทอม ซึ่งขึ้นอยู่กับกิจกรรมของมหาวิทยาลัย กิจกรรมการแสดงดนตรีภายนอก อาจทำให้ผู้เรียนทำการบ้าน ฝึกซ้อมไปเรียนน้อยลง

8.7 ข้อเสนอแนะทั่วไป

ผู้เรียนควรจะเปิดกว้างและเรียนรู้กับดนตรีทุกแนว ทุกสไตล์ ซึ่งในช่วงเรียนมหาวิทยาลัย 4 ปี ควรทดลองทำดนตรี การเล่นดนตรี ให้หลากหลาย มากที่สุด

จากข้อมูลทีกล่าวนมา สรุปเกี่ยวกับการเรียนการสอน ปฏิบัติแซกโซโฟน ของวิทยาลัยดนตรีมหาวิทยาลัยรังสิต ด้วยความเป็นการเรียนการสอนดนตรีแจ๊ส จึงได้เน้นการสอนบันไดเสียง โหมด การเดินของคอร์ดในรูปแบบต่าง ๆ และสิ่งที่ทำให้ผู้เรียนที่ต้องฝึกคือ การบรรเลง บทคีตปฏิภาณ (Transcription) และการแกะทำนองคีตปฏิภาณของศิลปิน ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญของการเรียนดนตรีแจ๊ส

9. คณะดุริยางคศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

9.1 หลักสูตรที่ใช้ในการเรียนการสอน

9.1.1 ชื่อหลักสูตร

ภาษาไทย : ดุริยางคศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีแจ๊ส (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2564)

ภาษาอังกฤษ : Bachelor of Music Program in Jazz Studies

9.1.2 ชื่อปริญญา

ภาษาไทย : ดุริยางคศาสตรบัณฑิต (ดนตรีแจ๊ส)

ภาษาอังกฤษ : Bachelor of Music (Jazz Studies)

9.1.3 วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

1) ผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ ความสามารถทักษะทางด้านดนตรีแจ๊ส สามารถถ่ายทอดความรู้สู่สังคมตลอดจนมีจิตสำนึกที่ดีต่อวิชาชีพ

2) พัฒนาศักยภาพบัณฑิตและบุคลากรทางด้านดนตรีแจ๊ส ให้สามารถปรับตัวเข้ากับกระแสการเปลี่ยนแปลงของสังคม ตลอดจนสามารถสร้างสรรค์ผลงานที่มีคุณค่าต่อสังคม

3) ส่งเสริมให้บัณฑิตมีทักษะการเป็นผู้ประกอบการทางด้านดนตรี และมีความพร้อมในการเรียนรู้ดนตรีในฐานะศาสตร์และศิลป์อย่างต่อเนื่อง

9.1.4 โครงสร้างของหลักสูตร

หลักสูตรดุริยางคศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีแจ๊ส คณะดุริยางคศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร เป็นหลักสูตรปริญญาตรี 4 ปี มีจำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 130 หน่วยกิต ดังนี้

1) หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	ไม่น้อยกว่า	30 หน่วยกิต
2) หมวดวิชาเฉพาะ	ไม่น้อยกว่า	94 หน่วยกิต
2.1) วิชาชีพ		12 หน่วยกิต
2.2) วิชาบังคับ		64 หน่วยกิต
2.3) วิชาเอกเลือก		18 หน่วยกิต
3) หมวดวิชาเลือกเสรี	ไม่น้อยกว่า	6 หน่วยกิต

9.1.5 รายละเอียดเกี่ยวกับรายวิชาทักษะปฏิบัติแซกโซโฟน

รายวิชาทักษะปฏิบัติแซกโซโฟน หลักสูตรดุริยางคศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีแจ๊ส คณะดุริยางคศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ใช้ชื่อว่า “เครื่องเอกแจ๊ส” มีรายวิชาตลอดหลักสูตรทั้ง 8 รายวิชา ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1) เครื่องเอกแจ๊ส 1 (Jazz Major Instrument I)

ปฏิบัติเครื่องเอกทางดนตรีแจ๊สกับอาจารย์ผู้สอนเป็นรายบุคคลเกี่ยวกับพื้นฐานของ คอร์ด เมเจอร์ ไมเนอร์ คอร์ดขยาย คอร์ดย่อ และบันไดเสียงเมเจอร์

2) เครื่องเอกแจ๊ส 2 (Jazz Major Instrument II)

วิชาบังคับก่อน : เครื่องเอกแจ๊ส 1

ปฏิบัติเครื่องเอกทางดนตรีแจ๊สกับอาจารย์ผู้สอนเป็นรายบุคคลเกี่ยวกับคอร์ดทาบเจ็ด บันไดเสียงไมเนอร์แบบฮาร์โมนิก และบันไดเสียงไมเนอร์แบบเมโลดิก

3) เครื่องเอกแจ๊ส 3 (Jazz Major Instrument III)

วิชาบังคับก่อน : เครื่องเอกแจ๊ส 2

ปฏิบัติเครื่องเอกทางดนตรีแจ๊สกับอาจารย์ผู้สอนเป็นรายบุคคลเกี่ยวกับ โมดในบันไดเสียงเมเจอร์ ทางเดินคอร์ดแบบ 2-5-1 ในบันไดเสียงเมเจอร์ทั้ง 12 กุญแจเสียง

4) เครื่องเอกแจ๊ส 4 (Jazz Major Instrument IV)

วิชาบังคับก่อน : เครื่องเอกแจ๊ส 3

ปฏิบัติเครื่องเอกทางดนตรีแจ๊สกับอาจารย์ผู้สอนเป็นรายบุคคลเกี่ยวกับ โมดในบันไดเสียงไมเนอร์ ทางเดินคอร์ดแบบ 2-5-1 ในบันไดเสียงไมเนอร์ทั้ง 12 กุญแจเสียง

5) เครื่องเอกแจ๊ส 5 (Jazz Major Instrument V)

วิชาบังคับก่อน : เครื่องเอกแจ๊ส 4

ปฏิบัติเครื่องเอกทางดนตรีแจ๊สกับอาจารย์ผู้สอนเป็นรายบุคคลเกี่ยวกับบันไดเสียงเต็มเสียง บันไดเสียงย่อ เลงในอัตราจังหวะ 3/4 และ 5/4

6) เครื่องเอกแจ๊ส 6 (Jazz Major Instrument VI)

วิชาบังคับก่อน : เครื่องเอกแจ๊ส 5

ปฏิบัติเครื่องเอกทางดนตรีแจ๊สกับอาจารย์ผู้สอนเป็นรายบุคคลเกี่ยวกับเสียงประสานคู่สี่เสียงซ้อน และเพลงโมดัลแจ๊ส

7) เครื่องเอกแจ๊ส 7 (Jazz Major Instrument VII)

วิชาบังคับก่อน : เครื่องเอกแจ๊ส 6

ปฏิบัติเครื่องเอกทางดนตรีแจ๊สกับอาจารย์ผู้สอนเป็นรายบุคคลเกี่ยวกับการปรับเปลี่ยนเสียงประสาน

8) เครื่องเอกแจ๊ส 8 (Jazz Major Instrument VIII)

วิชาบังคับก่อน : เครื่องเอกแจ๊ส 7

ปฏิบัติเครื่องเอกทางดนตรีแจ๊สกับอาจารย์ผู้สอนเป็นรายบุคคลเกี่ยวกับบันไดเสียงเนตาโทนิค การแทนคอร์ด (คณะดุริยางคศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2565)

9.2 หลักการและแนวคิดในการจัดการเรียนการสอน

การจัดการเรียนการสอนเป็นแบบเรียนเดี่ยวตัวต่อตัวกับอาจารย์ผู้สอน (Private) โดยเน้นทักษะความสามารถของผู้เรียนเป็นหลัก เช่น ผู้เรียนคนไหนชอบแนวทางการเล่นดนตรีแจ๊สประเภทนี้ สไตล์นี้ ก็จะนำเพลง มาใช้เรียนเป็นหลัก แต่ก็ต้องรู้จักแนวดนตรีแจ๊ส แนวอื่น ๆ ด้วย

9.3 จุดประสงค์ในการจัดการเรียนการสอน

เพื่อให้ผู้เรียนได้รู้จักดนตรีแจ๊ส ด้านทฤษฎี ประวัติศาสตร์ดนตรี ทักษะพื้นฐาน เทคนิคการบรรเลงคีตปฏิภาณ

9.4 กระบวนการสอน

9.4.1 การเตรียมการสอน

อาจารย์ผู้สอนทำการทดสอบ (Pre-Test) โดยที่ผู้เรียนต้องบรรเลงเพลงใดก็ได้ที่เคยเรียนมา จากความจำ เพื่อตรวจสอบทักษะความสามารถที่มี พูดคุยกับผู้เรียนถึงแนวดนตรีแจ๊สที่สนใจ เพื่อเป็นข้อมูลในการเลือกเพลงที่จะใช้ในการเรียนการสอน

9.4.2 วิธีการสอน

อาจารย์ผู้สอนแนะนำตัวเอง ความถนัดของอาจารย์ผู้สอนเอง ซึ่งอาจารย์ผู้สอนเชื่อมั่นว่ามีความเชื่อมโยงจนเกิดเป็น ประชญาในการดำเนินชีวิต ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับการฝึกซ้อมหรือบรรเลงดนตรีด้วย ในเวลาที่อาจารย์ผู้สอนได้อธิบายสอนให้กับผู้เรียน ให้ตั้งเป้าหมายในการซ้อม 15 นาที โดยเป็น 15 นาที ที่มีเนื้อหาเรื่องใด? ความเร็วเท่าใด? ซ้อมเพื่ออะไร? ซ้อมเพื่อจะเอาไปใช้ในส่วนใดของเพลง? เป็นต้น

9.4.3 เทคนิคในการสอนปฏิบัติแซกโซโฟน

อาจารย์ผู้สอนมีเทคนิคในการสอน โดยมีขั้นตอนของการศึกษาเพลง ให้ผู้เรียนได้ศึกษามีดังนี้ ด้านประวัติศาสตร์ (History) สังคีตลักษณ์ (Form & Analysis) การร้องทำนอง การร้องแนวเบส คอร์ดที่ใช้ในเพลง การกระจายและเชื่อมโยงของคอร์ด บันไดเสียงที่ใช้ บทคีตปฏิภาณ (Transcription) และการเขียนคีตปฏิภาณ ซึ่งอาจารย์ผู้สอนจะให้การบ้านที่ใช้เวลาซ้อมไม่เยาะกำหนดการซ้อมให้ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้มีสมาธิกับการบ้านได้เต็มที่ หรือ บางครั้งอาจจะไม่สั่งการบ้าน แต่ต้องมีการบันทึกคลิปวิดีโอส่งงานให้อาจารย์ผู้สอนตลอด โดยที่อาจารย์จะขอแนะนำกลับมาให้ผู้เรียนเสมอ

9.4.4 การแนะนำการเลือกเครื่องดนตรี และการบำรุงรักษาเครื่องดนตรี

อาจารย์ผู้สอนไม่แนะนำให้ผู้เรียนซื้อเครื่องรุ่นเก่า (Vintage) เพราะจะทำให้มีภาระค่าใช้จ่ายในการซ่อมบำรุงบ่อย และเรื่องความเพี้ยนของเสียง (Intonation) ค่อนข้างเยอะ ดังนั้นอาจารย์ผู้สอนแนะนำให้เลือกซื้อเครื่องดนตรีรุ่นใหม่ ด้านการเลือกปากเป่า (Mouthpiece) แนะนำของ D'addaio รุ่น Select Jazz ซึ่งมีหลายขนาด ให้ไปลองเลือกซื้อ การแนะนำการซ่อมเครื่องดนตรี

9.4.5 การประเมินผลและแสดงผลงาน

การประเมินผลแบ่งเป็น พัฒนาการ 60% สอบกลางภาค 20% สอบปลายภาค 20% โดยการสอบกลางภาคและการสอบปลายภาค จะมีการสอบบรรเลงบทคีตปฏิภาณ (Transcription) และ คีตปฏิภาณ โดยผู้เรียนต้องห้านักดนตรีมาบรรเลงประกอบ รวมถึงมีการสอบการแสดงชั้นปีที่ 3 (Junior Recital) และ สอบการแสดงชั้นปีที่ 4 (Senior Recital)

9.5 หนังสือ ตำรา และสื่อการเรียนรู้

อาจารย์ผู้สอนได้เลือกเนื้อหาที่ใช้สอนจากตำรา Jazz Improvisation “The Goal-Note Method” โดย Shelton Berg, Inside Improvisation เล่มที่ 1-7 โดย Jerry Bergonzi, Building a Jazz Vocabulary โดย Mile Steinel, Using Guide Tone โดย Dan Haerle, The Mastery Of Voice Leading For Linear Improvisation โดย Mark Turner รวมไปถึงบทคัดปฏิกิริยา (Transcription) ต่าง ๆ ด้านสื่อการสอน เล่น CD YouTube Spotify

9.6 ปัญหาในการจัดการเรียนการสอน

ปัญหาที่อาจารย์ผู้สอนพบ คือ ผู้เรียนบางคน ไม่สามารถซ่อม ให้ถึงเป้าหมาย อาจเป็นเพราะปัจจัยด้านสถานที่การฝึกซ้อมของผู้เรียนเอง ปัญหาอีกด้าน คือ ผู้เรียนมีปัญหาในการเล่นรวมวงใหญ่ เช่น บิ๊กแบนด์ ซึ่งจะต้องเล่นตามโน้ตเป็นหลัก จะมีปัญหาการปรับตัวด้านความเพี้ยนของเสียง การอ่านโน้ต ที่อาจจะมีส่วนที่ยาก

9.7 ข้อเสนอแนะทั่วไป

ผู้เรียนนอกจากเรียนเป็นนักดนตรี ที่เล่น บรรเลงดนตรี เป็นหลักอยู่แล้ว แต่อีกด้านต้องเป็นผู้ฟังด้วย ซึ่งไม่ได้ถึงฟังเพื่อจะจับผิด หรือ แกะเพลง แต่เป็นการฟังดนตรีเพื่อความสุนทรีย์ ควรจะฟังดนตรีให้หลากหลายแนว หลากหลายสไตล์ ควรสนับสนุนงานดนตรีที่ออกมาใหม่

จากข้อมูลทีกล่าวมา สรุปเกี่ยวกับการเรียนการสอน ปฏิบัติแซกโซโฟน ของคณะดุริยางคศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร มีการเรียนการสอนดนตรีแจ๊ส ซึ่งการจัดการเรียนการสอนเป็นการเรียนแบบเรียนเดี่ยวตัวต่อตัวกับอาจารย์ผู้สอน (Private) โดยเน้นทักษะความสามารถของผู้เรียนเป็นหลัก โดยเน้นการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิด ทักษะคิด ทำให้อาจารย์ผู้สอนเลือกบทเพลง การบ้าน ฝึกซ้อม ให้เข้ากับผู้เรียนแต่ละคน ซึ่งจะมีขั้นตอนการสอนแต่ละบทเพลง ที่ทำให้ผู้เรียนได้ความรู้ความเข้าใจ มากขึ้นด้วย

ในการจัดการเรียนการสอนแซกโซโฟน ของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย ที่ผู้วิจัยได้ทำการจำแนกข้อมูลเพื่อวิเคราะห์วิธีการสอนแซกโซโฟน ของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย ของแต่ละสถาบันนั้น สามารถสรุปสังเคราะห์เนื้อหาของการจัดการเรียนการสอน ดังตารางที่ 2 ต่อไปนี้

ตารางที่ 2 แสดงการสังเคราะห์วิธีการสอนแซกโซโฟน ของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย

สถาบัน	หลักสูตร	วิธีการสอน	การวัดประเมินผล	หนังสือ ตำรา และสื่อ
วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	ดุริยางคศาสตรบัณฑิต	1) จัดการเรียนการสอนแบบกลุ่ม 2) สอนปฏิบัติแซกโซโฟนในรูปแบบดนตรีคลาสสิก 3) คุณภาพของเสียง สำเนียง (Tone Quality) 4) เน้นให้ผู้เรียนรู้จักบันไดเสียง ในรูปแบบต่าง ๆ 5) ผู้เรียนต้องเรียนรู้การบรรเลงสั้น – ยาว (Articulation)	1) การเข้าเรียน 2) พัฒนาการ 3) สอบปฏิบัติกลางภาค 4) สอบปฏิบัติปลายภาค	1) 50 Easy and Progressive studies เขียนโดย Guy Lacour 2) 48 Exercises for Saxophone โดย Franz Wilhelm Ferling 3) Bel Canto โดย Nobuya Sugawa 4) บทเพลงแซกโซโฟน คลาสสิก 5) สื่อจาก CD YouTube Spotify

ตารางที่ 2 (ต่อ)

สถาบัน	หลักสูตร	วิธีการสอน	การวัดประเมินผล	หนังสือ ตำรา และสื่อ
วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยพายัพ	ดุริยางคศาสตรบัณฑิต	1) จัดการเรียนการสอนแบบตัวต่อตัว 2) มีชั้นเรียนกลุ่ม Studio Class 3) คุณภาพของเสียง สำเนียง (Tone Quality) 4) เน้นให้ผู้เรียนรู้จักบันไดเสียง ในรูปแบบต่าง ๆ 5) ผู้เรียนต้องเรียนรู้การบรรเลงสั้น – ยาว (Articulation)	1) การเข้าเรียน 2) พัฒนาการ 3) สอบปฏิบัติกลางภาค 4) สอบปฏิบัติปลายภาค	1) Standard of Excellence Comprehensive Band Method เขียนโดย Bruce Pearson 2) Classical Album โดย John Harle 3) Rubank Intermediate Method Saxophone โดย Joseph E. Skornicka 4) Solos for Alto Saxophone Player โดย Larry Teal 5) บทเพลงแซกโซโฟน คลาสสิก 6) สื่อจาก CD YouTube Spotify

ตารางที่ 2 (ต่อ)

สถาบัน	หลักสูตร	วิธีการสอน	การวัดประเมินผล	หนังสือ ตำรา และสื่อ
คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ	ดุริยางคศาสตรบัณฑิต สาขาดุริยางคศาสตร์สากล	1) จัดการเรียนการสอนแบบ กลุ่ม 2) สอนปฏิบัติแซกโซโฟนใน รูปแบบดนตรีคลาสสิก ดนตรีสมัยนิยม ดนตรีแจ๊ส 3) คุณภาพของเสียง สำเนียง (Tone Quality) 4) เน้นให้ผู้เรียนรู้จักบันได เสียง ในรูปแบบต่าง ๆ 5) ผู้เรียนต้องเรียนรู้การ บรรเลงสั้น – ยาว (Articulation)	1) การเข้าเรียน 2) พัฒนาการ 3) สอบปฏิบัติกลางภาค 4) สอบปฏิบัติปลายภาค	1) Essential Elements for Band 2) Otto Langey, Suzuki Method 3) บทตีพิมพ์ (Transcription) เพลงของ Charlie Parker 4) ตำราแนวทางการการโซ โลบนคอร์ต ii-V-I ของ Michael Brecker 5) บทเพลงแซกโซโฟน คลาสสิก 6) สื่อจาก CD YouTube Spotify

ตารางที่ 2 (ต่อ)

สถาบัน	หลักสูตร	วิธีการสอน	การวัดประเมินผล	หนังสือ ตำรา และสื่อ
คณะดนตรีและการแสดง มหาวิทยาลัยบูรพา	ศิลปกรรมศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาดนตรี	1) จัดการเรียนการสอนแบบ ตัวต่อตัว 2) สอนปฏิบัติเชิงโฟนใน รูปแบบดนตรีคลาสสิก 3) คุณภาพของเสียง สำเนียง (Tone Quality) 4) เน้นให้ผู้เรียนรู้จักบันได เสียง ในรูปแบบต่าง ๆ 5) ผู้เรียนต้องเรียนรู้การ บรรเลงสั้น – ยาว (Articulation)	1) การเข้าเรียน 2) พัฒนาการ 3) สอบปฏิบัติกลางภาค 4) สอบปฏิบัติปลายภาค	1) 50 Easy and Progressive studies เขียน โดย Guy Lacour 2) 48 Exercises for Saxophone โดย Franz Wilhelm Ferling 3) แบบฝึกหัดการอ่านโน้ต ฉับพลัน (Sight-Reading) ของ ABRSM 4) Macanique Exercise เขียนโดย Jean-Marie Londeix 5) บทเพลงแซกโซโฟน คลาสสิก 6) สื่อจาก CD YouTube Spotify

ตารางที่ 2 (ต่อ)

สถาบัน	หลักสูตร	วิธีการสอน	การวัดประเมินผล	หนังสือ ตำรา และสื่อ
สาขาวิชาดนตรีตะวันตก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	หลักสูตรศิลปศาสตร บัณฑิต สาขาวิชาดนตรี ตะวันตก	1) จัดการเรียนการสอนแบบ ตัวต่อตัว 2) สอนปฏิบัติเชิงทฤษฎีใน รูปแบบดนตรีคลาสสิก 3) คุณภาพของเสียง สำเนียง (Tone Quality) 4) เน้นให้ผู้เรียนรู้จักบันได เสียง ในรูปแบบต่าง ๆ 5) ผู้เรียนต้องเรียนรู้การ บรรเลงสั้น – ยาว (Articulation)	1) การเข้าเรียน 2) พัฒนาการ 3) สอบปฏิบัติกลางภาค 4) สอบปฏิบัติปลายภาค	1) Berbiguier โดย Marcel Mule 2) 48 Exercises for Saxophone โดย Franz Wilhelm Ferling 3) บทเพลงแซกโซโฟน คลาสสิก 4) สื่อจาก CD YouTube Spotify
วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล	ดุริยางคศาสตรบัณฑิต	1) จัดการเรียนการสอนแบบ ตัวต่อตัว 2) สอนปฏิบัติเชิงทฤษฎีใน รูปแบบดนตรีคลาสสิก 3) คุณภาพของเสียง สำเนียง (Tone Quality)	1) การเข้าเรียน 2) พัฒนาการ 3) สอบปฏิบัติกลางภาค 4) สอบปฏิบัติปลายภาค	1) Berbiguier โดย Marcel Mule 2) 48 Exercises for Saxophone โดย Franz Wilhelm Ferling

ตารางที่ 2 (ต่อ)

สถาบัน	หลักสูตร	วิธีการสอน	การวัดประเมินผล	หนังสือ ตำรา และสื่อ
วิทยาลัยการดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้าน สมเด็จเจ้าพระยา	ดุริยางคศาสตรบัณฑิต	4) เน้นให้ผู้เรียนรู้จักบันไดเสียง ในรูปแบบต่าง ๆ 5) ผู้เรียนต้องเรียนรู้การบรรเลงสั้น – ยาว (Articulation) 6) เน้นการบรรเลงเพลงร่วมสมัยสำหรับแซกโซโฟน (Contemporary Music)	1) การเข้าเรียน 2) พัฒนาการ 3) สอบปฏิบัติกลางภาค 4) สอบปฏิบัติปลายภาค	3) New Varied Studies โดย Jean-Maie Londeix 4) Macanique Exercise เขียนโดย Jean-Marie Londeix 5) บทเพลงแซกโซโฟน คลาสสิก 6) สื่อจาก CD YouTube Spotify
		1) จัดการเรียนการสอนแบบกลุ่ม 2) สอนปฏิบัติแซกโซโฟนในรูปแบบดนตรีคลาสสิก 3) คุณภาพของเสียง สำเนียง (Tone Quality) 4) เน้นให้ผู้เรียนรู้จักบันไดเสียง ในรูปแบบต่าง ๆ		1) เอกสารประกอบการสอน แซกโซโฟน เรียบเรียงโดย อาจารย์ผู้สอน 2) 50 Easy and Progressive studies เขียนโดย Guy Lacour

ตารางที่ 2 (ต่อ)

สถาบัน	หลักสูตร	วิธีการสอน	การวัดประเมินผล	หนังสือ ตำรา และสื่อ
วิทยาลัยดนตรี มหาวิทยาลัยรังสิต	ดุริยางคศาสตร บัณฑิต	5) ผู้เรียนต้องเรียนรู้การบรรเลงสั้น – ยาว (Articulation)		3) 48 Exercises for Saxophone โดย Franz Wilhelm Ferling 4) บทเพลงแซกโซโฟนคลาสสิก 5) สื่อจาก CD YouTube Spotify
		1) จัดการเรียนรู้การสอนแบบตัวต่อตัว 2) สอนปฏิบัติแซกโซโฟนในรูปแบบดนตรีแจ๊ส 3) คุณภาพของเสียง สำเนียง(Tone Quality) 4) เน้นให้ผู้เรียนรู้จักบันไดเสียง ในรูปแบบต่าง ๆ 5) ผู้เรียนต้องเรียนรู้การบรรเลงสั้น – ยาว (Articulation)	1) การเข้าเรียน 2) พัฒนาการ 3) สอบปฏิบัติกลางภาค 4) สอบปฏิบัติปลายภาค	1) หนังสือคีตปฏิบัติ และ ทฤษฎีดนตรีแจ๊ส เขียนโดย อาจารย์ผู้สอน 2) บทคีตปฏิบัติ (Transcription) จากศิลปิน 3) สื่อจาก CD YouTube Spotify

ตารางที่ 2 (ต่อ)

สถาบัน	หลักสูตร	วิธีการสอน	การวัดประเมินผล	หนังสือ ตำรา และสื่อ
คณะดุริยางคศาสตร์ มหาวิทยาลัย ศิลปากร	ดุริยางคศาสตร์ บัณฑิต สาขาวิชาดนตรี แจ๊ส	1) จัดการเรียนรู้การสอน แบบตัวต่อตัว 2) สอนปฏิบัติเชิงโซโฟโนใน รูปแบบดนตรีแจ๊ส 3) ผู้เรียนต้องรู้จักตัวเอง 4) การแลกเปลี่ยนความคิด ความรู้ ซึ่งกันและกัน	1) พัฒนาการ 2) สอบปฏิบัติกลางภาค 3) สอบปฏิบัติปลายภาค	1) Jazz Improvisation “The Goal-Note Method” โดย Shelton Berg 2) Inside Improvisation เล่มที่ 1-7 โดย Jerry Bergonzi 3) Building a Jazz Vocabulary โดย Mile Steinel 4) Using Guide Tone โดย Dan Haerle 5) The Mastery Of Voice Leading For Linear Improvisation โดย Mark Turner 6) บทคีตบัญญัติ (Transcription) จากศิลปิน 7) สื่อจาก CD YouTube Spotify

ตารางที่ 3 แสดงการแก้ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนแซกโซโฟนและข้อเสนอแนะของอาจารย์ผู้สอนแซกโซโฟน ของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย

สถาบัน	ปัญหาในการจัดการเรียนการสอน	ข้อเสนอแนะทั่วไป
วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัย มหาสารคาม	- ยังไม่มีการแบ่งรูปแบบที่ชัดเจน เช่น คลาสสิก ป๊อป แจ๊ส หมอลำ - แก้ปัญหาโดยการสอนรวมกัน โดยเน้น พื้นฐานของดนตรีคลาสสิก เป็นหลัก - เครื่องดนตรีของวิทยาลัยฯ มีจำกัด จึงเกิดการแย่งใช้กันอยู่ตลอด	การจัดการเรียนการสอนควรจะมีจุดมุ่งหมายของผู้เรียน และติดตามว่าผู้เรียนจะจบไปทำงาน และนำมาออกแบบในการเรียนการสอน เพื่อตอบสนองผู้เรียน รวมถึงการแบ่งรูปแบบการสอนแนวดนตรีให้ชัดเจน เช่น คลาสสิก แจ๊ส เป็นต้น
วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยพายัพ	ผู้เรียนเน้นการบรรเลง หรือ สนใจด้านเทคนิคมากเกินไป จนไม่ได้ใส่ใจการบรรเลงด้านความงามของบทเพลง (Musicality) อีกทั้งผู้เรียนไม่ค่อยให้ความสนใจในส่วนของ โน้ตเปียโนประกอบ (Accompaniment) ทำให้เวลาสอบปลายภาค บรรเลงไม่ได้	ผู้เรียนควรจะมีการวิเคราะห์บทเพลง ทั้งบทเพลงสั้น (Etude) หรือ บทเพลง (Repertoire) วิเคราะห์ประโยค ล้วน – ยาว เพียงใด จุดจบประโยค ศึกษาในส่วนของโน้ตเปียโนประกอบ เพื่อให้มีการสื่อสารที่ดีขึ้นด้วย
คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ	ผู้เรียนไม่มีเครื่องดนตรีส่วนตัว ทำให้ต้องยืมเครื่องดนตรีจากมหาวิทยาลัย ซึ่งต้องฝึกซ้อมในเวลาราชการเท่านั้น ซึ่งในเวลาราชการอาจจะติดเรียนวิชาอื่น ทำให้ฝึกซ้อมไม่ได้เต็มที่ เท่ากับผู้เรียนที่มีเครื่องดนตรีส่วนตัว ซึ่งซ้อมนอกเวลาราชการได้	ควรมีการเปิดการแสดงดนตรี ต่อหน้าสาธารณชน ในชุมชน เพื่อให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ เพราะการเรียนในมหาวิทยาลัยเป็นการเตรียมตัว เพื่อที่จะออกไปประกอบอาชีพในอนาคต หลังสำเร็จการศึกษา

ตารางที่ 3 (ต่อ)

สถาบัน	ปัญหาในการจัดการเรียนการสอน	ข้อเสนอแนะทั่วไป
คณะดนตรีและการแสดง มหาวิทยาลัยบูรพา	- ผู้เรียนอาจจะมีปัญหาในการศึกษาด้านต่าง ๆ เช่นการฝึกซ้อมเทคนิคต่าง ๆ ที่ใช้ในบทเพลง เพราะอาจารย์ผู้สอน เป็น อาจารย์พิเศษ ซึ่งจะพบผู้เรียนแค่ สัปดาห์ละ 1 วันเท่านั้น - สภาพแวดล้อม บรรยากาศ การมีเพื่อนร่วมฝึกซ้อม การเล่นรวมวง การวางเป้าหมายในการแข่งขัน เป็นต้น	ประเทศที่เจริญในทางศิลปะ ต้องอยู่ที่ กินดี คนเราต้องอิ่มท้องก่อน จึงไปเสพงานศิลปะ ในทางแซกโซโฟน ในประเทศไทย สร้างรายได้จากเล่นทางคลาสสิกน้อยมาก เมื่อเทียบกับการเล่นดนตรีสมัยนิยม
สาขาวิชาดนตรีตะวันตก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	อาจารย์ผู้สอนไม่ค่อยมีปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน	ผู้เรียนในระดับอุดมศึกษา ต้องเก็บเกี่ยวประสบการณ์ทุกอย่าง การฝึกซ้อม การบรรเลงรวมวง การแสดงดนตรี เมื่อออกไปประกอบอาชีพ เช่น เป็นอาจารย์ผู้สอน ก็ควรออกไปเป็นตัวอย่างที่ดีให้แก่ผู้เรียนต่อไป
วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล	- ผู้เรียนมักจะมีปัญหาด้านทักษะการฟัง ด้านสอดทักษะ การรู้จักความเพี้ยนของเสียง (Intonation) - การสื่อสารระหว่างอาจารย์ผู้สอน กับ ผู้เรียนชาวต่างชาติ	ในประเทศไทย การบรรเลงเพลงแซกโซโฟน คลาสสิก กลายเป็นมาตรฐานทั่วไปแล้ว ควรจะขยับมาเรียนรู้ การบรรเลงแนวร่วมสมัย หรือ คอนเทมโพลารี (Contemporary Music) เพื่อนำดนตรีแซกโซโฟนจากประเทศไทย ออกไปสู่นานาชาติ

ตารางที่ 3 (ต่อ)

สถาบัน	ปัญหาในการจัดการเรียนการสอน	ข้อเสนอแนะทั่วไป
วิทยาลัยการดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้าน สมเด็จเจ้าพระยา	ผู้เรียนไม่ทำการบ้านฝึกซ้อม ก่อนเข้าเรียน ทำให้บรรยากาศในห้องเรียนไม่ดี อาจจะทำให้เกิดปัญหาจากการไปซ้อมวงเพื่อออกงานของมหาวิทยาลัย หรือ ซ้อมแข่งขัน	ผู้เรียนต้องมีความกระตือรือร้น ในการซ้อม การแสดงดนตรีให้มากขึ้น ไปชมการแสดงคอนเสิร์ตให้ได้มากที่สุด เพื่อเป็นประโยชน์ต่อตัวผู้เรียนเอง
วิทยาลัยดนตรี มหาวิทยาลัยรังสิต	อาจจะไม่ปฏิบัติตามเป้าหมายของแต่ละเทอม ซึ่งขึ้นอยู่กับกิจกรรมของมหาวิทยาลัย กิจกรรมการแสดงดนตรีภายนอก อาจทำให้ผู้เรียนทำการบ้าน ฝึกซ้อมไปเรียนน้อยลง	ผู้เรียนควรจะเปิดกว้างและเรียนรู้กับดนตรีทุกแนว ทุกสไตล์ ซึ่งในช่วงเรียนมหาวิทยาลัย 4 ปี ควรทดลองทำดนตรี การเล่นดนตรี ให้หลากหลาย มากที่สุด
คณะดุริยางคศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร	ปัญหาที่อาจารย์ผู้สอนพบ คือ ผู้เรียนบางคน ไม่สามารถซ้อม ให้ถึงเป้าหมาย อาจเป็นเพราะปัจจัยด้านสถานที่การฝึกซ้อมของผู้เรียนเอง ปัญหาอีกด้าน คือ ผู้เรียนมีปัญหาในการเล่นรวมวงใหญ่ เช่น บิ๊กแบนด์ ซึ่งจะต้องเล่นตามโน้ตเป็นหลัก จะมีปัญหาการปรับตัวด้านความเพี้ยนของเสียง การอ่านโน้ต ที่อาจจะมีส่วนที่ยาก	ผู้เรียนนอกจากเรียนเป็นนักดนตรี ที่เล่น บรรเลงดนตรี เป็นหลักอยู่แล้ว แต่อีกด้านต้องเป็นผู้ฟังด้วย ซึ่งไม่ได้ถึงฟังเพื่อจะจับผิด หรือ เกะเพลง แต่เป็นการฟังดนตรี เพื่อความสุนทรีย์ ควรจะฟังดนตรีให้หลากหลายแนว หลากหลายสไตล์ ควรสนับสนุนงานดนตรีที่ออกมาใหม่

จากการเก็บข้อมูลสัมภาษณ์อาจารย์ผู้สอนและสังเกตการณ์สอน ได้ทราบถึงวิธีการสอน กระบวนการสอนแซกโซโฟนของอาจารย์ผู้สอนในปัจจุบัน รวมไปถึงสภาพจริงและปัญหาในการจัดการเรียนการสอน พบว่าสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทยแต่ละแห่ง มีหลักสูตรที่ใช้ในการเรียนการสอน แบ่งออกเป็น 3 หลักสูตร คือ

1. หลักสูตรดุริยางคศาสตรบัณฑิต (Bachelor of Music)
2. หลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต (Bachelor of Fine and Applied Arts (Music))
3. หลักสูตรหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต (Bachelor of Arts (Western Music))

ด้านอาจารย์ผู้สอน จบการศึกษาทางด้านดนตรีและการปฏิบัติแซกโซโฟน จากสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทยและต่างประเทศ มีผลงานด้านการสอน ผลงานทางด้านวิชาการ และมีผลงานทางด้านการแสดงดนตรี ซึ่งกล่าวได้ว่าเป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านการบรรเลงและการสอนแซกโซโฟน ในประเทศไทย

ด้านการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาทักษะปฏิบัติแซกโซโฟนของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย มีการสอนในรูปแบบ แซกโซโฟน คลาสสิก (Classical Saxophone) และ แซกโซโฟน แจ๊ส (Jazz Saxophone) ซึ่งในหลักสูตรของแต่ละสถาบันนั้นผู้เรียนจะเรียนวิชาทักษะปฏิบัติแซกโซโฟน 1 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ และ บางสถาบันที่มีการเรียนการสอนเป็นแบบกลุ่ม ซึ่งจะใช้เวลา 2-4 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ผู้สอนมีหัวข้อด้านพื้นฐานการบรรเลง เช่น การวางรูปปาก (Embouchure) การใช้ลมในการบรรเลง (Air Support) สำเนียง-น้ำเสียง (Tone Quality) การบรรเลงบันไดเสียง (Scale) ความเข้าใจในการบรรเลง สั้น-ยาว (Articulation) เป็นต้น ด้านเทคนิคการบรรเลงบทเพลง (Repertoire) ความเข้าใจในการบรรเลงบทเพลง (Musical) รวมไปถึงการใช้บทแบบฝึกหัดที่คอยเสริมสร้างเทคนิคการบรรเลงให้ผู้เรียนแต่ละคน โดยอาจารย์ผู้สอนจะบรรเลงไปกับผู้เรียน จนกว่าผู้เรียนจะมั่นใจ แล้วจึงปล่อยให้ผู้เรียนบรรเลงคนเดียว หรือ อาจารย์ผู้สอนบรรเลงให้ดูเป็นตัวอย่าง สลับกับผู้เรียน และในการเรียนแต่ละครั้งอาจารย์ผู้สอนมีการบันทึกการสอนทุกครั้ง เพื่อติดตามพัฒนาการและการบ้านให้ฝึกซ้อม

ด้านสื่อการสอน มีเอกสารตำรา บทแบบฝึกหัด (Etude) บทเพลง (Repertoire) และ ผู้เรียนต้องฟังเพลง โดยอาจารย์ผู้สอนได้แนะนำ CD ศิลปิน หรือแอปพลิเคชันฟังเพลงออนไลน์ เช่น Youtube และ Spotify

ด้านการวัดประเมินผลของแต่ละสถาบันอุดมศึกษา จะประเมิน 4 ด้าน คือ การเข้าเรียน คะแนนเก็บด้านเทคนิค แบบฝึกหัด การสอบกลางภาค การสอบปลายภาค และ การแสดงเดี่ยวเพื่อจบการศึกษา (Senior Recital)

ด้านปัญหาในการจัดการเรียนการสอน ในสถาบันภูมิภาคมีปัญหาด้านทุนทรัพย์ของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนไม่สามารถมีเครื่องดนตรีแซกโซโฟน เป็นของตนเองได้ ดังนั้นจึงยืมเครื่องดนตรีของ

สถาบันอุดมศึกษานั้น ๆ ซึ่งมีเวลาให้ใช้เรียน ใช้ฝึกซ้อมในเวลาราชการเท่านั้น การที่ผู้เรียนมีกิจกรรมฝึกซ้อมรวมวงดนตรี ทำให้เวลาซ้อมส่วนตัวของผู้เรียนน้อยลง รวมไปถึงด้านสิ่งแวดล้อม กิจกรรมทางด้านดนตรี การแสดงคอนเสิร์ต ที่ผู้เรียนสามารถสัมผัสทางสุนทรียศาสตร์ ซึ่งแตกต่างจากสถาบันอุดมศึกษาที่อยู่ในกรุงเทพมหานคร

ด้านข้อเสนอแนะจากอาจารย์ผู้สอน ผู้เรียนควรเรียนรู้ เปิดกว้าง เก็บเกี่ยวประสบการณ์จากการฟังดนตรี ทั้งแผ่นเสียง CD หรือ แอปพลิเคชันฟังเพลงออนไลน์ ที่สำคัญควรไปชมการแสดงสด เพราะนอกจากการเป็นนักดนตรี ควรเป็นผู้ฟังดนตรีด้วย ไม่เฉพาะการฟังแซกโซโฟน เพียงอย่างเดียว ควรเปิดกว้างการฟังดนตรีทุกรูปแบบ และทดลองการสร้างสรรค์งานดนตรี เพื่อการเรียนรู้อีกด้วย

การพัฒนารูปแบบการสอนแชกโซโฟนของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย

ในบทนี้ เป็นการนำเสนอผลการพัฒนารูปแบบการสอนแชกโซโฟนของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย ซึ่งได้นำข้อมูลจากการลงพื้นที่ภาคสนาม มาประยุกต์ใช้ในการออกแบบรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติแชกโซโฟน โดยใช้แนวทางระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสานระหว่างวิจัยเชิงคุณภาพและวิจัยเชิงปริมาณ (Mixed Methodology) โดยใช้วิจัยเชิงคุณภาพเป็นหลัก มีผลวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนาและหาคุณภาพของรูปแบบการสอนแชกโซโฟนของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย

ตอนที่ 2 ผลการหาประสิทธิภาพของรูปแบบการสอนแชกโซโฟนของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย

1. ตอนที่ 1 ผลการพัฒนาและหาคุณภาพของรูปแบบการสอนสอนแชกโซโฟนของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย

ในตอนี่ 1 นี้ เป็นการออกแบบและพัฒนารูปแบบการสอน เพื่อนำไปประเมินความเป็นไปได้และคุณภาพของรูปแบบการสอน และพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการสอน โดยมีผลพัฒนาและตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการสอน ดังนี้

1) การออกแบบและหาคุณภาพของรูปแบบการสอนแชกโซโฟนของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาจากผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับวิธีการสอนของอาจารย์ผู้สอน ในรายวิชาทักษะปฏิบัติแชกโซโฟน ของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย นำมาพิจารณาร่วมกับแนวคิดและทฤษฎีการเรียนรู้ ตลอดจนทฤษฎีการสอนดนตรี เพื่อออกแบบหลักการ วัตถุประสงค์ แนวทางการจัดการเรียนการสอน ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอน และการวัดประเมินผลของรูปแบบการเรียนการสอน

จากการออกแบบและหาคุณภาพของรูปแบบการสอน พบว่า รูปแบบการสอนแชกโซโฟนของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย มีวิธีการจัดการเรียนการสอนที่เป็นระบบระเบียบแบบแผนที่ชัดเจน สามารถนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ทางการเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบไปด้วยวิธีการสอน 7 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

รูปแบบการสอนแซกโซโฟน ของสถาบันอุดมศึกษาใน ประเทศไทย

ภาพประกอบที่ 18 ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการสอน

ที่มา : กิตติคุณ จันทรเกษ

ขั้นตอนที่ 1 ทดสอบพื้นฐานทักษะการบรรเลง มีวัตถุประสงค์ เพื่อพูดคุยทำความรู้จักกับผู้เรียนและทดสอบทักษะการบรรเลงแซกโซโฟน เช่น เครื่องดนตรีมีสภาพที่พร้อมใช้หรือไม่ ปากเป่า (Mouthpiece) บรรเลงได้ง่ายหรือไม่ ความแข็ง หนา ของลิ้น (Reed) เหมาะสมหรือไม่ การหายใจ การวางปาก การวางนิ้ว คุณภาพของเสียง การบรรเลงบันไดเสียง เพื่อนำข้อมูลไปวางแผนการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียนเป็นรายบุคคล รวมถึงชี้แจงรายละเอียดการเรียนการสอน

ขั้นตอนที่ 2 ปรับพื้นฐานการบรรเลง มีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้เรียนที่อาจจะมีการหายใจไม่ถูกต้องตามหลักการบรรเลงของเครื่องเป่า การวางปากที่ บีบ เกร็ง มากไป การวางนิ้วที่ยังเกร็ง ซึ่ง มีผลต่อคุณภาพของเสียง และการบรรเลง ในระยะยาว หากผู้เรียนมีทักษะพื้นฐานที่ดีอยู่แล้ว อาจ ทบทวนทำความเข้าใจอีกรอบ เพื่อตรวจสอบว่าถูกต้องหรือไม่

ขั้นตอนที่ 3 ต่อยอดทักษะการบรรเลง มีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้เรียน เรียนรู้คุณภาพของ เสียง (Tone Quality) เรียนรู้บันไดเสียงแบบเมเจอร์ (Major Scale) บันไดเสียงแบบไมเนอร์ (Minor Scale) บันไดเสียงแบบโครมาติก (Chromatic) และบทเพลงแบบฝึกหัด โดยผู้วิจัยเลือกใช้ 50 Easy and Progressive studies โดย Guy Lacour

ขั้นตอนที่ 4 การฝีกออกเสียงสั้น-ยาว (Articulation) มีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้เรียนทำ ความรู้จักการฝีกออกเสียงสั้น-ยาว (Articulation) โดยฝีกจากการบรรเลงบันไดเสียง แบบ ลมเดียว (Slur) แบบตัดลิ้น (Tonguing) หรือ สลับกัน และบทเพลงแบบฝึกหัด โดยผู้วิจัยเลือกใช้ 50 Easy and Progressive studies โดย Guy Lacour ในบทที่ 9 ขึ้นไป

ขั้นตอนที่ 5 เพลงคลาสสิกสำหรับแซกโซโฟนและเปียโนประกอบ มีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ ผู้เรียน ได้เรียนรู้การร่วมเล่นกับผู้อื่น ในที่นี้เป็นการเล่นกับเปียโนประกอบ หรือ CD Backing Track อีกทั้งเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ เสียงประสาน (Harmony) โดยผู้วิจัยเลือกใช้ Bel Canto โดย Nobuya Sugawa ซึ่งมี CD Backing Track เปียโนประกอบ และ เพลงตัวอย่าง

ขั้นตอนที่ 6 กิจกรรมกลุ่ม มีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้เรียนได้แสดงการบรรเลง พูดคุย แลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็น กับอาจารย์ผู้สอน ผู้เรียนในชั้นเรียน เพื่อนำความรู้ ความคิดเห็นไป พัฒนาการบรรเลงแซกโซโฟน ของตนเองต่อไป

ขั้นตอนที่ 7 สอบปลายภาค มีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้เรียนได้แสดงทักษะการบรรเลงแซก โซโฟน ที่ได้เรียนมาตลอดทั้งเทอม บรรเลงสอบต่อคณะกรรมการ นำผลการสอบ และข้อคิดเห็นจาก คณะกรรมการ มาปรับปรุงพัฒนา รวมไปถึง อาจารย์ผู้สอนสามารถวางแผนการสอนในภาคเรียน ถัดไปได้อีกด้วย

2) ผลการหาคุณภาพของรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติแซกโซโฟนของสถาบันอุดมศึกษา ในประเทศไทย

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ประเด็นการประเมิน	คะแนนการประเมิน ของผู้เชี่ยวชาญ					$\bar{X}$	S.D.	สรุปผล การ ประเมิน
	1	2	3	4	5			
4.3 ขั้นตอนการเรียนการสอนมีความเหมาะสม สามารถทำให้การเรียนการสอนบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ของรูปแบบการสอนได้	5	5	5	5	5	5	0.00	มากที่สุด
4.4 การอธิบายขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนมีความเข้าใจง่าย	5	5	5	4	5	4.8	0.45	มากที่สุด
4.5 รูปภาพ และสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการอธิบาย มีความถูกต้อง	5	5	5	4	5	4.8	0.45	มากที่สุด
4.6 การประเมินผลมีความเหมาะสม และมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ของรูปแบบการสอน	5	5	5	5	5	5	0.00	มากที่สุด
5. องค์ประกอบเชิงเงื่อนไขในการนำรูปแบบการสอนไปใช้								
5.1 เงื่อนไขในการนำรูปแบบการสอนไปใช้ มีความเหมาะสม และปัจจัยที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน	5	5	4	4	5	4.6	0.55	มากที่สุด

การหาคุณภาพของรูปแบบการสอนในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการตรวจสอบความเหมาะสมและความสอดคล้องด้านเนื้อหา โดยผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน จำนวน 5 ท่าน ผลการตรวจสอบพบว่ารูปแบบการเรียนการสอนแซกโซโฟนในประเทศไทยมีความเหมาะสมและความสอดคล้องอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.9$, S.D.=0.34) เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายข้อ พบว่า การกำหนดองค์ประกอบรูปแบบการสอน มีความเหมาะสมและความสอดคล้องอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.8$, S.D.=0.42) สำคัญในคู่มือการใช้รูปแบบการสอน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.9$, S.D.=0.35) องค์ประกอบเชิงหลักการและวัตถุประสงค์ของรูปแบบการสอน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.9$, S.D.=0.35) องค์ประกอบเชิงเนื้อหาของขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการสอน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.9$, S.D.=0.25) และองค์ประกอบเชิงเงื่อนไขในการนำรูปแบบการสอนไปใช้ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.6$, S.D.=0.55)

2. ตอนที่ 2 ผลการหาประสิทธิภาพของรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติแซกโซโฟนของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย

การประเมินรูปแบบการสอนนั้น เป็นผลจากการทดลองใช้รูปแบบการสอนกับผู้เรียน ชั้นปีที่ 2 เอกแซกโซโฟน วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ที่เรียนตามรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติแซกโซโฟนของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย ด้วยแบบบันทึกพัฒนาการด้านการปฏิบัติแซกโซโฟนและวัดทักษะผู้เรียน โดยมีผลวิเคราะห์ดังนี้

2.1 พัฒนาการด้านทักษะปฏิบัติแซกโซโฟนของผู้เรียนระหว่างเรียนด้วยรูปแบบการสอนแซกโซโฟนของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย

1) ด้านการติดตามและการส่งงานที่ได้รับมอบหมายของผู้เรียน เป็นการติดตามการฝึกซ้อมทักษะปฏิบัติแซกโซโฟนของผู้เรียน ตลอดภาคการศึกษา โดยผู้สอนมอบหมายการบ้านให้ฝึกซ้อมท่ายาคบเรียน และผู้เรียนนำผลการฝึกซ้อมที่ได้รับมอบหมาย มาบรรเลงให้ผู้สอนฟัง ในคาบเรียนถัดไป ซึ่งมีผลการติดตาม โดยผู้สอนได้สรุปวิเคราะห์จากบันทึกหลังการสอน ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 แสดงผลการติดตามการบ้านที่ผู้เรียนได้รับมอบหมายให้ฝึกซ้อม

ผู้เรียน	สัปดาห์ที่																ร้อยละ
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
คนที่ 1	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	100
คนที่ 2	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	100
คนที่ 3	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	100
คนที่ 4	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	100
คนที่ 5	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	100

จากตารางที่ 5 แสดงผลการติดตามการบ้านที่ได้รับมอบหมายให้ฝึกซ้อมของผู้เรียน พบว่าผู้เรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการทดลองใช้รูปแบบการสอน จำนวน 5 คน ส่งงานการฝึกซ้อมที่ได้รับมอบหมาย ภายในเวลาที่กำหนดตลอดภาคเรียน จำนวน 16 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 100

2) ด้านการพัฒนาการทักษะปฏิบัติแซกโซโฟนของผู้เรียน เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากบทสนทนากับผู้เรียน และ พิจารณาจากบันทึกการสอนทุกครั้ง พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาการด้านทักษะปฏิบัติแซกโซโฟนของผู้เรียน คือ

- ผู้เรียนมั่นใจว่าซ้อมมาดี เตรียมตัวมาดีทุกครั้งก่อนเข้าเรียน แต่เมื่อเข้ามาเรียนกลับมีอาการตื่นเต้น เมื่อเข้ามาเรียนในคาบทักษะปฏิบัติแซกโซโฟนทุกครั้ง

- เครื่องดนตรีของผู้เรียนอยู่ ณ สถานที่ไม่พร้อมต่อการใช้งาน เนื่องจากไม่มีงบประมาณในการซ่อมแซม และ ไม่กล้าใช้เครื่องส่วนกลางของวิทยาลัยฯ ทำให้ควบคุมได้ยาก กิณลม

- ผู้เรียนบางคนต้องปรับความเข้าใจด้านพื้นฐานการบรรเลง ซึ่งใช้เวลามากพอสมควร จึงมีความท้อใจในการฝึกซ้อมบ้าง

3) ด้านปัญหาและอุปสรรคระหว่างเรียน เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากบทสนทนากับผู้เรียน และ พิจารณาจากบันทึกการสอนทุกครั้ง พบว่า ผู้เรียนต้องใช้เวลาทำงานของวิชาอื่น ๆ ทำให้ช่วงโง่งในการฝึกซ้อมน้อยลง เนื่องจากแซกโซโฟน เป็นเครื่องดนตรีที่เสียงดัง ทำให้ต้องมาซ้อมที่ห้องซ้อมดนตรีของวิทยาลัย ซึ่งห้องซ้อมมีจำกัด

2.2 ผลการหาประสิทธิภาพของรูปแบบการสอนแซกโซโฟนของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย

การวิเคราะห์ประสิทธิภาพของรูปแบบการสอนในครั้งนี้ เป็นการนำเอาผลการทดสอบปฏิบัติของผู้เรียนที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการสอนมาเปรียบเทียบกับคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยแบบประเมินทักษะปฏิบัติแซกโซโฟนของผู้เรียน เป็นลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ซึ่งกำหนดเกณฑ์ในการประเมินทักษะปฏิบัติแซกโซโฟนของผู้เรียนทั้งหมด 9 ด้าน คือ

1. การปฏิบัติสั้น-ยาว (Articulation)
2. การปฏิบัติความดัง-เบา (Dynamic)
3. ความถูกต้องของจังหวะ (Rhythm)
4. ถ่ายทอดอารมณ์เพลง (Musicality)
5. ความกังวาลของเสียง (Tone Quality)
6. ความเพี้ยนของเสียง (Pitch & Intonation)
7. การแสดงทักษะปฏิบัติ (Performance)
8. ความยากของบทเพลง (Repertoire)
9. รูปแบบของบทเพลง (Style)

ในการวัดประเมินนั้น ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบทักษะก่อนเรียนและหลังเรียน จากนั้นนำคะแนนมาหาค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และหาค่าประสิทธิภาพของผู้เรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการสอนด้วย T-Test Dependent แสดงผลดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 6 แสดงการเปรียบเทียบภาพรวมของคะแนนทดสอบทักษะปฏิบัติแซกโซโฟนของผู้เรียนก่อนเรียนและหลังเรียนตามรูปแบบการสอนแซกโซโฟนของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย

คะแนน	<i>n</i>	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	T	P
ก่อนเรียน	5	100	69	8.25	-4.18	0.01
หลังเรียน	5	100	84.8	1.30		

*หมายถึง $p < .05$

จากตารางที่ 6 พบว่า ภาพรวมนั้น ผู้เรียนมีค่าเฉลี่ยคะแนนรวมหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน โดยมีค่า *t*-value เท่ากับ 4.18 โดยมีคะแนนก่อนเรียนอยู่ในระดับพอใช้ ($\bar{X} = 69$) และมีคะแนนหลังเรียนอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 84.8$) ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า หลังจากการจัดการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบการสอนแซกโซโฟนของสถาบันอุดมศึกษาแห่งประเทศไทย ผู้เรียนมีคะแนนทักษะปฏิบัติแซกโซโฟนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 7 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนทดสอบทักษะปฏิบัติแซกโซโฟนแบบแยกประเด็นหัวข้อของผู้เรียนก่อนเรียนและหลังเรียนตามรูปแบบการสอนแซกโซโฟนของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย

ประเด็น	<i>t</i> -value	<i>p</i> -value
1. การปฏิบัติสั้น-ยาว (Articulation)	-2.33	0.08
2. การปฏิบัติความดัง-เบา (Dynamic)	-6.0	0.003
3. ความถูกต้องของจังหวะ (Rhythm)	-6.5	0.002
4. ถ่ายทอดอารมณ์เพลง (Musicality)	-2.74	0.051
5. ความกังวาลของเสียง (Tone Quality)	-6.53	0.002
6. ความเพี้ยนของเสียง (Pitch & Intonation)	-2.74	0.051
7. การแสดงทักษะปฏิบัติ (Performance)	-3.16	0.034
8. ความยากของบทเพลง (Repertoire)	-1.82	0.141
9. รูปแบบของบทเพลง (Style)	-2.23	0.089

*หมายถึง $p < .05$

จากตารางที่ 7 พบว่า ค่าเฉลี่ยผลการทดสอบหลังเรียนของผู้เรียนสูงกว่าค่าเฉลี่ยผลการทดสอบก่อนเรียนในทุกประเด็น ได้แก่

1. การปฏิบัติสั้น-ยาว (Articulation)	<i>t</i> -value = -2.33
2. การปฏิบัติความดัง-เบา (Dynamic)	<i>t</i> -value = -6.0

3. ความถูกต้องของจังหวะ (Rhythm) t-value = -6.5
 4. ถ่ายทอดอารมณ์เพลง (Musicality) t-value = -2.74
 5. ความกังวาลของเสียง (Tone Quality) t-value = -6.53
 6. ความเพี้ยนของเสียง (Pitch & Intonation) t-value = -2.74
 7. การแสดงทักษะปฏิบัติ (Performance) t-value = -3.16
 8. ความยากของบทเพลง (Repertoire) t-value = -1.82
 9. รูปแบบของบทเพลง (Style) t-value = -2.23
 ซึ่งผลการทดสอบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 8 ความพึงพอใจของผู้เรียนระดับปริญญาตรี 5 คน ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ ตามรูปแบบการสอนแซกโซโฟนของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย

ประเด็นคำถาม	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
1.ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้			
1.1 กิจกรรมการเรียนรู้มีความสุขและน่าสนใจ	3.8	0.84	มาก
1.2 กิจกรรมการเรียนรู้กระตุ้นให้ฝึกการคิด ตัดสินใจ และแก้ไขปัญหา	4.6	0.55	มากที่สุด
1.3 กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมการพัฒนาทักษะด้านการปฏิบัติแซกโซโฟน	4.6	0.55	มากที่สุด
1.4 กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมความเข้าใจในการปฏิบัติแซกโซโฟน	4.8	0.45	มากที่สุด
1.5 กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมความมั่นใจในการปฏิบัติแซกโซโฟน ทำให้มีความมั่นใจกล้าแสดงออกมากขึ้น	4.2	0.84	มาก
1.6 กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน แสดงความคิดเห็นร่วมกัน	4.2	0.84	มาก
1.7 กิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสมกับหลักสูตร	5	0	มากที่สุด
1.8 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีระยะเวลาที่เหมาะสม	4.8	0.45	มากที่สุด

ตารางที่ 8 (ต่อ)

ประเด็นคำถาม	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
2. ด้านการประเมินผลการเรียน			
2.1 การประเมินผลของรูปแบบการสอน มีความเหมาะสมและครอบคลุมวัตถุประสงค์ในการจัดการเรียนการสอน	4.8	0.45	มากที่สุด
2.2 หลังการประเมินผล อาจารย์ผู้สอนมีการสะท้อนผลการเรียนให้ทราบทุกครั้ง	5	0	มากที่สุด
3. ด้านประโยชน์ที่ได้จากการเรียนรู้			
3.1 กิจกรรมการเรียนรู้ช่วยให้มีความรู้ และสามารถปฏิบัติแซกโซโฟนได้ดีกว่าการเรียนแบบปกติ	4.6	0.55	มากที่สุด
3.2 กิจกรรมการเรียนรู้ช่วยให้พัฒนาทักษะทางด้านปฏิบัติแซกโซโฟนที่สูงขึ้น	4.8	0.45	มากที่สุด
3.3 กิจกรรมการเรียนรู้ ช่วยให้เกิดความรู้และความเข้าใจที่คงทน ถาวร	4.6	0.89	มากที่สุด
3.4 ผู้เรียนสามารถนำความทักษะการคิด การตัดสินใจ และการแก้ปัญหาที่ได้จากการเรียน ไปประยุกต์ใช้ในการทำงานในอนาคตได้	4.6	0.55	มากที่สุด
3.5 ผู้เรียนสามารถนำความรู้ทางด้านปฏิบัติแซกโซโฟนที่ได้จากการเรียน ไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพในอนาคตได้	5	0	มากที่สุด
3.6 ผู้เรียนสามารถนำวิธีการเรียนรู้จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบการสอนนี้ ไปประยุกต์ใช้ในวิชาอื่น ๆ ได้	4	0.71	มาก

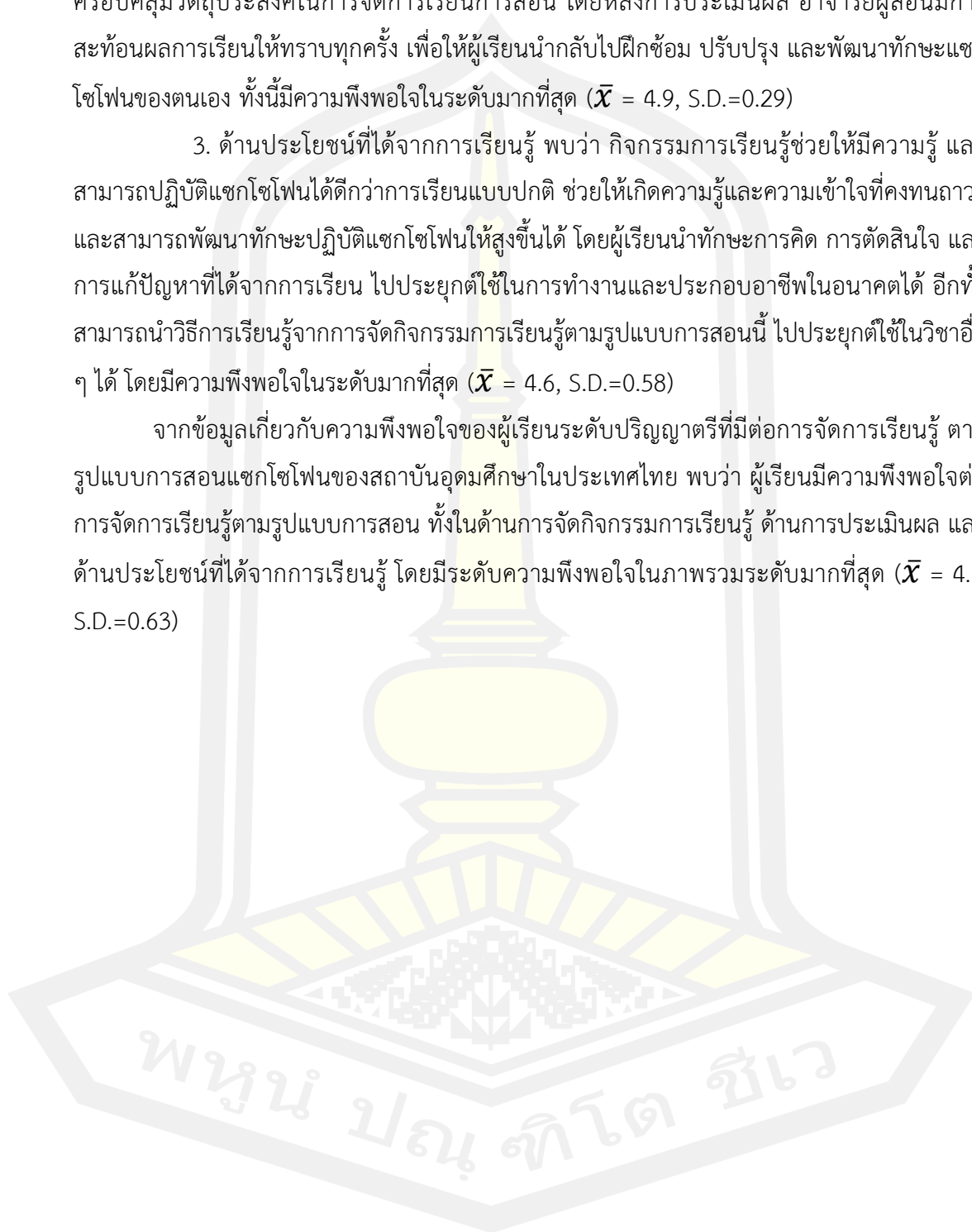
จากตารางที่ 8 แสดงผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของผู้เรียนระดับปริญญาตรีที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ ตามรูปแบบการสอนแซกโซโฟนของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย พบว่า

1. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ พบว่า กิจกรรมการเรียนรู้มีความน่าสนใจ กระตุ้นให้ฝึกการคิด ตัดสินใจ และแก้ไขปัญหา ส่งเสริมความเข้าใจและพัฒนาทักษะปฏิบัติแซกโซโฟน ช่วยให้ผู้เรียนมีความมั่นใจในการบรรเลงมากขึ้น ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม แสดงความคิดเห็น อีกทั้งกิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสมกับหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีระยะเวลาที่เหมาะสม โดยมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.5$, S.D.=0.64)

2. ด้านการประเมินผล พบว่า การประเมินผลของรูปแบบการสอน มีความเหมาะสมและครอบคลุมวัตถุประสงค์ในการจัดการเรียนการสอน โดยหลังการประเมินผล อาจารย์ผู้สอนมีการสะท้อนผลการเรียนให้ทราบทุกครั้ง เพื่อให้ผู้เรียนนำกลับไปฝึกซ้อม ปรับปรุง และพัฒนาทักษะแชกโซโฟนของตนเอง ทั้งนี้มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.9$, S.D.=0.29)

3. ด้านประโยชน์ที่ได้จากการเรียนรู้ พบว่า กิจกรรมการเรียนรู้ช่วยให้มีความรู้ และสามารถปฏิบัติแชกโซโฟนได้ดีกว่าการเรียนแบบปกติ ช่วยให้เกิดความรู้และความเข้าใจที่คงทนถาวร และสามารถพัฒนาทักษะปฏิบัติแชกโซโฟนให้สูงขึ้นได้ โดยผู้เรียนนำทักษะการคิด การตัดสินใจ และการแก้ปัญหาที่ได้จากการเรียน ไปประยุกต์ใช้ในการทำงานและประกอบอาชีพในอนาคตได้ อีกทั้งสามารถนำวิธีการเรียนรู้จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบการสอนนี้ ไปประยุกต์ใช้ในวิชาอื่นๆ ได้ โดยมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.6$, S.D.=0.58)

จากข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้เรียนระดับปริญญาตรีที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ ตามรูปแบบการสอนแชกโซโฟนของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย พบว่า ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการสอน ทั้งในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการประเมินผล และด้านประโยชน์ที่ได้จากการเรียนรู้ โดยมีระดับความพึงพอใจในภาพรวมระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.6$, S.D.=0.63)

บทที่ 6

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการสอนแซกโซโฟนของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย ผู้วิจัยได้วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้ พร้อมทั้งวิเคราะห์องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการสร้างและพัฒนารูปแบบการสอนแซกโซโฟนในประเทศไทย และดำเนินการหาประสิทธิภาพของรูปแบบการสอน จากกระบวนการดังกล่าว จึงได้มาซึ่งข้อมูลการวิจัยที่ครบถ้วนสมบูรณ์ สามารถตอบคำถามวิจัยและความมุ่งหมายของการวิจัยได้แล้ว ซึ่งในบทนี้ ผู้วิจัยจะสรุปผลและอภิปรายผลการวิจัย โดยเรียงลำดับตามขั้นตอนเพื่อให้ครอบคลุมตามความมุ่งหมายของการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาวิธีการสอนแซกโซโฟนของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย
2. พัฒนารูปแบบการสอนแซกโซโฟนของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย

2. สรุปผล

1. วิธีการสอนแซกโซโฟนของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย พบว่า

1.1 ความเป็นมาของสถาบันและหลักสูตรในการสอนแซกโซโฟนในสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทยนั้น แบ่งได้เป็นสังกัดคณะศิลปกรรมศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ วิทยาลัยดุริยศิลป์ คณะดุริยางคศาสตร์ คณะดนตรีและการแสดง และวิทยาลัยดนตรี ซึ่งรายวิชาทักษะปฏิบัติแซกโซโฟนเป็นรายวิชาเอกบังคับที่บรรจุอยู่ในหลักสูตรของสถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ ที่กล่าวมา สามารถแบ่งออกเป็น 3 หลักสูตร ได้แก่ 1) หลักสูตรดุริยางคศาสตรบัณฑิต (Bachelor of Music) 2) หลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต (Bachelor of Fine and Applied Arts (Music) และ 3) หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต (Bachelor of Arts (Western Music) ในแต่ละหลักสูตรเป็นหลักสูตรปริญญา 4 ปี มีจำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตรประมาณ 123-139 หน่วยกิต ซึ่งลักษณะการสอนที่พบ ได้แก่ แซกโซโฟน คลาสสิก (Classical Saxophone) และ แซกโซโฟน แจ๊ส (Jazz Saxophone) ซึ่งรายวิชาทักษะปฏิบัติแซกโซโฟนในแต่ละหลักสูตรของแต่ละสถาบัน ได้ใช้ชื่อรายวิชาที่เรียกว่า ทักษะดนตรีตะวันตก แซกโซโฟน วิชาทักษะดนตรี ทักษะดนตรีคลาสสิก เครื่องดนตรีเอก

ปฏิบัติเครื่องดนตรีเอก ทักษะแซกโซโฟน ดนตรีปฏิบัติ และ เครื่องเอกแจ๊ส และมีจำนวนวิชาตลอดหลักสูตร 7-8 รายวิชา และมีรายวิชาการแสดงดนตรี เพื่อสำเร็จการศึกษา (Senior Recital)

1.2 ด้านอาจารย์ผู้สอนแซกโซโฟนในสถาบันอุดมศึกษาทั้งหมด 9 ท่าน เป็นบุคลากรผู้ให้ข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ ส่วนมากเป็นอาจารย์ผู้สอนที่จบการศึกษาทางด้านแซกโซโฟนโดยตรงจากสถาบันในประเทศและต่างประเทศ มีผลงานด้านการสอน ผลงานทางวิชาการ และผลงานการแสดงดนตรี ที่โดดเด่นในประเทศไทยและต่างประเทศ ซึ่งกล่าวได้ว่าเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านแซกโซโฟนในประเทศไทย

1.3 ด้านการจัดการเรียนการสอน อาจารย์ผู้สอนส่วนใหญ่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจพื้นฐานการบรรเลง การบรรเลงบันไดเสียงต่าง ๆ การบรรเลงสั้น-ยาว (Articulation) คุณภาพของเสียง (Tone Quality) สามารถสามารถคิด วิเคราะห์ แก้ไขปัญหา ต่อยอดเพื่อการฝึกซ้อม หรือออกไปสอนปฏิบัติได้

1.4 ด้านกระบวนการสอน อาจารย์ผู้สอนส่วนใหญ่เน้นการสอนปฏิบัติตัวต่อตัว (Private Lesson) โดยใช้เวลา 1 ชั่วโมงในการเรียนการสอน โดยแบ่งออกเป็น 1) การบรรเลงบันไดเสียงต่าง ๆ 2) การบรรเลงบทแบบฝึกหัด (Etude) 3) บทเพลง (Repertoire) 4) ข้อเสนอแนะจากอาจารย์ผู้สอน การบ้านฝึกซ้อม หรือ การพูดคุยเรื่องอื่น ๆ โดยในคาบเรียนนั้น หากผู้เรียนไม่เข้าใจ บรรเลงไม่ได้ หรือตีความจากโน้ตเพลงไม่ได้ อาจารย์ผู้สอนจะอธิบายและบรรเลงสาธิตเป็นตัวอย่างให้แก่ผู้เรียน หรือบางครั้งก็บรรเลงไปด้วยกัน

1.5 ด้านลักษณะบทเพลงที่ใช้ในการเรียนการสอน

1) แซกโซโฟน คลาสสิก (Classical Saxophone) ใช้บทเพลงตามวรรณกรรม มีระดับความง่ายถึงยาก ซึ่งอาจารย์ผู้สอนจะมอบหมายให้เรียนและฝึกซ้อมเป็นการบ้านเพื่อใช้ในการสอบหรือการแสดง เช่น

- Concertino pour Saxophone Alto Mib et Piano ประพันธ์โดย Jean-Baptiste Singelee

- Solo De Concert pour Saxophone Alto Mib et Piano ประพันธ์โดย Jean-Baptiste Singelee

- Solos For The Alto Saxophone Player เรียบเรียงโดย Larry Teal

- Solos For The Tenor Saxophone Player เรียบเรียงโดย Larry Teal

- Sonata pour Alto Saxophone ประพันธ์โดย Paul Creston

- Concerto in Eb ประพันธ์โดย Alexander Glazunov

- Tableaux de Provence ประพันธ์โดย Paule Maurice

- Prelude, Cadence et Finale

ประพันธ์โดย Alfred

Desenclos

- Concertino da Camera

ประพันธ์โดย Jacques Ibert

- Devil Rag

ประพันธ์โดย Jean Matitia

- Ballade

ประพันธ์โดย Henri Tomasi

- Sonata

ประพันธ์โดย Denis Benard

หรือบทเพลงอื่น ๆ นอกเหนือจากที่กล่าวมานี้ เป็นต้น

2) แซกโซโฟน แจ๊ส (Jazz Saxophone) ในการสอนรูปแบบดนตรีแจ๊ส จะมีการแกะเพลง หรือ ฟีกซ้อมบทคีตปฏิภาณของศิลปินนักดนตรีแจ๊ส ซึ่งเรียกว่า Transcription เพื่อเป็นฟีกหู ให้ชินกับเสียงแซกโซโฟน รวมไปถึงการที่ต้องแต่งบท คีตปฏิภาณ (Improvisation) เพื่อใช้ในการบรรเลง มีความเข้าใจด้านบันไดเสียง โหมดต่าง ๆ (Scale & Mode) ความเข้าใจด้านเสียงประสาน (Harmony) การดำเนินของคอร์ด (Chord Voicing) ความเข้าใจด้านคีตลักษณ์ต่าง ๆ (Form) ซึ่งการฟีกซ้อมในปัจจุบันนี้อำนวยเป็นอย่างมาก ผู้เรียนสามารถหา Backing Track ของเพลงแจ๊สต่าง ๆ มาใช้ในการฟีกซ้อม อีกทั้งต้องมีการรวมวงดนตรีแจ๊ส เพื่อการพัฒนาการบรรเลงร่วมกับผู้อื่นด้วย

1.6 ด้านการประเมินผล ผู้สอนมีบันทึกหลังการสอนเพื่อติดตามการสอนและการบ้านที่มอบหมายให้ผู้เรียน เก็บคะแนนการเข้าเรียน คะแนนการบ้านที่ได้รับมอบหมายให้ฟีกซ้อม และการสอบกลางภาค ปลายภาค เพื่อประเมินการผ่านเกณฑ์รายวิชาทักษะปฏิบัติ

1.7 ด้านหนังสือ ตำราและสื่อการเรียนรู้ ในปัจจุบัน ผู้สอนมักให้ผู้เรียนค้นหาเพลงตัวอย่างฟัง จาก YouTube Spotify หรือ Apple Music ด้านหนังสือ ตำราโน้ตเพลงต่าง ๆ จะสั่งซื้อนำเข้าจากต่างประเทศ

1.8 ด้านปัญหาที่พบในการเรียนการสอน ได้แก่ เครื่องดนตรีอยู่สภาพที่ไม่พร้อมใช้งาน ผู้เรียนไม่มีงบประมาณส่งซ่อม ทำให้การฟีกซ้อมเพื่อพัฒนาตนเองได้ไม่เต็มที่ ผู้เรียนมีปัญหาด้านการฟังเสียงที่เพี้ยน (Intonation) อาจารย์ผู้สอนไม่สามารถสอนได้ตามเป้าหมาย อาจจะมีกิจกรรมดนตรีของทางสถาบัน ที่ต้องไปออกงาน ทำให้ผู้เรียนฟีกซ้อมการบ้านน้อยลง ความเข้าใจด้านการอ่านโน้ตของผู้เรียน

1.9 ด้านข้อเสนอแนะจากอาจารย์ผู้สอนแซกโซโฟนของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย ที่ได้จากการสัมภาษณ์ ซึ่งมีข้อเสนอ ดังนี้

1) การจัดการเรียนการสอนควรมีจุดมุ่งหมายของผู้เรียน และตลาดงานที่ผู้เรียนจะจบไปทำงาน และนำมาออกแบบในการเรียนการสอน เพื่อตอบสนองผู้เรียน รวมถึงการแบ่งรูปแบบการสอนแนวดนตรีให้ชัดเจน เช่น คลาสสิก แจ๊ส เป็นต้น

2) ผู้เรียนควรจะมีการวิเคราะห์บทเพลง ทั้งบทเพลงสั้น (Etude) หรือ บทเพลง (Repertoire) วิเคราะห์ประโยค สั้น – ยาว เพียงใด จุดจบประโยค ศึกษาในส่วนของโน้ตเปียโนประกอบ เพื่อให้มีการสื่อสารที่ดีขึ้นด้วย

3) ควรมีการเปิดการแสดงดนตรี ต่อหน้าสาธารณชน ในชุมชน เพื่อให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ เพราะการเรียนในมหาวิทยาลัยเป็นการเตรียมตัว เพื่อที่จะออกไปประกอบอาชีพในอนาคต หลังสำเร็จการศึกษา

4) ประเทศที่เจริญในทางศิลปะ ต้องอยู่ดี กินดี คนเราต้องอิ่มท้องก่อน จึงไปเสพงานศิลปะ ในทางแซกโซโฟน ในประเทศไทย สร้างรายได้จากเล่นทางคลาสสิกน้อยมาก เมื่อเทียบกับการเล่นดนตรีสมัยนิยม

5) ผู้เรียนในระดับอุดมศึกษา ต้องเก็บเกี่ยวประสบการณ์ทุกอย่าง การฝึกซ้อม การบรรเลงรวมวง การแสดงดนตรี เมื่อออกไปประกอบอาชีพ เช่น เป็นอาจารย์ผู้สอน ก็ควรออกไปเป็นตัวอย่างที่ดีให้แก่ผู้เรียนต่อไป

6) ในประเทศไทย การบรรเลงเพลงแซกโซโฟน คลาสสิก กลายเป็นมาตรฐานทั่วไปแล้ว ควรจะขยับมาเรียนรู้การบรรเลงแนวร่วมสมัย หรือ คอนเทมโพลารี (Contemporary Music) เพื่อนำดนตรีแซกโซโฟนจากประเทศไทย ออกไปสู่นานาชาติ

7) ผู้เรียนต้องมีความกระตือรือร้น ในการซ้อม การแสดงดนตรีให้มากขึ้น ไปชมการแสดงคอนเสิร์ตให้ได้มากที่สุด เพื่อเป็นประโยชน์ต่อตัวผู้เรียนเอง

8) ผู้เรียนควรจะต้องเปิดกว้างและเรียนรู้กับดนตรีทุกแนว ทุกสไตล์ ซึ่งในช่วงเรียนมหาวิทยาลัย 4 ปี ควรทดลองทำดนตรี การเล่นดนตรี ให้หลากหลาย มากที่สุด

9) ผู้เรียนนอกจากเรียนเป็นนักดนตรี ที่เล่น บรรเลงดนตรี เป็นหลักอยู่แล้ว แต่อีกด้านต้องเป็นผู้ฟังด้วย ซึ่งไม่ได้ถึงฟังเพื่อจะจับผิด หรือ แกะเพลง แต่เป็นการฟังดนตรีเพื่อความสุนทรีย์ ควรจะฟังดนตรีให้หลากหลายแนว หลากหลายสไตล์ ควรสนับสนุนงานดนตรีที่ออกมาใหม่

2. การพัฒนารูปแบบการสอนแซกโซโฟนของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย

2.1 การออกแบบและพัฒนารูปแบบการสอน

องค์ประกอบหลัก คือ หลักการ วัตถุประสงค์ แนวทางการจัดการเรียนการสอน ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอน การวัดประเมินผล และเงื่อนไขการนำรูปแบบไปใช้ ในส่วนการจัดการเรียนการสอนผู้วิจัยได้ประยุกต์จากวิธีการสอนแซกโซโฟนของอาจารย์ทั้ง 9 ท่าน พร้อมทั้งพิจารณาทฤษฎีการเรียนรู้ เน้นพื้นฐานทักษะการบรรเลง การที่ผู้เรียนจะสามารถพัฒนาต่อยอดได้อย่างไร เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว รวมไปถึงการสอนให้ผู้เรียนสามารถตอบสนองทางอารมณ์ต่อดนตรี การสร้างสมดุลระหว่างการปฏิบัติเครื่องดนตรีกับการฟังดนตรี ในการจัดการเรียนการสอน แบ่งออกเป็น 7 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ทดสอบพื้นฐานทักษะการบรรเลง

ในขั้นตอนนี้ ก่อนเริ่มทำการเรียนการสอน อาจารย์ผู้สอนควรมีการทดสอบทักษะการบรรเลงจากผู้เรียนก่อน เพื่อให้ทราบถึงความสามารถระดับทักษะการบรรเลง พุดคุยกับผู้เรียน เพื่อให้ได้ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับผู้เรียน ที่จะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนการสอน

ขั้นตอนที่ 2 ปรับพื้นฐานการบรรเลง

ในขั้นตอนนี้ เป็นขั้นตอนที่ผู้เรียน ได้นำข้อแนะนำที่ต้องได้รับการปรับปรุง มาฝึกปฏิบัติ เช่น กระบวนการหายใจ (Breathing) การวางรูปปาก (Embouchure) คุณภาพของเสียง (Tone Quality) การจับแซกโซโฟน เป็นต้น

ขั้นตอนที่ 3 ต่อยอดทักษะการบรรเลง

ในขั้นตอนนี้ 3 ต่อยอดทักษะการบรรเลงนี้ เป็นการเพิ่มทักษะจาก ขั้นตอนที่ 2 ปรับพื้นฐานการบรรเลง โดยมีหัวข้อ การบรรเลงบันไดเสียง ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น เมเจอร์ (Major) ฮาร์โมนิก ไมเนอร์ (Harmonic Minor) และ อาเปจีโอ (Arpeggio) รวมไปถึง บันไดเสียงโครมาติก (Chromatic) อีกทั้งยังฝึกควบคุม และ ทำความคุ้นเคยกับระบบนิ้วของแซกโซโฟนอีกด้วย (Fingering)

ขั้นตอนที่ 4 การฝึกออกเสียงสั้น-ยาว (Articulation)

การออกเสียงสั้น-ยาว มีความสำคัญในการบรรเลงดนตรีเป็นอย่างมาก ซึ่งในบทเพลงต่าง ๆ มีเขียนกำกับไว้อยู่แล้ว ดังนั้นผู้เรียนจึงต้องฝึกหัด เรียนรู้ การเล่นสั้น-ยาว ให้มีความเข้าใจ

ขั้นตอนที่ 5 เพลงคลาสสิกสำหรับแซกโซโฟนและเปียโนประกอบ

บทเพลงคลาสสิกสำหรับแซกโซโฟน ส่วนมากเป็นเพลงจากเครื่องดนตรีอื่น มาเรียบเรียงใหม่ สำหรับแซกโซโฟน และ เปียโนประกอบ (Accompaniment) เพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้การบรรเลงกับเครื่องดนตรีอื่น ๆ เรียนรู้การเล่นเป็นทำนองหลัก หรือ ทำนองรอง ตามบทเพลงที่กำหนดไว้ และเรียนรู้การตั้งเสียง (Tuning) ให้เที่ยงตรงกับเปียโนประกอบด้วย

ขั้นตอนที่ 6 กิจกรรมกลุ่ม

การจัดกิจกรรมกลุ่ม เป็นกิจกรรมช่วยส่งเสริมผู้เรียนได้ฝึกฝนการแสดงทักษะปฏิบัติแซกโซโฟนก่อนทำการแสดงจริง หรือ การสอบต่าง ๆ โดยให้ผู้เรียนผลัดเปลี่ยนกันขึ้นมาบรรเลง และให้เพื่อนผู้เรียนในชั้นเรียนได้เสนอแนะทางการบรรเลง การฝึกซ้อม ให้แก่กัน

ขั้นตอนที่ 7 การสอบปลายภาค

การสอบปลายภาค ถือเป็นการวัดประเมินผลการเรียนในภาคเรียน การพัฒนาความสามารถทักษะการบรรเลงแซกโซโฟน

โดยผลการตรวจสอบความเหมาะสมและความสอดคล้องของรูปแบบการสอนจากผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน พบว่ารูปแบบการสอนมีความเหมาะสมและความสอดคล้องของเนื้อหาโดยรวมอยู่ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.9$, S.D.=0.34)

2.2 ผลการหาประสิทธิภาพของรูปแบบการสอนแซกโซโฟนของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย

1) ด้านพัฒนาการทักษะปฏิบัติแซกโซโฟนของผู้เรียนระหว่างเรียนด้วยรูปแบบการสอนแซกโซโฟนของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย พบว่า ผู้เรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการทดลองใช้รูปแบบการสอน จำนวน 5 คน ส่งงานการบ้านฝึกซ้อมที่ได้รับมอบหมายภายในเวลาที่กำหนด ตลอดภาคการศึกษา จำนวน 16 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 100 ถึงแม้ว่าผู้เรียนจะส่งงานการฝึกซ้อมที่ได้รับมอบหมายครบทุกครั้ง ยังพบปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาด้านทักษะปฏิบัติแซกโซโฟนของผู้เรียน คือ

- ผู้เรียนมั่นใจว่าซ้อมมาดี เตรียมตัวมาดีทุกครั้งก่อนเข้าเรียน แต่เมื่อเข้ามาเรียนกลับมีอาการตื่นเต้น เมื่อเข้ามาเรียนในคาบทักษะปฏิบัติแซกโซโฟนทุกครั้ง
- เครื่องดนตรีของผู้เรียนอยู่วนสภาพที่ไม่พร้อมต่อการใช้งาน เนื่องจากไม่มีงบประมาณในการซ่อมแซม และ ไม่กล้าใช้เครื่องส่วนกลางของวิทยาลัยฯ ทำให้ควบคุมได้ยาก กินลม
- ผู้เรียนบางคนต้องปรับความเข้าใจด้านพื้นฐานการบรรเลง ซึ่งใช้เวลามากพอสมควร จึงมีความท้อใจในการฝึกซ้อมบ้าง
- ผู้เรียนต้องใช้เวลาทำงานของวิชาอื่น ๆ ทำให้ชั่วโมงในการฝึกซ้อมน้อยลง เนื่องจากแซกโซโฟน เป็นเครื่องดนตรีที่เสียงดัง ทำให้ต้องมาซ้อมที่ห้องซ้อมดนตรีของวิทยาลัย ซึ่งห้องซ้อมมีจำกัด

2) ผลการหาประสิทธิภาพของรูปแบบการสอนแซกโซโฟนของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย

ผลการนำรูปแบบการสอนแซกโซโฟนของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทยไปทดลองใช้ พบว่า ผู้เรียนมีคะแนนทักษะปฏิบัติแซกโซโฟนสูงกว่าก่อนเรียน และมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในระดับ .05

3. อภิปรายผล

หลักสูตรการจัดการเรียนการสอนแซกโซโฟนของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย มีการสอนแซกโซโฟนในแบบ แซกโซโฟน คลาสสิก (Classical Saxophone) และ แซกโซโฟน แจ๊ส (Jazz Saxophone) ซึ่งในด้านการจัดการเรียนการสอน อาจารย์ผู้สอนมีแนวคิดในการจัดการเรียนการสอนสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรของสถาบันที่กำหนดไว้ กล่าวคือ มีแนวทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในองค์ประกอบหลักของดนตรีและวิธีปฏิบัติแซกโซโฟนที่

ถูกต้องและเหมาะสมกับตนเอง รู้จักการสังเกตตนเอง มีความเข้าใจในบทเพลง ผู้เรียนมีพัฒนาการที่ดี สามารถต่อยอดความรู้ได้เองเมื่อสำเร็จการศึกษา มีความรักในวิชาชีพ มีคุณธรรม จริยธรรม และมีความรับผิดชอบต่อสังคม โดยส่วนมากอาจารย์ผู้สอนส่วนใหญ่เน้นการสอนปฏิบัติตัวต่อตัว (Private Lesson) โดยใช้เวลา 1 ชั่วโมงในการเรียนการสอน โดยแบ่งออกเป็น 1)การบรรเลงบันไดเสียงต่าง ๆ 2)การบรรเลงบทแบบฝึกหัด (Etude) 3)บทเพลง (Repertoire) 4)ข้อเสนอแนะจากอาจารย์ผู้สอน การบ้านฝึกซ้อม หรือ การพูดคุยเรื่องอื่น ๆ โดยในคาบเรียนนั้น หากผู้เรียนไม่เข้าใจ บรรเลงไม่ได้ หรือตีความจากโน้ตเพลงไม่ได้ อาจารย์ผู้สอนจะอธิบายและบรรเลงสาธิตเป็นตัวอย่างให้แก่ผู้เรียน หรือบางครั้งก็บรรเลงไปด้วยกัน ซึ่งผู้เรียนแต่ละคนอาจมีทักษะไม่เท่ากัน บางคนอาจใช้เวลาทำความเข้าใจบทเพลง หรือ บทแบบฝึกหัดนาน อาจารย์ผู้สอนควรมีวิธีสอนให้แก่ผู้เรียนแต่ละคน แตกต่างกันไป พยายามรับฟังปัญหาการฝึกซ้อมการบรรเลงของผู้เรียน ช่วยแก้ไขปัญหาดังกล่าว พยายามกระตุ้น ให้กำลังใจกัน และแสดงความยินดีเมื่อผู้เรียนทำได้ดีหรือประสบความสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องแนวคิดการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติและแนวคิดการพัฒนาทักษะปฏิบัติของ แฮร์โรว์ (Harrow, 1972: 96-99) และ เดวิส (Davies, I.K., 1971 : 50-56) ด้านการประเมินผล อาจารย์ผู้สอนมีบันทึกหลังการสอนทุกคาบ เพื่อติดตามการสอนและการบ้านที่มอบหมายให้ฝึกซ้อม การสอบปฏิบัติกลางภาคและการสอบปฏิบัติปลายภาค ซึ่งการสอบปฏิบัติจะมีคณะกรรมการอาจารย์เครื่องมือเอกอื่น เข้าร่วมเป็นกรรมการด้วย ซึ่งเกณฑ์การประเมิน มีการประเมินในด้าน 1) Tone Quality 2) Intonation 3) Rhythm 4) Articulation 5) Interpretation ซึ่ง สอดคล้องกับวิจัย ของ วรินทร์ สีเสียดงาม (2563) ซึ่งได้สำรวจสภาพของการประเมินผลของรายวิชาทักษะปฏิบัติเครื่องดนตรีประเภทเครื่องเป่าในระดับอุดมศึกษา และ Herwitt ที่ได้นำเสนอว่าเกณฑ์ที่ใช้วัดและประเมินผลเครื่องเป่าควรประกอบด้วยเรื่อง 1) Tone Quality 2) Intonation 3) Rhythm 4) Articulation 5) Interpretation นอกเหนือจากการสอบปฏิบัติกลางภาคและปลายภาค ด้านหนังสือ ตำราและสื่อการเรียนรู้ ในปัจจุบัน ผู้สอนมักให้ผู้เรียน ค้นหาเพลงตัวอย่างฟัง จาก YouTube Spotify หรือ Apple Music ด้านหนังสือ ตำราโน้ตเพลงต่าง ๆ จะสั่งซื้อนำเข้าจากต่างประเทศ

รูปแบบการสอนแซกโซโฟนของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย เพื่อส่งเสริมและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาทักษะปฏิบัติแซกโซโฟนที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นนี้ ได้ผ่านการตรวจสอบความเหมาะสมของเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญ และผ่านการทดลองใช้เพื่อหาประสิทธิภาพของรูปแบบการสอน ซึ่งในคู่มือการสอน ปะกอบไปด้วย หลักการของรูปแบบการสอน วัตถุประสงค์ของรูปแบบการสอน การวัดประเมินผลของรูปแบบการสอน และเงื่อนไขการนำรูปแบบการสอนไปใช้ กล่าวได้ว่ามีความครอบคลุมตามความต้องการในการจัดการเรียนการสอนแซกโซโฟนในระดับอุดมศึกษา มีขั้นตอนและวิธีการจัดการเรียนการสอนที่สนับสนุนผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ เน้นการพัฒนาทักษะปฏิบัติแซกโซโฟนเป็นรายบุคคล ใช้วิธีการสอนให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง ควบคู่ไปกับการสอน

ทฤษฎีดนตรี หรือ นำความรู้จากวิชาทฤษฎีดนตรีมาใช้ด้วย คอยกำกับให้ผู้เรียนฝึกซ้อมจากความเร็วที่ช้า และค่อย ๆ เพิ่มความเร็วขึ้น และพยายามให้ผู้เรียนตั้งคำถาม มีความสงสัย หรือพุดคุย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างอาจารย์ผู้สอนและผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีวิพากษ์ (Critical Thinking) คือการเน้นการตั้งคำถามต่อสิ่งต่าง ๆ เพื่อให้คนคิด พิจารณาด้วยเหตุผล และแนวคิด Practice Perspective ที่เน้นเรียนรู้การปฏิบัติ ให้ความสำคัญกับความแตกต่างของผู้เรียน ให้มีการเลือกทางของตนเอง ของ Wayne Bowman (2003) นอกจากผู้เรียน เรียนทักษะปฏิบัติแซกโซโฟนแล้ว ผู้เรียนต้องเปิดใจรับฟังดนตรีประเภทอื่น ๆ ซึ่งอิงตามแนวคิดและทฤษฎี Bennett Reimer (1997) ในการสร้างสมดุลระหว่างการปฏิบัติเครื่องดนตรีกับการฟังดนตรี รวมไปถึงการที่ผู้เรียนจะสามารถพัฒนาต่อยอดได้อย่างไร เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว รวมไปถึงการสอนให้ผู้เรียนสามารถตอบสนองทางอารมณ์ต่อดนตรี

4. ข้อเสนอแนะ

1. รูปแบบการสอนแซกโซโฟนของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย เป็นรูปแบบการสอนที่มุ่งเน้นการส่งเสริมและพัฒนาทักษะปฏิบัติแซกโซโฟนของผู้เรียนระดับปริญญาตรี ผู้สอนที่นำรูปแบบไปใช้สอนในระดับปริญญาตรีอาจจะประยุกต์หรือปรับรูปแบบตามความเหมาะสมขึ้นอยู่กับผู้เรียนแต่ละคน
2. รูปแบบการสอนแซกโซโฟนของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย เป็นรูปแบบการสอนที่มุ่งเน้นการส่งเสริมและพัฒนาทักษะปฏิบัติแซกโซโฟนของผู้เรียนระดับปริญญาตรี เป็นการสอนผู้ใหญ่ที่บรรเลงแซกโซโฟน มาแล้วก่อนเข้าศึกษาในระดับอุดมศึกษา หากนำไปประยุกต์ใช้กับการสอนในระดับอายุที่น้อยกว่า ระดับอุดมศึกษา หรือกลุ่มผู้สูงอายุ ควรพิจารณาเลือกใช้เฉพาะขั้นตอนหรือวิธีการที่เหมาะสมกับผู้เรียนในช่วงอายุนั้น ๆ
3. ผู้สอนที่นำรูปแบบไปใช้ ควรมีทักษะด้านบรรเลงแซกโซโฟนขั้นพื้นฐาน หรือ พื้นฐานเครื่องดนตรีประเภทลมไม้ เนื่องจากมีระบบการใช้นิ้วที่คล้ายคลึงกัน

5. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. การศึกษาและพัฒนารวมวงแซกโซโฟน ควอเต็ต (Saxophone Quartet) หรือ แซกโซโฟน อองซอมเบิล (Saxophone Ensemble) เพื่อส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพการเรียนการสอน หรือ กิจกรรมรวมวงดนตรีในระดับอุดมศึกษา

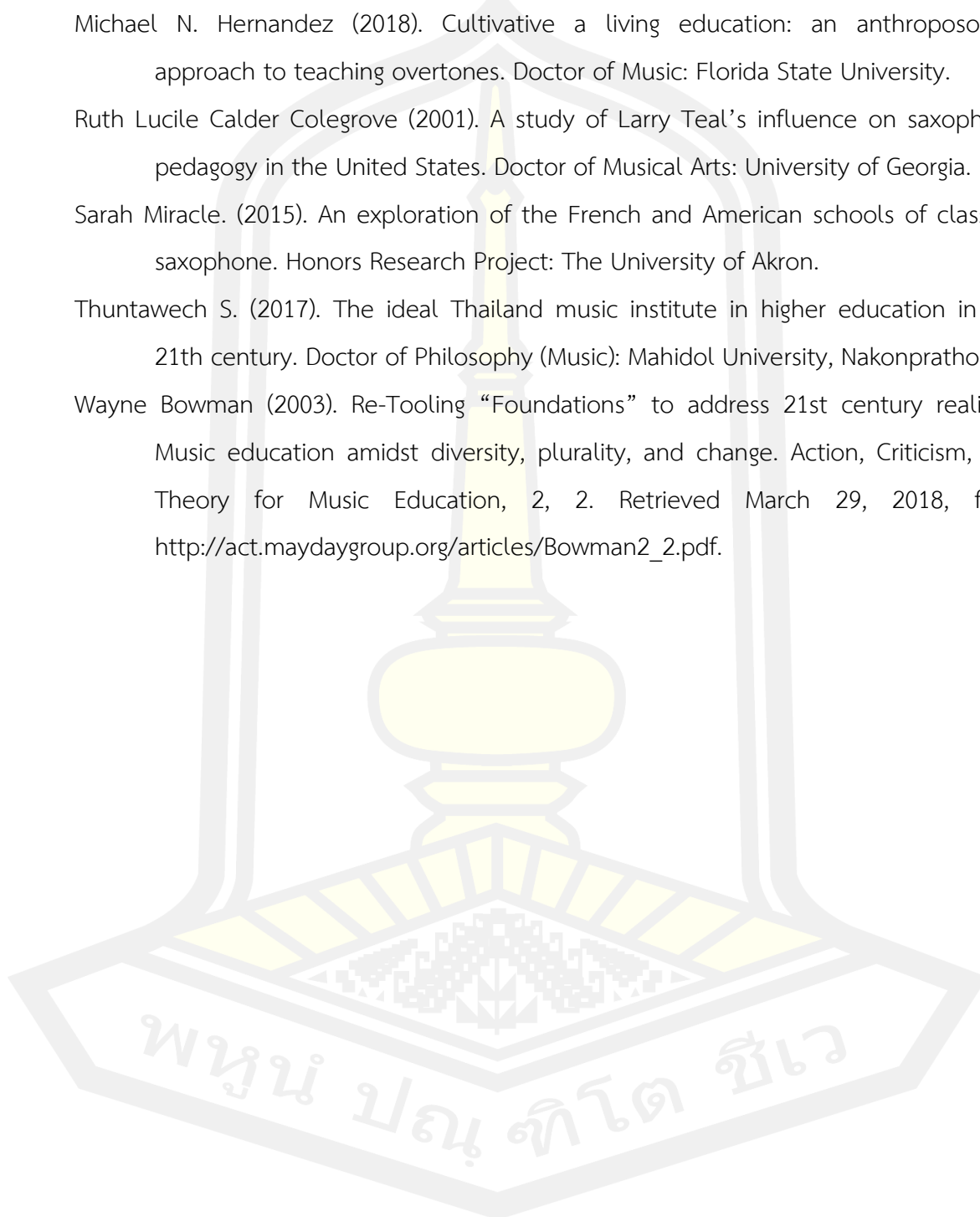
บรรณานุกรม

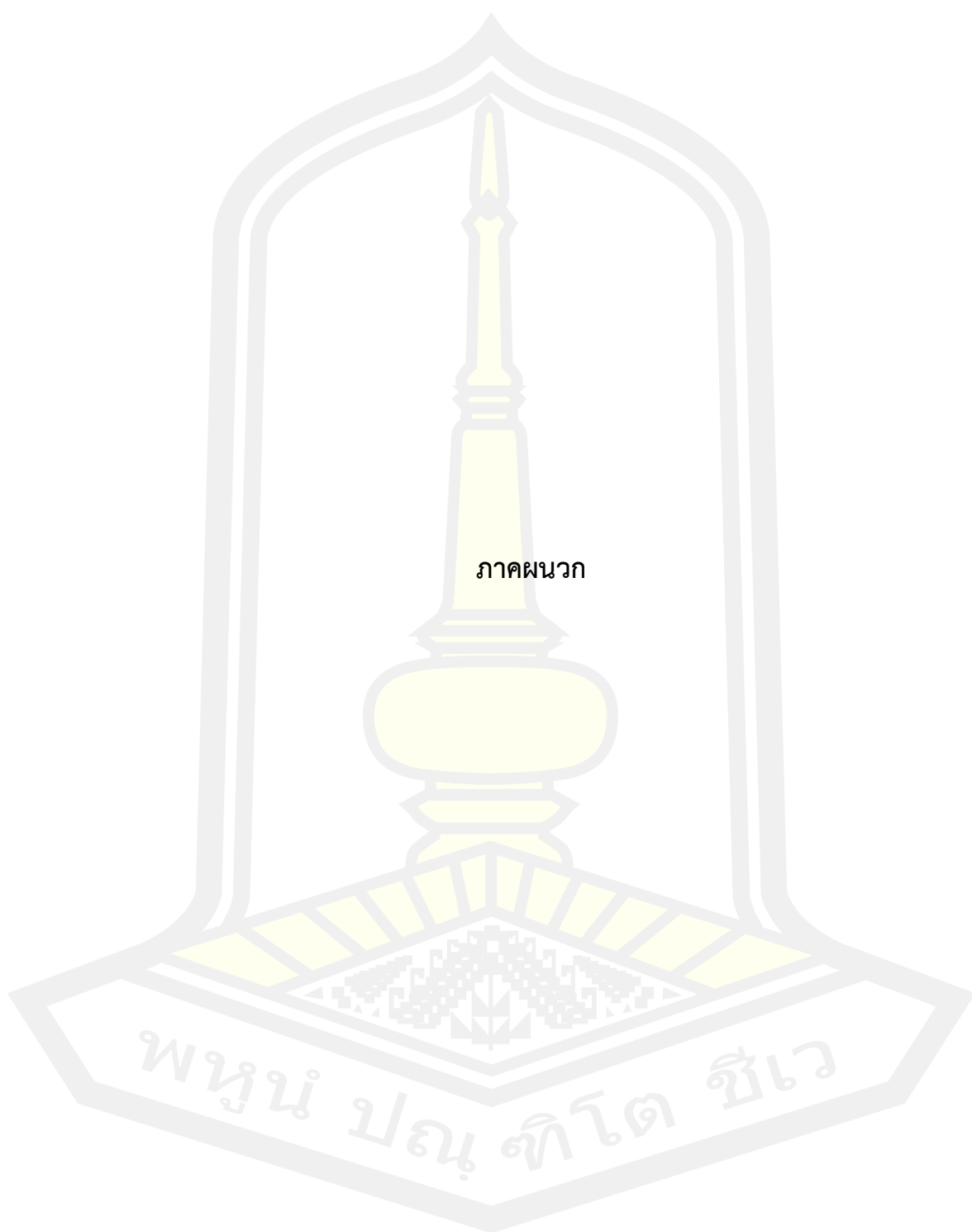
- โชติกา ภาชีผล และ ญัญญภรณ์ หลาวทอง และ กมลวรรณ ตั้งชนกานนท์. (2554). การวัดและประเมินผลการเรียนรู้. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- คณะดนตรีและการแสดง มหาวิทยาลัยบูรพา. (2563). ประวัติความเป็นมา [ออนไลน์]. ได้จาก: <https://www.mupabuu.com/about-mupa> [สืบค้นเมื่อ วันที่ 10 สิงหาคม 2563].
- คณะดุริยางคศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. (2563). ประวัติความเป็นมา [ออนไลน์]. ได้จาก: <https://www.music.su.ac.th/%E0%B8%9B%E0%B8%A3%E0%B8%B0%E0%B8%A7%E0%B8%B1%E0%B8%95%E0%B8%B4%E0%B8%84%E0%B8%93%E0%B8%B0/> [สืบค้นเมื่อ วันที่ 25 ธันวาคม 2563].
- คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ. (2563). ประวัติความเป็นมา [ออนไลน์]. ได้จาก: http://art.tsu.ac.th/page_detial_menu.php?idm=2&mid=400 [สืบค้นเมื่อ วันที่ 10 สิงหาคม 2563].
- คณิศร พิทยุมินาค. (2562). กระบวนทัศน์การศึกษาดนตรีระดับอุดมศึกษาในภาคเหนือของประเทศไทย ใน ศตวรรษที่ 21. สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาและสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย: กรุงเทพมหานคร.
- จินตมาตร์ มีอาษา. (2559). แนวทางการวัดประเมินผลวิชาทักษะปฏิบัติแซกโซโฟนคลาสสิก ระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 ในหลักสูตรดนตรีของสถาบันอุดมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จินตมาตร์ มีอาษา. (2560). แนวทางการจัดการเรียนการสอนวิชาทักษะปฏิบัติแซกโซโฟนคลาสสิก ในหลักสูตรดนตรีระดับปริญญาตรี. วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา. ฉบับที่ 12(4), 157-168.
- ณรุทธ์ สุทธจิตต์. (2555). ดนตรีศึกษา หลักการและสาระสำคัญ. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประโมทย์ พอค้า. (2556). กระบวนทัศน์ทางดนตรีของนักแซกโซโฟนไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พงศกร พลอาษา. (2561). การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้การปฏิบัติแซกโซโฟน ในรายวิชาปฏิบัติเครื่องลมไม้ 3 สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- พิชิต ฤทธิ์จัญญ. (2559). การประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียน. วารสารศึกษาศาสตร์ มสธ. ฉบับที่ 9(1), 1-17.
- วรินทร์ สีเสียดงาม. (2555). การนำเสนอคู่มือการฝึกซ้อมบทเพลงพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชเพื่อพัฒนาทักษะการบรรเลงเพลงพระราชนิพนธ์ด้วยอัลโต้แซกโซโฟน สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วรินทร์ สีเสียดงาม. (2562a). แนวทางการจัดการเรียนการสอนการปฏิบัติแซกโซโฟนในระดับอุดมศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร. วารสารศิลปกรรมบูรพา. ฉบับที่ 22(2), 70-89.
- วรินทร์ สีเสียดงาม. (2562b). การสร้างเครื่องมือการวัดประเมินผลการปฏิบัติเครื่องดนตรี ประเภทเครื่องเป่า. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วัชร สโฬสพรหม. (2557). การสร้างชุดการสอนแซกโซโฟนเพื่อพัฒนาทักษะการอิมโพรไวส์ด้วยคอร์ด โทนโดยใช้วิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือ. วารสารสังคมศาสตร์วิชาการ. ฉบับที่ 3, 46-55.
- วิทยาลัยการดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา. (2563). ประวัติความเป็นมา [ออนไลน์]. ได้จาก: <http://music.bsru.ac.th/about/> [สืบค้นเมื่อ วันที่ 25 ธันวาคม 2563].
- วิทยาลัยดนตรี มหาวิทยาลัยรังสิต. (2563). ประวัติความเป็นมา [ออนไลน์]. ได้จาก: <https://www.rsu.ac.th/music/Organizational.aspx> [สืบค้นเมื่อ วันที่ 25 ธันวาคม 2563].
- วิทยาลัยดุริยศิลป์ มหาวิทยาลัยพายัพ. (2563). ประวัติความเป็นมา [ออนไลน์]. ได้จาก: https://music.payap.ac.th/info/?page_id=4 [สืบค้นเมื่อ วันที่ 10 สิงหาคม 2563].
- วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. (2563). ประวัติความเป็นมา [ออนไลน์]. ได้จาก: <https://music.msu.ac.th/mod/book/view.php?id=23&chapterid=1> [สืบค้นเมื่อ วันที่ 10 สิงหาคม 2563].
- วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล. (2563). ประวัติความเป็นมา [ออนไลน์]. ได้จาก: <https://www.music.mahidol.ac.th/th/history/> [สืบค้นเมื่อ วันที่ 10 สิงหาคม 2563].
- สมโชค สำเร็จกิจ. (2544). การสร้างชุดฝึกปฏิบัติการ เรื่องการเป่าแซกโซโฟนเบื้องต้น สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สาขาวิชาดนตรีตะวันตก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (2563). ประวัติความเป็นมา [ออนไลน์]. ได้จาก: <http://music.human.ku.ac.th/newweb55/> [สืบค้นเมื่อ วันที่ 10 สิงหาคม 2563].
- สุกรี เจริญสุข. (2545). ศิลปะการเป่าแซกโซโฟน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มิวสิคทอล์ค.
- สุธาสนี ถิระพันธ์. (2563). รูปแบบการสอนขับร้องตะวันตกของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- สุรศักดิ์ ปวะภูสะโก. (2552). การพัฒนาคู่มือการสอนรายวิชา ดนตรีสากล 2 เรื่อง การปฏิบัติแซกโซโฟน วิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุวดี สมถวนิช. (2541). การพัฒนาชุดการสอนโดยใช้สื่อวีดิทัศน์เป็นหลัก เรื่องการพ่นให้เกิดรูปทรงเรขาคณิต วิชาเทคนิคแอร์บรัช ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- Angela Beth Space. (2003). A review of sight-reading research and methodologies with implications for saxophone pedagogy. A Document Essay. Doctor of Musical Arts: University of Miami.
- Bennett Reimer. (1997). Music education in the 21st century. Music Educators Journal, 84, 3 p.33.
- Chandransu N. (2010). The development of music education in Thailand's higher education. Doctor of Philosophy (Music): Mahidol University, Nakhonprathom.
- Devies I.K. (1971). The Management of Learning. London: McGraw-Hill.
- Harrow A. (1972). A Taxonomy of the Psychomotor Domain: A Guide for Developing Behavioral Objectives. New York: Longman Inc.
- Ian Michael Cruz. (2017). Redefining the performance degree curriculum for the crossover saxophonist. Doctor of Musical Arts: University of Kentucky.
- Jakaphan Chaiya. (2020). The development of curriculum content for the study of undergraduate applied trumpet In Thailand. Doctor of Music: Mahidol University, Nakhonprathom.
- Jason Pockrus (2018). The saxophone in China: Historical performance and Development. Doctor of Musical Arts: University of North Texas.
- John Scott Turpen. (1999). An antotated biblioghaphy of selected jazz saxophone etudes published between 1960 and 1997. Doctor of Musical Arts: University of Georgia.
- Joseph McNeill Murphy. (1994). Early saxophone instruction in America educational institutions. Doctor of Music: Northwestern University.
- Matthew Jeffery Taylor. (2012). Teaching extended techniques on the saxophone: a comparison of methods. A Document Essay. Doctor of Musical Arts: University of Miami.

- Michael Mark & Patrice Madura. (2010). Music education in your hands An introduction for future teacher. N.Y.: Taylor & Francis.
- Michael N. Hernandez (2018). Cultivate a living education: an anthroposophic approach to teaching overtones. Doctor of Music: Florida State University.
- Ruth Lucile Calder Colegrove (2001). A study of Larry Teal's influence on saxophone pedagogy in the United States. Doctor of Musical Arts: University of Georgia.
- Sarah Miracle. (2015). An exploration of the French and American schools of classical saxophone. Honors Research Project: The University of Akron.
- Thuntawech S. (2017). The ideal Thailand music institute in higher education in the 21th century. Doctor of Philosophy (Music): Mahidol University, Nakhonprathom.
- Wayne Bowman (2003). Re-Tooling "Foundations" to address 21st century realities: Music education amidst diversity, plurality, and change. Action, Criticism, and Theory for Music Education, 2, 2. Retrieved March 29, 2018, from http://act.maydaygroup.org/articles/Bowman2_2.pdf.

ภาคผนวก ก
เครื่องที่ใช้ในการวิจัย

แบบสัมภาษณ์
เรื่อง วิธีการสอนแชกโซโฟน ของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย
(สำหรับอาจารย์ผู้สอน)

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อ.....อายุ.....

วุฒิการศึกษา (ระบุทุกระดับชั้น)

.....
.....
.....

มหาวิทยาลัย/คณะ/ภาควิชา/สาขาวิชา

.....

ตำแหน่ง.....ประสบการณ์ในการทำงานที่เกี่ยวข้องกับการสอน

.....

ผลงานทางด้านดนตรี

.....

ข้อมูลเกี่ยวกับสถาบัน หลักสูตรและรายวิชา

- 1) วิชาทักษะปฏิบัติแชกโซโฟน จัดอยู่ในหลักสูตรใด? เป็นหลักสูตรปี พ.ศ.ใด
- 2) หลักสูตรที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติแชกโซโฟนเป็นอย่างไร คำอธิบายรายวิชา

พณ ปรณ จิต ชีวะ

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการสอนทักษะปฏิบัติแซกโซโฟน

รูปแบบการสอนในภาพรวม

- 1) ท่านมีรูปแบบการจัดการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติแซกโซโฟน ในภาพรวมอย่างไร มีลักษณะใด (กลุ่ม/เดี่ยว) มีการจัดการในชั้นเรียนอย่างไร

จุดมุ่งหมายในการจัดการเรียนการสอน

- 1) ท่านมีจุดมุ่งหมายในการจัดการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติแซกโซโฟนอย่างไร (กำหนดเป้าหมาย เนื้อหาสาระ เทคนิค ทักษะ และวัตถุประสงค์ในการจัดการเรียนการสอนอย่างไร)

กระบวนการเรียนการสอน

- 1) การเตรียมการสอน
 - 1.1) ท่านมีการวางแผนการสอนเพื่อกำหนดเนื้อหาให้เหมาะสมกับเวลาในการเรียนอย่างไร
 - 1.2) ท่านมีการทดสอบผู้เรียนก่อนเรียนหรือไม่? มีวิธีการอย่างไร
 - 1.3) ท่านมีวิธีการหรือแนวคิดในการเลือกบทเพลง และเลือกแบบฝึกหัดให้กับผู้เรียนในขั้นต้น ขั้นกลาง และขั้นสูงอย่างไร
- 2) วิธีการสอน
 - 2.1) ลักษณะวิธีการสอนทักษะปฏิบัติแซกโซโฟน ของสถาบันของท่านเป็นอย่างไร
 - 2.2) วิธีการสอนทักษะปฏิบัติแซกโซโฟน ของท่านเป็นอย่างไร
 - 2.3) ท่านมีการสาธิตทักษะปฏิบัติแซกโซโฟน ให้ผู้เรียนดูเป็นตัวอย่างหรือไม่อย่างไร
 - 2.4) ท่านใช้แบบฝึกหัดใดในการพัฒนาทักษะปฏิบัติแซกโซโฟนของผู้เรียน
- 3) เทคนิคในการสอนทักษะปฏิบัติแซกโซโฟน
 - 3.1) ท่านมีเทคนิคการสอนทักษะปฏิบัติแซกโซโฟนให้กับผู้เรียนอย่างไร

- 3.2) เทคนิคการบรรเลงแซกโซโฟนใดมีความจำเป็นต่อบทเพลงที่ท่านใช้ในการเรียนการสอน คือ อะไรบ้าง
 - 3.3) ท่านมีวิธีการฝึกฝนเทคนิคการบรรเลงแซกโซโฟนให้กับผู้เรียนอย่างไรบ้าง
- 4) การบำรุงรักษาเครื่องดนตรี
- 4.1) ท่านแนะนำวิธีการบำรุงรักษาเครื่องดนตรีเบื้องต้นให้กับผู้เรียนอย่างไร
- 5) การประเมินผลและแสดงผลงาน
- 5.1) ท่านมีเทคนิคและวิธีการประเมินการเรียนรู้อย่างไร
 - 5.2) ท่านได้มีการบันทึกหลังการสอนหรือไม่
 - 5.3) ท่านมีการประเมินผลผู้เรียนในรายวิชาช่วงใดบ้าง และในแต่ละช่วงมีการประเมินในรูปแบบใด ใช้เกณฑ์ใด และใช้เครื่องใดในการประเมิน

หนังสือ ตำรา และสื่อการเรียนรู้

- 1) ท่านใช้หนังสือ ตำรา และสื่อการเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอนอะไรบ้าง

ปัญหาในการจัดการเรียนการสอน

- 1) ท่านพบปัญหา และอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการเรียนการสอนด้านใดบ้าง และมีแนวทางการแก้ไขปัญหา และอุปสรรคนั้นอย่างไร

ข้อเสนอแนะทั่วไป

- 1) ท่านมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติแซกโซโฟนหรือไม่ อย่างไรบ้าง

แบบสังเกตพฤติกรรมการสอน

ผู้สอน.....

ผู้สังเกต..... วัน/เดือน/ปี ที่เข้าสังเกตการณ์สอน

.....

ช่วงเวลาสังเกต.....น. ถึง

.....น.

1. การเตรียมการสอน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. วิธีการสอน

.....

.....

.....

.....

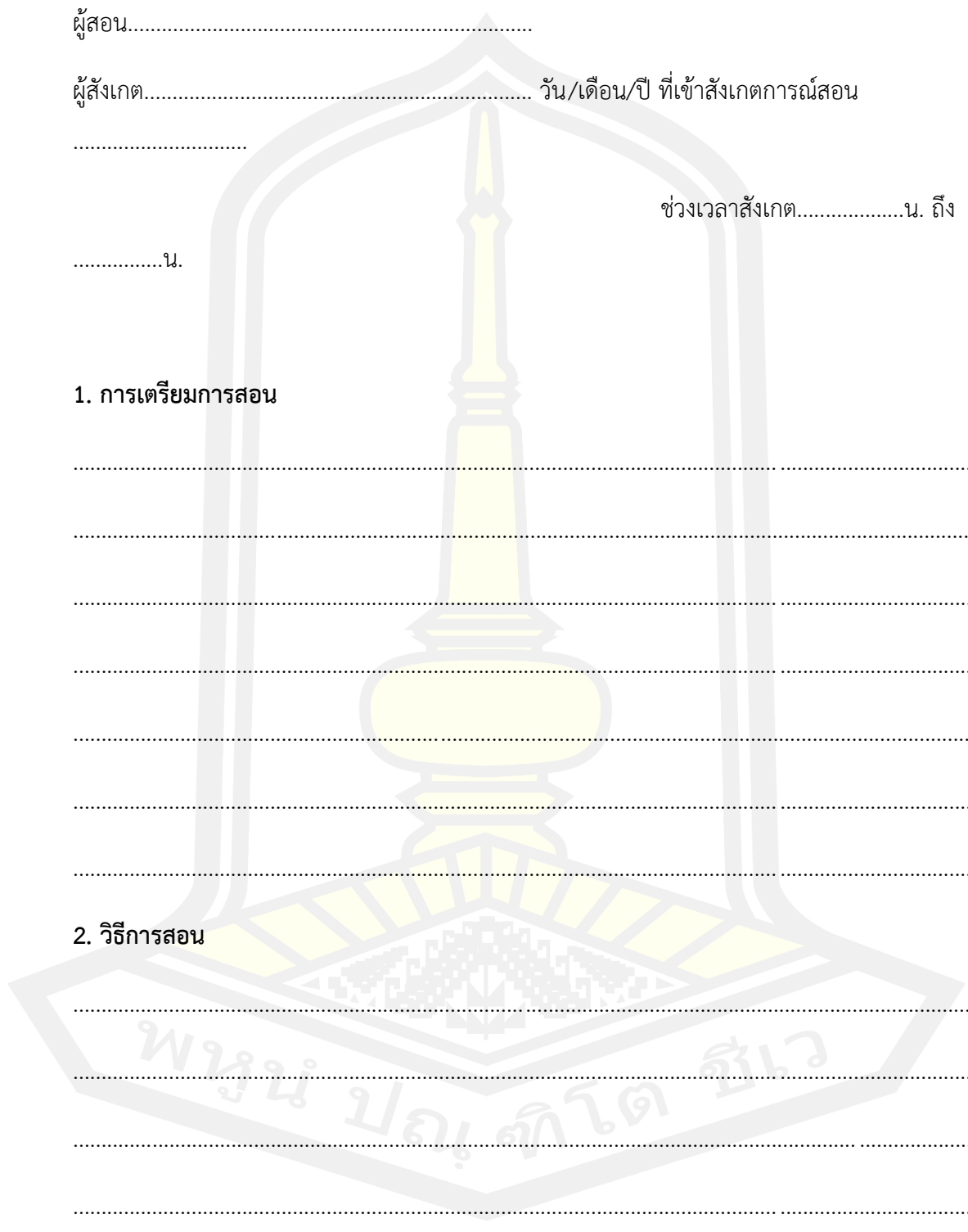
.....

.....

.....

.....

.....

3. การประเมินผล

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. หนังสือ ตำรา และสื่อการสอนที่ใช้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

5. บุคลิกภาพ พฤติกรรม การสื่อสารของผู้สอน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

6. ข้อเสนอเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

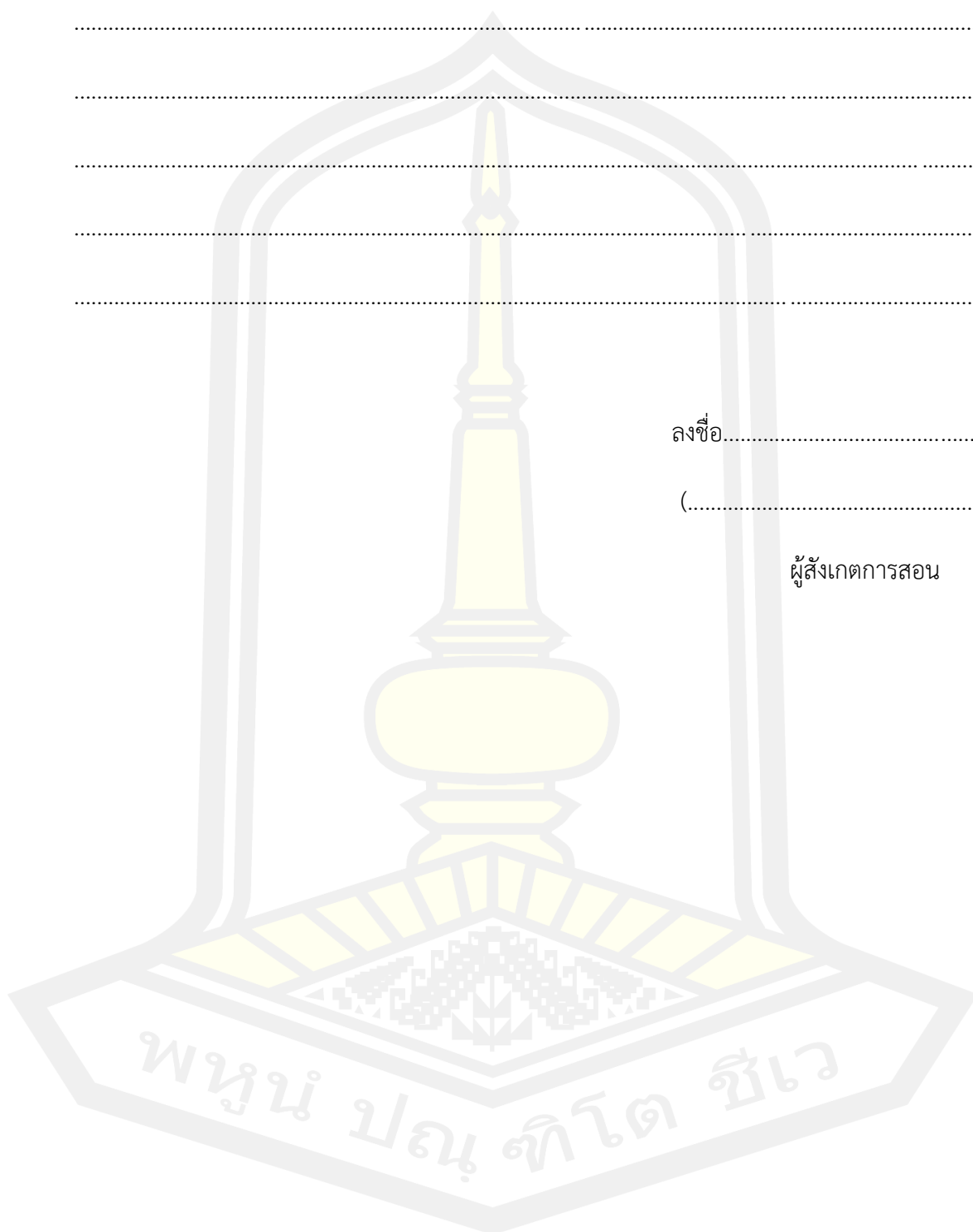
.....

.....

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้สังเกตการสอน

**แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติแซกโซโฟนของ
สถาบันอุดมศึกษา
ในประเทศไทย เพื่อพัฒนาทักษะทางด้านการทักษะปฏิบัติแซกโซโฟนของผู้เรียน
ให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นประสิทธิภาพ
สำหรับผู้เรียนระดับปริญญาตรี**

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้ เป็นแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาทักษะปฏิบัติแซกโซโฟนของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย โดยแบบสอบถามเป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับ โดยทำเครื่องหมาย √ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

- 5 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

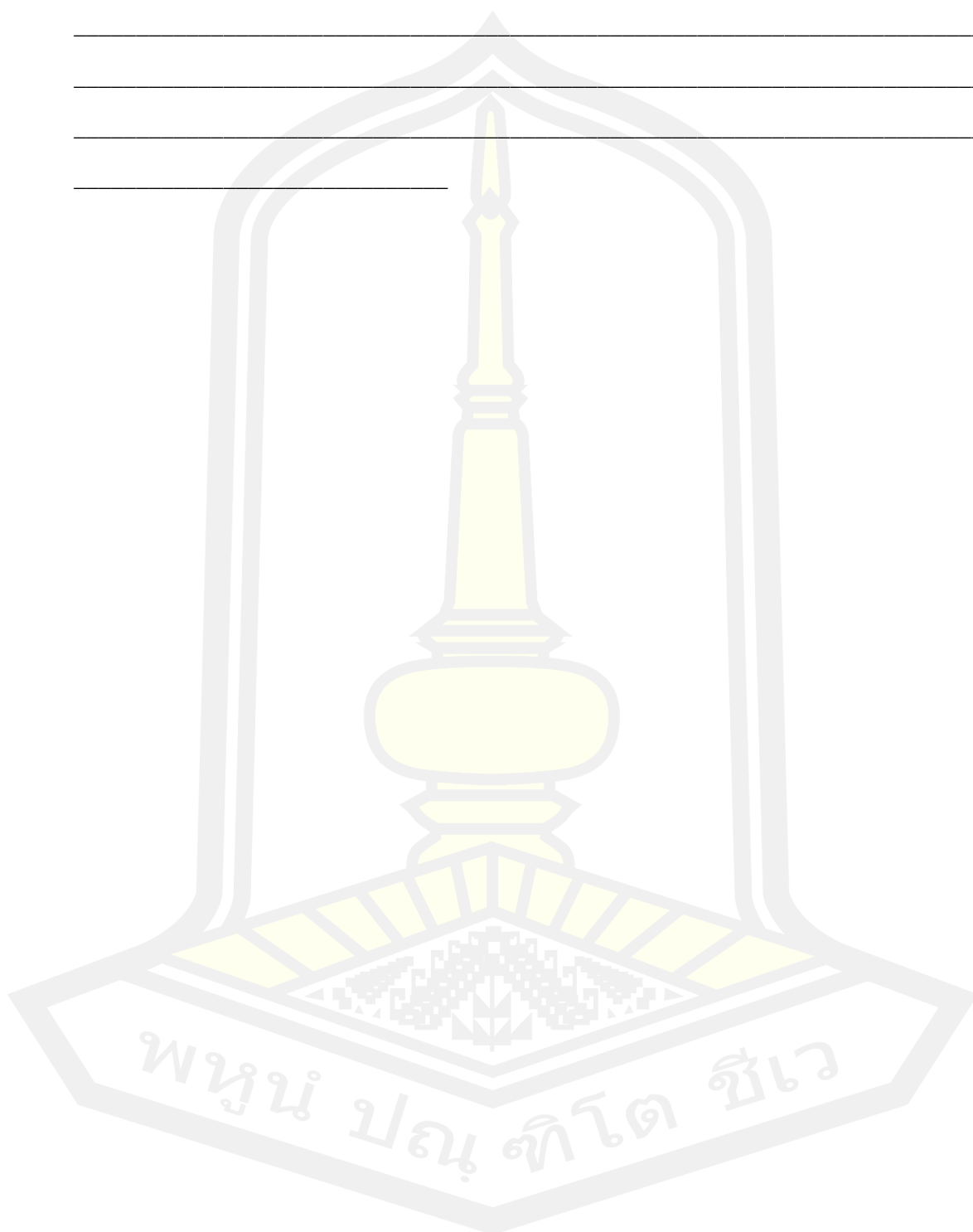
เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจของผู้เรียนระดับปริญญาตรีที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ ตามรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติแซกโซโฟนของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย

ประเด็นคำถาม	ระดับความพึงพอใจ				
	1	2	3	4	5
1.ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้					
1.1 กิจกรรมการเรียนรู้มีความสนุกและน่าสนใจ					
1.2 กิจกรรมการเรียนรู้กระตุ้นให้ฝึกการคิด ตัดสินใจ และแก้ไขปัญหา					
1.3 กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมการพัฒนาทักษะด้านการปฏิบัติ					

แชกโซโฟน					
1.4 กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมความเข้าใจในการปฏิบัติแชกโซโฟน					
1.5 กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมความมั่นใจในการปฏิบัติแชกโซโฟน ทำให้มีความมั่นใจกล้าแสดงออกมากขึ้น					
1.6 กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัด กิจกรรมการเรียนการสอน แสดงความคิดเห็นร่วมกัน					
1.7 กิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสมกับหลักสูตร					
1.8 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีระยะเวลาที่เหมาะสม					
2. ด้านการประเมินผลการเรียน					
2.1 การประเมินผลของรูปแบบการสอน มีความเหมาะสมและ ครอบคลุมวัตถุประสงค์ในการจัดการเรียนการสอน					
2.2 หลังการประเมินผล อาจารย์ผู้สอนมีการสะท้อนผลการเรียนให้ ทราบทุกครั้ง					
3. ด้านประโยชน์ที่ได้จากการเรียนรู้					
3.1 กิจกรรมการเรียนรู้ช่วยให้มีความรู้ และสามารถปฏิบัติแชก โซโฟนได้ดีกว่าการเรียนแบบปกติ					
3.2 กิจกรรมการเรียนรู้ช่วยให้พัฒนาทักษะทางด้านปฏิบัติแชก โซโฟนที่สูงขึ้น					
3.3 กิจกรรมการเรียนรู้ ช่วยให้เกิดความรู้และความเข้าใจที่คงทน ถาวร					
3.4 ผู้เรียนสามารถนำความทักษะการคิด การตัดสินใจ และการ แก้ปัญหาที่ได้จากการเรียน ไปประยุกต์ใช้ในการทำงานในอนาคต ได้					
3.5 ผู้เรียนสามารถนำความรู้ทางด้านปฏิบัติแชกโซโฟนที่ได้จาก การเรียน ไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพในอนาคตได้					
3.6 ผู้เรียนสามารถนำวิธีการเรียนรู้จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามรูปแบบการสอนนี้ ไปประยุกต์ใช้ในวิชาอื่น ๆ ได้					

ข้อเสนอแนะ

ภาคผนวก ข

รูปแบบการสอนแซกโซโฟนของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย

คู่มือ

รูปแบบการสอนแซกโซโฟนของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย

โดย

กิตติคุณ จันทรเกษ

คำนำ

การสอนแซกโซโฟน เป็นการสอนในลักษณะการสอนทักษะปฏิบัติ ที่ผู้สอนต้องช่วยพัฒนาทักษะการบรรเลงแซกโซโฟนให้แก่ผู้เรียนให้มีความเชี่ยวชาญเพิ่มขึ้น และมีความรู้ด้านหลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบรรเลงแซกโซโฟนด้วย ซึ่งในการจัดการเรียนการสอนมีองค์ประกอบด้วยกัน 4 ส่วน คือ ผู้สอน ผู้เรียน หลักสูตรในการจัดการเรียนการสอน และสิ่งอำนวยความสะดวก นอกจากนี้การเรียนรู้ในห้องเรียนแล้ว ผู้เรียนจำเป็นต้องพัฒนาทักษะการบรรเลง จากการฝึกซ้อม และกิจกรรมเสริมเช่น การแสดงดนตรีต่าง ๆ เพื่อเสริมให้ผู้เรียนได้มีพัฒนาทักษะการบรรเลงแซกโซโฟนจากประสบการณ์

การจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาเป็นการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้สามารถนำความรู้ไปประกอบอาชีพ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติควรจัดการสอนเป็นรายบุคคล และอาจารย์ผู้สอนควรจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีทักษะการคิด ทักษะการทำงานเป็นกลุ่ม และเรียนรู้จากประสบการณ์ที่ได้รับ

รูปแบบการสอนแซกโซโฟนของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทยนี้ เป็นสิ่งที่ถูกออกแบบจัดทำขึ้น เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนให้กับผู้สอนในสถาบันอุดมศึกษา โดยผู้จัดทำได้สำรวจวิธีการจัดการเรียนการสอนและสภาพปัญหาในการสอนแซกโซโฟนในสถาบันอุดมศึกษา เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ออกแบบและพัฒนาารูปแบบการสอน และได้ผ่านการพิสูจน์ประสิทธิภาพแล้วว่าสามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนแซกโซโฟนในระดับอุดมศึกษา

กิตติคุณ จันทร์เกษ

พูน ปรณ จิต ชีวะ

คู่มือรูปแบบการสอนแซกโซโฟนของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย

คู่มือรูปแบบการสอนแซกโซโฟนของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทยนี้ เป็นการนำเสนอ รายละเอียดเกี่ยวกับวิธีการจัดการเรียนการสอนแซกโซโฟนของสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งนำไปเป็น แนวทางในการจัดการเรียนการสอนหรือประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับภูมิภาคนั้น ๆ อีกทั้งคู่มือการสอน นี้ ประกอบไปด้วยแบบฝึกหัดเบื้องต้น รายการหนังสือแบบฝึกหัด และรายชื่อบทเพลงตามยุคสมัย ที่ สามารถใช้ควบคู่กัน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อ อาจารย์ผู้สอนแซกโซโฟน หรือ อาจารย์ที่สอนเครื่องมือ อื่นที่ต้องสอนแซกโซโฟน โดยผู้วิจัยนำเสนอรายละเอียดต่าง ๆ ดังนี้

1. หลักการของรูปแบบการสอน
2. วัตถุประสงค์ของรูปแบบการสอน
3. แนวทางในการจัดการเรียนการสอนของรูปแบบการสอน
4. ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนของรูปแบบการสอน
5. การวัดประเมินผลของรูปแบบการสอน
6. เงื่อนไขการนำรูปแบบการสอนไปใช้

1. หลักการของรูปแบบการสอน

รูปแบบการเรียนการสอนแซกโซโฟนนี้ มีการจัดการเรียนรู้ โดยอิงตามแนวคิดและทฤษฎี Bennett Reimer (1997) ในการสร้างสมดุลระหว่างการปฏิบัติเครื่องดนตรีกับการฟังดนตรี รวมไปถึง การที่ผู้เรียนจะสามารถพัฒนาต่อยอดได้อย่างไร เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว รวมไปถึงการสอนให้ ผู้เรียนสามารถตอบสนองทางอารมณ์ต่อดนตรี Wayne Bowman (2003) ได้กล่าวถึงแนวคิดทฤษฎี วิพากษ์ (Critical Thinking) คือการเน้นการตั้งคำถามต่อสิ่งต่าง ๆ เพื่อให้คนคิด พิจารณาด้วยเหตุผล และแนวคิด Practice Perspective ที่เน้นเรียนรู้การปฏิบัติ ให้ความสำคัญกับความแตกต่างของ ผู้เรียน ให้มีการเลือกทางของตนเอง

2. วัตถุประสงค์ของรูปแบบการสอน

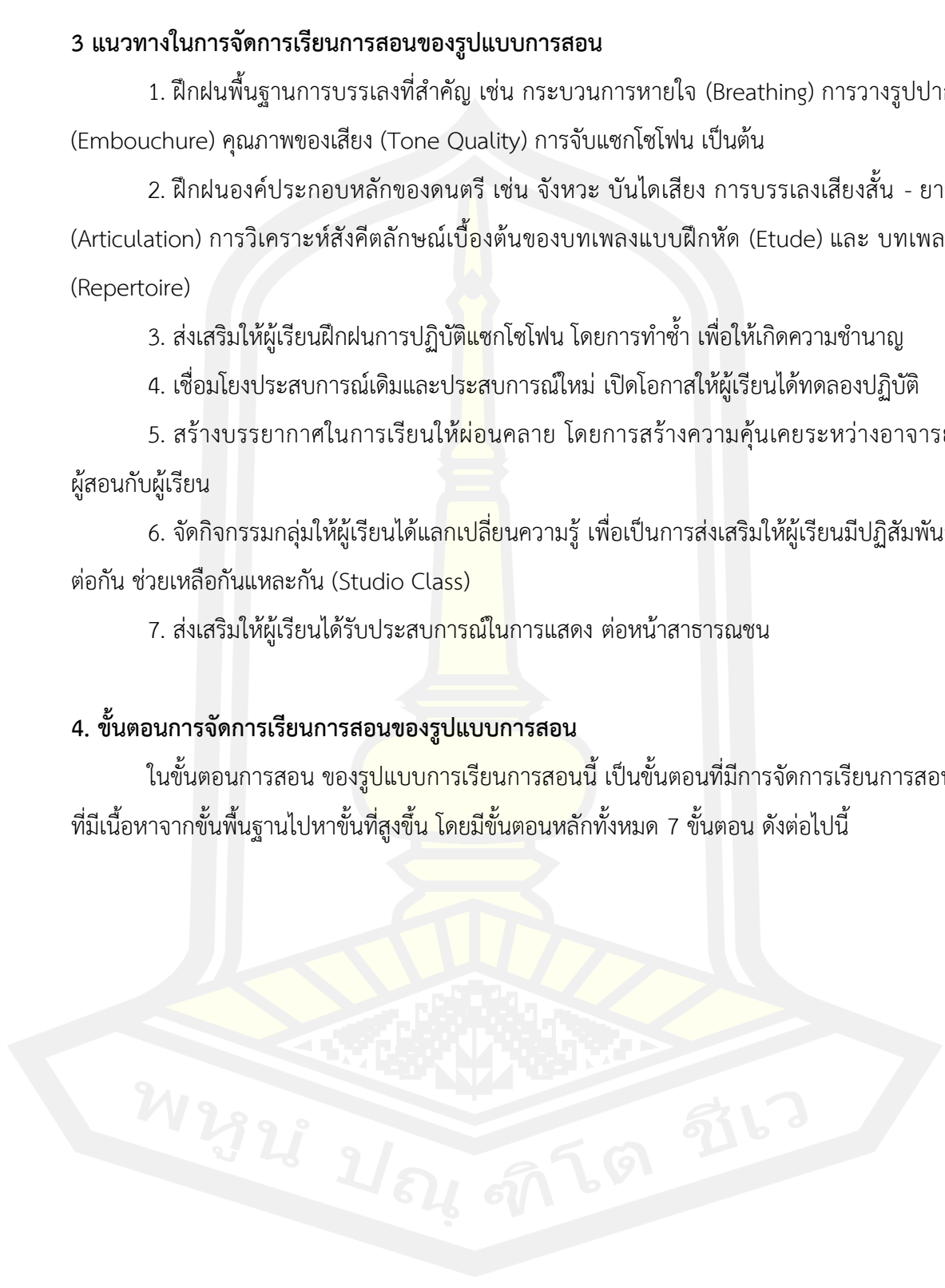
เพื่อพัฒนาทักษะการปฏิบัติแซกโซโฟนของผู้เรียนให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการจัดการเรียน การสอนอย่างมีประสิทธิภาพ

3 แนวทางในการจัดการเรียนการสอนของรูปแบบการสอน

1. ฝึกฝนพื้นฐานการบรรเลงที่สำคัญ เช่น กระบวนการหายใจ (Breathing) การวางรูปปาก (Embouchure) คุณภาพของเสียง (Tone Quality) การจับแซกโซโฟน เป็นต้น
2. ฝึกฝนองค์ประกอบหลักของดนตรี เช่น จังหวะ บันไดเสียง การบรรเลงเสียงสั้น - ยาว (Articulation) การวิเคราะห์สังคีตลักษณะเบื้องต้นของบทเพลงแบบฝึกหัด (Etude) และ บทเพลง (Repertoire)
3. ส่งเสริมให้ผู้เรียนฝึกฝนการปฏิบัติแซกโซโฟน โดยการทำซ้ำ เพื่อให้เกิดความชำนาญ
4. เชื่อมโยงประสบการณ์เดิมและประสบการณ์ใหม่ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ทดลองปฏิบัติ
5. สร้างบรรยากาศในการเรียนให้ผ่อนคลาย โดยการสร้างความคุ้นเคยระหว่างอาจารย์ผู้สอนกับผู้เรียน
6. จัดกิจกรรมกลุ่มให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนความรู้ เพื่อเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน ช่วยเหลือกันและกัน (Studio Class)
7. ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ในการแสดง ต่อหน้าสาธารณชน

4. ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนของรูปแบบการสอน

ในขั้นตอนการสอน ของรูปแบบการเรียนการสอนนี้ เป็นขั้นตอนที่มีการจัดการเรียนการสอนที่มีเนื้อหาจากขั้นพื้นฐานไปหาขั้นที่สูงขึ้น โดยมีขั้นตอนหลักทั้งหมด 7 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

รูปแบบการสอนแซกโซโฟน ของสถาบันอุดมศึกษาใน ประเทศไทย

ภาพประกอบที่ 1 ขั้นตอนการเรียนการสอนตามรูปแบบการสอน

ที่มา : กิตติคุณ จันทร์เกษ (2565)

ขั้นตอนที่ 1 ทดสอบพื้นฐานทักษะการบรรเลง

ในขั้นตอนนี้ ก่อนเริ่มทำการเรียนการสอน อาจารย์ผู้สอนควรมีการทดสอบทักษะการบรรเลงจากผู้เรียนก่อน เพื่อให้ทราบถึงความสามารถระดับทักษะการบรรเลง พูดคุยกับผู้เรียนเพื่อให้ได้ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับผู้เรียน ที่จะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนการสอน โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับการทดสอบดังนี้

วัตถุประสงค์

เพื่อพูดคุยทำความรู้จักกับผู้เรียน และ ทดสอบทักษะการบรรเลงแซกโซโฟน

ขั้นตอนการสอน

1. พูดคุยถึงเป้าหมายในการเรียนและสอบถามข้อมูลเบื้องต้นของผู้เรียน
2. ทดสอบทักษะการบรรเลงแซกโซโฟน
3. ตรวจสอบสภาพเครื่องดนตรี อุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง ลินแซกโซโฟน

กิจกรรมการสอน

1. อาจารย์ผู้สอน และ ผู้เรียน พูดคุยแลกเปลี่ยนถึงเป้าหมายของผู้เรียน แรงบัลดาลใจในการเรียนดนตรี
2. อาจารย์ผู้สอน ทำการทดสอบผู้เรียน เพื่อวิเคราะห์ทักษะการบรรเลง นำข้อมูลไปวางแผนจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมผู้เรียนเป็นรายบุคคล
3. อาจารย์ผู้สอนสรุปผลวิเคราะห์จากทักษะการบรรเลง ให้ผู้เรียนได้รับทราบ เช่น ทักษะที่ควรปรับปรุง แก้ไข แผนการจัดการเรียนการสอน เป็นต้น
4. อาจารย์ผู้สอน และ ผู้เรียน แลกเปลี่ยนเกี่ยวกับเครื่องดนตรี อุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง ลินแซกโซโฟน

ขั้นตอนที่ 2 ปรับพื้นฐานการบรรเลง

ในขั้นตอนนี้ เป็นขั้นตอนที่ผู้เรียน ได้นำข้อแนะนำที่ต้องได้รับการปรับปรุง มาฝึกปฏิบัติ เช่น กระบวนการหายใจ (Breathing) การวางรูปปาก (Embouchure) คุณภาพของเสียง (Tone Quality) การจับแซกโซโฟน เป็นต้น

วัตถุประสงค์

เพื่อให้ผู้เรียนได้ปรับปรุง หรือทบทวนพื้นฐานการบรรเลง เช่น กระบวนการหายใจ (Breathing) การวางรูปปาก (Embouchure) เป็นต้น

ขั้นตอนการสอน

1. อธิบายกระบวนการ การหายใจ (Breathing) สำหรับการบรรเลงแซกโซโฟน
2. อธิบายการวางรูปปาก (Embouchure)
3. อธิบายคุณภาพของเสียง (Tone Quality)

กิจกรรมการสอน

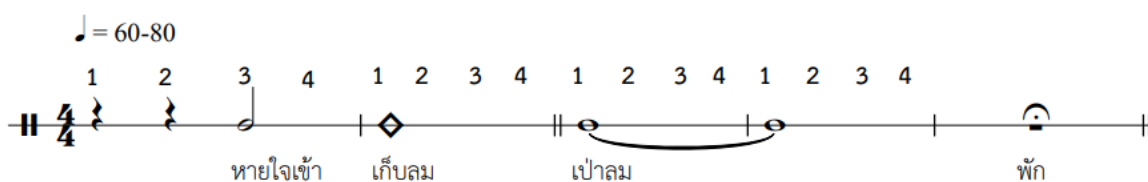
1. อาจารย์ผู้สอน อธิบายกระบวนการหายใจ ตั้งแต่การหายใจเข้าไปในร่างกาย โดยมีขั้นตอนการฝึกดังนี้

1.1 หายใจเข้าไป โดยเก็บไว้ที่ช่วงท้อง (กระบังลม) ให้ท้องป่อง พองออกมา และกลั้นไว้

4 จังหวะ

1.2 เมื่อกลั้นไว้ 4 จังหวะ ให้เป่าลมออก 4 จังหวะ หรือ 8 จังหวะ โดยที่ยังท้องป่อง

พองออก พยายาม เกร็ง ด้านไว้ โดยใช้เครื่องนับจังหวะ (Metronome) ในการช่วยนับจังหวะ

ภาพประกอบที่ 2 แบบฝึกหัดการหายใจ

ที่มา : กิตติคุณ จันทรเกษ (2565)

ข้อควรระวัง

- หากมีอาการหน้ามืด คล้ายจะเป็นลม ควรหยุดพัก
- ไม่ควรฝึกหลังรับประทานอาหาร หาก มีการรับประทานอาหาร ควรพักอย่างน้อย 30 นาที

2. อาจารย์ผู้สอน อธิบายการวางรูปปาก (Embouchure) โดยเลือกวิธีการวางปาก แบบการบรรเลงดนตรีคลาสสิก ซึ่งเหมาะสมสำหรับผู้เริ่มต้น สามารถควบคุม ช่วงเสียง สูง กลาง หรือต่ำ ได้เป็นอย่างดี โดยมีขั้นตอนดังนี้

- 2.1 ทำรูปปากเหมือนการยิ้ม
- 2.2 นำริมฝีปากล่างครอบฟันล่าง
- 2.3 วางกำพวดทาบลงริมฝีปากล่าง
- 2.4 ฟันบนวางลงบนกำพวด
- 2.5 ดึงคางลง โดยมีลักษณะการพูดคำว่า “วี”
- 2.6 ปิดปากให้สนิท อย่ามีลมรั่วออกขณะบรรเลง

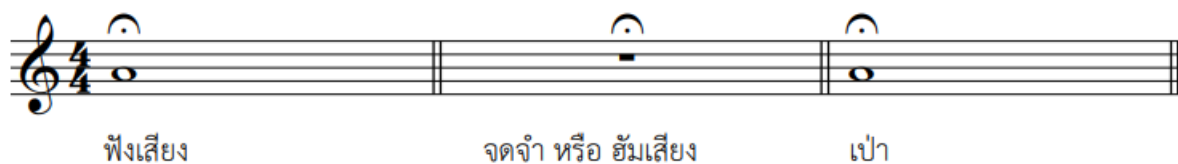

ภาพประกอบที่ 3 ลักษณะการวางปาก

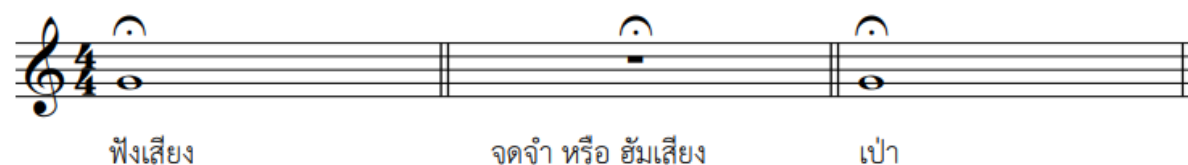
ที่มา วิศว์วัฒน์ พฤษวานิช (ตำราพื้นฐานแซกโซโฟน 2560: 4)

เมื่อเข้าใจหลักการของการวางปากแล้ว แบบฝึกหัดต่อไป คือการเป่ากำพวด (Mouthpiece) ให้ได้ระดับเสียงต่าง ๆ เป็นการฝึกการควบคุม เบื้องต้น โดย กำพวดของ อัลโต้ แซกโซโฟน (Alto Saxophone Mouthpiece) เป่าให้ได้ระดับเสียง คอนเสิร์ต ลา (A Concert) โดยเน้นการฟังเสียงจากเปียนโน หรือ คีย์บอร์ดเสียงออร์แกน แล้วเป่ากำพวดออกมา หรือ กำพวดของ เทเนอร์ แซกโซโฟน (Tenor Saxophone Mouthpiece) เป่าให้ได้ระดับเสียง คอนเสิร์ต จี (G Concert) โดยเน้นการฟังเสียง เปียนโน หรือ คีย์บอร์ดเสียงออร์แกน แล้วเป่ากำพวดออกมา เช่นกัน

Alto Saxophone (Concert Pitch)

Tenor Saxophone (Concert Pitch)

ภาพประกอบที่ 4 แบบฝึกหัดการเป่ากำพวดแซกโซโฟน

ที่มา : กิตติคุณ จันทรเกษ (2565)

คำแนะนำ

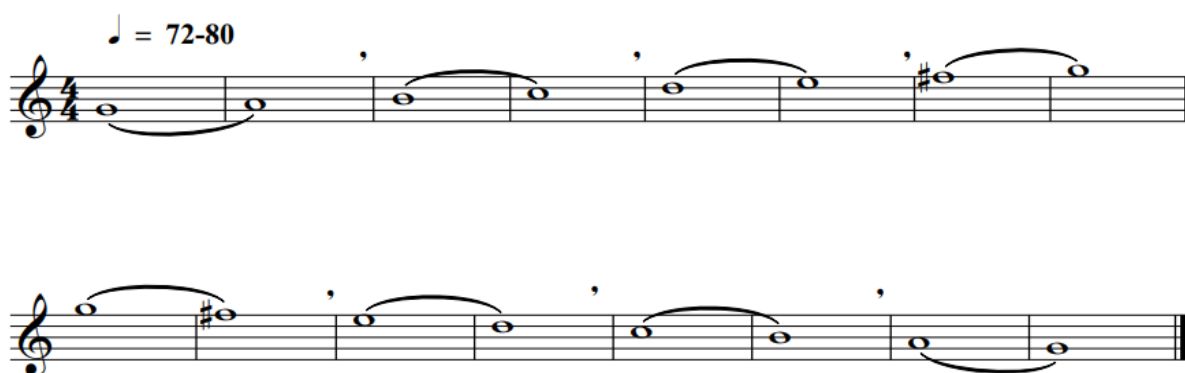
- ในการเป่ากำพวดครั้งแรก มักจะไม่ได้เสียงที่ถูกต้อง ให้พยายามเป่า ฝึกซ้อมต่อไป
- เมื่อเป่ากำพวดได้เสียงที่ถูกต้องแล้ว พยายามฝึกเป่ากำพวด ให้ได้ระดับเสียงอื่น ๆ

3. อาจารย์ผู้สอน อธิบายคุณภาพของเสียง (Tone Quality) โดยใช้ทักษะ ความรู้ ที่ได้จาก กิจกรรมการสอนที่ 1 การหายใจ (Breathing) และ กิจกรรมการสอนที่ 2 การวางรูปปาก (Embouchure) มาผนวกเข้าด้วยกัน

คุณภาพของเสียง (Tone Quality) ฝึกโดยการเป่าเสียงยาว (Long Tone) โดยให้ คำนึงถึงการหายใจ ลมที่เป่าออกไป ผ่านแซกโซโฟน และ การวางรูปปากที่ดีด้วย ในที่นี้แนะนำการ เป่าเสียงยาวแบบ บันไดเสียง 1 ช่วงเสียง หรือ 2 ช่วงเสียง

ตัวอย่าง

เป่าเสียงยาว (Long Tone) โดยใช้ บันไดเสียง จี เมเจอร์ (G Major Scale) โดยใช้เครื่องนับจังหวะ (Metronome) ในการช่วยนับจังหวะ ให้เป่าโน้ตตัวละ 4 จังหวะ โดยที่ 8 จังหวะต้องมีการหายใจ

ภาพประกอบที่ 5 ตัวอย่างแบบฝึกหัดการเป่าเสียงยาว

ที่มา : กิตติคุณ จันทรเกษ (2565)

ข้อแนะนำ

- การเป่าเสียงยาวใน 8 จังหวะ ควรใช้ “ลม” ในการเป่าให้เต็มที่
- เมื่อระดับเสียงที่สูงขึ้น ควรเป่าให้ “ดัง” และให้ใช้ลมที่มีความเร็ว มีลักษณะเป็น “ลมเย็น”
- เมื่อระดับเสียงที่ต่ำ ควรเป่าให้มีลักษณะของเสียงที่ใหญ่ อบอวน ให้ใช้ลมที่มีลักษณะเป็น “ลมอุ่น”
- การเป่าเสียงยาว ควรใช้ บันไดเสียงให้หลากหลาย เช่น บันไดเสียงเมเจอร์ (Major Scale) บันไดเสียงไมเนอร์ (Minor Scale) เป็นต้น เพื่อเป็นการฝึกให้ผู้เรียนได้ฟัง ทำความคุ้นเคย อีกทั้งยังสามารถจดจำระดับเสียงได้ด้วย

ขั้นตอนที่ 3 ต่อยอดทักษะการบรรเลง

ในขั้นตอนที่ 3 ต่อยอดทักษะการบรรเลงนี้ เป็นการเพิ่มทักษะจาก ขั้นตอนที่ 2 ปรับพื้นฐานการบรรเลง โดยมีหัวข้อ การบรรเลงบันไดเสียง ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น เมเจอร์ (Major) ฮาร์โมนี

นิก ไมเนอร์ (Harmonic Minor) และ อาเปจีโอ (Arpeggio) รวมไปถึง บันไดเสียงโครมาติก (Chromatic) อีกทั้งยังฝึกควบคุม และ ทำความคุ้นเคยกับระบบนิ้วของแซกโซโฟนอีกด้วย (Fingering)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้ระบบนิ้วของแซกโซโฟน (Fingering) และการจับแซกโซโฟนที่ดี และไม่เกร็ง
2. เพื่อให้ผู้เรียนบรรเลงบันไดเสียงแบบ เมเจอร์ (Major Scale & Arpeggio)
3. เพื่อให้ผู้เรียนบรรเลงบันไดเสียงแบบ โครมาติก (Chromatic Scale)
4. เพื่อให้ผู้เรียนบรรเลงบันไดเสียงแบบ ฮาร์โมนิก ไมเนอร์ (Harmonic Minor Scale & Arpeggio)

ขั้นตอนการสอน

1. อธิบายระบบนิ้วของแซกโซโฟน (Fingering) และการจับแซกโซโฟน
2. อธิบายการบรรเลงบันไดเสียงแบบ เมเจอร์ (Major Scale & Arpeggio)
3. อธิบายการบรรเลงบันไดเสียงแบบ โครมาติก (Chromatic Scale)
4. อธิบายการบรรเลงบันไดเสียงแบบ ฮาร์โมนิก ไมเนอร์ (Harmonic Minor Scale & Arpeggio)

กิจกรรมการสอน

อธิบายความสำคัญของการบรรเลง บันไดเสียง (Scale) ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาทักษะการปฏิบัติแซกโซโฟน ซึ่งหากฝึกได้อย่างชำนาญ สามารถ นำไปต่อยอด หรือ พลิกแพลง ไปใช้ในด้าน คีตปฏิภาณ (Improvisation) อีกทั้งยังฝึกในด้านความคล่องของนิ้วมือ (Fingering) และรวมไปถึงความรู้ในด้านทฤษฎีดนตรีด้วย

1. อธิบายระบบนิ้วของแซกโซโฟน (Fingering) และการจับแซกโซโฟน

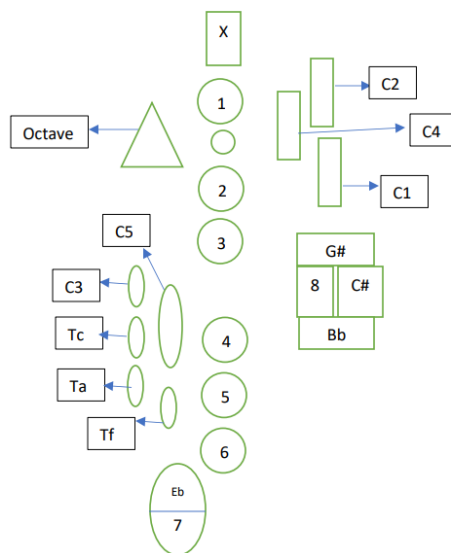
การจับแซกโซโฟนที่ดี ควรไม่มีส่วนใดของร่างกาย เกร็ง ในช่วงแรกของการจับเครื่องอาจจะต้องปรับตัวในเรื่องน้ำหนักของเครื่องดนตรี มือซ้ายจับด้านบน มือขวาจับด้านล่าง โดยให้นิ้วกดโดยไม่ต้องออกแรงมาก และระวังอุ้งมือไปโดนปุ่มด้านข้างของแซกโซโฟน

ภาพประกอบที่ 6 การจับแซกโซโฟน

ที่มา : กิตติคุณ จันทร์เกษ (2565)

พหุ ประถมศึกษา

ภาพประกอบที่ 7 รูปแบบแผนผังนิ้วของแซกโซโฟน

ที่มา : กิตติคุณ จันทร์เกษ (2565)

2. อธิบายการบรรเลงบันไดเสียงแบบ เมเจอร์ (Major Scale & Arpeggio)

อาจารย์ผู้สอนอธิบาย โครงสร้างของ บันไดเสียงแบบเมเจอร์ (Major Scale) ให้ผู้เรียนได้เข้าใจ และ ลองสร้างบันไดเสียงจากโครงสร้าง รวมไปถึง อาเปจีโอ (Arpeggio) ด้วย

C Major

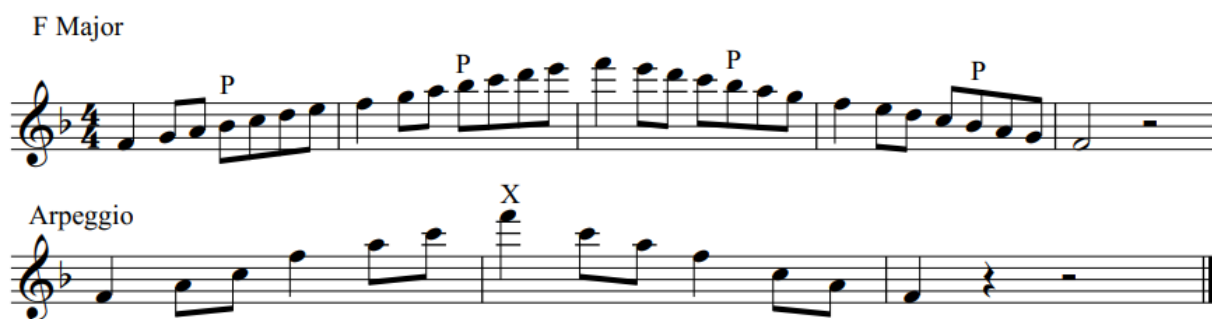

Arpeggio

ภาพประกอบที่ 8 ตัวอย่างแบบฝึกหัด บันไดเสียง ซี เมเจอร์ (C Major)

ที่มา : กิตติคุณ จันทร์เกษ (2565)

ภาพประกอบที่ 9 ตัวอย่างแบบฝึกหัด บันไดเสียง เอฟ เมเจอร์ (F Major)

ที่มา : กิตติคุณ จันทรเกษ (2565)

บันไดเสียง เอฟ เมเจอร์ (F Major) ในเสียง บี แพลต (Bb) ใช้นิ้วชี้ มือซ้าย กดทาบ สอง ปุ่ม โดยเรียกการกดปุ่มนี้ว่า “บิสคีย์” (Bis Key) และใช้สัญลักษณ์ “P” ดังในภาพประกอบที่ 10

ภาพประกอบที่ 10 การกด บิสคีย์ (Bis Key)

ที่มา : กิตติคุณ จันทรเกษ (2565)

ข้อแนะนำการใช้ปุ่ม บิสคีย์ (Biskey)

- ใช้กับบันไดเสียงทาง แพลต ทั้งหมด ยกเว้น จี แพลต เมเจอร์ (Gb Major) และ

ซี แฟลต เมเจอร์ (Cb Major)

- ไม่ควรใช้กับบันไดเสียงโครมาติก

บนอาเปจิโอ บันไดเสียง เอฟ เมเจอร์ (F Major Arpeggio) เสียง ฟา สูง ใช้นิ้วชี้มือซ้าย กดที่ ปุ่มฟรอนท์เอฟ (Front F) หรือ ปุ่ม X และนิ้ว 2 นิ้วกลางมือซ้าย เพื่อความคล่องตัว และ ง่ายต่อการ ขยับนิ้ว ดังในภาพประกอบที่ 11

ภาพประกอบที่ 11 การกด ฟรอนท์เอฟ (Front F) หรือ X

ที่มา : กิตติคุณ จันทร์เกษ (2565)

ภาพประกอบที่ 12 ตัวอย่างแบบฝึกหัด บันไดเสียง ดี เมเจอร์ (D Major)

ที่มา : กิตติคุณ จันทร์เกษ (2565)

บนบันไดเสียง ดี เมเจอร์ (D Major) ในเสียง ซี ชาร์ป (C#) จะมีลักษณะเสียงที่เพี้ยนต่ำ (ดังภาพประกอบที่ 12 ที่มีกรอบพร้อมกับคำว่า Intonation) ดังนั้นจึงต้องกดปุ่มเพิ่ม เพื่อช่วยให้เสียงมีความเที่ยงตรง โดยกดปุ่มนิ้ว 3 (นิ้วนางมือซ้าย) และ ออกเตฟ คีย์ (Octave Key) ดังในภาพประกอบที่ 13

ภาพประกอบที่ 13 การกดปุ่มนิ้ว 3 และ ออกเตฟ คีย์
ที่มา : กิตติคุณ จันทร์เกษ (2565)

ภาพประกอบที่ 14 ตัวอย่างแบบฝึกหัด บันไดเสียง บี เมเจอร์ (B Major)
ที่มา : กิตติคุณ จันทร์เกษ (2565)

บันไดเสียง บี เมเจอร์ (B Major) เมื่อบรรเลงไล่ไปถึงเสียง เอ ชาร์ป (A#) จะกด นิ้ว 1 และ 2 ซึ่งเป็นเสียงลา และ กดปุ่มโดยใช้ อุ้งมือขวา กด ที่ปุ่ม “ทีเอ” (Ta) ซึ่งจะให้เสียงที่เหมือนกัน กับ บิสคีย์ (Biskey) แต่ลักษณะการใช้ปุ่ม ทีเอ (Ta) จะเป็นในด้านครึ่งเสียง

ภาพประกอบที่ 15 การกดปุ่มนิ้ว “ทีเอ” (Ta)

ที่มา : กิตติคุณ จันทร์เกษ (2565)

3. อธิบายการบรรเลงบันไดเสียงแบบ โครมาติก (Chromatic Scale)

บันไดเสียงโครมาติก (Chromatic Scale) เป็นบันไดเสียงที่ห่างกันครึ่งเสียง ในช่วง 1 เสียง การฝึกซ้อมบันไดเสียงโครมาติก จะช่วยทำให้ผู้เรียนมีความเคยชิน กับ การกดปุ่ม (Fingering) ของ แซกโซโฟน มากขึ้นและคล่องตัวขึ้น

4. อธิบายการบรรเลงบันไดเสียงแบบ ฮาร์โมนิก ไมเนอร์ (Harmonic Minor Scale & Arpeggio)

บันไดเสียงแบบ ฮาร์โมนิก ไมเนอร์ เป็นอีกบันไดเสียงชนิดหนึ่งที่ผู้เรียนควรฝึกหลังจาก ฝึก บันไดเสียงแบบเมเจอร์ ได้คล่องแล้ว อาจารย์ผู้สอนควรอธิบายโครงสร้างของบันไดเสียง และ ฝึกให้ผู้เรียนสร้างบันไดเสียง เพื่อเป็นเรียนรู้และทวนความจำจากวิชาทฤษฎีดนตรี

ขั้นตอนที่ 4 การฝึกร้องเสียงสั้น-ยาว (Articulation)

การออกเสียงสั้น-ยาว มีความสำคัญในการบรรเลงดนตรีเป็นอย่างมาก ซึ่งในบทเพลงต่าง ๆ มีเขียนกำกับไว้อยู่แล้ว ดังนั้นผู้เรียนจึงต้องฝึกหัด เรียนรู้ การเล่นสั้น-ยาว ให้มีความเข้าใจ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เรียน เรียนรู้การใช้ลิ้นในการบรรเลงตัดลิ้น
2. เพื่อให้ผู้เรียน เรียนรู้การบรรเลง สั้น-ยาว (Articulation) จากการใช้นิ้วไดเสียงเป็นพื้นฐาน
3. เพื่อให้ผู้เรียน เรียนรู้การบรรเลง สั้น-ยาว (Articulation) จากบทเพลงแบบฝึกหัด

ขั้นตอนการสอน

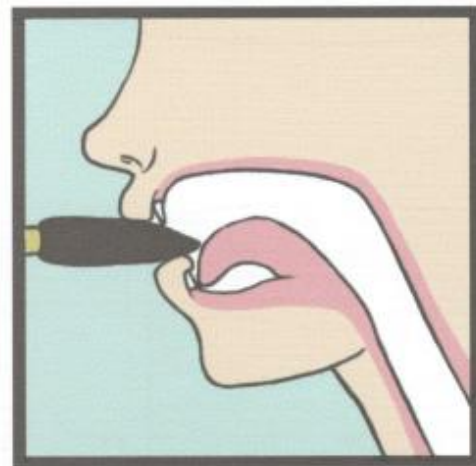
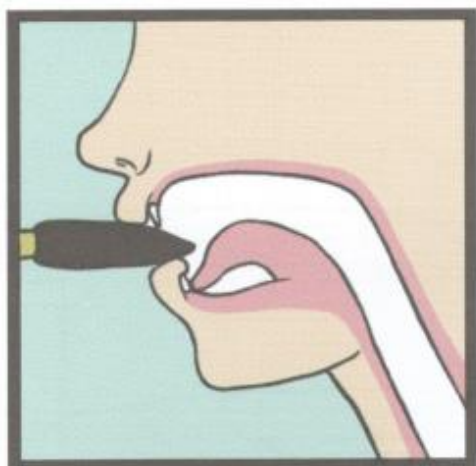
1. อธิบายและสาธิตการบรรเลงตัดลิ้น
2. อธิบายและสาธิตการบรรเลง สั้น-ยาว (Articulation) จากการใช้นิ้วไดเสียงเป็นพื้นฐาน
3. อธิบายและสาธิตการบรรเลง สั้น-ยาว (Articulation) จากบทเพลงแบบฝึกหัด

กิจกรรมการสอน

ผู้สอนต้องให้ความสำคัญกับการบรรเลง สั้น-ยาว (Articulation) อธิบายและปฏิบัติให้ผู้เรียน ได้เข้าใจ โดยเฉพาะตำแหน่งการตัดลิ้น (Tonguing) ของแซกโซโฟน กับ คลาริเน็ต จะไม่เหมือนกัน จากนั้นใช้นิ้วไดเสียงเป็นพื้นฐานในการฝึก สั้น-ยาว (Articulation) และ ใช้แบบฝึกหัด (Etude) เพื่อ เรียนรู้การบรรเลงเป็นบทเพลง

1. อธิบายการตัดลิ้นของแซกโซโฟน

การตัดลิ้นก็เหมือนกับการพูดคุ้ยที่ต้องมีประโยค การเว้นวรรค เปรียบได้กับการบรรเลงแซกโซโฟนให้ชัดเจน ดังนั้น การตัดลิ้น (Tonguing) จะทำให้เพลงที่บรรเลงมีมิติมากขึ้น

ภาพประกอบที่ 16 การทำงานของล้นมนุษย์ เมื่อใช้ล้นในการตัดเสียง

ที่มา : วิศวัฒน์ พฤษวานิช (ตำราพื้นฐานแซกโซโฟน 2560: 14)

วิธีการตัดล้น

- พูดคำว่า “ทา” หรือ “ตา” แล้วให้ผู้เรียนสังเกตว่า ล้น ของผู้เรียนขยับอย่างไรและทำเช่นเดียวกันกับตอนตัดล้นกับแซกโซโฟน
- ส่วนของล้นมนุษย์ที่ทำการบรรเลงตัดล้น จะเป็นส่วนกลางของล้นมนุษย์
- การบรรเลงตัดล้น ลมที่เป่าออกมา ไม่ต้องหยุดตาม ควรเป่าลมอย่างต่อเนื่อง

ข้อควรระวัง

- ปากหรือคางไม่ขยับเวลาบรรเลงตัดล้น จะทำให้เสียงออกมาไม่คงที่
- ผู้เรียนไม่ควรดันล้นเข้าไปแตะกับ ล้นของแซกโซโฟนโดยตรง

พหุ ประถมศึกษา

2. อธิบายการบรรเลงสั่น-ยาว โดยใช้บันไดเสียงเป็นพื้นฐานในการฝึก

ภาพประกอบที่ 17 ตัวอย่างแบบฝึกหัด สั่น-ยาว (Articulation)

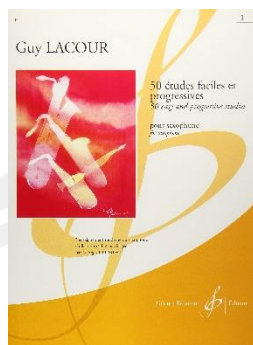
ที่มา : กิตติคุณ จันทรเกษ (2565)

จากภาพประกอบที่ 17 ได้นำเอาบันไดเสียง ซี เมเจอร์ (C Major) มาใช้เป็นพื้นฐาน และนำเอา สั่น-ยาว (Articulation) มาประกอบเพื่อเป็นการฝึกออกเสียง ในแถวที่ 1 ตัดลิ้น (Tonguing) เพื่อให้ได้เสียงที่ขาดจากกัน ในแถวที่ 2 มี เครื่องหมายโยงจากโน้ตตัวที่ 1 ถึงตัวสุดท้าย เรียกว่า “สเลอ” (Slur) โดยบรรเลงลมยาวต่อเนื่องจากโน้ตตัวที่ 1 ถึงตัวสุดท้าย ในแถวที่ 3 จะเป็นการเล่น “สเลอ” และ ตัดลิ้น สลับกัน

นอกจากการบรรเลงฝึกซ้อม สั่น-ยาว (Articulation) บน บันไดเสียง ซี เมเจอร์ (C Major Scale) แล้ว อาจารย์ผู้สอนควนให้ผู้เรียนฝึกบนบันไดเสียงอื่น ๆ ด้วย เพื่อสร้างความคุ้นเคย และเพิ่มความคล่องตัวในการบรรเลง

3. ใช้บทเพลงแบบฝึกหัด (Etude) เพื่อเรียนรู้การบรรเลงเป็นบทเพลง

นอกเหนือจากการฝึกสั่น-ยาว (Articulation) บนบันไดเสียงแล้ว ในแบบฝึกหัด 50 Easy and Progressive Studies ประพันธ์โดย Guy Lacour มีแบบฝึกหัดจำนวน 50 ข้อ เป็นบทเพลงสั้น ๆ แบ่งเป็นเล่มที่ 1 ข้อ 1-25 และ เล่มที่ 2 ข้อ 26-50

ภาพประกอบที่ 18 หนังสือ 50 Easy and Progressive Studies

ที่มา : <https://www.amazon.com/50-Etudes-Faciles-Progressives-1/dp/B003JYONQQ>

ภายในแบบฝึกหัด 50 Easy and Progressive Studies จะเริ่มจากระดับที่ง่าย ไป ถึง ระดับ ยาก เหมาะสำหรับ ผู้ที่เพิ่งเรียนเริ่มต้น หรือ เรียนปรับพื้นฐาน รวมไปถึงรายละเอียด เช่น ความเบา-ดัง (Dynamic) สั้น-ยาว (Articulation) และคำศัพท์ต่าง ๆ ที่กำกับในแต่ละข้อ

ขั้นตอนที่ 5 เพลงคลาสสิกสำหรับแซกโซโฟนและเปียโนประกอบ

บทเพลงคลาสสิกสำหรับแซกโซโฟน ส่วนมากเป็นเพลงจากเครื่องดนตรีอื่น มาเรียบเรียงใหม่ สำหรับแซกโซโฟน และ เปียโนประกอบ (Accompaniment) เพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้การบรรเลง กับเครื่องดนตรีอื่น ๆ เรียนรู้การเล่นเป็นทำนองหลัก หรือ ทำนองรอง ตามบทเพลงที่กำหนดไว้ และ เรียนรู้การตั้งเสียง (Tuning) ให้เที่ยงตรงกับเปียโนประกอบด้วย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เรียน เรียนรู้การตั้งเสียง (Tuning) กับเครื่องดนตรีอื่น ๆ
2. เพื่อให้ผู้เรียน เรียนรู้การเล่นบทเพลงที่มีเปียโนบรรเลงประกอบ

ขั้นตอนการสอน

1. อธิบายและสาธิต การตั้งเสียง (Tuning) ของแซกโซโฟน
2. อธิบายและสาธิต การบรรเลงบทเพลงที่มีเปียโนบรรเลงประกอบ

กิจกรรมการสอน

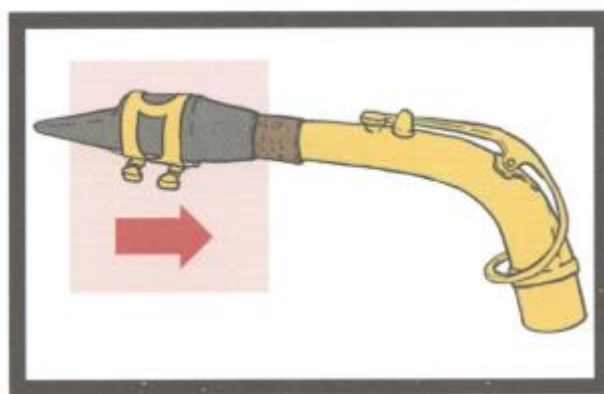
ผู้สอนบรรเลงเพลงให้ผู้เรียนฟัง หรือ ให้ผู้เรียนเลือก 1-3 บทเพลง โดยที่เปียโนประกอบ จะเป็นผู้เล่นเปียโน หรือ CD Backing Track ก็ได้ และ อธิบายการตั้งเสียง (Tuning) ให้ตรงกับเปียโนประกอบด้วย

1. การตั้งเสียง (Tuning)

ก่อนที่ผู้เรียนจะบรรเลงกับผู้อื่น จำเป็นต้องตั้งเสียง (Tuning) ให้ตรงกับเครื่องดนตรีที่จะบรรเลงด้วย เช่น แซกโซโฟน กับ เปียโน หรือ การรวมวงดนตรีต่าง ๆ เป็นต้น

การหมุนปรับปากเป่า (Mouthpiece) เข้า เพื่อทำให้ท่อสั้นลง ทำให้ได้ระดับเสียงที่สูงขึ้น เป็นวิธีการปรับในกรณีที่บรรเลงออกมาได้ระดับเสียงที่ต่ำกว่าต้นเสียงที่ใช้เทียบ ดังภาพประกอบที่

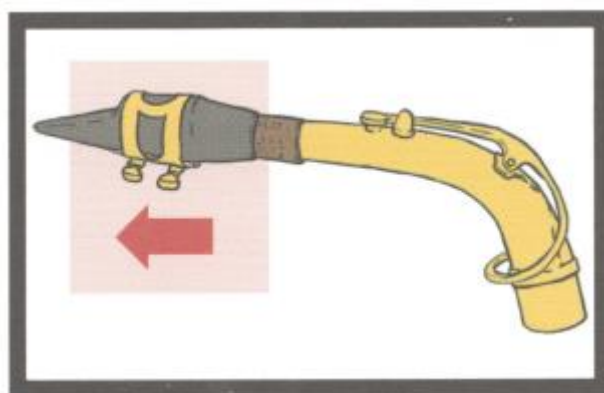
18

ภาพประกอบ 19 การตั้งเสียงแซกโซโฟนให้สูงขึ้น

ที่มา : วิศุวัฒน์ พฤษวานิช (ตำราพื้นฐานแซกโซโฟน 2560: 19)

การหมุนปรับปากเป่า (Mouthpiece) ออก เพื่อให้ท่อยาวขึ้น ทำให้ได้ระดับเสียงที่ต่ำลง เป็นวิธีการปรับในกรณีที่บรรเลงออกมาได้ระดับเสียงที่สูงกว่าต้นเสียงที่ใช้เทียบ ดังภาพประกอบที่ 19

ภาพประกอบ 20 การตั้งเสียงแซกโซโฟนให้ต่ำลง

ที่มา : วิศุวัฒน์ พฤษวานิช (ตำราพื้นฐานแซกโซโฟน 2560: 19)

ข้อควรระวัง

- การกัดหรือบีบปาก มากเกินไป จะส่งผลให้ระดับเสียงสูงขึ้น
- การผ่อนปาก จะส่งผลให้ระดับเสียงต่ำลง
- สภาพอากาศมีผลต่อความเพี้ยนของเสียง เช่น อากาศหนาว เย็น จะทำให้เสียงต่ำลง และ อากาศร้อน จะทำให้เสียงสูงขึ้น

2. การบรรเลงกับเปียโนประกอบ

ภาพประกอบ 21 หนังสือ Bel Canto

ที่มา : <https://www.woodbrass.com/en-gb/woodwind-saxophone-dehaske-sugawa-n.-van-beringen-r.-bel-canto-for-alto-saxophone-+-cd-p255881.html>

หนังสือ Bel Canto สำหรับ อัลโต้ แซกโซโฟน และ เปียโนประกอบ โดย Nobuya Sugawa นักแซกโซโฟน ชาวญี่ปุ่น ภายในเล่ม มีเพลงสั้น ๆ จำนวน 20 เพลง ในแต่ละบทเพลงจะรายละเอียดของโน้ต สั้น-ยาว (Articulation) ระดับเสียง (Dynamic) และคำศัพท์ต่าง ๆ มีโน้ตเปียโนประกอบ และ CD Backing Track ทั้ง 20 เพลง รวมถึงเพลงตัวอย่าง และในเพลงที่ 1 ของ CD เป็นเสียง เอฟชาร์ป (F#) ของ อัลโต้ แซกโซโฟน เพื่อใช้ในการตั้งเสียง

ขั้นตอนที่ 6 กิจกรรมกลุ่ม

การจัดกิจกรรมกลุ่ม เป็นกิจกรรมช่วยส่งเสริมผู้เรียนได้ฝึกฝนการแสดงทักษะปฏิบัติแซกโซโฟนก่อนทำการแสดงจริง หรือ การสอบต่าง ๆ โดยให้ผู้เรียนผลัดเปลี่ยนกันขึ้นมาบรรเลง และ ให้เพื่อนผู้เรียนในชั้นเรียนได้เสนอแนะทางการบรรเลง การฝึกซ้อม ให้แก่กัน

วัตถุประสงค์

เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนการแสดงทักษะปฏิบัติแซกโซโฟน และ รับฟังความคิดเห็นของการบรรเลง จากเพื่อนร่วมชั้นเรียน

ขั้นตอนการสอน

ให้ผู้เรียนแสดงทักษะปฏิบัติแซกโซโฟน เมื่อแสดงจบแล้ว ให้เพื่อนร่วมชั้นเรียน แสดงความคิดเห็นต่อการแสดง และ ให้ผู้เรียนคนอื่น ๆ ผลัดกันขึ้นทำการแสดง และ ผลัดกันแสดงความคิดเห็นต่อการแสดง ของเพื่อนร่วมชั้นเรียน

กิจกรรมการสอน

อาจารย์ผู้สอนต้องผลักดันการแสดงทักษะปฏิบัติแซกโซโฟน ของผู้เรียน เนื่องจากผู้เรียนอาจมีความเขินอาย จากการบรรเลงผู้เดียว และ อาจารย์ผู้สอนต้องผลักดันให้ผู้เรียนคนอื่น ๆ แสดงความคิดเห็นต่อการบรรเลงของเพื่อนร่วมชั้น และนำความคิดเห็นของเพื่อนร่วมชั้นเรียน ไปปรับปรุงทักษะการบรรเลงต่อไป

ขั้นตอนที่ 7 การสอบปลายภาค

การสอบปลายภาค ถือเป็นการวัดประเมินผลการเรียนในภาคเรียน การพัฒนาความสามารถ ทักษะการบรรเลงแซกโซโฟน

วัตถุประสงค์

เพื่อวัดประเมินผลการศึกษา ในภาคเรียน ของผู้เรียนวิชาทักษะปฏิบัติแซกโซโฟน

ขั้นตอนการสอบ

อาจารย์ผู้สอนต้องอธิบายการสอบแก่ผู้เรียน เช่น หัวข้อการสอบมีอะไรบ้าง เกณฑ์การให้คะแนนมีเรื่องใดบ้าง การสอบปลายภาค คิดคะแนนกี่เปอร์เซ็นต์ของทั้งรายวิชาทักษะปฏิบัติแซกโซโฟน

กิจกรรมการสอบ

อาจารย์ผู้สอบ ควรจะมีอาจารย์ทักษะปฏิบัติเครื่องดนตรีอื่น มารับชมและประเมินผู้เรียน ด้วย เพื่อให้ผู้เรียนจะได้รับความเห็นจาก อาจารย์ทักษะปฏิบัติเครื่องดนตรีอื่น ๆ ด้วย ซึ่งในหัวข้อการให้คะแนน โดยมีลักษณะการประเมินทักษะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งเกณฑ์ประเมินของรูปแบบนั้นมุ่งเน้นไปที่การวัดประเมินทักษะแซกโซโฟนของผู้เรียน คือ

1. การปฏิบัติสั้น-ยาว (Articulation)
2. การปฏิบัติความดัง-เบา (Dynamic)
3. ความถูกต้องของจังหวะ (Rhythm)
4. ถ่ายทอดอารมณ์เพลง (Musicality)
5. ความกังวาลของเสียง (Tone Quality)
6. ความเพี้ยนของเสียง (Pitch & Intonation)
7. การแสดงทักษะปฏิบัติ (Performance)
8. ความยากของบทเพลง (Repertoire)
9. รูปแบบของบทเพลง (Style)

5. การวัดประเมินผลของรูปแบบการสอน

การวัดผลประเมินผลของรูปแบบการสอนแซกโซโฟนของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย ผู้วิจัยได้รวบรวมวิธีการประเมินของอาจารย์ผู้สอนทั้ง 9 ท่าน พร้อมทั้งทบทวนหนังสือ ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และนำมาประยุกต์ใช้เป็นเกณฑ์การวัดประเมินผลรูปแบบการสอน โดยในการประเมินผลทักษะปฏิบัติแซกโซโฟน ต้องมีการวัดประเมินผลที่ครอบคลุมในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งจำแนกออกเป็น 3 ประเภทดังนี้

1) การประเมินการเรียนรู้ตลอดภาคการศึกษา ได้แก่ การเข้าห้องเรียน พัฒนาการในห้องเรียน และการทดสอบทักษะปฏิบัติแซกโซโฟน

2) การประเมินการเรียนรู้ระหว่างเรียน ได้แก่ บันทึกการสอน งานการบ้านการฝึกซ้อมของผู้เรียน

3) การทดสอบทักษะปฏิบัติแซกโซโฟน คือ การประเมินประเด็นหัวข้อต่าง ๆ เช่น การปฏิบัติสั้น-ยาว (Articulation) การปฏิบัติความดัง-เบา (Dynamic) ความถูกต้องของจังหวะ (Rhythm) ถ้อยทอดอารมณ์เพลง (Musicality) ความกังวาลของเสียง (Tone Quality) ความเพี้ยนของเสียง (Pitch & Intonation) การแสดงทักษะปฏิบัติ (Performance) ความยากของบทเพลง (Repertoire) รูปแบบของบทเพลง (Style)

ทั้งนี้ การประเมินผลทักษะปฏิบัติแซกโซโฟน ในส่วนการทดสอบทักษะปฏิบัติแซกโซโฟน เป็นการประเมินผลการแสดงดนตรี ที่มีความงามทางด้านศิลปะ ซึ่งผู้สอน หรือ คณะกรรมการ ควรพิจารณาการประเมินผู้เรียนเป็นรายบุคคล

(ตัวอย่าง)
บันทึกการสอน

ชื่อ-นามสกุล _____ ชื่อ _____
เล่น _____
รหัสนักศึกษา _____ รายวิชา _____ ภาคเรียน/ปี _____
การศึกษา _____
ครั้งที่ _____ วัน/เดือน/ปี _____
กิจกรรมการสอน

การบ้านครั้งถัดไป

ลงชื่อ _____
(_____)

อาจารย์ผู้สอน

(ตัวอย่าง)

แบบประเมินทักษะปฏิบัติแซกโซโฟน

ชื่อ-นามสกุล _____ ชั้นปีที่ _____ รหัส

นักศึกษา _____

บทเพลง/ผู้ประพันธ์ _____

คำชี้แจง

การประเมินทักษะปฏิบัติแซกโซโฟน เป็นการประเมินค่า 5 ระดับและมีคะแนนเฉลี่ยตามค่า
ระดับ โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความเห็นของท่าน

ประเด็น	ระดับคะแนน				
	1	2	3	4	5
1. การปฏิบัติสั้น-ยาว (Articulation)					
2. การปฏิบัติความดัง-เบา (Dynamic)					
3. ความถูกต้องของจังหวะ (Rhythm)					
4. ถ่ายทอดอารมณ์เพลง (Musicality)					
5. ความกังวาลของเสียง (Tone Quality)					
6. ความเพี้ยนของเสียง (Pitch & Intonation)					
7. การแสดงทักษะปฏิบัติ (Performance)					
8. ความยากของบทเพลง (Repertoire)					
9. รูปแบบของบทเพลง (Style)					

ข้อเสนอแนะ/ความคิดเห็น

ลงชื่อ _____

(_____)

ผู้ประเมิน

ตัวอย่างเกณฑ์การประเมินทักษะปฏิบัติแซกโซโฟน ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ไว้ 5 ระดับ ดังนี้

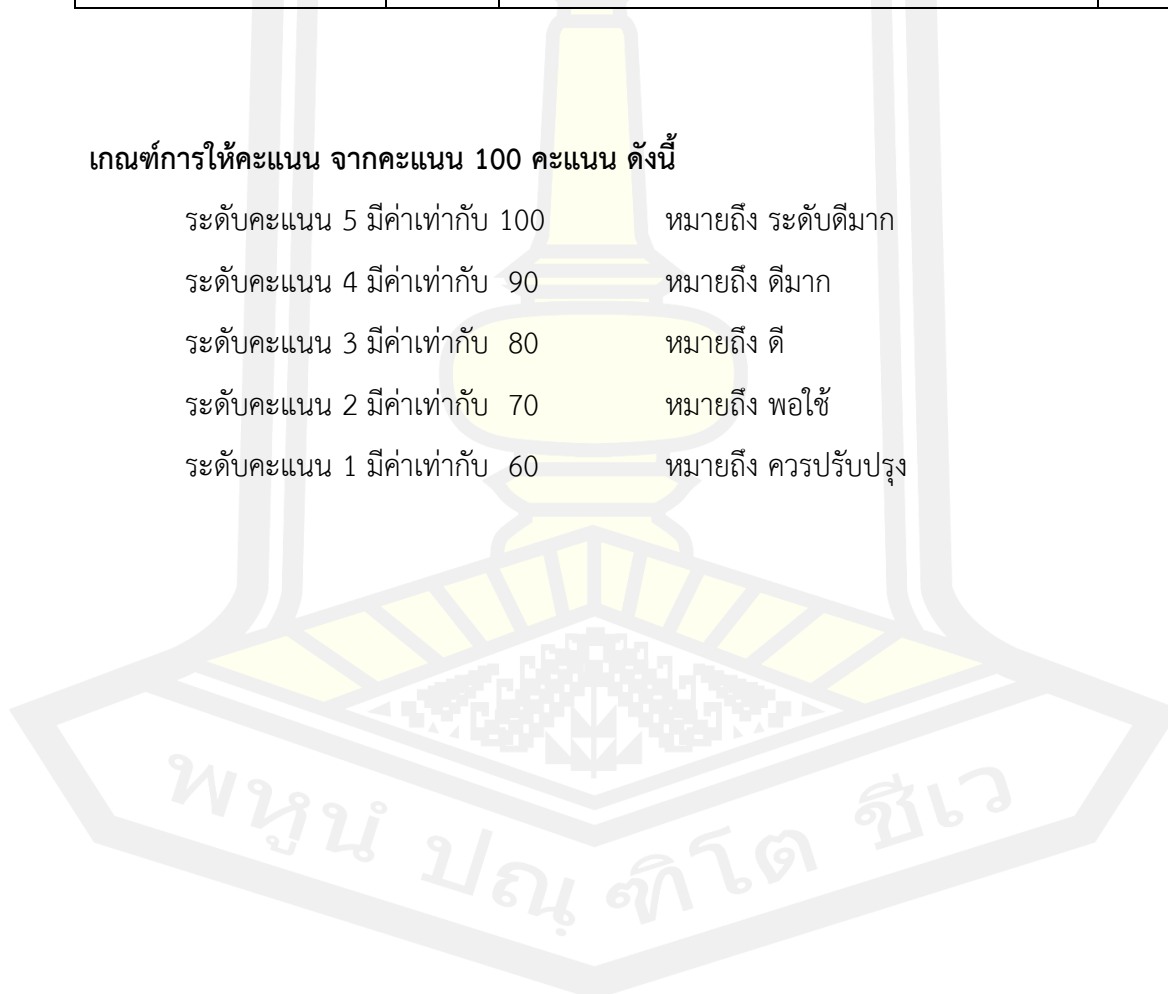
ประเด็นการประเมิน	ระดับ คะแนน	เกณฑ์การประเมิน	หมายเหตุ
1. การปฏิบัติสั่น-ยาว (Articulation)	5	มีความถูกต้องการบรรเลงสั่น-ยาว (Articulation) ดีเยี่ยม	
	4	มีความถูกต้องการบรรเลงสั่น-ยาว (Articulation) ดีมาก	
	3	มีความถูกต้องการบรรเลงสั่น-ยาว (Articulation) ดี	
	2	มีความถูกต้องการบรรเลงสั่น-ยาว (Articulation) พอใช้	
	1	ควรปรับปรุงความถูกต้องการบรรเลงสั่น-ยาว (Articulation)	
2. การปฏิบัติความดัง-เบา (Dynamic)	5	มีความถูกต้องการบรรเลงความดัง-เบา (Dynamic) ดีเยี่ยม	
	4	มีความถูกต้องการบรรเลงความดัง-เบา (Dynamic) ดีมาก	
	3	มีความถูกต้องการบรรเลงความดัง-เบา (Dynamic) ดี	
	2	มีความถูกต้องการบรรเลงความดัง-เบา (Dynamic) พอใช้	
	1	ควรปรับปรุงความถูกต้องการบรรเลงความดัง-เบา (Dynamic)	
3. ความถูกต้องของจังหวะ (Rhythm)	5	มีความถูกต้องของจังหวะ (Rhythm) ดีเยี่ยม	
	4	มีความถูกต้องของจังหวะ (Rhythm) ดีมาก	
	3	มีความถูกต้องของจังหวะ (Rhythm) ดี	
	2	มีความถูกต้องของจังหวะ (Rhythm) พอใช้	
	1	ควรปรับปรุงความถูกต้องของจังหวะ (Rhythm)	
4. ถ่ายทอดอารมณ์เพลง (Musicality)	5	สามารถถ่ายทอดอารมณ์เพลง (Musicality) ดีเยี่ยม	
	4	สามารถถ่ายทอดอารมณ์เพลง (Musicality) ดีมาก	

	3	สามารถถ่ายทอดอารมณ์เพลง (Musicality) ดี	
	2	สามารถถ่ายทอดอารมณ์เพลง (Musicality) พอใช้	
	1	ควรปรับปรุงการถ่ายทอดอารมณ์เพลง (Musicality)	
5. ความกังวาลของเสียง (Tone Quality)	5	มีความกังวาลของเสียง (Tone Quality) ดีเยี่ยม	
	4	มีความกังวาลของเสียง (Tone Quality) ดีมาก	
	3	มีความกังวาลของเสียง (Tone Quality) ดี	
	2	มีความกังวาลของเสียง (Tone Quality) พอใช้	
	1	ควรปรับปรุงความกังวาลของเสียง (Tone Quality)	
6. ความเพี้ยนของเสียง (Pitch & Intonation)	5	ควบคุมความเพี้ยนของเสียง (Pitch & Intonation) ดีเยี่ยม	
	4	ควบคุมความเพี้ยนของเสียง (Pitch & Intonation) ดีมาก	
	3	ควบคุมความเพี้ยนของเสียง (Pitch & Intonation) ดี	
	2	ควบคุมความเพี้ยนของเสียง (Pitch & Intonation) พอใช้	
	1	ควรปรับปรุงการควบคุมความเพี้ยนของเสียง (Pitch & Intonation)	
7. การแสดงทักษะปฏิบัติ (Performance)	5	แสดงทักษะปฏิบัติ (Performance) ดีเยี่ยม	
	4	แสดงทักษะปฏิบัติ (Performance) ดีมาก	
	3	แสดงทักษะปฏิบัติ (Performance) ดี	
	2	แสดงทักษะปฏิบัติ (Performance) พอใช้	
	1	ควรปรับปรุงการแสดงทักษะปฏิบัติ (Performance)	

8. ความยากของบทเพลง (Repertoire)	5	ความยากของบทเพลง (Repertoire) ดีเยี่ยม	
	4	ความยากของบทเพลง (Repertoire) ดีมาก	
	3	ความยากของบทเพลง (Repertoire) ดี	
	2	ความยากของบทเพลง (Repertoire) พอใช้	
	1	ควรปรับปรุง หาบทเพลงที่เหมาะสม	
9. รูปแบบของบทเพลง (Style)	5	รูปแบบของบทเพลง (Style) ดีเยี่ยม	
	4	รูปแบบของบทเพลง (Style) ดีมาก	
	3	รูปแบบของบทเพลง (Style) ดี	
	2	รูปแบบของบทเพลง (Style) พอใช้	
	1	ควรปรับปรุง รูปแบบของบทเพลง (Style)	

เกณฑ์การให้คะแนน จากคะแนน 100 คะแนน ดังนี้

ระดับคะแนน 5 มีค่าเท่ากับ 100	หมายถึง ระดับดีมาก
ระดับคะแนน 4 มีค่าเท่ากับ 90	หมายถึง ดีมาก
ระดับคะแนน 3 มีค่าเท่ากับ 80	หมายถึง ดี
ระดับคะแนน 2 มีค่าเท่ากับ 70	หมายถึง พอใช้
ระดับคะแนน 1 มีค่าเท่ากับ 60	หมายถึง ควรปรับปรุง

6. เงื่อนไขการนำรูปแบบการสอนไปใช้

ในการนำรูปแบบการสอนไปใช้นั้น มีเงื่อนไขสำคัญในการใช้รูปแบบการสอนปฏิบัติทักษะแซกโซโฟน ของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการจัดการเรียนการสอน ดังนี้

- รูปแบบการสอนแซกโซโฟนของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย เป็นรูปแบบการสอนที่มุ่งเน้นการส่งเสริมและพัฒนาทักษะปฏิบัติแซกโซโฟนของผู้เรียนระดับปริญญาตรี เป็นการสอนผู้ใหญ่ที่บรรเลงแซกโซโฟน มาแล้วก่อนเข้าศึกษาในระดับอุดมศึกษา หากนำไปประยุกต์ใช้กับการสอนในระดับอายุที่น้อยกว่า ระดับอุดมศึกษา หรือกลุ่มผู้สูงอายุ ควรพิจารณาเลือกใช้เฉพาะขั้นตอนหรือวิธีการที่เหมาะสมกับผู้เรียนในช่วงอายุนั้น ๆ
- ผู้สอนที่นำรูปแบบไปใช้ ควรมีทักษะด้านบรรเลงแซกโซโฟนขั้นพื้นฐาน หรือ พื้นฐานเครื่องดนตรีประเภทลมไม้ เนื่องจากมีระบบการใช้นิ้วที่คล้ายคลึงกัน
- ผู้สอนที่นำรูปแบบไปใช้ ควรบรรเลงและสาธิตให้แก่ผู้เรียนได้

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ จากผู้วิจัย

1. ในปัจจุบันมีตำรา โน้ตเพลง เกี่ยวกับ แซกโซโฟน มากขึ้นในทุก ๆ วัน นอกจากที่ผู้วิจัยแนะนำ บทแบบฝึกหัด 50 Easy and Progressive Studies ประพันธ์โดย Guy Lacour นั้น ยังมีบทแบบฝึกหัดที่สามารถใช้ร่วมกัน หรือ ในระดับสูงขึ้นเช่น

- แบบฝึกหัด Berbiguier ประพันธ์โดย Marcel Mule
- แบบฝึกหัด 48 Exercises for Saxophone โดย Franz Wilhelm Ferling

แบบฝึกหัดด้านต่าง ๆ เช่น ความเข้าใจระบบนิ้ว หรือ การฝึกเสียงสูง เช่น

- แบบฝึกหัด Mechanical Exercises Book.1-3 เรียบเรียงโดย Jean-Marie Londeix
- แบบฝึกหัดบันไดเสียง All Scale Full Range เรียบเรียงโดย Jean-Marie Londeix
- แบบฝึกหัด Saxophone High Tone เรียบเรียงโดย Eugene Rousseau

2. บทเพลงวรรณกรรมของแซกโซโฟน (Saxophone Repertoire) นับตั้งแต่ Adolphe Sax ได้สร้าง แซกโซโฟนขึ้นในปี ค.ศ.1839 จนถึงปัจจุบัน ได้มีบทเพลงมากมายทั้งเดี่ยว (Solo) บทเพลงแซกโซโฟนกับเปียโนประกอบ (Saxophone and Piano) หรือ แซกโซโฟน คอนแชร์โต้ (Saxophone Concerto) แต่ละบทเพลงมีทั้งระดับง่ายจนไปถึงยากมาก ซึ่งในระดับอุดมศึกษา

ผู้สอนอาจทำการเลือกเพลงที่จะใช้แสดงหรือการสอบต่าง ๆ ตามทักษะของผู้เรียนในเวลานั้น ๆ ส่วนมากบทเพลงที่ใช้เรียนมีดังนี้

- Concertino pour Saxophone Alto Mib et Piano ประพันธ์โดย Jean-Baptiste Singelee

- Solo De Concert pour Saxophone Alto Mib et Piano ประพันธ์โดย Jean-Baptiste Singelee

- Solos For The Alto Saxophone Player	เรียบเรียงโดย Larry Teal
- Solos For The Tenor Saxophone Player	เรียบเรียงโดย Larry Teal
- Sonata pour Alto Saxophone	ประพันธ์โดย Paul Creston
- Concerto in Eb	ประพันธ์โดย Alexander Glazunov
- Tableaux de Provence	ประพันธ์โดย Paule Maurice
- Prelude, Cadence et Finale	ประพันธ์โดย Alfred Desenclos
- Concertino da Camera	ประพันธ์โดย Jacques Ibert
- Devil Rag	ประพันธ์โดย Jean Matitia
- Ballade	ประพันธ์โดย Henri Tomasi
- Sonata	ประพันธ์โดย Denis Benard
- Etude	ประพันธ์โดย Charles Koechlin

รายชื่อบทเพลงข้างต้นเป็นแค่ตัวอย่าง ยังมีอีกหลาย ๆ เพลงที่น่าสนใจ และอาจมีความยากง่ายแตกต่างกัน อาจารย์ผู้สอนอาจแนะนำให้ผู้เรียนฟังเพลงจาก CD หรือ แอปพลิเคชัน เช่น Spotify, YouTube หรือ Apple Music เป็นต้น อาจารย์ผู้สอนควรแนะนำนักแซกโซโฟน ที่ผู้เรียนควรไปหาฟังอีกด้วย

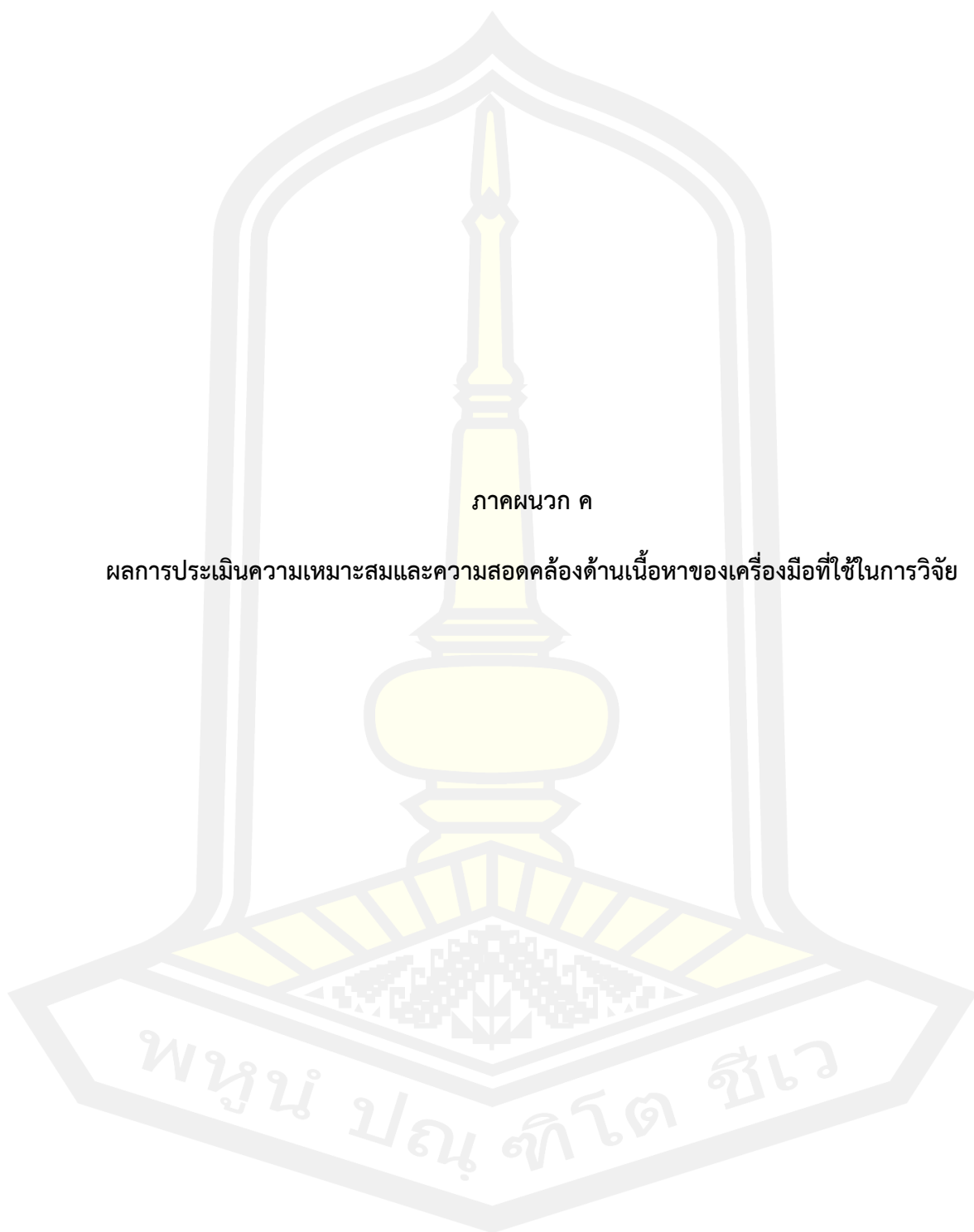
3. หากสถาบันอุดมศึกษา ที่มี โซปราโน แซกโซโฟน (Soprano Saxophone) อัลโต้ แซกโซโฟน (Alto Saxophone) เทนเนอร์ แซกโซโฟน (Tenor Saxophone) บาริโทน แซกโซโฟน (Baritone Saxophone) อาจารย์ผู้สอนควรผลักดันการรวมวง แซกโซโฟน ควอเต็ต (Saxophone Quartet) เพื่อเป็นกิจกรรมเสริม และสามารถนำไปออกงานแสดงต่าง ๆ รวมถึงการแข่งขันต่าง ๆ

4. ด้านการสอนแจ๊ส แซกโซโฟน อาจารย์ผู้สอนควรมีความรู้ด้านการ “คีตปฏิภาณ” (improvisation) เพื่อที่จะสามารถสาธิต และ อธิบายความรู้ด้านดนตรีแจ๊สได้ เช่น ความรู้ด้านบันไดเสียงและโหมดต่าง ๆ (Scale & Mode) ความรู้ด้านคอร์ด (Chord) ความรู้ด้านคีตลักษณ์ (Form) รวมไปถึงสถาบันอุดมศึกษานั้น มีการสอนปฏิบัติเครื่องประเภท เปียโน กีตาร์ เบส กลอง ที่เป็นในทางดนตรีแจ๊สด้วย เพื่อที่จะสามารถปฏิบัติรวมวงดนตรีแจ๊ส เพื่อเป็นเสริมสร้างทักษะการปฏิบัติการบรรเลงด้วย

ภาคผนวก ค

ผลการประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้องด้านเนื้อหาของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ตารางที่ 1 ผลการประเมินความสอดคล้องเชิงเนื้อหาเกี่ยวกับวัตถุประสงค์การวิจัยของแบบสัมภาษณ์
อาจารย์ผู้สอนทักษะปฏิบัติแชกโซโฟนในประเทศไทย

วัตถุประสงค์ในการวิจัย	ข้อคำถาม	คะแนนการประเมินของผู้เชี่ยวชาญคนที่			รวม	IOC	สรุปผลการประเมิน
		1	2	3			
1. เพื่อศึกษาวิธีการสอนกระบวนการสอนแชกโซโฟนของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย	ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ ได้แก่ ชื่อ-นามสกุล คณะ/มหาวิทยาลัยที่สังกัด ตำแหน่ง วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน ผลงานทางด้านดนตรี	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการสอนทักษะปฏิบัติแชกโซโฟนรูปแบบการสอนในภาพรวม 1. ท่านมีรูปแบบการจัดการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติแชกโซโฟน ในภาพรวมอย่างไร มีลักษณะใด (กลุ่ม/เดี่ยว) มีการจัดการในชั้นเรียนอย่างไร	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	จุดมุ่งหมายในการจัดการเรียนการสอน 1. ท่านมีจุดมุ่งหมายในการจัดการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติแชกโซโฟนอย่างไร	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

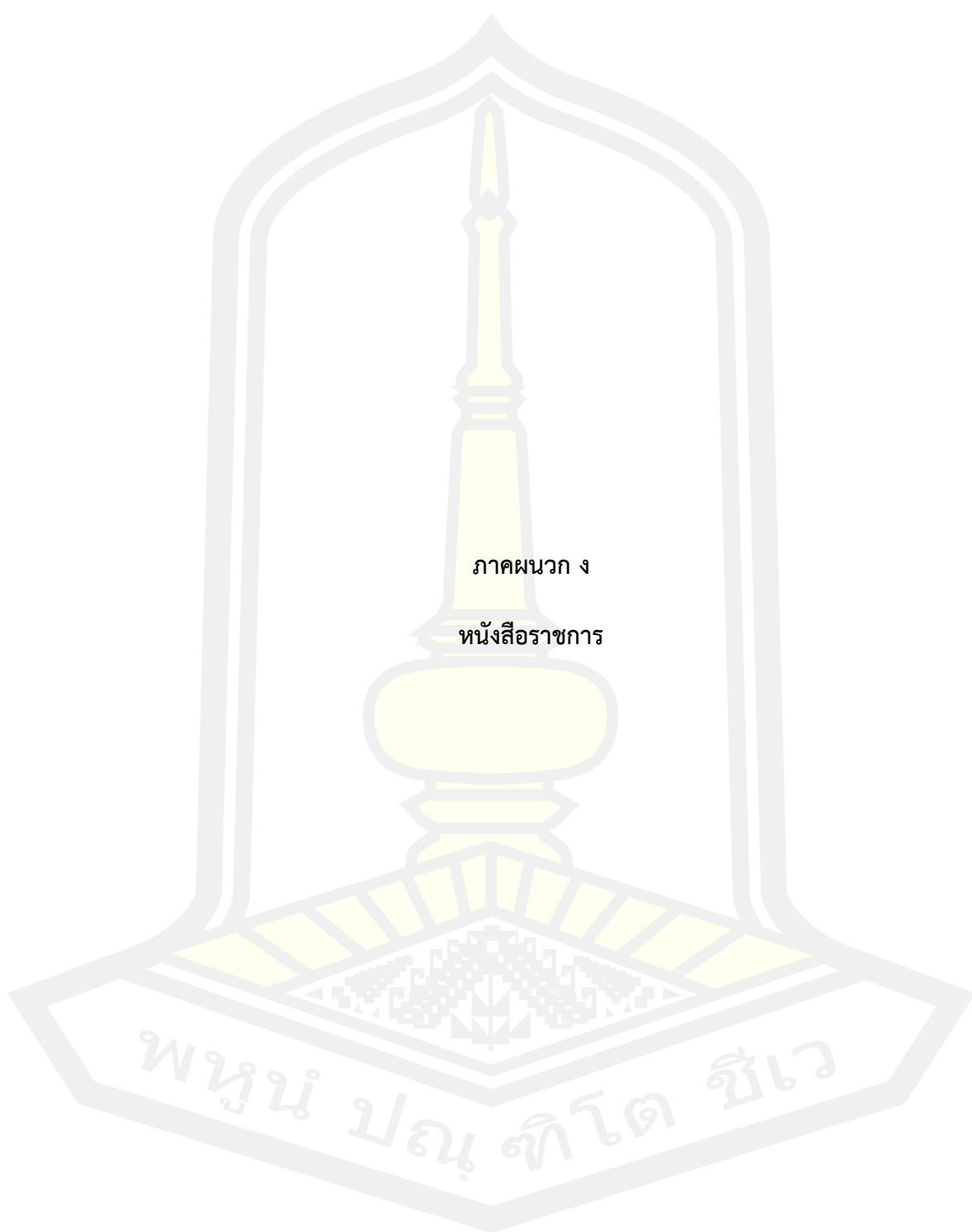
	กระบวนการเรียนการสอน						
	1. การเตรียมการสอน						
	1.1. ท่านมีการวางแผนการสอนเพื่อกำหนดเนื้อหาให้เหมาะสมกับเวลาในการเรียนอย่างไร	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	1.2 ท่านมีการทดสอบผู้เรียนก่อนเรียนหรือไม่? มีวิธีการอย่างไร	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	1.3 ท่านมีวิธีการหรือแนวคิดในการเลือกบทเพลง และเลือกแบบฝึกหัดให้กับผู้เรียนในขั้นต้น ขั้นกลาง และขั้นสูงอย่างไร	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	2. วิธีการสอน						
	2.1 ลักษณะวิธีการสอนทักษะปฏิบัติแซกโซโฟนของสถาบันของท่านเป็นอย่างไร	+1	0	+1	2	0.66	ใช้ได้
	2.2 วิธีการสอนทักษะปฏิบัติแซกโซโฟนของท่านเป็นอย่างไร	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	2.3 ท่านมีการสาธิตทักษะปฏิบัติแซกโซโฟนให้ผู้เรียนดูเป็นตัวอย่างหรือไม่อย่างไร	0	+1	+1	2	0.66	ใช้ได้
	2.4 ท่านใช้แบบฝึกหัดใดในการพัฒนาทักษะปฏิบัติแซกโซโฟนของผู้เรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

3. เทคนิคในการสอน						
ทักษะปฏิบัติแซกโซโฟน						
3.1 ท่านมีเทคนิคการสอน ทักษะปฏิบัติแซกโซโฟน ให้กับผู้เรียนอย่างไร	+1	0	+1	2	0.66	ใช้ได้
3.2 เทคนิคการบรรเลงแซก โซโฟนใดมีความจำเป็นต่อ บทเพลงที่ท่านใช้ในการ เรียนการสอน คือ อะไรบ้าง	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3.3 ท่านมีวิธีการฝึกฝน เทคนิคการบรรเลงแซก โซโฟนให้กับผู้เรียนอย่างไร บ้าง	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4. การบำรุงรักษาเครื่อง ดนตรี						
4.1 ท่านแนะนำวิธีการ บำรุงรักษาเครื่องดนตรี เบื้องต้นให้กับผู้เรียน อย่างไร	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5. การประเมินผลและ แสดงผลงาน						
5.1 ท่านมีเทคนิคและ วิธีการประเมินการเรียนรู้ อย่างไร	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5.2 ท่านได้มีการบันทึกหลัง การสอนหรือไม่	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5.3 ท่านมีการประเมินผล ผู้เรียนในรายวิชาช่วงใดบ้าง และในแต่ละช่วงมีการ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ประเมินในรูปแบบใด ใช้ เกณฑ์ใด และใช้เครื่องใดใน การประเมิน						
หนังสือ ตำรา และสื่อการเรียนรู้ 1. ท่านใช้หนังสือ ตำรา และสื่อการเรียนรู้ในการ จัดการเรียนการสอน อะไรบ้าง	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ปัญหาในการจัดการเรียน การสอน 1. ท่านพบปัญหา และ อุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการ เรียนการสอนด้านใดบ้าง และมีแนวทางการแก้ไข ปัญหา และอุปสรรคนั้น อย่างไร	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ผลที่คาดว่าจะผู้เรียนจะได้รับ 1. ท่านคิดว่าผู้เรียนจะ ได้รับประโยชน์ในการเรียน ทักษะปฏิบัติแซกโซโฟน อย่างไร	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ข้อเสนอแนะทั่วไป 1. ท่านมีข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการจัดการเรียน การสอนทักษะปฏิบัติแซก โซโฟนหรือไม่ อย่างไรบ้าง	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

และวัตถุประสงค์ของรูปแบบการสอน								
4.3 ขั้นตอนการเรียนการสอนมีความเหมาะสม สามารถทำให้การเรียนการสอนบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ของรูปแบบการสอนได้	5	5	5	5	5	5	0.00	มากที่สุด
4.4 การอธิบายขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนมีความเข้าใจง่าย	5	5	5	4	5	4.8	0.45	มากที่สุด
4.5 รูปภาพ และสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการอธิบาย มีความถูกต้อง	5	5	5	4	5	4.8	0.45	มากที่สุด
4.6 การประเมินผลมีความเหมาะสม และมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ของรูปแบบการสอน	5	5	5	5	5	5	0.00	มากที่สุด
5. องค์ประกอบเชิงเงื่อนไขในการนำรูปแบบการสอนไปใช้								
5.1 เงื่อนไขในการนำรูปแบบการสอนไปใช้ มีความเหมาะสม และปัจจัยที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน	5	5	4	4	5	4.6	0.55	มากที่สุด

ภาคผนวก ง

หนังสือราชการ

พูน ปณ จิต ชีวะ

ที่ อว.๐๖๐๕.๒๔/๕๙๕

วิทยาลัยดุริยางคศิลป์
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ต.ขามเรียง อ.กันทรวิชัย
จ.มหาสารคาม ๔๔๑๕๐

๓ พฤษภาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย
เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐกรณ์ ทฤษฎิคุณ วิทยาลัยการดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จ
เจ้าพระยา
สิ่งที่แนบมาด้วย แบบประเมินความสอดคล้อง IOC จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายกิตติคุณ จันทรเกษ นิสิตหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาดุริยางคศิลป์
วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ในหัวข้อ “รูปแบบการจัดการ
เรียนการสอนแซกโซโฟน ของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย” และอยู่ระหว่างการเก็บข้อมูลภาคสนาม

ในการนี้ เพื่อให้การเก็บข้อมูลภาคสนามเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ของ นายกิตติคุณ จันทรเกษ
เป็นไปด้วยความเรียบร้อยสมบูรณ์ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย ในการ
เก็บข้อมูล ตามเอกสารที่แนบท้ายนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบพระคุณมาเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์คมกริช การินทร์)
คณบดีวิทยาลัยดุริยางคศิลป์

งานวิชาการ วิทยาลัยดุริยางคศิลป์
โทร.๐๔๓ - ๗๕๔๓๘๕ ภายใน ๓๗๘๐

ที่ อว.๐๖๐๕.๒๔/๙๙๕

วิทยาลัยดุริยางคศิลป์
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ต.ขามเรียง อ.กันทรวิชัย
จ.มหาสารคาม ๔๔๑๕๐

๓ พฤษภาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.ธนวัฒน์ บุตรทองทิพย์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
สิ่งที่แนบมาด้วย แบบประเมินความสอดคล้อง IOC จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายกิตติคุณ จันทรเกษ นิสิตหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาดุริยางคศิลป์ วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ในหัวข้อ “รูปแบบการจัดการเรียนการสอนแซกโซโฟน ของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย” และอยู่ระหว่างการเก็บข้อมูลภาคสนาม

ในการนี้ เพื่อให้การเก็บข้อมูลภาคสนามเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ของ นายกิตติคุณ จันทรเกษ เป็นไปด้วยความเรียบร้อยสมบูรณ์ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย ในการเก็บข้อมูล ตามเอกสารที่แนบท้ายนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบพระคุณมาเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์คมกริช การินทร์)
คณบดีวิทยาลัยดุริยางคศิลป์

งานวิชาการ วิทยาลัยดุริยางคศิลป์

โทร.๐๔๓ - ๗๕๔๓๘๕ ภายใน ๓๗๘๐

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โทร. 0 4375 4385 ภายใน 3780

ที่ อว 0605.24/1305

วันที่ 3 พฤษภาคม 2564

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์ พิทักษ์ สอนโย วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

สิ่งที่แนบมาด้วย แบบประเมินความสอดคล้อง IOC จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายกิตติคุณ จันทรเกษ นิสิตหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาดุริยางคศิลป์ วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ในหัวข้อ “รูปแบบการจัดการเรียนการสอนแซกโซโฟน ของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย” และอยู่ระหว่างการเก็บข้อมูลภาคสนาม

ในการนี้ เพื่อให้การเก็บข้อมูลภาคสนามเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ของ นายกิตติคุณ จันทรเกษ เป็นไปด้วยความเรียบร้อยสมบูรณ์ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย ในการเก็บข้อมูล ตามเอกสารที่แนบท้ายนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คมกริช การินทร์)
คณบดีวิทยาลัยดุริยางคศิลป์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โทร 043-754385 ภายใน 3783

ที่ อว 0605.24/2712

วันที่ 5 ตุลาคม 2564

เรื่อง ขออนุญาตเคราะห้เก็บรวบรวมข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์วรกร สืบโย

ด้วย นายกิตติคุณ จันทร์เกษ รหัส 60012060006 นิสิตหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต ระบบในเวลา
ราชการ สาขาวิชาดุริยางคศิลป์ กำลังดำเนินการทำงานวิจัยเรื่อง รูปแบบการจัดการเรียนการสอนแซกโซโฟน ของ
สถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย ซึ่งในวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูลประกอบด้วยอาจารย์
ผู้สอน และผู้เรียน ดังนั้น เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ จึงขออนุญาตเคราะห้ให้นิสิตดังกล่าว
ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ติดต่อประสานงานกับท่านโดยตรง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์คมกริช การินทร์)

คณบดีวิทยาลัยดุริยางคศิลป์

ที่ อว 0605.24/1740

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ตำบลขามเรียง อำเภอกันทรวิชัย
จังหวัดมหาสารคาม 44150

5 ตุลาคม 2564

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน อาจารย์ลักขชัย กฤษน้อย คณะดนตรีและการแสดง มหาวิทยาลัยบูรพา

ด้วย นายกิตติคุณ จันทรเกษ นิสิตระดับปริญญาเอก หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขา
ดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการจัดการเรียนการสอน
แซกโซโฟน ของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย” ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูล
ประกอบด้วย อาจารย์ผู้สอน และผู้เรียน ดังนั้น เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ จึงขอความ
อนุเคราะห์ให้หนังสือดังกล่าวดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ทั้งนี้สัปดาห์หน้าจะเป็นผู้ติดต่อประสานงานกับท่านโดยตรง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คมกริช การินทร์)
คณบดีวิทยาลัยดุริยางคศิลป์
ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาสารคามสำนักงานเลขานุการวิทยาลัยดุริยางคศิลป์
โทรศัพท์/โทรสาร 043-754-385

ที่ อว 0605.24/ 1941

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ตำบลขามเรียง อำเภอกันทรวิชัย
จังหวัดมหาสารคาม 44150

5 ตุลาคม 2564

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ดร.วิวัฒน์ พงษ์พานิช วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล

ด้วย นายกิตติคุณ จันทร์เกษ นิสิตระดับปริญญาเอก หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขา
ดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการจัดการเรียนการสอน
แซกโซโฟน ของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย” ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูล
ประกอบด้วย อาจารย์ผู้สอน และผู้เรียน ดังนั้น เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ จึงขอความ
อนุเคราะห์ให้นิสิตดังกล่าวดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ติดต่อประสานงานกับท่านโดยตรง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คมกริช การินทร์)

คณบดีวิทยาลัยดุริยางคศิลป์

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

สำนักงานเลขานุการวิทยาลัยดุริยางคศิลป์

โทรศัพท์/โทรสาร 043-754-385

ที่ อว 0605.24/ 1942

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ตำบลขามเรียง อำเภอกันทรวิชัย
จังหวัดมหาสารคาม 44150

5 ตุลาคม 2564

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน อาจารย์สุวัฒน์ หาญพัฒนชัย ภาควิชาดนตรี คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ด้วย นายกิตติคุณ จันทรเกษ นิสิตระดับปริญญาเอก หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขา
ดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการจัดการเรียนการสอน
แซกโซโฟน ของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย” ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูล
ประกอบด้วย อาจารย์ผู้สอน และผู้เรียน ดังนั้น เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ จึงขอความ
อนุเคราะห์ให้นิสิตดังกล่าวดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ติดต่อประสานงานกับท่านโดยตรง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คมกริช การินทร์)

คณบดีวิทยาลัยดุริยางคศิลป์

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

สำนักงานเลขานุการวิทยาลัยดุริยางคศิลป์
โทรศัพท์/โทรสาร 043-754-385

ที่ อว 0605.24/1943

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ตำบลขามเรียง อำเภอกันทรวิชัย
จังหวัดมหาสารคาม 44150

5 ตุลาคม 2564

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชัยพฤกษ์ เหมขรา วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยพายัพ

ด้วย นายกิตติคุณ จันทรเกษ นิสิตระดับปริญญาเอก หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขา ดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการจัดการเรียนการสอน แยกโซโฟน ของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย” ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูล ประกอบด้วย อาจารย์ผู้สอน และผู้เรียน ดังนั้น เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ จึงขอความ อนุเคราะห์ให้หนังสือดังกล่าวดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ทั้งนี้หนังสือจะเป็นผู้ติดต่อประสานงานกับท่านโดยตรง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คมกริช การินทร์)

คณบดีวิทยาลัยดุริยางคศิลป์

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

สำนักงานเลขานุการวิทยาลัยดุริยางคศิลป์

โทรศัพท์/โทรสาร 043-754-385

ที่ อว 0605.24/1444

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ตำบลขามเรียง อำเภอกันทรวิชัย
จังหวัดมหาสารคาม 44150

5 ตุลาคม 2564

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรินทร์ สีเสียดงาม วิทยาลัยการดนตรี ม.ราชภัฏบ้านเด็เจ้าพระยา

ด้วย นายกิตติคุณ จันทรเกษ นิสิตระดับปริญญาเอก หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขา ดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการจัดการเรียนการสอน แยกโซโฟน ของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย” ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูล ประกอบด้วย อาจารย์ผู้สอน และผู้เรียน ดังนั้น เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ จึงขอความ อนุเคราะห์ให้นิสิตดังกล่าวดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ติดต่อประสานงานกับท่านโดยตรง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คมกริช กาจรินทร์)

คณบดีวิทยาลัยดุริยางคศิลป์
ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

สำนักงานเลขานุการวิทยาลัยดุริยางคศิลป์
โทรศัพท์/โทรสาร 043-754-385

ที่ อว 0605.24/ 1945

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ตำบลขามเรียง อำเภอกันทรวิชัย
จังหวัดมหาสารคาม 44150

5 ตุลาคม 2564

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประหยัด ศุภจิตรา คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

ด้วย นายกิตติคุณ จันทรเกษ นิสิตระดับปริญญาเอก หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขา
ดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการจัดการเรียนการสอน
แซกโซโฟน ของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย” ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูล
ประกอบด้วย อาจารย์ผู้สอน และผู้เรียน ดังนั้น เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ จึงขอความ
อนุเคราะห์ให้นิสิตดังกล่าวดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ติดต่อประสานงานกับท่านโดยตรง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คมกริช การินทร์)

คณบดีวิทยาลัยดุริยางคศิลป์
ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

สำนักงานเลขานุการวิทยาลัยดุริยางคศิลป์
โทรศัพท์/โทรสาร 043-754-385

ที่ อว 0605.24/ 17

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ตำบลขามเรียง อำเภอกันทรวิชัย
จังหวัดมหาสารคาม 44150

10 มกราคม 2565

เรื่อง ขออนุมัติขอความเห็นชอบการเก็บรวบรวมข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน อาจารย์พิสุทธิ์ ประทีปะเสน คณะดุริยางคศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ด้วย นายกิตติคุณ จันทรเกษ นิสิตรระดับปริญญาเอก หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการจัดการเรียนการสอน แยกโซโฟน ของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย” ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูล ประกอบด้วย อาจารย์ผู้สอน และผู้เรียน ดังนั้น เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ จึงขออนุมัติขอความเห็นชอบให้นิสิตดังกล่าวดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ติดต่อประสานงานกับท่านโดยตรง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุมัติและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์คมกริช การินทร์)

คณบดีวิทยาลัยดุริยางคศิลป์

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

สำนักงานเลขานุการวิทยาลัยดุริยางคศิลป์

โทรศัพท์/โทรสาร 043-754-385

ที่ อว 0605.24/ 14

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ตำบลขามเรียง อำเภอกันทรวิชัย
จังหวัดมหาสารคาม 44150

10 มกราคม 2565

เรื่อง ขออนุมัติขอความเห็นชอบการเก็บรวบรวมข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรช เล่าหิระพานิช วิทยาลัยดนตรี มหาวิทยาลัยรังสิต

ด้วย นายกิตติคุณ จันทร์เกษ นิสิตระดับปริญญาเอก หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขา ดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการจัดการเรียนการสอน แยกโซโฟน ของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย” ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูล ประกอบด้วย อาจารย์ผู้สอน และผู้เรียน ดังนั้น เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ จึงขอความอนุเคราะห์ให้นิสิตดังกล่าวดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ติดต่อประสานงานกับท่านโดยตรง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุมัติและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์คมกริช การินทร์)

คณบดีวิทยาลัยดุริยางคศิลป์

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

สำนักงานเลขานุการวิทยาลัยดุริยางคศิลป์

โทรศัพท์/โทรสาร 043-754-385

ที่ อว ๐๖๐๕.๒๔/กษค

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ตำบลขามเรียง อำเภอกันทรวิชัย
จังหวัดมหาสารคาม ๔๔๑๕๐

ก ักันยายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์เมธาวุฒิ พิมพะปะตัง

สิ่งที่ส่งมาด้วย รูปแบบการสอนฯ จำนวน ๑ ชุด

แบบประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้องของรูปแบบการสอน จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายกิตติคุณ จันทรเกษ รหัศ ๖๐๐๑๒๐๖๐๐๐๖ นิสิตหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต ระบบใน
เวลาราชการ สาขาวิชาดุริยางคศิลป์ กำลังดำเนินการทำงานวิจัยเรื่อง รูปแบบการจัดการเรียนการสอนแซก
โซโฟน ของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทยนั้น เพื่อให้การดำเนินงานวิจัยเป็นไปตามระเบียบวิธีวิจัยและบรรลุ
วัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้ จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย สำหรับ
นำไปใช้ในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และ
ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เฉลิมพล โลหะมาตย์)

รองคณบดีฝ่ายพัฒนานิสิต

รักษาราชการแทนคณบดีวิทยาลัยดุริยางคศิลป์

บัณฑิตศึกษา วิทยาลัยดุริยางคศิลป์

โทร./โทรสาร ๐๔๓-๗๕๔-๓๘๕

ที่ อว ๐๖๐๕.๒๔/กศสพ

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ตำบลขามเรียง อำเภอกันทรวิชัย
จังหวัดมหาสารคาม ๔๔๑๕๐

๙ กันยายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขออนุมัติครุภัณฑ์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์สุพัฒน์ หาญพัฒนชัย

สิ่งที่ส่งมาด้วย รูปแบบการสอนฯ จำนวน ๑ ชุด

แบบประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้องของรูปแบบการสอน จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายกิตติคุณ จันทร์เกษ รหัส ๖๐๐๑๒๐๖๐๐๐๖ นิสิตหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต ระบบใน
เวลาราชการ สาขาวิชาดุริยางคศิลป์ กำลังดำเนินการทำงานวิจัยเรื่อง รูปแบบการจัดการเรียนการสอนแซก
โซโฟน ของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทยนั้น เพื่อให้การดำเนินงานวิจัยเป็นไปตามระเบียบวิธีวิจัยและบรรลุ
วัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้ จึงขออนุมัติครุภัณฑ์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย สำหรับ
นำไปใช้ในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และ
ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เฉลิมพล โลหะมาตย์)

รองคณบดีฝ่ายพัฒนานิสิต

รักษาราชการแทนคณบดีวิทยาลัยดุริยางคศิลป์

บัณฑิตศึกษา วิทยาลัยดุริยางคศิลป์

โทร./โทรสาร ๐๔๓-๗๕๔-๓๘๕

ที่ อว ๐๖๐๕.๒๔/สทอ

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ตำบลขามเรียง อำเภอกันทรวิชัย
จังหวัดมหาสารคาม ๔๔๑๕๐

ล/ ก้นยายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์ชนกพงศ์ ราตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย รูปแบบการสอนฯ จำนวน ๑ ชุด

แบบประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้องของรูปแบบการสอน จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายกิตติคุณ จันทรเกษ รหัสน ๖๐๐๑๒๐๖๐๐๐๖ นิสิตหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต ระบบใน
เวลาราชการ สาขาวิชาดุริยางคศิลป์ กำลังดำเนินการทำงานวิจัยเรื่อง รูปแบบการจัดการเรียนการสอนแซก
โซโฟน ของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทยนั้น เพื่อให้การดำเนินงานวิจัยเป็นไปตามระเบียบวิธีวิจัยและบรรลุ
วัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้ จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย สำหรับ
นำไปใช้ในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และ
ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เฉลิมพล โลหะมาตย์)

รองคณบดีฝ่ายพัฒนานิสิต

รักษาราชการแทนคณบดีวิทยาลัยดุริยางคศิลป์

บัณฑิตศึกษา วิทยาลัยดุริยางคศิลป์

โทร./โทรสาร ๐๔๓-๗๕๔-๓๘๕

ที่ อว ๐๖๐๕.๒๔/กศศ

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ตำบลขามเรียง อำเภอกันทรวิชัย
จังหวัดมหาสารคาม ๔๔๑๕๐

ก กันยายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์วรพงษ์ พิมพ์เสน

สิ่งที่ส่งมาด้วย รูปแบบการสอนฯ จำนวน ๑ ชุด

แบบประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้องของรูปแบบการสอน จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายกิตติคุณ จันทรเกษม รหัส ๖๐๐๑๒๐๖๐๐๐๖ นิสิตหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต ระบบใน
เวลาราชการ สาขาวิชาดุริยางคศิลป์ กำลังดำเนินการทำงานวิจัยเรื่อง รูปแบบการจัดการเรียนการสอนแซก
โซโฟน ของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทยนั้น เพื่อให้การดำเนินงานวิจัยเป็นไปตามระเบียบวิธีวิจัยและบรรลุ
วัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้ จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย สำหรับ
นำไปใช้ในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และ
ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เฉลิมพล โลหะมาตย์)

รองคณบดีฝ่ายพัฒนานิสิต

รักษาราชการแทนคณบดีวิทยาลัยดุริยางคศิลป์

บัณฑิตศึกษา วิทยาลัยดุริยางคศิลป์

โทร./โทรสาร ๐๔๓-๗๕๔-๓๘๕๕

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โทร 043-754385 ภายใน 3783

ที่ อว 0605.24/2187

วันที่ 8 กันยายน 2565

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์วรารกร สีโย

สิ่งที่ส่งมาด้วย รูปแบบการสอนฯ จำนวน 1 ชุด

แบบประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้องของรูปแบบการสอน จำนวน 1 ชุด

ด้วย นายกิตติคุณ จันทร์เกษ รหัส 60012060006 นิสิตหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต ระบบในเวลา
ราชการ สาขาวิชาดุริยางคศิลป์ กำลังดำเนินการทำงานวิจัยเรื่อง รูปแบบการจัดการเรียนการสอนแซกโซโฟน ของ
สถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทยนั้น เพื่อให้การดำเนินงานวิจัยเป็นไปตามระเบียบวิธีวิจัยและบรรลุลักษณะ
ตามที่กำหนดไว้ จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ สำหรับนำไปใช้ในการเก็บ
ข้อมูลเพื่อการวิจัยดังเอกสารที่แนบมานี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เฉลิมพล โลหะมาตย์)

รองคณบดีฝ่ายพัฒนานิสิต

รักษาราชการแทนคณบดีวิทยาลัยดุริยางคศิลป์

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	กิตติคุณ จันทร์เกษ
วันเกิด	12 มกราคม 2532
สถานที่เกิด	อุบลราชธานี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	197 หมู่ที่ 7 ซอยสมเด็จ7 ถนนสมเด็จ ตำบลปทุม อำเภอเมือง จังหวัด อุบลราชธานี
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	อาจารย์
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ประวัติการศึกษา	พ.ศ.2554 ดุริยางศาสตรบัณฑิต (ดศ.บ.) มหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ.2557 ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ศศ.ม.) มหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ.2565 ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) สาขาวิชาดุริยางคศิลป์ (ดนตรีศึกษา) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

